

Compendium totius medicinae. In quo de complexionum arcanis indiciis, morborum praecipuorum causis, prognosticis et signis, deque fabrica receptorum, breviter tractatur / Cui formulae remediorum Petri Gorraei ... additae sunt.

Contributors

Morescottus, Alfonsus, active 1367-1383?

Gorris, Jean de.

Gorris, Pierre de, active 1511.

Publication/Creation

Francoforti : Apud Christophorum Corvinum, 1583.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/tpge2x3f>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

A xxix Mor

4451/A

+

Αποπρω εσι τον τας τεμνη
5624r τοη πο
τοη η' απ αι τεμνη.

Absurdum honores sicutantem
fugere labores ex quib.
honores.

28683

1p

5.30

Arist. 4. meteor. c. 647.

— rā ēvartia tūr ēvartip ā'ria ēv

Arist. 4. meteor. c. 6.

— rō ā'fō tū ā'fū nāfā tūfō dā ēv
ā'fop tū ēvartip.

Hanc videm secundum idem n. p. p. cā
contrarij. u. calor lachis generationis diffusionis
n. p. cā ēvā vādam rōne cāfā tūfō.

Petrus Henricus
Lindauensis.

1 5 8 3

17 Augusti.

Matth. 10. Marc. 8. Luc. 9.

Ich will bekennen den meinsten Vater
den meinsten Sohn, den will ich bekennen
für meinen Vater im Himmel. Ich
will aber verhängen / ybriegen 4. b.
für den meinsten Sohn; den will ich
verhängen für meinen Vater im
Himmel.

His. 200.

De viciis huiusmodi, vitiis, bibendum, et alia p[ro]p[ri]a
sua viciis, et amplius et alia cogitabit viciis.

Nic. 200.

fony.

R herb. oxylap. tritu, in vino simi imponat
gall. in aceto mactat. & exaciat. for p in
pollinem, & abluat in vino, ac subinde
inspergato deoq. polline.
Stuprat. ut virg. R.

Nic. 200.

R ammoniac. inq. in lachrima mellea & for
sib. carnum. in vino olychum totu am
moniacu: ac de ista apt. lachrima capiti sig
nifera: & ubi dormierit, in ipso hac inton
gum & confitetur tibi. Confess. melle. a. q.
vini stuprat.

Curo monst. & sterilitate.
remedio.

Nic. 199.

R sem. saryoj 3 iij
moll. attrit. 3 iij
vesicul. foll. capree q. hūmide obtine. misc.
R passari uero, subijet in sim.
Defluuiū pilorū spontaneū
mūltis. barbato.

Nic. 199.

R buphtalm: sylvest.
stipe. caprin.
nitru. Trita hac haq. inigata exi
ps ac indige. se parit post in balneo obtus.
fugrosa v. balneu in to mōtetur. Ubi agnoscit
pilos mūltos exiit, nec amplius crescit.

LA

Al
51

2A

(28)

19918

Lab. Anc. Temp.

5108

Co
TOTI
C

Inno de C
cixis, Mo
cuis, pr
FABR

Ab M
pome reg
lone

Californ
za

F
Apud C

19918

Compendium
TOTIVS MEDICI-
CINAE.

In quo de Complexionum arcanis in-
dicijs, MORBORVM præcipuorum
causis, prognosticis & signis, deq;
FABRICA Receptorum, bre-
uiter tractatur.

*Ab Alfonso Morescotto, Ferdinandi I. Li-
sitaniæ regis archiatro celeberr. in uti-
litem filij sui Ornedi More-
scotti collectum.*

Cui Formulæ Remediorum Petri Gor-
ræi Medici Parisiensis ad-
ditæ sunt.

FRANCOFORTI,
Apud Christophorum Coruinum.

M. D. LXXXIII.

ALFO
RESCOT
DO MO
FIL

Deo quidem
mae quicquid
na. Potissim
quod comm
mine, ubi
arum, per
in quo un
e selectiss
Medicorum
reis mem
vin medi
singula res

ALFONSVS MO-
RESCOTTVS ORNE-
DO MORESCOTTO,
FILIO SVO S. D.

Q R NE DE fili mi charissi-
me, si quid opū tibi post
mortem relinquam, est
quod hoc ipsum, nō mi-
hi tantū, sed benigno
Deo, qui dedit vtrique nostrum, id o-
mne quicquid esse potest, acceptum fe-
ras. Potissimum autē, ac præcipuum,
quod commendatum, hoc eodem no-
mine, tibi fore cupio, est virtutum &
artium, præsertim Medicinæ, studium,
in quo iam initiandus es. Quamobrē,
è selectissimis placitis & experimentis
Medicorum veterum, collegi, quæ po-
teris memoriæ iam recenti mandare,
vt in medicum expertū euadas: & qui
singula remedia, cognitis prius facili-

hac methodo præcipuorū morborum
causis, ab indicatijs, quæ tanquam in ta-
bella depinxi, valeas ex tempore, mox
& absq; mora tuis patientibus adhibe-
re. Hoc igitur opusculum tibi semper
adsit, velut promptuarium, ex quo va-
leas cuiq; morbo suum fabricare me-
dicamentum, atq; receptum, à primis
vsq; temporibus hætenus vsurpatum.
Addidissem & doses compositorum
medicaminum, at quia pro varietate,
cū egrorum complexionum, tum æ-
tatum & virium, contemperandæ sunt,
omnia te docebit vsus, & experientia,
cuius te discipulum præbeas oportet.
Reliquum est, vt vnicum Deum appri-
mè colas, & proximum tuum ex
ipsius præcepto, sicuti tei-
psum diligas, si pro-
buse esse vis Medi-
cus. Vale.

Typo-

Typographus lectori.

Cum mihi oblatum esset breue hoc Al-
fonsi Morescotti Collectaneum, ve-
teri caractere conscriptum, visum est,
adhibito aliorum consilio, addere formulas
quasdam remediorum, à Petro Gorraeo Bitu-
ricensi, apud Parrhisios Medico celeberrimo, in
usum & gratiam discipulorum suorum con-
scriptas, quod viderem plurimum illas adfer-
re lucis his quæ præmissimus in hoc opusculo.
Quare benigne & candide lector hosce nostros
labores æqui bonique consulere velis, precor. Si
tibi gratos esse experiar, efficies, ut in
posterum maiores in tui gra-
tiam gnauiter suscipia-
mus, Vale.

DE COMPLEXIO- NVM IVDICIIS ARCANIS.

DE MEMBRIS HVMANI CORPORIS.

MEMBRO RV M quædam sunt simplicia, ex similibus constan-
tiapartib⁹, vt sanguis: alia sunt
composita & partium dissimi-
lium, vt manus atq; pedes. Organa sunt
animæ, per quæ suarum virtutum actio-
nes adimplet. Iuxta tres facultates, ani-
malem, spirituales & naturalem, sunt
etiam tria membra, scilicet animalia, vt
cerebrum, nares, oculi, aures, & reliqua
membra sensuum. Spiritualia sunt, cor,
&c. Naturalia, vt stomachus, hepar. Cor
habet adhærentia membra sibi duos fol-
les, pulmonem, & arterias ante se, trahen-
tia motu suo aërem in refrigerium cor-
dis, noxiasq; fumositates pellentia. Mem-
brorum naturalium etiã, hepar est prin-
cipale, quia nutrimentum in sanguinem
decoquit ac digerit in totius corporis a-
limentum.

DE COMPL. HVM. CORP. 7

DE CAPIT. E.

Ab hoc originē ducunt nerui omnes, in hoc est potissimum animæ habitaculum: vt in corde vitæ potissima sedes.

Ex primo vel anteriori ventre cerebri, procedunt nerui sensuum quinque: & ex posteriori ventre eius progreditur medulla descendens per spinā dorsi, vnde sunt voluntarij motus.

Si virtus egrediens à capite, impeditur per corruptionem neruorum, tota corporis vnio & compago corrumpitur.

Caput est tanquam ædificij caminus in corpore, habens orificia 7. & fumositatum art superfluitatum emundatoria, correspondentia planetis 7. vel ipsorum sphæris. Diuiditur in tres cellulas, quarum anterior est imaginationis, posterior memorię, & media est intellectus & rationis mansio: hæc de cerebro intelliguntur.

DE CEREBRO.

Cerebrū tutatur duab. pelliculis ipsū circumdātib. vicinior dicitur pia mater, distātor ē dura mater: in sūma, cerebrū gubernat oīa corporis mēbra, tribuens

8 DE COMPLEXIONIB.

ipsis motus, unicuique suum, quo fit ut ipso impedito, reliqua membra corporis impediantur. Lunæ cœli proprietates habet, cuius incremento vel defectu pariter afficitur, ut apparet in Lunaticis & epilepticis, qui magis afficiuntur pleni lunæ vel nouilunij temporibus, quàm alijs.

Sensu caret, cum tamē sensum tribuat alijs membris omnibus.

Sanguine caret, cum tamen animale quoduis habens sanguinem, habeat cerebrum, vel aliquid huic simile.

Frigidum est & humidum, cordi oppositum, quod calidum est & siccum, ut inter ista sit temperamentum transiens per meatus à corde transientes ad cerebrum, quos arterias vocāt, aut venas carentes sanguine, formam habētes retiorum, per quæ virtutes animæ transfunduntur in singula membra.

Primum est membrum in creatione post cor, vel secundum.

Si natura calidum est, hominem efficit moribus diligentem, instabilem, mutabilemque, audacem, & leuiter iracundum. Contrà, frigidum cerebrum contrarios parit effectus.

Humi.

HVMANI CORPORIS.

Humidum, suos facit pigros, immemores, somnolentos. Cōtrā ficcum, vigiles & memores.

Calidum & humidum simul excessiue, capitis multas passiones generat: cerebro huic nocent calida & humida, vt ventus Meridionalis, cui Septentrionalis prodest: somnolētos efficit, & qui vigilare longo tempore non possunt. Passioni Subeth, id est, falsæ requiei subiectos, oculos & sensus turbatos.

Calidum & ficcū excessiue, omnium prauissimas passiones capitis generat: sensus tamen puros, & nimium vigiles facit homines, nimisq; audaces, inconstantes, & caluos.

Frigidum & ficcum excessiue, sensus habet puros & meatus, in iuuentute nullas passiones capitis, in ætate prouectiore facile egrotant, & citò canescunt, præsertim si præualeat ficcitas, alioquin dominante frigiditate, nō canescunt, item citò senescunt.

Frigidum & humidum excessiue, profundos somnos efficit, prauos sensus, & dominante frigore paralyfin generat, apoplexiam aut mortem, quæ disposi-

10 DE COMPLEXIONIB.

tio maximè contingit non caluis.

Tres sunt partes capitis exteriores, caluaria prior, sicciior pars: secunda & media, fons capitis, pars calidior: tertia posterior & occipitium, pars humidior.

DE OCVLIS.

Oculus constat ex tribus humoribus, & 7. panniculis: primus humor dicitur albus, secundus crySTALLINUS, tertius vitreus. Panniculus primus dicitur araneus, secundus dicitur botrinus niger, tertius corneus, quartus cōiunctiuus, quintus reticularis, sextus secundinus, septimus durus panniculus.

Oculus nimium eminens, discretionem turbatam indicat.

Nimium profundè situs, naturæ defectum notat, & virtutis.

Citò nimium motus oculus, frigiditatem nimiam significat, animi inconstantiam, & cogitationum.

Tardè nimium motus, frigiditatem & obscuritatem arguit, ac audacem animum.

Oculus niger, humoris copiam indicat in ipso, & spiritus penuriam.

Oculus

HVMANI CORPORIS. 11

Oculus albus, paucum humorem, & spiritum paucum arguit.

Ocul⁹ medi^j coloris inter dictos, temperiem indicat amborum.

Niger, melius videt interdiu quàm noctu.

Albus aut cœruleus, cōtrà melius noctu quàm interdiu videt. Causa est, quia lux diei, alba cum albo propter similitudinem confunditur, & nigra cum oculo aut visu nigro.

Prunella, est orbis medius in oculo, tanquam centrum eius, quem circūdat niger circulus latus, & hunc adhuc alius, etiam latus & albus. Tribus ante mortē diebus, fertur à Phycis, moribundos prunellam in oculo non habere.

Impressiones intrinsecus recipit à spiritu vitæ existente in cerebro, & extrinsecus à luce, quas animæ postmodum iudicio repræsentat.

Lineæ rerum visibilium, rectæ vel reflexæ, concurrunt in angulum & in oculi centrum, sub quo hic videt omnia sibi obiecta.

Supercilia conditiones hominum parùm faciunt in oculis.

Recta tanquam linea, leuem arguunt
animum, & malarum cogitationum, vti
foemina.

Si depressa sint, inuidiam.

Eleuata erecta; ac spissa, magnum a-
nimum.

Pauca & longa, timiditatem.

Spissa & longa, excessiuos humores.

Rara in carne & pauca, duritiem intel-
lectus, & frigiditatem in membris prin-
cipalioribus.

Nulla, corruptionem sanguinis, vt in
leprosis apparet, ac in ethicis, in quibus
humor deficit naturalis, item in eunu-
chis, quibus meatus humorum obstru-
untur.

Crescunt supra modum in senectute,
vt etiam impediunt visum.

DE FRONTE.

Frons patefacit affectiones anime, læ-
tas vel tristes. Sedes est honoris vel vere-
cūdiæ, cū sit vicina imaginatiuæ vir-
tuti, res lætas vel tristes in iudicium adfe-
renti rationis, quod in fronte relucet.

Locus est defensionis omniū neruo-
rum descendētium à cerebro in forma-
tionem

HVMANI CORPORIS. 13

tionem sensuum, quibus indiget ratio pro suo iudicio exercendo.

Frons non caret suis arcanis iudicijs etiam, vt si

Magna, grauitatem arguit in stulticiam inclinantem.

Parua & mediocris, bonum intellectum.

Eleuata & nimium rotunda, cholerae notat excessum, & furoris, disponitur plerumque affectionibus phreneticis, maniacis, & similibus.

Carnosa, corruptionem arguit in extensione pellis, vt in leprosis apparet.

Macra nimium & rugosa, defectum cerebri notat, humorumq; vt in senibus & morbo consumptis.

Tempora, somnorum sedes existunt.

Auriculae magnae, nimium arguunt hebetem intellectum, & stulticiam, praefertim cum alijs signis.

Nasi nimia eleuatio, vel nimia latitudo crudelitatem animi denotat, indignationemq;.

In morbis acutis pessimum est signum acuitas nasi, per accidens, quod fit ideo, quia calor naturalis ob suam debilitatem

14 DE COMPLEXIONIB.

peruenire non potest, neq; extendi in extremas partes corporis: signum est igitur mortis, & maximè accedēte profundatione oculorum.

GENARVM SIGNA SVNT:

Rubedo cum albedine temperata, nō nimia, cum pinguedine, vel carnositate, calidam & humidam complexionē arguunt, optimamq; temperaturam.

Albedo carens rubedine, item crassities & mollities, frigiditatem & humiditatem superfluum.

Flauedo cum macilentia substantiæ, excessiuam frigiditatem & siccitatem, vt in melancholicis apparet.

BARBAE SIGNA HAEC SVNT:

Crispitudine pilorum eius, arguit humorum calidorum & siccorum fumositates, ob calorem sursum, natura sua ignea, tendentē, & siccitatem, natura terrea, deorsum.

Pilus in ea longus & lenis, humorum humidam fumositatem.

In senectute canescit ob defectum caloris, & abundantiam frigoris,

Casus

HVMANI CORPORIS. 15

Casus ipsorum, est vt foliorum arborum, ob defectum humorū calidorum & pinguium: & aliquando ob corruptionem, vt in leprosis affectionibus.

LABIORVM SIGNA.

Tremor ipsorum in acutis morbis, & in phrenesi, mortis est indicium.

DENTIVM SIGNA.

Multitudo, stricta q̃ compago in animalibus, vitam longam notant, & econtrā, breuem.

Dentes cito crescunt infantibus, qui calidum lac fugunt.

Dentes, vt ossa, non sentiunt, nisi propter neruum adhaerentem ipsorum radicibus.

LINGVAE SIGNA.

Rubedo cum inflatione, excessiuum calorem arguit.

Albedo, frigiditatem.

Mollities, humores.

Siccitas aspera, siccitatem.

Sanitas in ea, cum impedimento loquelę, cerebri defectū notat, vel oppilationem in neruis sensuum.

16 DE COMPLEXIONIB.

Balbuties in ea, notat superfluitatem humorum in cerebro, vel in ipsamet lingua, vel in ambobus, vnde nonnulli aliquas literas pronunciare nequeunt, vt r, &c. Hinc fit vt balbutientes, proclives sint ad fluxum vētris, quia nimis abundant humoribus superfluis, descendentes à cerebro in stomachum, quæ causa fluxus est ventris.

Crafsities linguæ, vocem reddit crafsiorem: tenuitas, exiliorem ac subtilem.

Lingua aspidis viua, mortifera, separata à suo corpore, venenis resistit ac prodit, nam ipsis presentibus sudare perhibetur, vnde habetur pro thesauro.

SALIVAE SIGNA.

Iunioris hominis est nociua plurimū, vt sit venenis venenum mortiferū, ob nimium calorem, non ita de prouectioris ætatis saliuus, quæ ob temperantiam, in multis cutis affectionibus, maximum sunt medicamen.

Saliua differt à sputo, quod illa sit naturalis quædam superfluitas in pectore nata, & digesta ex naturalibus nutrimentis: hoc verò diuersimodè oritur in pectore,

HVMANI CORPORIS. 17

ctore, nonnunquã sine digestionẽ. Quapropter levis egestio sputi, sine tussi vel difficultate, virtutis vigorem notat in infirmis.

In saliuã tria consideranda, color, odor, & sapor.

Cœruleus notat cordis læsionem, & membrorum spiritualium.

Sanguinolentus, pulmonis apostemata notat, & in saliuẽ fœtor vtriusq; corruptionem internam.

Amaritudo, corruptionem in stomacho significat, vel in pulmone, vel in substantia linguæ.

Abundantia saliuæ & sputi, notat phlegmatis superfluitatem.

COLLI SIGNA.

Collum nimis crassum, sub proportionato capite, leuem complexionem arguit.

Paruũ sub magno capite, materiã superfluam notat, formæq; defectum: caput eiusmodi sepius laborat cephalica, & aurium affectionibus.

BRACHIORVM SIGNA.

In acutis morbis, si detegat æger illa,

18 DE COMPLEXIONIB.

huc & illuc iactando, mortis est indicatiū.

Phyficorum aliquorum est sententia, si dolet alterum latus, ex opposito phlebotomandū esse brachium: ni fortē materia esset nimium venenosa, ne venenum attractum, per cor trāsitum faciat.

Manuum chiragrę causa, pedumq; podagrę, sunt humores crassi, crudique, in iuncturis accumulati, vnde surgunt in digitis nodi duri, quos tophos vocant.

VNGVIVM SIGNA.

Vngues producuntur ex fumositatibus è corde prouenientibus, quapropter calore deficiente cordis, palleſcūt vngues.

LATERVM SIGNA.

Latus leuū, grauius onus gestat dextro, vnde leuum à leuando dictum: causa est, quia ab eo latere cor moratur, in quo fortitudinis vitæ fons delitescit. Latrum apostema pleureſis dictum, oritur (vt nonnulli putāt) ex fluxu crassiorum humorum, vel ex collectione crassiorum neruorum & venarum in vno latere.

Signa sunt eius, maximus dolor in lateribus

HVMANI CORPORIS. 19

teribus & costis, cum tussi & febris acuta.

Si sputat sanguinem, causatur apostema hoc à sanguine.

Si flauū sit sputū, causatur ex cholera.

Si album, ex phlegmate.

Si cœruleum aut nigrum (vt rarò contingit) ex melancholia.

Si patiens febres acutas, quiescat in latere, bonum signum est, præsertim in dextro, denotat nullum in laterib. apostema delitescere.

VBERVM SIGNA.

Prægnantis gemello foetu, si dextra mamilla flaccescat, signum est abortus masculi: si sinistra, foemine periculum: si vtraq, vtriusq.

Multum lactis exuberantis, est signum in prægnante debilitatis foetus.

Vberum durities, foetus bonam valetudinem indicat, contra mollities & exilitas, abortus.

Sinistra mamilla maior altera, masculum foetum: sinistra maior, foemineum indicat, facto iudicio, postquam mouetur in utero, nec prius.

20 DE COMPLEXIONIB.

PULMONIS ET CORDIS SIGNA.

Pulmo situatur inter gulam & cor, & per ipsum transit aër priusquam ad cor veniat, ne hoc aëris lædatur frigiditate immediata. Organum est vocis & respirationis, per viam pulmonis dictam sub uvula gulæ. Ei⁹ ægri tudines ferè omnes ex oppilatione pororū oriuntur, & curæ per deoppilationem.

Cor est pulmoni proximum inter duos folles, eius caput acutum vergit ad sinistrā partem corporis, quo fit, vt pulsus in sinistro brachio vehementior sit, quàm in dextro.

Cor habet duas cavitates, vnam ad dextram, alteram ad sinistram, & ventriculi cordis dicuntur. Inter duos istos ventriculos patet foramen parvū quod vena caua nominatur, ampla circa dextram partem, arctior circa sinistram, vt subtiliùs præparetur & generetur sanguis, qui magis in dextro hoc abundat latere cauo cordis, quàm in sinistro: contra habetur in sinistro minùs sanguinis, & plus spiritus vitæ, quàm in cauo dextro cordis, in quo generatur, & inde spargitur

gitur in singula mēbra totius corporis,
per venas & arterias.

Sinistra pars corporis, habet duplex
nutrimētum, vnum inter arterias & ve-
nas deferentes sanguinem cordis ad pul-
monem: alterum est foramē ex quo ma-
gna prominet arteria, & forma reliqua-
rum arteriarum corporis, vnde generan-
tur pulsus, præsertim in sinistra parte.

Dextra pars cordis habet etiā duo fo-
ramina, vnum est in vena caua, quæ de-
fert sanguinem ex hepate, vsque in dex-
trum cordis ventriculum. Ex altero fo-
ramine progreditur vena nutriens pul-
monem. Hæc foramina cordis cooperta
sunt & munita duabus pelliculis paruis,
aperientibus & cludentibus, quando
sanguis & spiritus de corde exeūt, ne re-
labantur retrorsum ad cor.

In vtroq; ventriculo cordis, habetur
particula quædam ad similitudinem au-
riculæ, in qua radicatae sunt venæ & ar-
teriæ corporis.

Habet cor per latum ossa tenella, & in-
uoluitur panniculo affixo pāniculis tho-
racis: non vsque adeò affigitur cordi, ne
motum eius impediat, vitamq;

22 DE COMPLEXIONIB.

Cor hominis & fœminæ vergit in sinistram partem, in reliquis animantibus medium possidet situm.

Sanguis in corde, est absque venis, tanquam in fonte aqua prima: non ita in alijs membris, in quibus per venas.

Cerebrum, ut cordis temperamentum, statim post cor generatur, quod primum est viuens, & postremum moriens.

CORDIS SIGNA PULSVS Q.

Pulsus debilis & paruus, cum halitu paruo, cordis paruum arguit virtutem.

Pulsus mollis & lentus, frigiditatem & humiditatem eius, debilitatem atque timiditatem.

Pulsus asper ac durus frigiditatem & siccitatem.

PECTORIS SIGNA.

Pilosus pectus, validam dispositionem cordis, & econtrà.

ANHELITVS SIGNA.

Breuis & frequens, signum est humorum extraneorum ipsum suffocare conantium, præsertim, si cum calore sitis inuadat.

Breuis

HVMANI CORPORIS. 23

Breuis anhelitus cum oris ficcitate, signū est mortis, maximè in feбри acuta.

STOMACHI SIGNA.

Sitis ordinaria, multus potus, absq̃ refrigerio, post quem fit sonitus in ventre per commotionem stomachi, ficcitatem notat, eiusmodi stomachus appetit cibos siccos.

Appetitus ciborum humidorum, humiditatem stomachi denotat, estq̃ parua digestionis.

Appetentia ciborum crassiorum magis quàm delicatiorum, caliditatem stomachi notat, habetq̃ plus digestionis, quàm appetitus, calidos cibos sibi similes appetit, famemq̃ non bene patitur.

Mala digestio, frigiditatem notat stomachi, similiter appetitus frigidorum delicatiorum, non crassorum: quę posteriora si recipiat, conuertit in humores calidos & corruptos.

DE HEPATE.

Hepar est membrum calidum & cauum intrinsecus, lubricum, & situm ad latus dextrum animantis, supra stoma-

24 DE COMPLEXIONIB.

chum ad iuuandam eius digestionem primam, calore suo vehementi attrahit humorem ad se nutrimenti, & conuertit in sanguinem rubeum.

Hepar habet in nonnullis tres partes, in alijs quatuor, & ad summum quinque: in istas deriuat à cavitare lata hepatis venæ quædam, porta dicta, in quinque minores diuisa, quæ dictas quinque partes subintrant.

Attracto succo primæ digestionis è ventriculo, secundam facit hepar digestionem, conuertendo hanc materiam in quatuor partes. Quod humidum est & calidum, in sanguinem per venas distribuitur: quod calidum & siccum, in choleram versum à felle recipitur: quod frigidum & siccum, in melancholiam factum à liene receptum est: frigidum verò humidumque aqua plenum, vt phlegma, recipitur in pulmonem, tãquam in proprium hospitium.

Separat itaque purum ab impuro, causam quoque mouet luxuriæ. Nonnunquam excessiuo calore pori aperiuntur eius, per quos calor exhalat, virtusque debilitatur, aliquando frigore impeditur,
vt

vt non possit in sanguinem vertere succum attractum, vnde nonnunquam generatur hydropisis, quæ dicitur secundum aliquos error virtutis digestiue in concavitate hepatis, quo sanguis corrumpitur, qui nutriendo corpus pariter intumescere facit.

Signa caloris hepatis, cum venæ non collidentes distenduntur: contra venæ strictæ, ob sanguinis penuriam, frigiditatem & siccitatem eius arguunt.

Venarum plenitudo & mollities, humiditatem notat hepatis.

DE FELLE.

Felle est membrum in forma bursulæ, calidum & siccum, situm in concavitate hepatis, quod recipit flauam bilem, aut choleram à repurgatione sanguinis.

Signa corruptionis fellis:

Infectio corporis tabida, cum siti maxima, oris amarulentia, dolor in fronte, aurium tinnitus, urinae flauedo & spumæ eiusdem, vomitio flauæ materiæ, &c. Ex oppilatione fellis oriuntur multæ ægri-
tutines, plures ex eius redundantia, tum vnà cum sanguine distenditur ad

26 DE COMPLEXIONIB.

singula membra, vnde sunt arsuræ stomachi, faciei flauedo, siccitas oris cum amarore, nec non albedo vrinæ.

DE SPLENE VEL LIENE.

Ridemus splene vel liene, corde cognoscimus & scimus, cerebro sentimus, amamus hepate, &c.

Sinistrum latus occupat lien, & melancholiam recipit.

Si augetur, macrescit corpus.

Si minuitur, pinguescit.

DE INTESTINIS.

Intestina sunt in 6. partes consideranda. Primum intestinum dicitur duodenum à sua longitudine, scilicet 12. pollicum, subtilius est, & rectum, nulla parte reflexum. Secundum dicitur iejunum, quia semper vacuum est cibus. Tertium dicitur subtile, hoc nunquam est vacuū. Ista sunt intestina subtiliora.

Crassiorum primum dicitur Orebom, in forma sacci, vnius orificij.

Secundum crassorum dicitur ileon, & est sub sacco, & à dextro latere tēdit ad finistrum, vnde nascitur iliaca passio.

Tertium intestinorum crassorum dicitur

HVMANI CORPORIS. 27

citur colon, vnde colica passio per eius oppilationem oritur. Hoc iungitur postremo intestino crasso prope culum.

DE RENIBVS.

Renes sunt vasa bina luxuriæ, quorum locus lumbi sunt in inferiore parte dorsi: naturæ inserviunt ad excipiendam aquam ab hepate separatam à sanguine, & ad vesicam demittendo, & generandum semen generationis.

Vesica, si recipiat in se aliquas superfluitates siccas, inde causatur arenula vesicæ, vel calculus.

DE VRINA.

Vrina sumit originem in hepate, & in renibus accipit substantiam & colorem.

Vrinæ residentiam nonnulli vocant hypostasim.

Residentia vrinæ in fundo alba benè collecta, sine diuisione, signum est fortis virtutis, & naturalis virtutis adimpletæ in membris.

Per mediam vrinæ regionem, indicatur media regio corporum, vti cordis & circumadiacentium.

Quo in loco bene colorata vrina, nō

cœrulea, non plena obscuris nubibus, signum est spiritualia membra esse bene disposita.

Suprema regione, capitis dispositiones indicantur & cerebri.

Nam circulus non vsq; adeò crassus, non rubeus, non cœruleus, non viridis, non plenus granulis, sed temperatus in substantia, bonam dictarum partiũ dispositionem arguit.

Substantia & color vrina.

Tenuis substantia, signum dat humorum siccorum.

Spissa, humorum dominantium.

Mediocriter spissa tenuisq; bona.

Vrina alba, frigiditatem notat.

Rubea, calorem.

Aurea, bonam temperantiam.

Nigra viridisq; virtutis mortificationem, similiter cœrulea, ob frigus.

Lactea, parvam digestionem.

Pallida, inchoatam & non perfectam.

Glaucia, perfectam.

DE MATRICE.

Matricis mola causatur, dum mulier conce-

conceptionis tempore timore concuti-
tur.

DE MEDULLA.

Medulla in ossibus generatur ex superfluitate puriore cerebri, quæ per nucham & spinam dorsi descendit, naturam habet animæ, & est anima ossium: crescit crescente luna, minuente minuitur etiam: exudat ex ossibus in subtili sudore, qui ad renes transit, in quibus luxuriam excitat.

Medicinalis est, præsertim aurium & animalium syluestrium, ad excoriationem labiorum orisque crepaturas, aurium dolores, glandes, durum guttur, fauciumque affectus, phthisin, ethesiam: humores deficientes sua mumia restituit.

DE NERVIS.

Nervorum origo & fundamētum est cerebrū, & quod est ex cerebro, & est fons & initium voluntarij motus omnium sensuum. Nervi qui proueniunt ex cerebro, molliores existunt nervis prouenientibus ex eo quod progreditur ex cerebro, scilicet ex medulla qui duriores sunt, isti sunt medium, per quod illi vires ac-

30 DE COMPLEXIONIB.

quirunt per connexionem, ne fortè ob nimiam longitudinem absque sustentaculo deficient.

Sextuplices nervi progrediuntur ex cerebro, primi tenduntur ad oculos aliaq; sensuum aliorum instrumēta, quibus deferunt sensum atq; motum, cauius sunt alijs, vt spirituum plus cōtineant, maiorēsque, ne ob cavitatē disrumpantur, & molliores prope cerebrum, at semper duriores fiunt, quo magis ab eo recedunt, sic de cæteris.

Nervi per latum secti, non coniunguntur amplius, venæ bene.

DE VENIS ET ARTERIIS.

Venæ suam originē ducunt ex hepate, arteriæ ex corde, & nervi ex cerebro.

Venæ sanguinem deferunt, arteriæ spiritus vnà cum sanguine. Duplices ergo venæ, simplices & arteriales.

Arteriæ semper mouentur, quare venis duriores, ne continuò rumpantur motu: progrediuntur ex sinistro latere cordis, vnde duæ assurgunt, & vna intrat in pulmonem, & inde diuiditur in varias partes.

Alterā

HVMANI CORPORIS. 31

Altera egrediens è corde bipertita est, vna pars sursum tendit ad cerebrum, altera deorsum ad inferiores partes, vt vtrobique spiritus vitales deferantur ex corde. Vena secta per latum iterum coniungitur, non neruus.

DE CARNE.

Caro hominis, est facta caro Dei, cum Verbum Dei caro factum est, & habitat in nobis, cum infima suprema facta est, cum eam suscepit Dei Verbum.

Caro hominis triplex, mollis, neruosa dura, & glandulosa, vt mamillarum & sub lingua, quæ postrema saliuâ generat.

Carnis indicia.

Multa inter oculos, multam arguit malitiam, prauosque mores.

Sensitiua virtus in carne, prouenit ei per neruum in ipsa existentem, vt apparet in paralyticis, quibus nerui deficiunt in sensu: caro truncata non sentit, quia recessit à trūco suorum neruorum, qui mortui sunt vt ipsa.

DE PINGVEDINE.

Pinguedo, vel adeps, est sanguis pin-

guis, qui frigore cōgelatur, & suo humore nervos natura siccos temperat atque pelles: fit ex non bene digesto sanguine, siquidem quò magis augetur pinguedo, hoc magis deficit sanguis.

Calore laboreq; minuitur.

Peior est obeforum hominum dispositio, quàm macilētorum, ob nimias opilationes meatuū à pinguidine factas, quò fit, vt illa corpora multis obnoxia sint passionibus, ac diuturnis morbis.

Obesæ mulieres steriles, ob pelliculā orbū dictam, plenam pinguedine, quæ matricis viam obstruit semini virili.

DE PELLE.

Pellis in facie mollior est, quàm in reliquis membris, & in manu: porosa ad euacuandos humores intercutaneos, aliosque per sudorem.

DE PILIS.

Pili vel capilli nascuntur ex crassis, calidis & siccis fumositatibus humorum similium, quæ si corrumpantur alijs aduenientibus & corruptis humoribus, nascitur morbus, alopecia dictus, & fluxus capillorum. De hoc morbo & alijs in capite

HVMANI CORPORIS. 33

capite prouenientibus, ac alibi in corpore, dicitur infrà, postquã de singulorum morborum signis, cognitionumq; iudicijs dixerimus: quæ faciunt in maximam utilitatem initiadorum medicinæ, tum etiam ad memoriam eorum, qui iam imbuti sunt artis practica. Nemo sanè angelicam habet memoriam. Quare, summa breuitate multa sub genere quodam complecti hîc videbuntur. Iam ad morbos veniendum est.

DE MORBORVM CAVSIS, *signis, & indicijs.*

TRia accidunt homini, scilicet, causa morborum, effectus, & accidentia post morbos.

Causa est vel ex nimia repletione, vel nimia vacuitate, vel ex defectu virtutis naturalis.

Morbus est mala dispositio corporis, vt febris vel apostema.

Accidens, est debilitas ex morbo reliqua.

Ex mala dispositione corporis, oriun-

tur oculorum, & rerum passiones.

Item ex mala dispositione naturalis virtutis, sæpè nascuntur populares generalesq; morbi, vt lepra similesq;.

In genere morbus omnis est, aut humoralis per corruptionem humorum, aut officialis per oppilationem & impedimentum officiorum in membris, aut est generalis, per corruptionē totius naturæ corporis, internæ & externæ.

Dicamus de morbis quorum fit mentio in sacris scripturis, & primò capitis, de quo sic apud Esaiam prophetam legitur ca. 1. Caput (inquit) omne languidū.

Causa morbi capitis, est aut externa, vel interna.

Externa, vel per percussione, aut frigus, vel per calorem excessiuum.

Interna, est vicina, vel remota, id est, ex ipsomet capite, vel ex stomacho, propter corruptionē humorū in eo existētium.

Capitis regiones quatuor sunt.

In fronte sanguis regnat.

In dextra parte, cholera.

In sinistra, melancholia.

In posteriore, phlegma.

Signa passionum capiti sunt.

Si

Si dolor eius téperatus est, sæpiùs cessans, ac sæpiùs rediens, signum est ex stomacho prodire.

Si continuus & nõ interruptus sit dolor, signum est corruptionis humorum in ipsomet capite iuxta dictas regiones.

Calor frontis maximus cum eius dolore, rubedo oculorum, venæ faciei repletæ, corruptionem sanguinis arguunt in capite.

Calor intensus in naribus, linguæ siccitas, sitis maxima, somni defectus, maior dolor in latere dextro, si flauescât oculi, faciesq; os amarum, &c. signum est corrupti humoris cholerici.

Grauedo corporis, membrorum, frigus, nulla requies, cœrulea facies, oculorum profundatio, oris sapor acidus & malus, cum dolore finistri lateris capitis, melancholię corruptionem denotât.

Dolor intensissimus, præsertim in occipitio, multa spurcicies per os eiecta, per nares, & quandoq; per oculos, faciei pallor, spiritus retractio, oculorum obscurationo, nullus in ore sapor, signũ est phlegmaticæ corruptionis.

Passiones capitis sunt: Hemicrania,

mellitea tinea, tinea vera, alopecia, lentiginosa, &c.

Si caput per se dolet ex causis præallegatis, & præsertim ob sanguinis in eo corruptionem: laxanda vena capitis in brachio, & corpus euacuandum conuenientibus laxatiuis.

Si cognoscatur dolor ex stomacho prouenisse, prouocandus est vomitus, vel expurgandus, vt supra, & laxatiuis corpus euacuandum.

Post purgationem, caput & pedes atq; manus lauanda sunt aqua tepida, fortiter perfricando, quò aperiantur pori in exitum humorum.

Si dolor capitis sit in occipitio, aperienda est larga vena in fronte, iuxta nonnullos, vel sit infrà phlebotomia ad pedes, ad trahendum humores deorsum, causantes dolores.

Dolore existente in anteriori parte, procurandus est fluxus sanguinis e naribus.

Si in dextro latere, frigidis est temperandus, vngendo nares, tempora venasque pulsátiles, aqua rosarum, & lacte mulieris lactantis masculum, somnusq; conciliandus. Contrà in sinistro calidis vtendum

tendum vt suprà.

Doloris existēte causa materia frigida glutinosa in orificio stomachi, digerenda est, & postea vomitionibus prouocatis euacuanda.

Materia existente in fundo stomachi, trahenda venit medicamentis, & vnguentis mediocriter calidis, & regimine temperatè calido.

Si dolor capitis non causatur ex humorum vitijs, sed per excessum qualitatis, vti frigoris vel caloris, opus non est purgationibus, sed solis contrariorum adhibitionibus.

Si fit ex nimia repletionē vino facta, prodest haurire bonam quantitatem aquæ calidæ ad euomendum, &c.

DE RHEVMATE CAPITIS.

Scribitur cap. 5. libri Iudith, calorem superuenisse super caput Manasses, quo mortu⁹ est. Causa mortis eius fuit Rheuma, proueniens ab excessiuo calore, qui effecit, vt humores descenderent ex cerebro supra cor, &c.

Necdum ex calore aëris liquefaciente humores cerebri, sed etiā ex frigore illos

restringente, fit oppilatio.

Quandoq; per abundantiam humorum ad cerebrum ascendentium, fit defluxio propter excessum victus. Aliquando obliquidam substantiam, & nonnunquam ob debilitatē virtutis capitis nequientis suos retinere humores.

Signa sunt:

Repletio corporis, inflatio faciei, tumor oculorum prominentiū, fluor maximus sordium per nares & per os, cum grauedine corporis. Rheuma hoc prouenit ex humorum abundantia nimia.

Faciei calor & rubor, atque venarum & præcipuè circa oculos, lachrymæ exeuntes calidæ sunt, atq; mordicantes cutem super quam defluunt. Rheuma hoc causatur per calorem.

Fluor multus sordium clariorum, colorantium & non glutinosarum, ex humoribus liquorosis oritur.

Rheuma repletionis euacuatione curatur, & restrictione humoris defluētis, maximè si fluat versus membra spiritalia.

Rheuma caloris, frigidis est restringendum,

dum, vt fumo rosarum in aqua cœlesti coctarum per nares accepto, & postea admotis ad nares rosis.

Rheuma floris humidi frigidiq; calidis curandum erit, per restrictionē humorum, vti thure olibano, styrace, castoreo, &c.

Notandum interea, non adhibendum in istis remedium, donec rheuma peruenit ad suum gradum maturationis & floris, alioquin periculosum est retundere, priusquā naturaliter erumpat naturæ proprius conatus, qui reprimi non debet.

Item aqua nulla capiti est admouenda, nisi rosarum & salicis, idq; in calida causa.

PHRENESIS SIGNA ET REMEDIA.

Capitulo 18. Deuteronomij dicitur, Deum percutere aliquos mania vel phrenesi.

Est apostema natum inter membranas cerebri, tollens somnum & intellectum.

Duabus de causis, interna & externa, accidit, ex cholera rubea, quæ sua natura

calida magis calefit & accenditur, febrili calore accessorio, vt in sublimationem acta, sursum eleuetur è capite ad cerebrum, in cuius membranis generat apostema.

Aliquādo prouenit ab externis, vt fumofitatibus è corpore sursum ad cerebrum latis, ac ipsum turbantibus, & dicitur paraphrenesis, non vera phrenesis, sed minus periculosa.

Hic morbus potissimū accidit æstate, præsertim ijs, qui complexionem calida sunt & sicca.

Paraphrenesis generatur ex apostemate stomachi vel matricis. Ista phrenesis curatur curatione membrorum apostemate laxorum, vt supra.

Signa phrenesis sunt:

Color vrinæ malus durante febre, stultiloquium, vigiliæ continuæ, oculorum frequens motus cum maxima patientia, iectigatio manuum insolita, capitis motus, strictio dentium stridorq; sæpius è lecto surgere, modò ridere, modò flere, mordereq; astantes velle, respicientes, & curare cupientes, multiloquium
cum

cum clamore maximo : pessimè laborāt
ipsis in scijs.

Citò succurrendum est:

Radatur in primis caput, & lauetur a-
ceto tepido, teneatur patiens in obscuro
loco, ne varia parietum simulacra con-
templetur, quæ passionem adaugere
possunt: astantes parum alloquantur i-
psum, nec respōdeant vanis locutionib.
eius. Tandem, si patiatur ætas, laxetur ei
vena in medio frontis, vt tātum sangui-
nis profluat, quātum oui cortex medius
capit, alioquin è vena capitis ante oīa.

Digeratur materia, & extinguatur cho-
lera. Curandum præ cæteris, vt somni-
feris inducatur somnus. Sæpiùs appli-
candus est eius capiti pulmo porci, vel o-
uis, vngēda tempora sæpiùs succo lactu-
cæ, & papaueris. His administratis omni-
bus, si perseueret adhuc tribus diebus in
phrenesi absque somno, & vrinæ perse-
uerent in malo colore, de salute vix spe-
randum est: Contrà si colores vrinæ me-
liores fiant, & sensus perturbati cessent,
aliquo modo sperabitur.

Accidentia phrenesis sunt, magna si-
tis, linguæ ficcitas, nigredo & asperitas,

angustia, spirituum defectus, naturalis coloris mutatio, vt si ex sanguine causa fit, rubeus, si ex cholera, flauus.

DE MANIA VEL DEMENTIA
ET MELANCHOLIA.

Mania siue amentia, est infectio anterioris cellulæ cerebri, tollens imaginationem.

Melancholia verò, est infectio cellulæ mediæ cerebri, rationem tollens.

Diuersis rationibus eueniunt, vt aliquando generantur ex cibis melancholicis, aliquando ex sumptione nimia vinorum humores adurentiū in formam cinerum: quandoq; propter animi passionem, sollicitudines magnas, tristitiam & mœrorem, obq; studium nimium, per pauorem, terrorem, & morsum rabidi canis, vel animantis venenosi, per dispositionem aëris, & aliquando per humorem corporis ad eam dispositum, & dominantem.

Signa diuersa sunt.

Aliqui semper clamant, percutiunt ac lædere conantur alios, tenebras querūt.

Reme-

Remedia sunt:

Post ligationes tangantur omnis generis instrumenta musica. Et si purgationes non profint, ad chirurgica medicamina recurrendum est.

DE STVPORE ET LETHARGIA.

Cap. 28 Deuteronomij scriptum habetur, Deum aliquando percutere homines cogitationum cæcitate quadam, vel stupore, vt anima non iudicet ea, quæ videt, non magis quàm dormiens oculis clausis, hic morbus apertis iudicio caret omni. Vti contigit Sodomitis, cùm non possent ostium reperire, nec iudicare Lothi, vt 30. cap. Geneseos dicitur, vltimo quoque libro Sapientiæ.

Duabus de causis euenire solet, vna, quando ratio perturbatur, vt nō discernat ea, quæ facit: altera, per superfluitatem humorum, qui constipant venas spirituum, vt non possint ascendere ad cerebrum, vt ebrijs contingit, vel ob cerebri complexionem, vt in apoplecticis & lethargicis.

Dicitur esse apostema, generatū in posteriori cellula cerebri, estq; intensissima

obliuio sui & aliorum. Per se nunquam aduenit, sed ob aliquam præcedentem ægritudinem.

Signa sunt:

Vrina spissa turbataq; ac discolorata, oculi clausi, somnus falsus, dum vocatur æger, nulla responsio, vel si quæ, saltem stulta, resupina iacētia, pauca super latus, manuum, pedum, & extremitatis nasi frigiditas.

Remedium.

Ponatur æger in loco valde claro, loquendo circa ipsum altis vocibus, trahendo ipsum per capillos & per barbam, sæpius aquam frigidam aspergendo in faciem, plantasq; pedū fricando sæpius, foetida naso adhibendo, vti cornua hircorum vsta. Tandem adhibendo clistere, & sternutatoria, radēdo caput, & vngendo ac fricando, asperis curando poros, vt sinapi, &c. Si per eiusmodi curam sternutet, bonum signum est. Si verò somnus continuet, tremat æger, & brachia iectiget, dentes constringat, signum est mortis.

Nota, si ex phrenesi cadat æger in lethar-

lethargiam, est signum mortis: e contra ex
lethargia in phrenesin, bonum signū est.

DE VERTIGINE.

Esaias cap. 29. ait, Deum nonnunquā
permiscere spiritum aliquorū, cum con
silio principum & magnatum.

Vertigo, est maxima corruptio visus,
& spirituum sensibilibum, qua tenebræ ap
parēt, & videntur quasi omnia inuerti.

Causatur ex abundantia humorum
cum ventositate mixtorū, qui humores
excitantur à vētositatibus, à corpore sur
sum ascendentibus.

Morbus hic solū est in cerebro.

Signa.

Si patiens capitis grauedinem sentiat,
aurium tinnitum, & è naribus magna
fluat corruptio, non facilè curatur.

Si verò proueniat ex stomacho, patiens
patitur abominationem orificij stoma
chi, doloremq; , tum sæpè cessat vertigo
reditq; , pro ascensu & remissione fumo
sitatum.

Remedia sunt:

Per medicamenta purgantia, per leues

vomitiones, & ponendo tenendoq; pedes in aqua. Cauendum à vino, & cibis ventositatem generantibus.

DE VIGILIIS NIMIIS VEL
INSOMNIA.

Vigilia nimia sunt ex nimio motu cerebri, eius siccitate, & intemperato calore cholerae rubrae, vel nigrae, humoris-que nimium salis: Inde proueniunt angustiae, mutationes coloris, graues cogitationes, sollicitudines, intellectus defectus, suspensiones absque causa, corporis siccitates, impedimenta digestionis, naturae toties mutatio, palpebrarum & faciei inflationes, aliaeque pravae plurimum aegritudines.

Remedia sunt:

Medicamenta somnifera temporibus & faciei admota, aspersiones lacte muliebri factae.

DE CADVCO VEL EPILEPSIA.

In Euangelio habetur, Christum sanasse hominem, qui hora morbi decidebat in terram, & spumam emittebat ex ore. Caducus morbus vulgò nuncupatur à phy-

aphysicis Epilepsia, antiquitus Ira Dei.
Causatur per oppilationem neruorum
cerebri, venarumq; ab humore nimium
humido, cellulas constipante, & animæ
spiritus impediēte, ne suas actiones per-
ficiat, vnde corpus cadere necesse est. Si-
milis est apoplexiæ, & in eodem loco ge-
neratur, ex eadem materia frigida & vi-
scofa. Differētia est, quòd apoplexia con-
stipat omnes cellulas cerebri, aufert in-
tellectum, minuit sensus & motus homi-
nis. Epilepsia verò non omnes cōstipat,
nisi principalia cerebri mēbra. Sua tem-
pora habet paroxysmorum, vt si veniāt
crescente luna, signum est ex humidita-
tibus prouenire. Si minuēte, signum est
ex frigidissimis esse, parumq; humidis
humoribus.

Triplex est caducus, vt Epilepticus, A-
nalepticus, & Catalepticus, iuxta loca ex
quibus prouenit origo.

Epilepsia ex capite, est in cerebro. Ana-
lepsia, est ex fumositatibus materiæ exi-
stentis in arterijs, & neruis stomachi sur-
sum ad cerebrum ascendentibus. Cata-
lepsia, prouenit ex materia existente in
locustis corporis, vt pedibus, manibús-

que, Cognoscuntur à signis proprijs.

Qui morbi paroxysmum huius sentiunt antequam cadant, ascensumq; fumositatum instar formicæ, vel aëris levis, quandoq; his occurritur ne cadant, per strictissimas ligaturas pedum & manuum, isti etiam laborant plerumq; feбри, quòd sine calore maximo materia hæc ascendere nequeat, cataleptici sunt.

Qui morbum præsentiant ascendentem ex stomacho, capitis quoque continuam grauedinem, ex repletione stomachi, malacq; digestionem, sunt analeptici.

Qui non præsentiant, epileptici dicuntur.

Deficiente Luna, est ex melancholia. Plena, ex sanguine vel phlegmate prouenit morbus.

Experimentum.

Trahatur guttæ tres sanguinis ex humeris patientis, & statim à paroxysmo detur ouum coruinum. Valet etiã coagulum leporis potum, &c.

Sternutatio nimia naturalis, potissimum in expurgatione cerebri, in acutis febrib. absq; rheumate, bonũ est signũ:
in

in alijs febribus malum, & indicium abundantis humoris.

Sternutatio continuans post humorum euacuationem nocet, ac aliquando graues generat passiones, quare fumigij restringentibus spiritus cōstringendi sunt.

CAPITIS TREMOR.

In Genesi habetur, Deum in capite Cain posuisse signum, hoc est, capitis tremorem. Prouenit ex duobus motibus contrarijs, vno sursum tendente naturali, altero deorsum contra naturam ex morbo, hinc est tremor, quia motus inferior conatur superiorem deprimere, contra hic inferiorem vincere, spiritus suo loco retinere cupiens.

Dispositionē habet hic morbus quandoque ad paralyfin, præsertim si patiens inter dormiendum tremore concutitur sæpius. Et omnis paralyfis cum tremore curatu facilior est, quàm sine ipso.

Remedium suprà dicti tremoris capitis, est balneum in herbis calidis confortatiuis & attractiuis in apertionē pororum & meatuum, & neruorū confortationem.

Est retractio neruorum quę prouenit ex frigore nonnunquam, & curatur calore medicaminum successiuę adhibito, non repente. Aliquando est ex vacuitate nimia, vt cū præcedit magnus ventris fluxus sanguineus, aut ex labore nimio, vel abstinencia præter naturam, vel ex nimia euacuatione per medicamentum. Ex quibus omnibus causis, spiritus neruorum constipati sunt, ne ad ipsos trāsire valeant.

Initio morbi valet applicatio lactis muliebris super carnem, & maxillas, column, spinam dorsi, & omnes venas neruorum.

Item valent aqua, & oleum, calida neruis superposita.

Citius curatur vnguētis, balneis, sternutationibus, & gargarismis per nares factis. Obesis aduenit ex repletionē, alijs ex frigore potius, vel vt supra.

DE PARALYSI.

Paralysis est stupefactio membrorū, ex oppilationē spirituum sensibilium in neruis existentium, vel ex humoribus con-

constipātibus, vel ex truncatione ipsius
nerui. Estq; duplex, vniuersalis & parti-
cularis: vniuersalis constipat medietate
tem corporis: particularis, quæ tantum
vnum occupat membrum, vt manum,
pedem, aut linguam. Est etiam aliquo-
ties in radice neruorum, vt in facie, vel
prope dorsū: est vt plurimū incurabilis.

Primò sunt administrāda intrinsecus
amolientia, & laxantia extrinsecus vn-
guenta similia. Postmodum ficcantibus
& restringentibus est curandum. Valent
salvia & castoreum in vino sumpta.

OCULORVM DOLORES.

Varia sunt eorum occasiones, acutis-
simæ punctiones cholerae causam deno-
tant.

Nocturni dolores oculorum, quàm
diurni maiores, & humorū viscosorū ex
eis fluxiones, frigidos humores arguūt.

Extensissimus præ cæteris dolor, phle-
gmatis causam notat.

Corrosiones cum lachrymis valde ca-
lidis, frontis cum dolore maiore, sangui-
nem notat esse causam.

Curentur minutione humorū abun-

dantium & causantium, vel sanguinis, si causa est intrinseca: si extrinseca, dormiat & quiescat patiens eleuato capite, lumen fugiat, non multum loquatur, neque canter.

Oculi macula.

Quandoq; transit in cataractam, initio curari potest, ala dextra columbi calida superposita.

Sanguis in oculo.

Curatur sanguine columbi vel turturis, vel lacte mulieris, cum thure, vel recenti caseo sine sale melli mixto, & superposito.

Oculorum lachryma.

Rubedo in oculis, & calor exeuntium lachrymarum, faciem per quã decolant vrentium, ex calidis humoribus causari notam esse certissimam indicant, frigidaq; proficua.

Albedo vel cœruleitas oculorũ, lachrymæ frigida, frigidam causam, & calida proficua significant.

Extrinseca causa per contusiones, &c. curatur cera pura calefacta, & puluere cumini

cumini cōspersa, oculis in emplastri mo-
dum superposita.

Oculorum aciei defectus.

Si non sit continuus, sed intermissus,
causatur ex stomacho, qui purgādus est,
priusquam extrinseca applicentur reme-
dia. Continuus ante & post prandium,
causatur ex cerebro.

Oculi substantia clara & pura apparen-
te, nihilominus deficiente acie, est ex con-
stipatione neruorum oculi.

Cæcitas oculorum.

Aliquando causatur ex nimio sangui-
ne de vena tracto, vel ex vehementiori
medicamento.

AURIUM DEFECTVS ET
SVRDITAS.

Signa causarum sunt: Dolor acutus
cum rubedine aurium, ex calida causa si-
gnum est: profunt frigida adhibita.

Grauis & insupportabilis dolor, cum
aurium pallore, frigidam denotat cau-
sam, profunt calida.

Si febris adfit, ex causa prouenit apo-
stematis aurium, quod nunquam caret
febris vehementibus, si causa calida

fit: vel remissioribus, si frigida.

Immundities exiens cum dolore, notat vulnus adhuc relictum ex apostemate nondum conclusum.

Sanguis effluens, læsionem extrinsecus factam denotat per contusionem, & aliquando per abundantiam sanguinis, quem retinere natura minimè potest.

Cura sunt:

Calidæ causæ præter apostema conueniunt oleum rosaceum, & violaceum, infusa tepida.

Frigidæ sine apostemate, conueniunt oleum laurinum, rutæ, &c. Apostemati conueniunt maturatiua, & postea purgatiua, siue mundificatiua, vt vinum & mel: postremò conclusiua, vt thus, mastix, &c.

Vermibus, vtendum est ablutionibus per succos amaros, vt nucleorum persicorum, absinthij, porrorum, &c. postmodum iniiciendum est oleum amarum in aures, vt amygdalarum amararum.

Ad recuperandum auditum, potissimum est medicamentum balsamum instillatum in aures.

Tinnitus aufertur per ea, quæ ventositatem

fitatē pell. ũ, vt anisum vel fœniculum,
cuminum &c. fumigando.

NARIVM PASSIONES.

Polypus curatur purgatione, primò
capitis, postea attractione aquæ calidæ
per nares, ad detergendum, postmodum
attractione succi rutæ cum vino, tādē
fumigio per thus album, masculum. Si
vetus est morbus, corrosiuus est auferen-
dus, & chirurgia.

Hæmorrhagia narium.

Si cum sternutatione proueniat, est ex
cerebro, cūm patiens dolorem percipit
in fronte.

Si cum dolore dextri lateris, & sanguis
exit per nares eiusdem lateris, est ex he-
pate.

Si cum dolore sinistri lateris per fora-
men sinistrum exeat, est ex liene.

Mulieribus si cum vmbelici dolore ve-
niat, ex matrice prouenit.

Eiusmodi fluxus aliquando prodest,
& quandoque nocet, vt in febribus acu-
tis, in phrenesi, &c. aduenit sæpè, die quo
morbus terminare cupit, id est, critico,
bonum signum est.

Si veniat ante diem criticū, nō est cohibēdus sanguis, ne peius quid eueniat.

Si tamen augeatur, patiensq; sit fortis adhuc nature, diuertendus per phlebotomiam vel ventosas ab eodem latere à quo fluit, ligando pedes & brachia fortiter, fronti etiam emplastra restringentia applicando & temporibus, conspergendo quoque faciem aqua & aceto.

Si ex hepate sanguis proueniat, applicetur ventosa super hepar: si ex liene, super ipsum: si ex matrice, super matricem vel mamillas.

DENTIVM DOLORVM CAUSAE.

Dolor pungens & acutus cum rubore faciei, asperitate & siccitate gutturis, oris amaritudine, magnaq; siti, prouenit ex calidis humoribus.

Dolor minor cum grauedine capitis, inflatione faciei, & eius pallore, sputum ex stomacho eiectum est acutum, os insipidum, ex humoribus frigidis prouenit.

Diuturnus dolor sine intermissione, vt horarum 10. est ex cerebro.

Si per tres aut 4. horas, ex stomacho.

Lo-

LOQVELAE DEFECTVS.

Lingua sana, deficienteq; loquela, causa est ex cerebro, vel oppilato neruo ipsi.

RAUCEDO.

Prouenit ex siccitate arteriarum vocalis, & ista causa per tussim cognoscitur siccam.

Ex tussi humida in raucedine, causa est sanguis: rubea facies est, venę replete, & os dulce.

Os in eo casu absque sapore, multa saliuua repletum, & humida tussis, notant causam ex phlegmate.

Febris eo loco praecedens, & appetitus nullus edendi, causam notat ex spirituū defectibus.

Sanguinis causa phlebotomiam requirit.

SQVINANTIA.

Est apostema gutturis triplex: vnum, cuius maior pars est intus in gutture occulta, & non videtur materia, neque inflatio externè vel internè, cum maximo dolore, febris adest acuta, hæc species est incurabilis, vnoq; die occidit. Secunda species est, quando minor pars materiæ

retinetur in gutture, maior apparet extra ipsum: prioris signa habet, & curatur cum difficultate. Tertia species est, quando tota materia collecta est exterius, in magno tumore, cum febris letha, & paruo dolore: anhelitus facilis est, non occidit, nisi tumor retrogradatur introrsum.

Cura.

Prima cura, est minutio sanguinis in bona quantitate, apertio venarum sub lingua, & applicatio ventosarum supra collum. Postremo dulcioribus lohot mitigandum, & mundificantibus.

ASTHMA SIVE DYSPNOEA.

Prouenit ex siccitate pulmonis, impediēte motum. Curatur vnguentis, electuarijs, syrupis frigidis & humidis, quę respirandi vires adiuuant.

HÆMOPTOICA.

Sputum cum sanguine, si facies & venę oculorum rubeant, causatur ex cerebro.

Sanguine per os eieeto, & spumoso existente, signū exhibet, causam eius esse ex pulmone, præsertim si tussis adsit, & dolor

dolor mamillæ dextræ. Cauendum est, ne conuertatur in phthisin, nam apostema pleuresis, ante hanc passionem, per 40. dies vertitur in phthisin.

P H T H I S I S.

Est corruptio humoris naturalis in toto corpore, proueniens ex apostematib. pulmonis, causatis à rheumate super ipsum à capite defluente, sicut lapis foratur per continuum casum aquæ: prouenit etiã ex nimia siccitate pulmonis, vel ex vena in ipso rupta.

Corrupto pulmone, corrumpitur corpus.

Febris hectica non caret phthisi, cui semper adhæret, nihilominus hecticus esse potest, qui non est phthisicus.

Confirmata phthisis non benecurari potest, cuius confirmationis signa sunt, calor lentus & continuus in volis manuum, & in plâtis pedum, rubeus color in facie, macilentæ genæ, continua sitis, asperitas lingue, colli exilitas, & macilentia totius corporis, ungues restricti, oculorum profunditas, dolor in sinistro humero, capillorum casus (quod signum

est proximæ mortis) sputum spurcitie plenum, anhelitus solito foetidior, signū corruptionis omnimodæ pulmonis exhibent.

Adhibenda sunt leniter mollientia aluum, non vehementer (nam si fluxus accedat, sequitur mors) frigida potissimū & instaurantia.

CORDIS TREMOR, VEL CARDIACA PASSIO.

Duplex est, vna diaphoretica, altera tremens.

Diaphoretica, fit ex intemperato calore poros cordis aperiēte, per quos fumositates abeunt in sudorem, vnde sæpe generatur hydropisis, vel ethica passio. Signum istius est, frequens animi deliquium, ob defectum virtutis.

Cardiaca tremens, est aliquoties ex frigida causa, quandoque ex melancholia, & aliquādo ex phlegmate. Eiusmodi humores in pulmone redundantes, quandoque cōstringunt cor, ac debitum eius motum impediunt, & constipant venas, per quas vitæ spiritus transire debet. Patientibus isti sæpè momentaneè intereunt.

Signa

Signa.

Si patienti in lecto videatur iacenti alium super se iacere hominem, & super cor suum, signum est ex melancholia prouenisse.

DE FEBRI.

Febris, est calor non naturalis, exiens à corde in omnia membra corporis, cursum impediens naturæ.

Triples est, iuxta tres partes, ex quibus constat corpus: ex spiritibus, humoribus, & membris formatis. Prima species est, quando spiritus calore suam temperiem amittunt, & dicitur ephemera. Secunda, humorum est, putrida dicta. Tertia consistit in mēbris firmis, & dicitur ethica.

Comparatur prima aëri & vento calefacienti omnia, in quæ subintrant, sic iste spiritus ephemerę cor & corpus totū excalefacit. Febris putrida, similis est aquæ calidæ, calefacienti ollam in quam ponitur, licet frigidam. Ethica comparatur ollæ calidę calefacienti aquam frigidam iniectam: sic membra calida, cor & humores calefaciunt vltra modum.

Calor ephemerę febris, rarò plus vno

die durat, post quē conuertitur in putridā vel in ethicā. Oritur ephemera quandoq; ab externis, & aliquñ ab internis. Periculosa est, quia oritur specialiter cū apostematib. in anchis, vel sub axillis, qui tumores dicūtur bubones: citò curatur, nisi transeat in alias, tum fit periculosa.

Signa sunt.

Vrina non multū distans à sana, nisi quòd sit ardentior & subtilior.

Pulsus durus, celer, & non vsque adeò intemperatus.

Appetitus, & aliī motus in patiente, non multū variantur.

Facile curatur ex bono regimine, dietāq;.

Ethicæ febris membrorum signa sunt ista:

Calor equalis per totum corpus æqualiter nocens, ethicam arguit.

Calor levis & non pungens, vt infirmus non putet se laborare febris.

Color patientis flauus, aut liuidus vt plumbum.

Corporis asperitas, oculorum profundatio, siccum efficiendum liquorem.

Aliter ex quatuor humoribus.

Primus humor, est in extremitatibus
venu-

venularum intrantium in substantiam membrorum, postquam ea substantia calefacta est, generat primò febrem putridam, nō ethicam, sed leuiter in ethicam conuertitur.

Secundus humor, est in poris mēbrorum instar roris, ita etiam dictus: si calefactus fuerit, generat primam speciem ethicæ.

Tertius, est is qui cōuertitur per opus naturæ, in reparationem humoris à caloris edacitate depertiti naturaliter: si nimium calefiat, generat secundam speciē ethicæ.

Quartus est glutinosus, cholera glutinans partes & membra corporis simul, proueniens ex humore seminis generationis, gluten dicitur partium corporis, quod cū corrumpitur, restaurari non potest, generat tertiam speciem ethicæ: si posset instaurari, recuperari posset iuuentus: est species igitur incurabilis.

Prima species est curatu facilis in ethica, sed cognitu difficilis. Hæc, si per caloris augmentum humorem magis exiccet, in secundā speciem conuertitur, cognitu faciliorem prima, sed curatu diffi-

ciliores. Si rursum augeatur calor, adeo
ut ulterius humorem conglutinantem
membra ficcet, oritur tertia species ethi-
cæ, cognitu facilima, sed incurabilis.

Signa particularia.

Calore crescente ante prandium, pri-
mam speciem indicat. In secunda senti-
tur calor magis à prandio. In tertia vehe-
mentissimè percipitur post prandium,
quia humor nutrimenti contrariatur
calori naturali.

Tertia species facilè cognoscitur: Cœ-
ruleus faciei color, nasi extremitas acu-
ta, oculorum profunditas, temporum
asperitas, tertiâ ethicæ speciem indicant:
palpebras tardè mouent eam patientes
& grauitè, oculos tardè claudunt ac sæ-
pè præter voluntatem dormiendi, tactu
sunt frigidi & ficci, tamen calor intrin-
secus semper crescit, venter vacuus appa-
ret, tactu videntur lignei, eleuata pellis
non citò subsidit, pulsus debilis est & du-
rus, vrinæ liquor oleosus, cadens super
lapidem edit sonum. In prima specie ac-
celerandum est ad curam, ne in secundâ
& tertiam incidat.

Cura

Cura fit:

Per frigida calorem reprimentia, humoremq; confortantia, medio bono refrigerimine.

Valent potissimum balnea in rosis, violis, & malua, sed tepida fit aqua, mora pauca in balneo per vicem.

Vnguentis vngantur frigidis mediocriter, & humidis, vt oleo violarum cum melle & lacte mulieris lactatis masculu.

Potus valet caprini lactis ieiuno, in quo filices albi fluuiorum cidentes extincti fuerint.

Febris tertiana putrida.

Prouenit ex bile rubea putrida, existente extra venas, quæ non est in apostema collecta. Est & alia veniens ex vitellina, vel flaua bile non naturali.

Signa naturalis tertianæ.

Paroxysmus fit de tertio in tertium diem hora tertia, frigore prius adueniente, postea calore, maximo cum dolore frontis, & oris amaritudine, magna siti, aurium tinnitu: non potest patiens dormire. Vrina est rubea & subtilis, durat paroxysmus vigintiquatuor horas, vel amplius, & per vigintiquatuor horas eius

signa variantur, iuxta materiæ situm.

Dolor maximus in capite, signum est, materiam in orificio stomachi sitam esse, præsertim cum siti maxima, gutturis asperitate & oris, cum vomendi magna voluntate, & vrinæ nimia coloratione.

Dolor in umbelico, signis antè dictis existentibus minoribus, & vrina ardentiore, signum est materiam esse in intestinis. Vrina magis colorata, cū spuma flaua, materiā indicat in hepate vel in felle.

Signa non naturalis tertianæ ex flaua bile vitellina.

Post frigus, lentus calor motus inter bilem & phlegma.

Vrina flaua mediocriter subtilis.

Horæ variantur, modò citius, modò tardius aduenit paroxysmus, cum dolore frontis arripit, & alijs signis antea dictis, sed non ita vehementibus.

Tertiana febris est, quandoq; simplex, aliquādo composita. Simplex generatur ex pauca materia in vno loco putrida tantum. Cōposita ex diuersis biliosis materijs, varijs locis generatur putridis: in ista tertio die accessus est maior primo accessu. Vrina mediocris in substantia, sed

Sed color est rubicundus cum vmbra superius.

Cura

Simplicis: digeratur materia syrupo acetoso, postea purgetur laxatiuo medicamento.

Si materia sit in orificio stomachi, provocetur vomitus, non prius tamen, quàm digesta sit materia.

Signa digestionis materiæ.

Paroxysmi citius arripiunt quàm solebāt, frig⁹ maius fit, & calor maior, paroxysmus diuturnior, & vrina spissior, omnia solito aucta. His apparentib. purgandū: simplices febres simplicibus medicamentis, & compositas compositis.

Febris quartanæ signa & remedia.

Prouenit ex melācholia putrida extra venas, non collecta in apostema.

Est aliquando ex melancholia naturali, aliquoties ex non naturali.

Signa.

Quarto quoq; die arripit cum horrore in pilis, frigore, & postea lento calore, durat paroxysmus 24. horas, & quiescit 48. horis, quib. dominatur melācholia, magis infestat; determinatū suum tem-

pus accessus obseruat, nisi fuerit intermixta alijs febribus.

Vrina post paroxysmum est flaua, sed interpositis diebus est cruda, pallida, & dissoluta.

Oris acetositas cum vertigine capitis, alijsq; signis malis, notat materiã in stomacho existere, vti sunt tristitia, angustia, &c. Corpus & pectus inflantur, digestio mala, coxæ pedesq; grauantur: nimium vigilat sine somno, timet in somnũs, vngues cœrulei coloris, & labia, præsertim accessus tempore. Renum dolor est maximus sinistri lateris ob splenem inflatum, appetitus magnus edendi, ob grauedinem melancholiæ descendentem ad fundum stomachi.

Cura est, vt materia digesta purgetur calidis, aperitiuis & mundificatiuis, in quibus balneandum est. A melancholicis est abstinendum etiam in cibis. Eleætuaria profunt, calidi & confortantes pulueres lætificantes, vt diasene, borrago, &c. valent etiam vngueta calida, &c.

Febris continua.

Prouenit ex humore intra venas putrefa-

refacto, cuius fumositates officiunt cor-
li, læduntq; vnde causatur continua fe-
bris.

Humor hic est quandoque simplex, &
quandoque compositus.

Simplex est ista febris, quando sanguis
putrefit in venis, & continuatum voca-
tur synochus: quando verò non putre-
fit in eis sanguis, at calefit tantum per
minimam quantitatem, vt eius fumi spi-
rituum temperamentum destruant, tunc
vocatur synocha continua.

Cholera putrefacta in tribus subtilib.
venis orificij stomachi, hepatis, cordis, &
pulmonis, generat continuam dictam
causonam, ardentem spiritualia mem-
bra.

Cholera quę putrefit in alijs venis, ap-
pellatur continua triplex.

Cholera simul cum sanguine putrefa-
cta in venis, maiore parte sanguinis pu-
trida existente, minore verò cholere, vo-
catur synochides: si putrida pars maior
cholera sit, vocatur causonides.

Signa sunt:

Dolor acutissimus frontis & tempo-
rum, cum continua febris, maxima sitis,

oris dulcor, vrina rubea & spissa, parum
cœrulea, signum est continuæ febris di-
ctæ Synochus.

Eadem sunt signa in synocha, excepto
quod vrina non sit cœrulea, tum quod
patienti foras eminet oculi, venę plenę,
rubea facies, & corpus totum graue.

Vrina rubea, subtilis & nigra parum,
intolerabilis dolor frōtis & temporum,
ac si clauo perforarentur, color corporis
flauus, fitis cōtinua sine intermissione,
asperitas linguę, durities ventris, nulla
requies vigiliarum, si cholera peccet in
qualitate: sed si in quantitate, patiens
patitur fluxum vētris, & sæpius euomit
choleram, signum est causæ febris.

Cōtinua ex sanguine requirit phlebo-
tomiam ex utroq; brachio, si natura pa-
tiatur ægri.

Quandoq; curantur continuę sudori-
bus, & fluxu sanguinis per nares.

Medicamenta sunt in alterationē san-
guinis, & restrictionem.

Regimen, mica panis in aqua abluta,
& pruna cocta.

Febris acuta.

Prouenit ex phlegmate in venis pu-
trefa-

putrefacta, & in arterijs, vnde generatur febris quotidiana, continua, cuius signa sunt hæc:

Calor continuus, sed interdiu maior, quàm noctu, grauedo capitis, os insipidum, vrina parū colorata & spissa, paroxysmus 18. horarum acerrimus: reliquis 6 horis in falsa requie, signa sunt acutæ febris quotidianæ continuæ.

Ex melancholia in venis putrefacta, generatur aliquādo quartana continua, cuius hæc signa sunt.

Calor continuus, sed quarto die auctus, grauedo capitis, lētus calor nō vsq; adeo ardens. In vrina parum differunt, vnde vix dignoscuntur per ipsam.

Nonnunquam accidit, vt cholera putrefiat in venis, & phlegma extra venas, cum generatur febris, cum signis continue quotidianæ, dempto, quod æger vespere frigescat, præsertim in pedibus & manibus, grauedinem habet capitis & palpebrarum, & somnum falsum: Paroxysmum habet 18. horarum in maximo labore, doloreq; postea 6. horis lenior est, tamen æquè fortis, ac fortissimus in quotidiana continua,

Contrario modo accidit, vt phlegma putrescat in venis, & cholera extra venas, tum generatur febris cū istis signis.

Calor cōtinuus, tertio die auctus, præcedit frigiditas dolorē capitis. Paroxysmus aggrauat patientem 36. horis in maximo labore, & 6 horis in somno falso. Urina est rubea & mediocriter spissa.

Quandoq; putrescit melancholia extra venas, & intra venas cholera putrescit, tum generatur febris maioris caloris, & maiorum accidētium, quàm præcedentes omnes.

Urina huius est aliquando viridis, aliquando nigra, & quandoque cœrulea, aut discolorata, quæ omnia signa sunt mortis. Paroxysmus est 40. horarum in maximo labore, & 12. in minore.

Difficiles cognitu sunt istę species tres febrium, per differentias suas compositarum, ex humoribus varijs, & in diuersis locis. Prima species curatu difficilis est: secunda quandoq; curatur, sed rarò: tertia verò nunquam curatur, nisi per manum Dei.

HORROR IN PILIS.

Prænuncia est febrium passio, generata ex

ex earum materia, quæ est fumus frigidus, ex frigida materia phlegmatica vel melancholica, sparsa per membra corporis, nervos, tibias, & cutim stringens per frigiditatem suam, quæ dum radium pilorum attingit, frigiditate horrorem inducendo erigit in altum: nonnunquam etiã ex pauore timoreq; provenit. Omnis tremor in febribus, est ex ea frigiditate frigida.

ABOMINATIO CIBORVM.

Provenit ex tribus causis, vt ex defectu spirituum, qui sunt instrumenta virtutis naturalis, & operationum similiarum, vel ex constipatione sensibilibus nervorum. Nam appetitus stomachi his duabus de causis mouetur, aut ex virtute naturali appetente, vel ex influentia sensitiva. Quandoq; provenit ex nimia repletionem humorum.

Corpore macrescente ex febre præcedente, ex nimio ieiunio, ex nimis vigilijs, & ex fluxu ventris, signum est provenire ex defectu spirituum, vt supra.

Nulla delectatio cibi, neq; potus, indignatio horum in stomacho, in frigidatio

eorum statim atq; in stomachum transeunt, ex apostemate signū est, vel ob constipationem in neruis.

Item sputamina acetosa, & foetētia ob malam digestionem, & grauedo stomachi, notant eiusmodi passionem esse ex frigidis humoribus.

Contra defectum spirituum, vtendum est medicamentis contra causam.

Contra ieiunij causam, vtendum est cibis, & electuarijs confortatiuis, itē salamentis acidis ex aceto & menta, & aromatis, quæ ad mouēda sunt naso sæpius.

Contra neruorum constipationem, si nō adsit alia causa vel impedimētum, est laxanda vena mediana in brachio, postmodum administranda sunt calida, ad aperiendum & confortandum neruos, ni fortē constipatio sit ex nimio calore, alioquin syrupo vtendum est acetoso, & vacuatione materiæ per laxatiua competentia.

Contra causam humorum calidorū, purgandus est stomachus per herbā benedictam dictā, & per alia conuenientia.

Item in confortationem caloris naturalis, offerendi sunt diuersi cibi, & si aliqui

qui noxi quandoque sint, modò appetat æger.

BVLIMVS, SIVE APPETITVS NIMIVS ET CANINVS.

Calore nimio membrorum attrahūt ad se venę nimis vehemēter, & vltra naturæ suæ modum, nutrimenta ab hepate, & hoc, eodem modo attrahit à stomacho, qui vix supplere potest.

Signa sunt:

Vrina multiplicata, citò venit, ac sæpè, infatiabilitas magna.

Vtendum est crassis cibis, ac duræ digestionis, frigidisq; medicamentis, potissimùm extrinsecus.

Signum aliud.

Satiari non potest stomachus villo cibo, macrescente etiam corpore, fluxus ventris frequens, inusitatorū appetitus aliquādo, vti carbonum, terræ, salis, &c.

Causatur ex materia melācholica, vel cholērica existente in orificio stomachi, quæ talem appetitum per suā corruptionem excitat, vt in grauidis & patientib. hæmorrhoidas.

Intrinsēcus vtendū est calidis, & con-

fortatibus stomachum, item cibis crassiss & pinguibus, vt pinguedine in orificio stomachi supernatante, generetur nauſea ciborum.

Inordinatus hic appetitus, aliquando generatur ex humore frigido & phlegmatico, purgandus est stomachus, & postea confortandus electuarijs calidis, & extrinsecus calidis vnguentis.

R V C T A T I O.

Est violēta commotio stomachi, proueniens ex mala dispositione neruorum existentium in stomacho.

Causatur vel ex nimia repletionē, vel ex nimia vacuitate stomachi: quandoq; ex frigiditate, sed raro.

Signa causarum.

Quādo exit simul cū eructatione aliquid humorū cibi ex stomacho, cū sputaminib. variorum saporum, tum causatur ex repletionē.

Si febris adsit, aut fluxus ventris, sanguis, aut maceratio corporis, est ex nimia vacuitate.

Ab aëre frigido veniente ex stomacho, vel à cibis frigidis, qui assumuntur, cognosci-

ignoscitur causa veniens ex frigore.

Cura repletionis, est vomitus & euacuatio stomachi, vsusque siccarum, calidarumq; rerum.

Vacuacionis absque febre cura, fit per humida instaurantia: si cum febre, periculosius malum.

Frigoris cura, sint res calidæ, cū procuratione sternutationis.

Valet etiam repentinus timor, vel pudor, reflectit. n. calorem in stomachum, qui discutit.

VOMITVS.

Est eiection violenta humorum, vel ciborum ex stomacho, quæ fit ob diuersas causas, vel per naturam, vel per accidens ex morbo.

Aliquando calor excessiuus, bullire faciēs humores, efficit vt per naturam eiciantur, & vomitum.

Nam vti frigus in stomacho efficit, vt cibus fundum petat, & in eiectionem deorsum abeat, ita calor ascensum excitat, & eiectionem per superna.

Excessu ciborum & potuum etiam natura irritatur ad vomitum, ob inualidā

digestiuam: id etiam euenit nonnunquā propter ciborum vel potuum acredine, vel ponticitatem nervos in stomacho pungentem.

Debilitate etiam digestiue, non potest stomachus digerere, quare eicit: vel quia exitum non admittunt infernæ partes nimium duræ.

Naturalis vomitus bonus, non naturalis malus.

Vomitus frigide cause, calidis & confortatibus, vt electuarijs, & vnguentis calidis est restringendus, vt cōtrā, frigide cause frigidis, vti saccharo rosato, diarhodon, & diatriasantalum, &c.

STOMACHI DOLORES.

Stomachi dolorum variæ sunt causæ, vt calor, frigus, ventositas, apostema, humores calidi, frigidiq̃.

Signa.

Sputamina calida, vrina pallida, bona digestio ciborum crassiorū, delicati cibi ardent, oris amarulentia, eiectum anicholericum, calorem esse causam huius punctionis indicant.

Dolor maximus, ciborū digestio mala

ca crassiorum, melior delicatiorum, vomitus materia phlegmatica, ventris durities, & acetositas sputaminum, causam indicant esse frigus cum humoribus.

Sputamina insipida, cum sono maximo eiecta, & molestia, cum alleuiatione per eiectionem, signum est ventositates esse causam.

Puncturæ dictæ cum febribus & ardoribus, digestionem mala, & orificij stomachi præter modum distensione, apostematis in stomacho signum exhibet.

Curatio.

In causa caloris & humoris primò digerendus & purgandus est humor proprijs & fortibus medicinis, vt frigidis electuarijs extrinsecus confortandus vnguentis ad hoc aptis.

In causa frigoris & humoris, curandum est contrarijs à præcedentibus.

Ventositatis causa, expellentibus ventum curanda, vt foeniculo, cumino, aniso, &c.

Plus nocent ventositates, quàm humores in stomacho & intestinis.

VENTRIS PASSIONES, VT ILIACA ET COLICA.

Proueniunt vel ex humoribus, vel ex ventositatibus inclusis in intestinis, vel ex apostematibus intestinorum, aut ex vermibus, vel ex humoribus nimium acutis, &c.

Oppilationū eiusmodi potissima cura est deoppilatio, per aperitiua, mollientia, & purgantia.

Signa vermium.

Febres adsunt, nares pruriunt, stringuntur dentes, adest omnium ciborum nausea, insensatus fit patiens, clamat in somno, tremit corpore, linguam exurit, semper masticat, licet nihil in ore habeat: signum est vermium intestinorum breuium, & magni doloris.

Occidendi sunt amaris rebus, vt absinthio, aloë, &c. cum liquoribus dulcibus, vt melle, vel lacte.

Quandoque ob compressionem vesicæ non fluentis, etiam comprimuntur intestina per inflationem illius, vnde generatur ab inclusa ventositate, colica passio in intestino colon, & fit dolor in dextro

dextro latere, inferius tendens ad finitrum, instar cinguli parui.

Ista passio colica septem de causis generatur.

Prima, fit ex ardenti calore, choleraque mixta febribus, ex siccate humiditatem spurcitiei, existentis in dicto intestino, & durante, vt non valeat exire.

Secunda, est crassities ciborum siccorum, impediens etiam exitum excrementorum.

Tertia, prouenit ex phlegmate nimium glutinoso, constipante venas & meatus, per quos humorum superfluitates exire debent.

Quarta, est crassa ventositas inclusa in dicto intestino, cum humoribus ibidem existentibus.

Quinta, est apostema quod in eo generatur intestino, meatus etiam obstruens excrementitijs humoribus.

Sexta causa, est ex vermibus in dicto intestino mortuis, in tanta quantitate tam fortiter agglutinatis, vt exire nequeant.

Septima, fit ex insensibili stupore dicti intestini, quo fit, vt non eiciat ea quæ reijcienda sunt.

Signa generalia.

Tormina magna in ventre, vomitus frequens, abominatio ciborum, torsiones & incisiones intolerabiles significant cholicam passionem in genere: venter est durus, cum punctiōibus tanquā acuum.

Calida causa, citum & celer expetit remedium sub pœna mortis.

Grauedinis passio magna, cum remissioni doloris eodem loco, signum est frigida causa.

Dolor magnus, qui de loco in locum mouetur, rumorem edens instar tonitruum, signum est ventositatis.

Calor magnus, dolorque intolerabilis cum febre, est ex apostemate. Sitis adest cum asperitate linguæ.

Incisiones cum dolore maximo, signum indicat ex vermibus oriri morbum: abominatioque cordis in os quandoque redundante, mortalis fit passio citò exterminans, nisi tempestiuè succurratur ægro.

Balneaprofunt ad emolliendam materiam, & vnguenta, tum demum purgatiuis vtendum, nisi prædictis remediis dolor abisset.

Huic passioni colicæ adiuncta est aliter

tera, quę dicitur iliaca, ab intestino ileo, longo & subtili, alia inuolvente intestina, in quo generatur: occidit vno vel altero die, nisi remedium adhibeatur: periculosior est colica.

Curantur eodem modo, eisdem quoque medicamentis ambę, quia ex eisdem etiam causis oriuntur, sed iliaca sæpius causatur ex apostemate.

FLVXVS VENTRIS.

Triplex est fluxus ventris, vt dysenteria, lyenteria, & diarrhœa, qui differunt inter sese.

DE DYSENTERIA.

Est fluxus vētris sanguini permixtus, excorticans intestina. Prouenit ex naturali cholera corticis intestinorum: aliquando ex phlegmate falso, quandoque ex melancholia adusta, vel aliquando ex hepatis vitio. Nonnunquā ex debili virtute naturę, quę retinere non potest humores & cibos in corpore, & quandoque ex abundanti nimium sanguine, vt apparet in his, qui truncatum habent aliquod membrum, hi sanguinē deorsum

emittunt, qui membrum hoc nutrire solebat, & cum hic in hepate coctus à dicto membro non trahatur, remittitur cum materia ad secessum. Quandoque provenit ex intestinorum vitio, & hoc in tres dividitur partes vel species.

Prima apparet tanquam colluies ex lotionibus aquæ pinguioris, quia est ex pinguedine intestinorum exeunte extra corpus.

Secunda apparet ut rasura pellium vel curte membranę recentis, nam est rasura intestinorum.

Tertia species est, quando apparent frustula intestinorum exeuntia in modum frustulorum carnis arteriarum & nervorum.

Prima curatur, secunda cum difficultate, tertia nunquam.

Signa sunt:

Sanguis cum materia emissus, cum pungente dolore, & rosione in ventre.

Quandoque excorticantur intestina superius, & aliquando in medio, tum prodest medicina magis intrinsecus administrata: nonnunquam inferius, tum magis prodest extrinsecus applicata, vel strigenti-

gentibus clisterijs facta. Vbicunque sit, medicina sit restringēs, siue intrinsecus, siue extrinsecus administretur: primò humor impediēs abstergēdus, tum constringendus & reprimendus fluxus est.

DE LYENTERIA.

Cibos eñcit indigestos, vti in stomachum veniunt.

Prouenit aliquādo ex stomacho adeò compresso, vt retinere non valeat cibos, & quandoq; ob humores phlegmaticos replentes cellulas in stomacho, ac cibum sua lubricitate deñcientes.

Nonnunquam ex apostemate stomachi, ob quod magis grauatur stomachus à cibis, quàm iuuetur. Cura similis est ei, quæ de dysenteria fieri debet.

DE DIARRHOEA.

Fluxus est ventris simplex, quo cibus omninò digestus, emittitur deorsum absque sanguine.

Prouenit aliquando ex nimia ciborū copia, clarorum & acutorum: quandoq; ex peccante cholera, magis in quantitate, quàm in qualitate. Nam si qualitate

peccaret, potiùs dysenteriam generaret, quàm diarrhœam.

Quâdoq; prouenit ex humore descendente ex capite in intestina, tum videntur in materia spumæ bullæq;: cuius postremi cura est restrictio rheumatis, unde morbus etiam ortum habet.

Si ex nimia ciborum copia, stringitur bono regimine diætæ.

Si ex acutis cibis, reprimitur frigidis & humidis.

DE HYDROPI SI.

Est error digestionis cum tumore iecinoris vel hepatis, & membrorum genitalium inflatione. Impedita namque digestionem in hepate, multæ superfluitates generantur in corpore, quæ membra inflant, ad quæ natura mittit illas expellens ab hepate.

Hydropisis tres sunt causæ generales:

Prima est ex retentione maiori humorum quàm ipsa natura requirit, vel ex principali intemperantia qualitatis hepatis, & ob nullam digestionem inhærentium ac intumescere membra facientium.

Secunda, ex humorum fluxu ultra naturam

...turam, spiritus minuuntur & eorum virtutes, tū superfluitates ex digestionē venientes intumescere membra cogunt.

Tertia est ab errore digestiue virtutis, qui fit in hepate quatuor modis, quatuor etiam sunt hydropisis species.

Prima venit ex intemperantia humiditatis & frigiditatis, & vocatur leucophlegma, vel album phlegma. Secunda ex intemperie frigiditatis & siccitatis est, & dicitur hypofarca. Tertia, ex intemperie, scilicet caloris & humiditatis, vocatur ascites, vel achices. Quarta ex intemperie caloris & siccitatis, dicitur Tympanites, quia venter percussus edit sonū in modum tympani.

Signa sunt:

Albedo magna totius corporis inflati, & ex compressione carnis fossa relicta, quæ non nisi paulatim repletur, signum præbēt primæ speciei, videlicet albi phlegmatis hydropici: vrina huius est discolorata, spissa, & alba.

Non tāta inflatio, sed carnis foetor, & vrinæ discoloratio, signum exhibent secundæ speciei, hypofarchæ scilicet.

Venter percussus, instar vrinæ vacuæ

resonans, cum vrina rubra ac spissa, signum est tertiæ speciei Echices.

Venter percussus vehementiùs resonans vt tympanus, & magis extensus quàm in echice, tympanitem quartam speciem notat hydropisis.

Signa sunt:

Vrina discolorata, collum, brachia, pedesq; sunt admodum gracilia, nasus acutus, oculi rotundi, profundiq;.

Primæ duæ species curabiles existunt ante confirmationem, & non posteam. Nydropicus habet corpus inflatū, molle & graue: in his 2. prioribus speciebus, semper sitit, nulloq; potu satiatur, paulatimq; deficit.

Curatur diuersis medicinis, præsertim ventositates discutientibus, & humores intercutaneos, necnon hepatis digestionem confortantibus.

DE AVRIGINE VEL ICTERITIA.

Est defœdatio cutis in colore triplex, vt in citrino, proueniēte ex naturali cholera, in viridi colore, ex viridi cholera, & in nigro, ex cholera nigra. Sanguis effervesceus nimio calore, transit in cholerae natu-

naturā, quę cū sanguine cætero permeat
vsq; ad cutim, quam suo colore tingit.

Quandoque prouenit ex constipatione pororum cavitatis fellis, qua redundat cholera super hepar, & ipsum inficit cum eius sanguine, qui postmodum ad cutim transit. Aliquando contingit ex capostemate, vel ex febris cōtinua sanguinem adurente. Nonnunquam ex corruptione aëris, aut ex cibis vel potionibus corruptis, vel ex morfu venenosi animalis, quo sanguis corrumpitur, qui missus ad nutriendum membra, etiam corrumpit & tingit in suum colorem.

Signa causarum eius sunt:

Corpus totum flauum, & latus dextrū calidum, sitis cū oris amarulentia, frontis dolor, aurium tinnitus, vrina discolorata cum spuma flaua, viridis, aut nigra, necnō omne quod exit è simili corpore, signum est ex calore prouenisse.

Inferioribus membris existentib magis citrinis, quàm superiora sunt, constipationem pororum fellis arguunt superiorum: & econtrā inferiora membra si nō sint tam flaua ac superiora, poros inferiores cavitatis fellis esse constipatos notatur.

Si post septimum diem febris adsit, minuitur, ac morbus leuior fit, bonum signum est, & ex febribus morbum ortū habere, quia materia febris purgatur.

Verū, si febris adueniat septimo die, per malum quodpiam accidens, malum est signum, & materiam sursum ascendere, ob nimiam eius acuitatem.

Curatur ordinariē phlebotomijs, & applicationib. frigidorum supra iecur. Item ijs quæ refrigerant & mundant sanguinem. Constipatio verò aperitiuis emendatur, modò non sint nimiū calida.

DE HAEMORRHOIDIBVS.

Sunt venæ exeuntes ex ano, tanquam ex quinque primis, quæ si contra naturam suam retineantur, mala generantur accidentia. Natura quandoque hac de causa superfluitates eo trāsmittit, quæ vi quadam eiusmodi venas rumpunt antea dictas, per quas prorumpūt multæ sordes, vt hac via corpus à multis infirmitatibus tutum reddatur & mundum, verū, si flux⁹ huiusmodi sit nimius, generat passionēs: similiter etiam quando retinetur præter cursum naturalem, generatur quan-

quandoque phthisis, hydropisis, melan-
cholia, phrenesis, &c.

Cauterisatio per ignem ad fluxus re-
tentionem non est admodum tuta, quia
nimium stringuntur, vt natura postmo-
dum vix aperire queat. quare tutius erit,
gradatim stringere venarum eiusmodi
conatus medicamentis stringentibus, tū
purgatiuis, præsertim si morbus in uete-
ratus sit, ne aliò defluat in maius pericu-
lum, subitò stringendo.

Si nimium claudatur, aperiendæ sunt
conuenientibus.

DE RENVM PASSIONIBVS.

Nephritis Græcè, latinè dicitur affi-
ctio colicæ passioni videlicet. Differunt
inter se tamen, quia colica passio mo-
uetur de loco in locum: renum verò do-
lor non mutatur. Dolent aliquando re-
nes, tumoribus, vel apostemate, humo-
rum repletionibus, ventositate, vel are-
na siue calculo pressi.

Signa sunt:

Vrinæ ardor cum dolore pungente &
acuto, signum exhibet calorem esse cau-
sam.

Vrina cruda cum dolore lēto, causam notat frigidam.

Sepe generatur calculus & arena in renibus, ex glutinoso potu, crassioribus cibis, & sæpius à calore, vt in iunioribus præsertim.

Signa.

Stupor coxæ dextræ, dextriq; pedis, ac si indormiscerent, signum præbent, lapidem vel materiam eius existere in renibus, & in dextro latere renum: in sinistro verò, si pes & coxa sinistra indormiscunt.

Dolor in medio pedis, significat lapidem in vesica existere.

Arena rubea, renum est.

Alba verò, vesicæ.

Lapis generatus ex humoribus, fragilior est eo, qui generatur ex arenula. In viris magis, quàm in mulieribus generatur, ob maiorem in illis calorem, & in istis ampliores meatuum conductus.

Cura est, per multa balnea simul cum medicamentis aperitiuis, & mundificatiuis. Ex defectu quandoque retentiux, superfluitates ad renes peruenientes retineri non possunt, & per vrinā inuoluntariam emittuntur, vt pueris contingit &

debrīs nimiū bibētibus, ob nimiam
ollitiem & laxationem neruorum ex-
mentium in collo vesicæ.

Curanda est hæc passio rebus frigi-
s, ad reprimendum renum calorem,
scandos humores, & stringendos me-
as, potionibus, electuarijs, emplastris &
nguentis, non tamē nimiū humidis,
d successiue, modò frigidis, modò hu-
midis. Calida nimiū nocent renibus:
rigida nimis impediunt digestionē he-
ntis: temperata sunt idonea.

DE RVPTVRA.

Est & alia renū passio, quæ hernia dici-
tur & fractura, hæc fit quando pellicula
quædā frāgitur dicta ciphac, quæ separat
membra nutrientia à generantibus, &
a decidunt per eiusmodi rupturam in
estina in scrotum.

Prouenit ex nimio violentoq; labore,
corporis motu, casu, clamore, flatu, ni-
mioq; calore acutorū humorū, ultra na-
uram pellem dictam erodētium. Quo-
modo rumpatur, meliùs ab initio
uratur, & in iuniorib. quàm in senibus,
in quib. posterioribus, non nisi maximo

labore, vti per multam dietam, medicinas, & chirurgicam artem. Plurimum valent in istis copulatio, restringentia quoque medicamenta, cibi, electuaria, balnea & extrinsecus vnguenta. Abstinentum à coitu, à rebus ventositates generantibus, &c, quæ plurimum nocent.

DE GUTTA ARTHRITICA
IN GENERE.

Est inflatus dolor, atque tumor manuum & pedum digitis ortus, chiragra, vel podagra dictus à pedibus & manibus. Supra nates verò cum oritur, schiatica vocatur, ab osse schia.

Generatur ex sanguine cholerico, ac phlegmatico humore, & potissimum ex rheumate.

Signa:

A rubedine loci in quo est, habetur iudicium ortus eius, item à venarum apparentia supra locum dolentem: à calore, à regione temporeque calidis & humidis, ut vere, quo potissimum tempore grassatur ea passio, signum est, eius causam ex sanguine provenisse.

Ab intolerabili dolore, nervorum re-

tra-

tractione conuulsioneq; , locum in quo
est calefacientibus & exiccantibus : ab
inflatione cum rubore & cum flauedine
mixtis : à vomitu frequenti, secessuque
materiæ cholericæ, in ætate præsertim
tempore calido & sicco, simili quoque
regione, cognoscitur causa eius ex cho-
lera.

In istis passionū causis calida nocent,
profuntq; frigida.

A tumore parum aut nihil rubente,
dolore nihilominus intenso: ab ætate,
regione, & cibis phlegmaticis, quibus v-
sus fuit eger, notatur causa guttæ ex phle-
gmate.

A grauedine capitis, mouentur & sen-
tiuntur ab ægro descendentes humores
à capite, decurrereque per humeros, &
inde per spinam & medullam dorsi, di-
iudicatur melâcholici rheumatis causa.

Omnes istæ passiones corrumpūt hu-
mores substantiales eo loci in quo sunt,
quo foedantur membra.

Citò succurrendum est, priusquam
membra nodos & tophos in iuncturis
acquirât, tum vix curari potest, aut nun-
quam eiusmodi morbus.

In causa sanguinis, cura fit per phlebotomiam, & per frigida.

In causa frigidi humoris, curandum est calidis medicinis intrinsecus, & similib. emplastris & vnguentis extrinsecus.

Abstinentum est à crassis cibis, maxime ijs qui ventositates generant.

DE SCHIATICA.

Generatur ex humoribus descendentibus in crassum neruum, existētem inter iuncturas schiæ: & nonnunquam ex glutinosis humoribus, & viscosis, cōgregatis in cavitatib. loci dicti Schiæ. Quandoque prouenit ex sanguine, mixto cum cholera rubea, vnde aliquando descendunt eiusmodi dolores per coxas, pedesque, vsque in talos, & in digitos extremos, vel minimum pedis.

Inde fit etiā vt nephritici, patientesq; lapidem in renibus, sentiant ea parte pedem indormiscere, quia neruus, ab eo loco descendens vsq; ad pedem, constipatur, vt spiritus ad pedes peruenire minime possint.

Peior est ista passio in sinistro latere, quàm in dextro, aliquando est in vtroq;.

Si

Si proueniat caloris causa, proderit
lebotomia, præsertim ex vena sub ca-
llo pedis, saphena dicta.

Curatur in modum artheticæ. Absti-
nendum in primis à coitu, quia rheuma
mouet, impeditq; digestionem hu-
morum, ob amissionem sanguinis puri
spirituū. Purgandum est corpus prius,
nam applicandū extrinsecus remedium
per locum.

Valet ad hoc fimus bouinus calidè ap-
plicatus, siccat enim plurimum & præ-
sertim contemperatus aceto, galbano,
ure, &c.

DE PODAGRA.

Podagra, dolor est pedum, & præser-
tim in talis, & in plantis, vbi nerui exten-
duntur, sese mutuo etiam contingunt,
quibus congregantur humores de-
scendentes, qui si frigidi sint & crassi,
nerui extenduntur & intumescunt, do-
r tamen non est vsq; adeò pungens.

Accidit hic morbus deliciosis potissi-
mum, & parum aut nihil operantibus; &
corpus medicamentis ordinarijs nō re-
purgantibus, edentibus nihilominus, &

bibentibus splendide abundeque luxuriantibus, &c.

Si vere adueniat iuuenibus, curatur 40. diebus,

Si autumno, vix curatur ante hyemem, quia prima ætas lunæ est calida & humida, secunda, calida & sicca, tertia, frigida & humida: quarta, frigida & sicca.

Cura sit intrinseca, peccantis materia purgatio: extrinsecus verò, repressio per frigidiora, si calida sit causa, etiam si sit ex causa frigidiora, ne calidis indurescat materia.

DE APOSTEMATE.

Est humorum congregatio in aliquo membro putridorum, cum tumore.

Causæ duæ sunt principales, extrinseca per læsiones, et intrinseca, per naturales membrorum vires fortes, expellentes noxios humores ad alia debiliora membra, in quibus sistunt fluxum, & retinentur ob vires expulsiuas eo loco deficientes. Aliquando retinentur in membris inferioribus, vel constipatis in suis meatibus vel strictioribus, quàm superiorum meatus sunt membrorum, à quibus demittun-

mittuntur pellunturq; deorsum. Variæ
causæ non allegandæ hoc loco.

Ex cholera rubra, fit apostema, qui
nuncupatur ignis sacer.

Ex simplici, fit aliud, quod rodit mem-
bra in quibus oritur.

Ex phlegmate, fit aliud paulum dictū,
multa spurcitie, compressione fossam
admittit vt pasta, quæ nō statim, sed sen-
sim repletur ablato digito.

Signa sunt:

Albedo & mollities apostematis, lētus
dolor, quia est ex frigida materia, cau-
sam arguit apostematis ex phlegmate.
Contrà rubedo cum flauedine mixta, ca-
lor intensus, dolor magnus cum punctu
ob materiam acutā, denotat causam
ex cholera rubea.

Durities mediocris, color paucus, aut
erè nullus, carnis erosio vsq; ad radices
neruorum, ossa quæ contingit ea mate-
ria rodit, ex melancholia causam arguit.

Si materia tota fit extrinsecus ad su-
perficiem, dicitur sclerosi.

Si partim sit intrinsecus pro medieta-
te, & pro alia extrinsecus, vocatur cācer,
cormam eius habens, gibbum in medio

cum brachijs circumcirca extensis, semper latius extenditur, ac rodit carnem & nervos: exterius latum vulnus acquiritur, interius verò acutum. Contra fistulam quę intus largior est, quàm exterius. Rodentium apostematum vnum vocatur. Noli me tangere, veniens in facie, paulatim erodens carnem, non ita vehementer vt ignis sacer, qui rodit omnia, nisi mox extinguatur, fistula verò non rodit solum, sed etiam corrumpit putrefaciendo carnem & nervos, in saniem adducendo.

Aliud est apostema generatum ex varijs humoribus venenatis, varij coloris ea de causa, & vocatur carbunculus, ab ardore, dulcia medicamina his cōueniunt, ne vehementibus reperiatur materia ad interiora.

Tandem maturantibus aperiendum postmodū attrahendū, mundificadum & concludendum est incarnatiuis medicamentis. Contra cancrum & similia post purgationem internam vtendum est externis corrodentib. carnem emortuam: ad fistulam, exiccatiuis.

Optimum consilium, vt per phlebotomiam succurratur, nisi quid impediat,

liat, idq; ab initio, & à latere eodem apotematis, ne ex aduerso venenum trahatur ad cor. Theriaca cum vino administratur in potum, & superponatur apotemati: valet etiam theriaca ab initio sepiùs inuncta, ad aperiendum. Idem præstat vitellus oui cum sale mixtus, & superpositus, &c.

CLAVI.

Sunt magnæ pustulæ inter carnem & cutim, ortæ ex sanguine vel cholera corrupta, aliquando prænuncia lepræ signa, si sæpiùs adueniant. Purgandum est internè ad expellēdos calidos & corruptos humores, & balneandum est cum herbis siccis, abstinendum à multo potu, laboreq; frequenti, vel continuo.

DE PVSTVLIS PARVIS,
ET VARIOLIS.

Ex sanguine corrupto proueniunt, quem natura pellit ad exteriora inter cutem & carnē: pueris ex nutrimento mensuri, ne leprosi fiant: adultis in purgationem sanguinis & humorum corruptorum.

Non sunt reprimendę, sed potiùs me-

dicamentis diaphoreticis, & pellentibus expellendæ.

Cauendum in pueris, ne circa oculos materia decolans ex eis ruptis in oculos defluat, frequentibus absterfionibus leuiter factis: nec sunt aperiendæ, sed sua sponte finantur disrumpi per naturam, nō fricationibus, ne faciem aut reliquā cutim defcēdent cicatricibus.

DE SCABIE.

Natura quandoque pellit corruptos humores ad superficiem, qui si subtiles sint, in fumum abeunt, si crassiores, sub cute manent, ibidemq; putrefacti conuertuntur in scabiem.

Siccitas scabiei sine purulētia, signum est causam esse choleram.

Purulenta, signum est causæ ex sanguine mixto cum cholera.

Quæ scabies generatur ex repletionē, vel ex morbo præterito, vel ex splenis vitio, sæpius abit sua sponte.

DE PRURITU.

Pruritus est ex superfluitate cholæræ, ad superficiem per naturam expulsæ, inter cutem & carnem prorumpente, in forma

forma parvæ scabiæ. Nonnunquam ex melancholia provenit. Curatur balneis & herbis poros aperientibus, vnguentis factis cum succo ebuli, parillæ, fumi teræ, &c. Valet etiam saliva iuuenis, & frictio nocet.

DE LEPRO.

Leprosus est vniuersalis & omnimoda corruptio membrorum & humorum, initium habet ex venis, finem verò sumit exterius, in membris videlicet.

Corrupto siquidē nutrimento membrorum, quod est sanguis, & ipsa hoc ipso nutrita corrumpuntur facile.

Provenit primò ex corruptione melancholiæ factæ ex quatuor alijs humoribus, per frigiditatem & siccitatem, quæ videlicet contrariæ qualitates sunt corruptioni, post aliorum tamen humorum corruptionem operantur in corruptis, & operatio in venis, in quibus corruptio prima facta est, non adimpletur leprositatis, sed in membris, in quibus frigiditas & siccitas suam exercent malitiam.

Sed si humor melancholicus ex quo leprosa generatur, fortè fortuna putrefie-

ret in venis, generaret potius febres quàm lepram.

Quatuor sunt leprę species, iuxta quatuor humores permixtos.

Quę est ex melancholia simpliciter, dicitur elephantina, quia maior est specie & curatu difficilior.

Secunda species est, quę fit ex melancholia & phlegmate simul permixtis, & dicitur Tyria à tyro, qui facile spoliū dimittit, & squamas habet vt piscis: sic etiam tyriacus cute nudatur per squamarum decidentiam.

Tertia species, est ex sanguine corrupto, & vulpina dicitur, ob casum pilorū à vulpe æstate decidentium: sic æger pilos amittit.

Quarta species, est ex cholera rubea corrupta, mixta cum melācholia, & nuncupatur leonina, quia membra deuorat omnia sicut leo.

Signa sua habent, cū generalia, tum specialia.

Generalia.

Caro multū corrupta, oculi rubei palpebrę rugosę, rutilans aspectus, nasus acutus, raucedo vocis, nodi rubei &

fre.

frequentes in facie & corpore, coxarum
stupor insensibilis, vnguium gibbositas
& scabrositas, contractio digitorum, &
manuum arefactio, anhelit⁹ corruptio,
quæ sanos corrumpit, cutis vinctuosa vt
asperfa aqua non madeat, non magis
quàm corium vinctum, corpus semper
scabiosum, & pruriēs, diuersis etiam co-
lorib. maculosum, pedes pustulis obdu-
cti, quas inter vna cæteris multò maior
inueniatur, morbus est confirmatus.

Specialia.

Color flauus, oculi rutilatiores, cras-
siores, conuiuentiores, cutis asperior se-
piùs crepans, maior scabies cum pruri-
tu maiore quàm alia, leoninam speciem
indicant.

Casus pilorum omnium, etiam su-
perciliorum, sub quibus caro tumet val-
de, oculi plurimum rubent, faciei pustu-
læ rubæ sanguinem & pus eñcientes, &
qui crassum habent nasum, malum odo-
ratur, foetentem anhelitum, isti vulpi-
na lepra laborare iudicantur, præsertim
cùm gingiuas corruptas habent.

Pustulæ molles, mollis cutis, pallida
tumensq;, ac relucens, nec non furfura-

cea, pediculis scatent, sputum sordidum
& viscosum, constipatio narium, oculi
lacrymosi, labia & gingivæ asperæ, rau-
cedo vocis, sanguis emissus in clarâ sub-
stâtiâ vertitur vt aquam, & residuum
album, serpentinæ lepræ speciem deno-
tant.

Color cœruleus, liuidus in facie plu-
beus, superciliorum casus, rotunditas o-
culorum, acuitas nasi & constrictio, gr-
cilitas tibiârum, digitorum tumor cu-
stupore, sectio cutis varijs locis, sanguis
de vena tractus est cœruleus, vel niger
totus cōgelatus, signa sunt elephantina
lepræ.

In causâ sanguinis vt vulpinæ, phle-
botomia præcedat purgationem.

In alijs tribus, purgatio præcedat mi-
nutionem sanguinis, si hac sit opus, alicui
qui non minuatur.

Incurabilis est plerunq; omnis lepra
sed bene palliabilis.

DE MORPHEA.

Maculæ sunt prouenientes in cute, e-
corruptione nutritimētorum, variorum
colorum iuxta causas humorum 4. Hi
moro

onorbis est in corde, vti lepra est in cute
arneq̃.

Albæ, sunt ex phlegmate.

Nigræ, ex melancholia.

Rubæ, ex cholera vel sanguine.

Ex phlegmate & melancholia, sunt cu-
ratu difficiliore*s* illis, quę sunt ex sangui-
ne vel cholera.

Signa curabilitatis:

Si pellis pungatur acu, & sanguis exie-
rit, maculæ sunt curabiles, alioquin mi-
nimè.

Maculæ sunt in cute tantum, sed lepra
est in cute & in carne simul.

Parum differunt maculę à gutta rosa-
cea infestãte cutem pustulis paruis, mol-
lioribus, & rubeis, generatis ex sanguine
& cholera inter cutem & carnem.

Cura, est minutio sanguinis & purga-
tio humorum internè peccantium, su-
perponendo faciei herbas coctas aperi-
entes poros, postea lauanda est aquis ex-
siccatiuis & mundificatiuis, vnguentis
conuenientibus, &c.

Præ cunctis valet herba fumi terræ in
balneis, quæ scabiē delet, humores quo-
que siccat intercutaneos, & iuuat eos,

qui disponuntur ad lepram.

VIPERAE VENENUM, ET
ALIA PLERAQUE.

Nonnulla venena sunt calida & sicca, ut viperæ, & tyri. Aliqua frigida & sicca, ut scorpionis. Aliqua frigida & humida, ut araneæ. Et quanquam nonnulla sunt calida, nihilominus homines morfu viperarum icti maximè frigēt, quia venenum extinguit & mortificat naturalem calorem. Patientes maxima torquentur siti, ut appareat ipsis, non alia de causa mori se, quàm siti. Dolor intestinorum est intolerabilis, oculi turbantur, somnus profundus est, retrahuntur nerui, collū contorquetur, inordinatissimus ipsis pulsus, & ex alijs alia sunt accidentia: quæ dicta sunt, ab aspide generantur. Venenum rabidi canis, est frigidum & siccum, melancholicum ut ipse, ad cerebrum ascendit. Nonnunquam post morsum anno integro nihil contingit homini, sed elapso, eodem die & eadem hora, consequitur morsus effectum. Saliva rabidi canis in aqua si decidat, quæ bibatur ab aliquo, generat hydropisim & furiam.

Signa

*Signa verò sumpti veneni inter edendum
vel bibendum sunt ista:*

Ardor maximus arripiens inter edendum vel bibendum, animi deliquium, mox aduenit, intumescunt digiti & ungues, signum est esse prope cor. Quando alia fremere cogit labia, lingua ardet, sudatq; regiones circa cor sunt compressæ, oculi quoq; turbantur, accelerandum est cum medicina, alioqui mors irruit.

Generalis medela ad sumptum veneni, est vomitus, & postea clister: tandè potetur theriaca in vino vel aqua, idq; tribus diebus. Postea purgetur, & balneo lauetur iuxta veneni qualitatē. Postremò sanguis minuendus, regimen ordinandum, meatus quoq; ad cor tendētes obstruendi per frequentem esum butyri.

Contra venenum sumptum.

Remedia sunt, nuces iuglandes & avelanæ, ficus siccæ, quæ venenum attrahunt & discutiunt, ante & post prandium, ea de causa dapibus apponuntur. Item balsamum valet, ac muliebre lac, contra ardorem veneni præsertim. Item theriaca summum est remediū: quæ si haberi nequeat, sumatur theriaca rusticorū dicta,

que sunt allia, & coquatur cum gallina donec consumatur omnino, bibaturque iusculum sæpius.

Item ius caulium, semina citria, ruta, sal, porri, balsamum, acetum, lac leporinum, afininumque, vrina puerorum, testiculi castoris vel afini exiccati, poti, castoreum, allium, gentiana, menta, &c.

*Contra morsum rabidi canis remedia,
& aliorum animalium.*

Aperiendum est vulnus ferro vel igne, applicandæ sanguisugæ, vel ventose ad extrahendum sanguinem. Super vulnus ponendum emplastrum ex nucib. iuglandibus tritis, cum allio, ruta, & sale compositum. Ante omnia propinetur theriaca per se, vel in aqua cancrorum fluuiialium. Item cineres eorundem cancrorum cum gentiana, remedium sunt contra venenatos morsus. Contra morsum rabidi hominis, valet ius cerefolij, ceparum, salia, foliorum ficus, mentæ, &c. quæcum aceto & melle superposita conducunt.

Butyrum vaccinum comestum sæpissimè, obstruit meatus ad cor, ne venenum

nenum ascendat. Item cancri sub cineribus cocti & comesti, cum afini lacte. Item castoreum & sulphur, quæ calida sunt & sicca in quarto gradu, valent contra venenum frigidum. Ligandum est lesum morfu membrum, vt non ascendat venenum ad cor.

Cerebrum gallinæ, valet contra venenum, & finus agni.

QVÆ CONVENIANT PHYSICO SAPIENTI.

Medico multa consideranda sunt, complexionēs hominum, virorum, fœminarum, ætatum, & temporum æstatis, hyemis, &c. in administrationibus & compositionibus medicamentorum, causæ morborum, simplicium proprietates & qualitates, atq; compositorum, diuturnitas morbi, vel prolixitas ab initio. Si morbus sit occultus in profundo, videat vt medicinis ad stomachum attrahatur, & inde purgetur in secessum, vel per alia emunctoria.

Post purgationes, vtatur cōfortatiuis,

postea instauratiuis, & postremò conseruatiuis, idq; sensim, non repente.

Melius est bis purgare & successiue, quàm semel & repente, violenterq; & similia.

DE FEBRIBVS PUTRIDIS.

Proueniūt ex collectione humorum, & retentione per oppilationem, & accessione alicuius extranei caloris, quæ duonempe calidum & humidum retenta aliquo loco, necessariò generant corruptionē, vt in iuuenili ætate, calida & humida, sæpè fit, at in senili, sicca & frigida, vix vnquam: fumositas eiusmodi corruptionis ad cor ascendit, & inde ad reliqua membra transfunditur per venas & arterias, vnde putrida generatur febris.

Signa putridæ febris.

Materia quando diu manet in corpore, & per causas extraneas calefit, &c.

Quādo frigus inuasit, priusquā febris.

Angustia magna per totū corpus, dolor capitis post accessum, foetor anhelitus, &c.

Debilitas manens in corpore post purgationem.

Incon-

Inconstantia paroxysmorum, &c.

De causis februm.

Phlegma naturale corporis, generat quotidianam.

Cholera rubea, tertianam.

Melancholia, quartanam.

Humores compositi, generant febres interpositas, non constantes suis accessionum temporibus.

Signa sunt:

Dolor capitis, os insipidum, grauedo corporis, frigus præcedens calorem: semper renouantur, & quod peius est duplicantur. Cauendum ne in ethicas mutentur vel quartanas.

Medicinarum diuersitates.

Medicina attrahit subtilitate sua, & calore: hoc attrahit, illa verò penetrat, & aperit.

Restringit frigiditate & crassitie. Cætera per te iudica.

Suprà diximus, plura nos de pilorum fluxu dicturos, nunc itaque de hoc, & plerisque alijs morbis, cum capitis, tum aliorum corporis membrorum, in modo dū recapitulationis tractare visum est, quò suprà positorum memoriam reficemus, non vt impleamus paginas, at potius eadem sub diuersa methodo repetamus duntaxat.

DE CAPITIS ET PILORUM DEFLUVIO.

Aspero panno fricatus locus, & citò rubeus factus, facilem curam indicat: non citò, difficilem: facilibus facilia, econtrà difficilibus fortiora medicamina sunt applicanda.

Aliter: si post fricationem cutis, tendat ad albedinem, à phlegmate dependet vitium, si ad citrinitatem, à cholera, si ad nigredinem, à melancholia, si ad rubedinem, à sanguine: phlebotometur postremo loco, in alijs cuique sibi conueniens adhibendum est medicamentum.

Oleum vitellorum ouorum est præseruatium in defluuio capillorum, & etiam

etiam renasci facit.

Abrotanum, herba capillaris videtur esse à physiognomia, quare ad defluuiū eiusmodi valere putatur cinis eius, & decoctio simul ad lixiuium facta, fomētationibus & ablutionibus.

De reliquorum morborum capitis definitionibus.

Psydracia sunt parvæ excrescentiæ siue pustulæ in cute capitis rubicundæ.

Achores sunt subtilia foramina cutis capitis viscosum ichor emittētia, dicuntur etiam faui.

Soda, est dolor capitis, & Hemicrania.

Cephalea, dolor est per totum caput.

Lethargus, est morbus capitis ortus in cerebro, ex frigido & humido humore, in quo remanent oculi clausi. Qui morbus si sit sine sensu & motu, adest subeth, lethargo comes morbus, retinetur tamen in hoc anhelitus, qui si deficiat, signum est potiùs Apoplexiæ.

Catalepsis, fit ab humoribus frigidis & siccis, in quo morbo, contrà manent oculi aperti.

Subeth, est somnus profundus ex morbo natus.

Sachara, vigiliæ, ob morbum nimiam
& continuæ dicuntur.

Oblivio magna, quæ corpori sano accidit, prognosticat futuram epilepsiam.

Scotomia, vel vertigo, idem.

Incubus, longo tempore perdurans, perducit ad epilepsiam, paralyfin aut apoplexiam.

Paralyfis est neruorum quædam ægritudo.

Tortura oris duplex, à spasmo, vel à paralyfi.

Spasmus est etiam neruorū morbus, torturas membrorum efficiens.

Palpitatio, est saltuosa membrorū indispositio, ab inflatiua & crassa ventositate interclusa, nata.

Tremor fit per equalem agitationem, scilicet virtutis regitiuæ, & renitētis grauitatis corporis.

Stupor, est priuatio sensus in aliquo membro.

Ophthalmia, est conturbatio visus, oculorum & aciei, & non vera dicitur: sed vera, est apostema in pupilla sequens coniunctiuam.

Vngula oculi, est cornea tunica, aliquan-

quando in superficie oculi, quandoq; in profundo.

Albugo oculi, est vlcus in profundo, qd' si fiat in superficie, Nephele vocatur.

Hypopitium, est liuor qui fit sub oculo.

Pelioma, est sanguis mortuus.

Pterygium, est neruosa quædam eminentia superinnata membranæ, ab angulo oculi procedens, vsq; ad corneam, aucta pupillam cooperit.

Alinthifar, est egressus vueæ, & pupillæ dilatatio.

Gesse, est impotentia aperiendi palpebras, quando sunt clausæ, & aperiendi clausas.

Nyctalops est, quando quis non videt post solis occasum.

Algaras vel Aegilops, est fistula in angulo lachrymali oculi.

DE AVRIVM MORBIS.

Sonitus, Tinnitus, & Sibilus. Itē Surditas & Tuberositas, Scrophulæ & Fugiles.

Fugiles, sunt tumores venientes post aures, scrophulis similes.

NARIVM MORBI SVNT:

Fœtor narium, Polypus siue Ozena
vel Hæmorrhoidæ narium.

Polypus, est humor carnosus, crescens
in naribus ad polypi similitudinem.

Ozena, polypus est vlceratus cum fœ-
tore.

Hæmorrhoidæ narium, sunt carnes
molles in narib. natæ sine dolore, quan-
doq; propendentes extra nares.

Corysa narium, est destillatio prouen-
niens ex rheumate cerebri, de qua versus
Si fluit ad pectus rheuma, tunc dico cap-
tarrhum,

Ad fauces branchum, ad nares dico
corysam.

Phlegmo narium, est apostema phleg-
maticum in naribus.

Alcola, morbus est oris, linguæ, & gū-
læ, pueris familiaris præsertim, & alijs.

FACIEI MORBI SVNT.

Morphea, Lentigo, panus, macula, &
gutta rosacea, iunci vel iunthi, sycodei.

Iunci, sunt parui tumores duri, qui po-
tissimum accidunt leprosis in facie.

Sycodei sunt eminentiæ barbæ, à quibus
buid

bus manat ichorosa humiditas.

VOCIS MORBI GVLAEQ. SVNT:

Vuulæ tumor & duarum amygdalarum, angina & squinantia, gulæ strangulatio, bocium, &c.

THORACIS ET PVLMONIS AFFECTVS.

Catarrhus, est descensus rheumatis ad inferiora.

Tussis, est pulmonis affectus, ex catarrho descendente, vnde sunt etiam vlcera pulmonis.

Asthma, est respirandi difficultas.

Pleuresis, est etiam affectus pectoris laterinum, & est apostema calidum, in membrana succingente costas interius, quæ membrana, pleura dicitur.

Quandoque fit in mediastino, qui est panniculus diuidens pulmonem per medium.

Quandoq; fit in diaphragmate, qui est panniculus diuidens naturalia à spiritualibus membris.

In pleura factum apostema, verè dicitur pleuresis, & fit vt plurimum à sanguine vel cholera, rarò verò à phlegmate vel pituita. Signa sunt, lateris dolor pungitiuus,

anhelitus difficultas, tussis, pulsus durus & ferrinus.

A ventositate quæ fit inter costas, non est vera pleuresis.

Signa sunt à pulsu, dolore & reliquis.

Si pulsus est undosus, non durus & ferrinus, est signum apostematis in hepate, & non pleuresis.

Item in pleuresi dolor est pungitius, at in apostemate grauius est.

Item in pleuresi tussis est humida cum sputo: at in apostemate, sicca sine sputo. color faciei hoc loco citrinus est, nigredo linguæ, dolorque sub costis mendosus, crescens in emissione anhelitus, & in attractione, dolor furculæ eius lateris inferioris: quorum oppositum est in pleuresi.

Peripneumonia, est apostema calidum in pulmone, & potest fieri ex pleuresi non bene purgata, quæ transit in peripneumoniâ. Nonnunquam accidit ex descensu catarrhi super pulmonem, & aliquando ex ipsomet pulmone, malè per oppilationem disposito.

Primo differt hac ratione peripneumonia à pleuresi, quod illa fiat in membrana infra costas, hæc in pulmone.

Secundo

Secundò differunt, quia in peripneumonia pulsus est vndosus, dolor grauius, & coarctatio, anhelitus vehemens & multum calefactus, quæ omnia non sunt in pleuresi.

Periculosior est peripneumonia quam pleuresis.

Empyema, est collectio saniei in pectore, & fit quandoque ex tumore pectoris, qui non fuit purgatus, sed est sanies in cavitatibus pectoris retenta, vt si pleurici quatuordecim diebus non bene purgantur, incidunt in empyema, vt ait Hippocrates. 5. Aphor. 8.

Phthisis, est exiccatio & absumptio corporis, ex febribus habitatis vel diuturnis, vlcérans pulmonem, quæ vlcératio aut fit ex catarrho acuto, assidue in pulmonem descendente, aut successione ex pleuresi, peripneumonia, vel empyemate, teste Hippocrate, dicente 5. Aphor. 8. vt supra, & postmodum Apho. 15. Quicumque empyici facti sunt, si in 40. diebus bene non purgantur, in phthisin transeunt, & quando post sputum sanguinis aduenit sputum saniei, sequitur phthisis, si rectè non purgetur.

Cura phthisis confirmata est impossibilis, Gal. iudicio 4. de loc. affect. cap. 8.

Signa phthisis confirmata sunt: si superprunas catarrhus eiectus foetet, &c. capilli cadunt, vt ait Hippocrat. 5. Aphor. 11. & latius Aphor. 12. eiusdem lib.

Quando in phthi si cadunt capilli, & diarrhoea superuenit, signum est mortis. Foetor oris, abominatio cibi, & similia, sunt signa confirmata phthisis.

Quæ verò à descensu catarrhi est, curabilis est, vt in cap. catarrhi acuti. Cura similis eorum curæ ex quibus prouenit.

VENTRICULI MORBI.

Ructus fumosus, calidam causam notat, acetosus verò, frigidam significat, nisi adsit amaritudo oris, quæ caliditatem etiam adesse indicat.

Sitis non semper causatur à ventriculo, sed etiam ab his quæ thoracem, hepato cor, & pulmonem contingunt.

Sitis à caliditate superflua in febribus & æstate, sedatur aquæ frigide potu cum paucis aceto.

Sitis orta à paucitate humiditatis, sedatur aquæ frigide multo potu cum v

no m

no modico temperatæ, vinum enim & acetum penetrare faciunt aquam eò, quo oportet: humectat vinum, & acetum refrigerat.

Sitis cum nausea, sedatur potu aquæ calidæ. Hæc signa sunt originû sitis, at medicamenta altiùs petenda sunt.

Appetitus fit ab ore ventriculi, at digestio fit ab eius fundo.

HYDROPI CAUSA ET SIGNA.

Hydrops generatur plerumque ex hepate, & eius generationis signum est tussis, tumor pedum, paucigestio, & cum angustia, circa ventrem sunt apostemata non continuè apparentia, sed quandoque velut fugientia.

Hydropis ex lumbis causæ signa sunt, iuturna pedum inflatio, & vètris effusio cum dolore & tremore.

Prognostica signa.

Si caput, plātæ pedum, & volæ manuû rigidæ fuerint, venter verò, latera, & mandibulæ caluerint, malum est signum.

Si verò totum corpus æqualiter caleat, molle sit & suaue conuenienter, bonum est signum.

Si liuor admixtus colori viridi in vnguibus & digitis apparuerit, mortem aduenire nil dubium esto: sed si vngues infecti non sint, cetera verò membra licet infecta sint, spes adhuc salutis est reliqua.

Tres sunt hydropisis species, ut Hypofarca, Ascites, & Tympanites.

In hypofarca afficiuntur omnia membra, & comprimendo digitis aliquā partem, remanet impressio digitorum in parte compressa, & hæc species carnosā dicitur. Alia est aquosa, quæ compressionis vestigia non relinquit, & ascites dicitur, in qua tumet venter aquositate repletus, & arescunt membra exteriora.

Tertia species dicitur tympanites, quia venter tumidus, digitis vel manu percussus, sonat ad modum tympani, & est ventosa hydrops.

INTESTINORVM MORBI.

Siphac, est ruptura inguinum, quando incipit tumor, & nondum descendit in scrotum.

Est & alia ruptura, quando umbelicus intumescit & egreditur.

MORBORVM.

125

VENTRIS MORBI.

Fluxus ventris tres sunt species: Diarrhœa, Lienteria, & Dysenteria.

Diarrhœa, est fluxus ventris humoris. Lienteria, est ventris fluxus & cibi indigesti, absque admixtione alterius humoris, item absque punctione & dolore: ut exit cibi indigesti portio, vel humoris corrupti cum punctione & dolore.

Dysenteria verò dicitur, quando cum gestione exeunt diuersa.

Excoriatio intestinorum, est dolor abrads in superficie intrinseca intestinorum: quod radit, est aut cholera, & terminus generationis vlceris per ipsum, aut duæ hebdomadæ: aut est materia puriorachia, & terminus vlcerationis est mensis: aut est humor melancholicus, & est eius terminus quadraginta dierum post initium fluxus, antequam excoriationem faciat.

Species excoriationis sunt 6. vt, sanguinea, virulenta, saniosa, curathia, mucosa, & corticalis.

ANI MORBI.

Tenasmus est fluxus ex vulnere recti

intestini. Est & exitus intestini recti.

Alia est colica passio, alia cholerică. Colica passio fit in intestinis, plerunque ex ventositate in ipsis inclusa & conueniens est, initio operari clisterijs ventositates carminantibus.

Cholerică verò passio, est pūctio, quæ sentitur in stomacho cum tristitia & abominatione, ex indigestione materiarum corruptarum orta.

RENVM MORBI.

Signa renum apostematis calidi sunt, febris inseparabilis habens inordinatas cōmotiones, cum dolore, qui mouetur & sedatur: ppriè in aldu bellari augetur dolor, iacendo super latus oppositum.

Nephritis, est passio vesicæ ob lapidē.

Inter vlcera renū & vesicæ, hæc est differentia, quòd in vlcerib. renum non impeditur vrina, & cortices exeuntes sunt rubei, aut exeunt rhūbi saniosi, oblongi.

In vlcerib. aut vesicæ impeditur vrina, & cū difficultate & ardore mingitur, & cortices egredientes sunt albi, lati, aut crassi: dolor hoc loco vehemēs est, vt parturientis, cū frequenti mictu sanguinis minoris tñ quantitatis & mictionis, quā in vrina.

In vlceribus vreterum, pororum cor-
ces exeunt parui, albi, & tenues.

Cortices sine sanguine & sanie, signū
āt excoriationis: cum sanie, signum est
lceris.

Vrinæ retētio fit propter debilitatem
expulsiuæ, aut oppilationem.

Experiētia fit hoc modo: situa collum
vesicæ inferiūs, & comprime pectinem
manu, si exeat vrina, erit retentio ex de-
bilitate virtutis expulsiuæ: si non exeat,
st ab oppilatione, quæ fit, vel ob tumore
lli vesicæ, vt obstructa sit via, vel nata
it in meatu verruca, vel caro superflua,
el obstruitur à lapillo calculoso, vel à
inie crassa, sanguinéve.

Diabetes, est passio vesicæ, in qua ma-
or est quantitas vrinæ, quàm potus: e-
mittitur sicut bibitur, cū siti valde cla-
mosa, & alui stipticitate, dicitur pro-
riè fluxus vrinæ.

PARTVS MORBI.

Signa fœtus mortui in ventre matris,
sunt hæc: mamillæ detumescunt, infrigi-
atur fumen, siue locus inter vmbeli-
um & pectinem: quando reuoluitur de

latere ad latus, sentit quasi lapidem cadere ad aliud latus. Hippocrates in libro de superfoetatione: Si mulier prope partum cauos habeat oculos, toto corpore vultuq; decolore liuidoq; sit, pedes tumescant, albas auriculas habeat, & nares cutas, labiaq; liuida, hæc partum gestans mortuum, vel malè viuentem, & exanguem, aut nō victurum, & tanquā mortuum, & immaturū ante tempus edet.

MATRICIS MORBI.

Signa inflationis ex apostemate matricis, lumborum dolor, & circa matricem pruritus in natura & in ventris humidior est mulier, & rheumaticam factam percipit.

Cancris matricis signa sunt, dolor in ventre, & pudendo, veluti si spina infixum esset, effusio sanguinis cum vrina.

Hydropis matricis signa: nares mucosæ, oculi nigri, torpor per loca calida.

Tumoris in matrice signa, si repletus mulier nimis vlceribus, extrema oculorum fiunt sanguinea, febres assiduæ acutæ sunt.

Gonorrhœa, est inuoluntarius exitus seminis.

feminis sine virgæ tensione, fit à debilitate retentiux, fortitudineq; expulsiux, feminis quoque abundantia cum tenuitate.

Priapismus contrà, est magna tensionis erectio absque desiderio coeundi, vel sine calore: & est passio veretri, vt Gonorrhœa vasorum.

ANIMORBI.

Condylomata, sunt hæmorrhoides siccæ, & tuberositates ani sparsæ sine pede, à quibus nihil manat sanguinis, sed interdū humiditas aquosa tenuis. Cū verò sanguis emanat, vocantur hæmorrhoides.

Phlegmones in ano, sunt retentiones hæmorrhoidum, vt apostemata venarum ani.

Ragadiæ, sunt scissuræ in orificio ani.

VENENA SUMPTA.

Si vitellū oui cum suo albo in vrinali ponas, cum eius vrina, qui venenū sumpsit, & infra paucas horas nigrescit ac foetet, signum est, venenum transiisse gibbum hepatis.

Si rugosum fiat ac citrinescat, & non foeteat, signum est, quod nodum transiit intestina. Contrarium si fiat, intestina transiit, & tunc non confert prouocare vomitum.

RABIDI CANIS MORSVS.

Cognoscitur, si morsuræ superponatur nucleus nucis contusus per horam, postea detur gallinæ, si noluerit edere, vel comederit ac moriatur, signum est canem fuisse rabidum: si comederit, & non moriatur, talem non fuisse.

Idem fit cum pane qui cani datur, si moriatur, vel non, idem iudicatur.

FEBRIVM GENERA ET SIGNA.

Tria sunt genera, ut earum sunt etiam subiecta tria: Spiritus, humores, & solida materia. Vnde sunt ephemera spiritalis, putrida humoralis, & hectica materialis, quando in aliquo dictorum subiectorum accenditur calor.

Signa trium:

Vrinæ concoctio die prima apparens, caloris suauitas, in declinatione sudor levis, vel vapor suavis, signa sunt ephemere. Fiunt semper à causis procatarcti-

cis,

cis, scilicet ira, labore, vigilijs, timore, motu, fame, angustia, mœstitia, & similibus.

Humoralis signa sunt diuersa, pro humorum diuersitate considerata.

Post duas horas à cibo, si multò calidiores apparent, vt calci nō extinctæ per iniectionem aquæ contingit, signum est hecticæ, puræ & simplicis.

At si paroxysmus soluatur sudore, vel vaporatione, & tangentibus nihilominus eger temperatus videtur, cum tamē arteriæ cæteris partibus corporis valde calidiores existant, signa sunt complexæ febris ex putrida & hectica.

Putridæ febris & humoralis curatio tripliciter fit. Primò curantur vt febres: secundò curatur causa febris: tertiò virtus conseruatur. Vt febris curatur frigidis & humidis. Causa cōsideratur, an sanguinea vel sanguini sit admixta, tū phlebotomia necessaria est, & sola quandoq; curat, aluo prius lenita, si opus sit. Si non sit sanguinea, nec admixta sanguini, purgatur materia superflua lenitione ac digestiōe pmissis. Deinceps, vbi videbitur p̄ futura phlebotomia, administratur s.

ante purgationem: nam & ipsa est communis humorum euacuatio.

In interpolatis, aut synochis febribus, phlebotomiam administrandam esse censet Gal. in declinatione paroxysmorum: rectius tamen putat in die quietis: tandem alteram esse intemperiem, si post euacuationem adhuc maneat, & danda sunt ea, quæ oppilationem aperiunt, sudorem prouocant & urinam. Lib. de curatione per sanguinis emissionem.

Habitatio multum clara, lucida & calida corpus laxat: contra obscura ac frigida cōstringit, media est igitur eligenda.

In tertianis, cholera rubra rigorem & febrem facit.

Regula critica:

Si tertianam patienti superueniat dolor capitis primo die, fit difficilis in quarto & quinto, & terminatur in septimo die.

Si incipiat dolor capitis die tertio, fit difficilis in quinto, & terminatur in nono vel vndecimo.

Quibus incipit in quinto, remouetur in decimoquarto. Gal. 3. de Crisib. cap. 11.

Crisis

Crisis facta in die pari, notat recidivam futuram.

Quæ crisis fit ante diem criticam, in longum producit ægritudinem.

Habētibus temperiem calidam & siccam, aduersum est ieiunium. Sed panis in vino mistus calidè sumptus, in paroxysmorum principio quandoque valet, quātò magis remedia hoc tempore, propter frigoris rigorem, qui hoc ipso debilitatur.

Quotidianæ febris rigor, causatur à phlegmate non putrefacto: à putrefacto autem accenditur febris.

Hac de causa in principio quotidianæ non fit rigor nec horripilatio, sed frigus in corpore & extremitatibus eius. Pulsus fit diuersus, in principio inordinatus, etiam in augmento: & non est pulsus frequens & velox, sicut in tertiana, neque fortis, nec sentitur inflammatio, vt patiens cogatur sese discooperire in lecto: Non habet sitim neque appetitum aquæ frigidæ, nec anhelitum magnum: vrina est alba, subtilis, aquosa, sic in quartana.

In quartana semper fienda phlebotomia, exigente necessitate, ex communi

vena brachij sinistri. Si sanguis sit rubeus & subtilis, claude: si niger, sine exire fac. Et a vniuersali purgatione à concocta materia, & prouocato vomitu à coena: sequenti die dandus est succus absinthij ad temperandum melancholiam, & ante duas horas inuasionis detur theriacal quia sanat. Qui exhibent theriacam ante concoctionem materiae, ex simplici faciunt duplicem, & ex duplici triplicem teste Gal. in fragmentis theriacæ.

Pulsus quartanæ in principio paroxysmi est paruus, debilis, tardus & rarus.

Febris cōposita hemitritea, fit à quotidiana, continua, & tertiana interpolata, & dicitur minor hemitriteus.

Medius hemitriteus, fit à tertiana continua & quotidiana interpolata.

Maior fit à quartana, quotidiana & continua intermittente.

Temperati calido & sicco, facile incurrun heticam, præcipuè degentes vitam in laboribus, vigilijs, ieiunijs, sollicitudinibus, ira, tristitia, & æstate maximè, & in regione calida.

Haftenus de Physicalibus.

CHIRVR-

CHIRVURGICALIA.

A Postemata sunt considerata multipliciter, in principio scilicet, medio & fine status. Si materia nondum peruenit ad locum emunctorij tumidi, possunt applicari percussiva: alioquin existente materia in medio status apostematis, & in emunctorij loco, periculosum est repercutere materiam, præcipuè malignam, intrò ad aliquod membrorum principalium, contra intentionem & operationem naturæ, quæ molitur exitum extrinsecus. Notandum etiam in principio, cū vsurpantur percussiva, intrò tutissimum esse propinare etiam intrinsecus attrahentia medicamina, & euacuantia materiam percussam.

Apostematis materia existente in statu perfecto, necessaria sunt magis resoluentia cum mollientibus, sicut anetum, chamœmilla, maluauiusculus, semen lini, diachilon, & emplastrum de colcotare, quod exiccat sine dolore.

Quando tendit ad exituram, vel saniositatem, dolor & inflammatio mitiganda sunt, & exitus adiuuandus.

Si videatur velle resolui, & nō exitum petere, bonum erit vti medicamentis, vti in percussione, intro attrahentibus ac purgantibus, ni fortè in pestilentibus, tum summè repellentibus à corde longè semper ad exteriora tutissimum erit vti.

Apostema molle phlegmaticum, dicitur vndemia.

Scirrhus, est apostema durum, sensu carens omni, & dicitur purus: alius est, qui sensum aliqualem habet, & dicitur non purus, vtrunque apostema fit à melancholia feculenta sola, radicali, & huius color est cineritius: aut si oriatur à melancholia mixta cum phlegmate, color est vt melancholiæ.

Si puro scirrho superueniant pili subtiles, existimatur insanabilis.

OSSIVM AFFECTVS.

Dislocatio, est integra egressio ossis à loco suo, qui est ei naturalis, iuxta locum eius quod ei vicinum existit.

Separatio, est egressio ossis, vt suprà, sed non integra, vnde torsio dicitur.

Elongatio, est absque vlla egressione, sed

sed solius vertebrę à pyxide elōgatio, ita vt membrum videatur appensum, per elongationem ligamēti iuncturę, & hæc plurimū accidit ab adiutorio in coxa, & adiutorio relaxante.

Signum vniuersale dislocationis iuncturę, est immobilitas iuncturę, cum eminentia in vno latere, & concauitate in eius opposito.

Quādo iunctura ad omnes partes positionis, & sui motus naturalis inclinata, sine difficultate mouetur, non est dislocata neque separata.

Separationis signum est, quando iunctura non est omnino motu priuata, & concauitas in vno latere, & eminentia in altero sunt parue, signū est manifestum elōgationis, est enim tanta vertebrarū à pyxide elōgatio, vt digitus inter eas manifestè possit imponi. Quibus os palati dislocatur, his media naris deprimitur.

VLCERVM RATIO.

Vlcus, est solutio continuitatis in carne, quæ pus facit & saniem.

Pus ab vlcere manans subtile, virus dicitur: & crassum inde manans, fordes.

Virus exiccatione, sordes absterfione egent.

Vlcus profundū cum duritia, carnis carnositate, & callositate circumdante ipsum, est fistula: sine duritie verò, est vlcus carnosum seu cauerna.

Vlcus super quod est durities apparēs, est ostracosum.

In fistula subtilis sanies ac tenuis, & citrina, signum exhibet ad os penetrare. Si feculenta sit sanies, ad venas pertingere notat. Sanies verò viscida, crassa, turbulenta, & cruda, est ex carne.

Vlcera, à quibus circumcirca pili cadunt, dicuntur mollia.

Pili, curandum inter, qui ceciderunt circum vlcus, si renascantur, bonum signum est.

CURTIS.

Saphati, est incipiens bothor, & sunt pustulæ parvæ fixæ, leues, diuisæ in numeratione locorum: deinde exulcerantur vlceribus crustosis, & sunt ad rubedinem decliues: quandoq; emittunt virus, & dicitur resgrengi saphati humida: quandoque incipiunt squamæ siccæ. Si
in

in hyeme apparēt, auferūtur velociter.

Pustulæ albæ, instar guttarum lactis, sunt bothor, quæ apparent in facie, & super nasum.

Impetigo parum differt à saphati sicca, maligna, & corrosiua, est enim à phlegmate falso per adustionem, & melancholiam.

Cornua, sunt additiones spissæ in modum verrucarum, quæ nascuntur super iuncturis in extremitatibus: duræ sunt vt clauis, & aliquādo nascuntur sub planta pedis, & sub pollice, &c.

VENARVM NOMINA.

Cephalica manus, vel humoralis manus, est vena iuxta pollicem vtriusque manus, quæ progreditur ex cephalica brachij. Potest etiam in brachio laxari, & apparet supra medianam.

Epatica manus, vel saluatella dextra, vel syele dextra, est vena iuxta minimū digitum manus dextræ.

In manu verò sinistra vocatur lienaris manus, vel saluatella sinistra manus, aut syele synistræ manus.

Basilica, Epatica, Iecoraria, est vena

cubiti interior, & axillaris est vena vtri-
usque brachij sub mediana, quæ quidem
in sinistro brachio lienaris brachij fini-
stri dicitur.

Media, mediana, communis, mater,
nigra, vena cordis, est in vtroque brachio,
quæ medio loco est inter cephalicâ bra-
chij & epaticam, vel basilicam.

Cephalica brachij, est vena quæ con-
spicitur in brachio supra medianam, &
dicitur etiam humoralis, vena cubiti ex-
terior, quæ extenditur vsque ad pollicem:
ibidem laxari potest.

Saphena pedis, malleolaris interior,
est vena pedum sub internis talis vtriuf-
que pedis, & extenditur vsque ad maxi-
mum pedum digitum.

Paralytica, vel schiatica, est vena iux-
ta minimum digitum pedis sub externo
talo, & prope digitum dictum. Sed sub
talo dicitur malleolaris exterior: eundem
habent ramum, vt vna pro altera laxari
possit.

Basilica pedis, est vena maximi digiti
pedum, quæ progreditur ex saphena mal-
leolari interiori.

DE PESTE.

Pestis, est aër intemperie venenatus, qui si hominis chaos subintret, ibidemque humores sibi similes, i. improporcionados generet, & præsertim sanguineos & cholericos, id est, abundantes, humidos & calidos, in istos irruens ob similitudinem, eosque vincens, ebullire, putrescere quoque facit, quod communiter dieteria solet accidere: & vbi iam receperunt veneni naturam, habent qualitates in se calcis & arsenici, quorum effectus sunt, putrefacere, rodere, ardereque intus & extrinsecus. Tribus igitur istis operationibus pestis, internè potissimum est apprimè resistendum.

Causas friuolas & naturales Doctorum relinquentes, ad veram & certissimam, vtpote supernaturalem, dominique flagellum propter peccata nos conuertamus, & remedia primùm à securissimis quæramus per pœnitentiam & orationem, deinceps media quæ Deus in natura posuit, non aspernemur.

In duobus negotiū hoc maximè consistit, in. præseruatione ante correptionem.

nem, & in curatione post ipsam. Diximus prius intemperiem agentis & pestiferi veneni aërei, hominis aëreum chaos penetrare, quem si reperiat intemperatum, cōmiscetur, debellat ac vincit: contrā, si validum & temperatum inueniat, commisceri non potest, sed repellitur ac cedit. Quapropter administranda sunt, quę temperiem in humano corpore cōciliāt, scilicet temperata in præservationē, p̄missis quibusdā euacuationib. per clisteria primò, deinceps per os a sūptis remedijs. Accidit aliqñ, vt qui temperaturæ bonę sunt, venenū absq; vllō sui periculo suscipiant, & in alios transferāt, vt ferrū ignitū stupam incēdit dispositā ad ignē suscipiendū cum dāno, tamen illæso ferro. Sed ignis quandoq; vehemēter accensæ fornacis, ferrum etiam excādescere facit, ac viride lignum æquē ac siccum incendit vritq;: sic & vehemens venenum, temperatissimos etiam arripere solet. In summa, non est respectus, vbi castigatio locum habet: quæ pro paternæ visitationis amore & cum gratiarum actione habenda est. Nam morti semel in hac vita caduca subiecti sumus, quid

quid refert cuius qualitatis, modò à Deo fit immiffa: nec pilus de nostro capite decidet prætereius voluntatem, qui noſtri curam gerit magis, quàm filiorum in hoc ſeculo pater mortalis.

Pestis ſynonyma & differentia:

Peftilentia, peſtis, epidemia, endemia.

Peftilentia, eſt mutatio aëris à ſubſtantia & natura propria, & qualitate, in putredinem vel peſſimam qualitatem vniuerſaliter multùm peſtiferam.

Peſtis, eſt cōtagium, quod cū vnum apprehendit, celeriter in multos tranſit.

Epidemia, peſtis eſt quæ ſubitò euenit.

Endemia verò paulatim: & eſt, quando ex aëris mutatione (quæ fit, aut ratione loci habitabilis, aut ex diuerſitate & malitia aquarum aut terræ) fit in multis idem genus egritudinis paulatim.

Bolus armenus valet contra peſtem, ſed vino admixtus, non in principio curæ, niſi poſt purgationem, vel cum ea, & tutiùs.

Optima cura: primò ſi detur cliſtere lenitiuū, & carminatiuum ventofitatis, ſed per veſicam, & nō per ſyringem. Deinde adminiſtretur purgatiuum eorum

quæ sunt in stomacho & intestinis.

Præseruatiua medicina est, vt dissoluantur boli armeni drachma s. aut scrupuli 2. cum vncijs 2. aquæ rosaceæ, & vncia s. vini, & biba ur manè, si vis, meridie, & media nocte. Eodem etiam modo potest exhiberi terra figillata, vel axungia solis.

In regimine curatiuo.

Statim atq; vocatus à principio, detur ditioribus ex bezuardicis, alijs drachma 1. troisci de camphora cū rob de citris, aut syrupo acetositis citri, vel aqua acetosæ, vel rosarum, & hoc per quatuor horas ante prandium, nisi deficiat appetitus, tum nocet camphora, eius loco sumatur bolus armenus.

Si bubo apparuerit à principio febris, phlebotomia prodest, sin minus, 2. vel 3. diebus aut 4. post, nocentissima.

Cauendum est in febribus pestilentibus à solutiuis medicinis, quia trahunt à membris exterioribus ad cor & centrū à circumferentia: sed potiùs repellentib⁹ à centro vt edum esset, vel cassia & manna cum syrupis cordialibus repressiuis.

Cauendum à percussiuis super apostemata,

stemata, sicuti sunt oleum rosatum, acetum, &c. imò attrahentia sunt applicanda, ventosæq; cū scarificatione, vel sine.

De curis bullarum & carbunculi pestilentis.

Nonnunquam internè manent absq; manifestatione, vel tardiùs apparent, nihil post febris primum accessum morandum est, sed adhibenda sunt expulsiua diaphoretica tantū, & nō solutiua medicamina, quibus propellatur, si quæ bulla internè lateant.

Si apparuerint, vel signū aliquod, applicetur attractiuum, theriaca andromachi, cum succo rutæ mixta, & in cæpe excauata decocta superponatur.

Item emplastrum ex melle, fermento panis, farina, fimo columbino, & aceto mixtum.

Item in emplastri diachilon vncia vna permisceatur gummi ammoniaci, galbani, ana vncia vna & semis, & superponatur.

Mollificatiuum sequatur hoc,

Ceparum, & alliorum coctorum submeritis, radicum liliorum alborum, dialtheæ ana vncia j ss. fœnugræci, seminis lini ana vnc. j. Maizæ manip. ij. si-

cus numero iij. fermēti panis vnc. j. sanguinis porci masculi q. s. pro formando emplastro.

Ad carbunculum.

Saponis albi Veneti, theriacæ Andromachi, mithridatij ana vnc. ss. fuliginis nigræ vnc. ij. croci, salis fossilis ana dr. ij. mellis rosacei vnc. j. vitelli ouorum numero iij. fiat emplastrū, & superponatur. Dilatationem prohibet, & separat à carne bona corruptā, vt inde decidat, quæ ablata, locus inungatur butyro cui saccharum permixtum sit.

Inunctio circum bullas & carbunculos: vnguentum rosatum cum bolo armeno permixtum, vel succis solani, & plantaginis.

Syrupus acetosus, si reperiri nequit, supplebit acetum vnā cum aqua & saccharo permixtum.

Remouent à corde venenum.

Semen cardonis benedicti, ambra vera carabe cū vino pota, radix palmæ Christi cum vino.

Constringunt statim vias pectorales, ne veneno pateat aditus ad cor:

Terra sigillata, & bolus armenus, quam

quammis vtrunq; valet aduersus vene-
num & pestē, vtuntur tamē in hoc mor-
bo potius bolo, & in alijs venenis terra
sigillata, cum modico boli dicti, & gra-
norum iuniperi, acetoq; diluto, quod o-
ptimum est ad pestem remedium, estq;
vomitiuum in eiectionē veneni. Quos
tamen arripit morbus cum sputi abun-
dantia, his non cōuenit bolus armenus,
sed potius pectorales medicinæ humidi-
tates superfluas educentes per os, in spu-
tū. Vbi phrenesis in hoc morbo metuē-
da sit, admoveatur frōti aqua rosarum,
cum aceto rosarum, & nisi metuas ni-
miam somnolentiam, addatur parum
amphoræ: somnus enim in hoc morbo
maximē vitandus, quia retrahit venenū
retrosum. Sex horæ vel quinque per
diem & noctem sufficiunt.

Solent fieri rupturæ ante & post bul-
arū apparitionē. Si apparuerit circa au-
es signum, circa aures applicetur ru-
ptorium collo, in posteriori parte eiusdē
terris, in quo signum est.

Si in brachio, ruptoriū applicetur mu-
culo eiusdem brachij, vel prope pulsum,
non tamen supra,

Si in inguinibus, pone iuxta cauilli
hoc est, sub talum eiusdem lateris.

Alibi cum apparuerit, applicetur su
signo per distantiam digitorum sex, m
do non ponatur supra pectus.

Si fuerit in gula à parte anteriori, po
natur à posteriori parte in collo videl
cet. Si tamen in posteriori parte sit, no
ponatur in anteriori, sed potius sub loc
signi.

Tam diu permittatur ruptorium su
pra locum, donec bullam fecerit aut v
ficam, quam aperias & superponas bu
tyrum & folia caulis, & spongiam intin
ctam isti decoctioni.

Chamomillæ, brictanice, meliloti, so
biosæ ana manip. j. bulliant in lib. fs.
quæ ad medias: venenum attrahit ha
aqua, renouato sæpius madefactione
spongiæ, & superpositionem vsq; in
nem curæ.

Ruptoria simplicia sunt:

Vitriolum, arsenicum, calx viua, flo
æris, vincetoxicū vel asclepias, nux ran
cida, cordumenium, antipharmacum
cuscuta, calx cum sapone fullonum, cy
noglossa, fermentum cum lixiuio ga
banus

banus, euphorbium, cauda equina, ster-
ora columbarum, anserum, anatum,
incipitris, &c. nasturcium, limacia viua,
aphanus, viscum, centinodia, vitis al-
ba, mentastrum, flammula trita, vrtica,
sinapis, pyretrū, vitellus oui cum multo
sale, sal gemmæ, &c.

Composita ruptoria sunt:

Ficus, ireos, grana tritici partibus æ-
qualibus cōtusa, citò maturant, fermen-
tum cum oleo, saleq.

Pix cum passulis & melle, vitrum pul-
ueratum cum therebinthina, oleū cum
liveribus bullitum.

Fortiora: Nasturcium cum oleo & sa-
le, fermenti vnc. iij. sinapis, rute, scabio-
re absynthij ana manip. j. rad. liliorum
alborum ad partem tertiā, vitrioli dr. ij.
albei vnc. j. coquātur in emplastrum.

Ad temperaturam.

Compositio maximè valet ex aloë,
myrrha, & croco.

Item pillulæ hæ:

R myrrhæ, croci, boli armeni, carabe,
orallorum rub. ana dr. j. emblicorum
r. ij. aloës lotæ ad pondus omnium: fiāt
pillulæ cum vino albo odorifero, loco

emblicorum poni possunt terræ sigillatæ, vel axungia solis dr. ij. & boli armeni dr. iij. in suprâ dictis pilulis factis cum acetositate citri. Sumantur cum vino albo, aqua rosata, aceto rosato, &c. Sed præmis duobus dieb⁹ in hebdomada sumatur theriacæ optimæ à prouectis dr. j. minoribus dr. ss. vel scrup. j. alijs postea diebus tribus sumatur dictarum pilularum j. manè, & vesperi j.

Qui dubitaret aloëm nimum aperi poros, hanc pilularum compositionem sumat, omni tempore, etiam calido.

R. Zedoariæ, ligni aloës, agrimonie, croci, aristolochiæ rotundæ, dictami albi, gentianæ, corticum citri, seminum citri ana scrup. j. coriandri præparati, tomentillæ, santalorum rubeorum, corallorum rub. rosarū rub. spodi, emblicorum ana dr. j. terræ sigillatæ dr. ij. boli armeni dr. iij. fiant pilulæ cum acetositate citri, & administrētur cum vino albo & aceto rosato albo, & aqua rosarum.

Electuarium simplex.

Sumantur boli armeni dr. ij. terræ sigillatæ, corallorum rub. ana dr. j. corticum citri, zedoariæ, croci ana dr. ss. fa-

cha

chari rosati ex rosis rubeis conditi vnc.
vj. acetositis citri vnc. x. fiat elect.

Prædictis compositionibus addi pos-
sunt pro ditioribus, smaragdi, hyacin-
thi, topasij ana partes æquales iuxta pro-
portionem ad dr. ss. vel scrup. Dicunt e-
iusmodi lapides præparatos, tritos & lo-
tos ad modū lapidis lazuli iuxta Mesuen
(& tum fiant pilulæ cum succo acetosel-
læ) vocari Bezoar, id est, liberatores à
morte.

Laudant granatos, sapphiros, carbun-
culos, &c.

Pauperibus omnino datur panis be-
ne tostus, intinctus aceto, cum modico
herbæ rutæ, & aliquando cum portiun-
cula cepæ, & postea parum vini puri bi-
bendum.

Vel datur eiusmodi panis tostus intin-
ctus aceto rosato, cum pauculo cinna-
momi, superbibito modico boni vini:
modò vna rerum, modò altera debet ad-
ministrari, iam dictarum, ipsis diebus
quando non sumitur theriaca, neq; pi-
lulæ dictæ.

Pauperibus & alijs datur dianucum
ficibus, iuglandibus nucibus, ruta,

ac modico sale confectum electuarium

Octo sunt herbæ, vel septem principales ad pestem. Prima est perforata: secunda vincetoxicum: tertia inula: quarta raphanus: quinta dictamnus: sexta aristolochia: septima lactucella: his additur a Arnaldo herba tunici.

Quæ ficcant venenosas humiditates sunt scabiosa, melissa, vel ipsarum aquæ

Siccant & refrigerant valde endiuium, rosa, plantago, acetum rosatum, aqua vel succus acetosellæ, succus limonum cedri, aranciorum, cichoriæ, pimpinellæ, fumiterræ, &c.

Temperatè ficcāt, borrago, & buglossa, vel aquæ.

Singulis eiusmodi decoctionibus imponenda pruna damascena, myrobalani, & tamarindi.

Quatuor ista cunctis remedijs optimè conueniunt, vinum album, acetum album rosatum, aqua rosata, crocus pauxilla quātitate, reliquis trib. æqualibus.

Fumigia sunt: terebintina præ ceteris, iuniperus, laurus, saluia, rosmarinus. Calidis temporibus admiscenda frigida, ac superent, frigidis verò calida magis. Ma-

ximè

maximè vitandus aër in ortu, occasu, meri-
die, & media nocte, quia sol his 4. vicib⁹
aërem mutat.

Regnare solet vere pestis, in estate ma-
gis, & plus in autumno.

Cauendum à sudore, ob pororum ni-
miam apertionem, qua externo fit adi-
tus aëri pestilenti ad interiora. Item vi-
tandum etiam est frigus maximè post ca-
lorem, ob oppilationem & constrictio-
nem pororum, quia materia putescens
intus exire prohibetur, cum expellit na-
tura sese iuuare conata.

Sanguinis missio in præseruationem,
repletis tantùm & sanguineis pletoricis-
ve conuenit: idq; ex basilica dextra pri-
mùm, & deinde post mensem ex basilica
sinistra, suis temporibus.

Purus minuitur oriente sole.

Cholericus, meridie.

Melancholicus, in occasu.

Phlegmaticus, nocte media.

Sed die præcedenti fiat clistere, & ex-
hibita sit medicina non purgans, sed san-
guinem emendans, quæ quidem longè
melior est phlebotomia, quia non sine
bonorum spirituum & sanguinis opti-

mi fit euacuatio talis.

Pueros conseruant medicamēta, quae sunt aduers⁹ vermes, vt dictami Crete-
fis dr. j. vel semis cum vino stiptico, se-
mel tantum in septimana administrata.

Signa & indicia correptionis.

Quum his temporibus febrem adesi-
cōspexeris, moram trahere signa exami-
nando minimè tutum est, sed mox pesti-
lentiæ cura est administrāda, nam quan-
diu durat aëris contagiosa influentia, o-
mnis humor superfluus facile inficitur
tum etiam quod ad eiusmodi febres va-
let, alijs quoque proficuum est remediū.

Contingere solet, vt eo tempore null-
ferè præter pestem ægritudo appareat
quod si apparuerint, remittitur, & ple-
runq; tum cessat ipsa pestis.

Febris continua absque ordinata &
manifesta declinatione, cum magna an-
helitus & pectoris angustia, & cum re-
pentina pulsus debilitate, cūque vni-
uersi corporis grauamine, præcipuè ca-
pitis, phrenesi, anxietatibus, ardore, siti
sanguineis maculis pluribus in locis
cum vrina crassa, turbida, qualis est iu-
men

mentorū. Signa tamē quandoq; fallunt.

Infantes & pueri hoc tempore, si laborarent vermibus, de peste suspicandum est, quia vermes & putredo quæuis est materia, non secus ad pestem disposita, quàm sulphur ad ignem.

Fallacia est, quòd clara nonnunquam apparet vrina, quia nondum ad hepar pestilentes pertingunt humores.

Itē apparebit modica febris, eò quòd venenum nō erit in humore calido, quo fit vt non diffundatur ad superficiem, & inde statim moritur patiens, nisi depellatur à corde venenum, tanquam à centro ad circumferentiā aliquo expulsiuo medicamento.

Videbitur interdum æger esse restitutus, eò quòd natura in primo aggressu venenum à corde per se repulerit, tamen quia non succurritur arte medica, paulò post spiritu iam ob conflictum destituta, in secundo veneni congressu, potens non erit resistere.

Quamobrem tantò vehemētiùs ac diligentius agendum erit medico, quantò magis cōualescere videbuntur ægri, post correptionem iuuando naturam.

Cura post correptionem:

Vtendum subito aliquantulum in frigidantibus & exiccantibus, nam roborant cor & vias precludunt ne venenum ad ipsum perueniat. Cauendum igitur ab initio est ab aperitiuis remedijs, ea de causa, tum ne spiritus auolent à corde patefacto sibi exitu.

Statim igitur atque grauari caput, & cætera membra cœperint, nō expectatis mendacib. signis, & bullarum inflatione, ad remedia currendum erit.

Si quē arripuerit morbus repleto stomacho, prouocandus est vomitus cum facilitate quadam, vel cum aqua tepida, aceto & oleo, vel succo raphani: tentando etiam cum pluma, non prius tamen, quàm statim post correptionem inunxeris pulsus omnes, & tempora manuum, pedumq; nares, occiput, gulam, pectus, & locum circa bullam, si apparuerit, oleo de scorpionibus & theriaca simul permixtis.

Post eiusmodi vomitionem leuem fiat clistere hoc:

R. decoctionem maluarū, matris violarum, blete, hordei, lactuce, chamomillæ,

læ, mellis violati, sacchari albi, vitelli v-
nius oui, diasene vel cassiæ vnc. j. succi
rosarum solutiui drach. ij. salis commu-
nis, & olei violati quod satis est.

Tandem applicabis epithema cordi.

R. Aquarum rosarum, buglossæ, ace-
tosellæ, nenuphari, ana dr. ij. aquarum
melissæ, succi acetositatis citri dr. j. succi
cydoniorum vnc. j. santalorū alborum
& rubeorum, ac citrinorū ana dr. ij. spo-
dij, rasuræ eboris, seminum citri, seminū
acetosæ ana dr. ss. conterantur omnia, &
calefiant in vase vitreato puro, & panno
de granata rubeo superponatur pectori
calidè, singulis 3. horis ipsum innouādo.

Sacculus pro stomacho.

R. Absinthij, mentæ, ana manip. j. me-
lissæ, acetosæ ana manip. ss. rosarum ru-
bearum vnc. j. corticum citri, risi ana dr.
ij. coriandrorum præparatorum dr. ij.
corallorum rubeorum, masticis, santa-
lorum rub. ana dr. j. macis foliorum, ca-
ryophyllorum ana dr. ss. nucum cupres-
si numero 4. componantur cum succo
cydoniorum.

Sub brachijs.

R Rosarum, florum chamomille, me-

liloti, florum myrti, nucum cupressi, santalorum omnium, in debita quantitate, bulliant in aqua, cui spongia intincta vel stupa & expressa, temperatè calida sub brachijs applicetur, sæpiùs renouando, mirabile iuuamen exhibet. Cùm iam quietior, & restauratus fuerit æger, venam secare poteris, si sanguineus existat, sin minùs, administra medicinam.

Extractis iij. vnc. sanguinis, abstine à medicina 12. horis post phlebotomiam.

Nota tamen, in pletorico corpore, vbi sanguis abundat, præcedat medicinam phlebotomia, sitq; copiosior: vbi verò non abundat, medicina præcedat, sequaturq; phlebotomia modica, tamen euentandi potiùs, quàm minuendi causa.

Expulsio veneni à corde per potionem.

Adhibeantur subsequentes pulueres pondere dr. ij. vel j. cū albo vino, & aquis endiuia, & acetosella, cumq; dr. ij. theriacæ, vel dr. j. vnā saltē. Solent nōnulli acetum addere, nec incōsultè: bonum est istā potionē sæpiùs innouare, ac iterare.

Pulueres sunt isti:

Prim^o vetus & modernus. R Dictami albi, corallorum alborum, tormentilla, boli

boli armeni, gentianę ana vnc j. terre figillatę vnc. ss.

Modernior hic est:

R. Barbam dictami, barbã tormentillę, agrimonię, ligni aloës, boli armeni, valerianę, lapatij, santalorum rubeorũ ana partes equales, barbę scabiosę ad pōdus omnium, misce cum sanguine tauri exiccato ad solem, & destillato.

Secundus pulvis est:

R. Spodij, dictami albi, gentianę, tormētillę, granorũ iuniperi, feminũ citri, carlinę ana dr. iiij. foliorũ albatrī vnc. ij.

Tertius pulvis est:

R. tormētillę, dictami albi, cornu cerui vsti, zedoarię ana dr. j. margaritarũ, corallorum rubeorum ana scrup. ij.

Quartus pulvis:

R. Tormentillę, dictami albi, boli armeni, camphorę, margaritarum, santalorum rub. cornu cerui vstum, aristolochię rotundę, sacchari ana dr. ij.

Quintus pulvis:

R. Tormētillę, dictami ana dr. ij. seminis acetosę, feminũ citri, ana dr. iiij. zingiberis albi, cinnamomi, croci ana scr. j. boli armeni, terre figillatę ana dr. ij. & ss. sacchari vn. ij. Hic pulvis etiam maximè

valet contra venenum, tam ante, quàm post sumptionem.

Sextus pulvis.

R. Radicum tormentillæ dr. ij. fantalorum rubeorum, dictami albi recentis, cornu cerui vsti, margaritarum, boli armeni, aristolochiæ rotundæ ana dr. j. camphoræ dr. fs. sacchari albi dr. ij. pimpinellæ, myrrhæ, zedoariæ ana dr. j. fantalorum, terræ sigillatæ ana dr. ij. seminum citri, croci ana scrup. j. cornu vnicornis, vel cerui vsti, hyacinthorū ana drach. fs.

Hi pulveres cordi vigorem præstant, & adiuuant ipsum ad expellendum venenum, putrescibiles exiccāt humores, prohibēt & coarctant vias cordis, ne penetret venenum, & frequēter ipsum expellūt per sudorem, idq̃ præsertim cum æquali portione optimæ theriacæ.

Prima descriptio, quæ vetus dicta est, & hæc postrema inter modernas optimæ sunt, & alijs efficaciores.

Notandum de phlebotomia. Post tertiam à correptione diem nullam debere fieri sanguinis extractionem, ni fortè ad hoc sanguinis multitudo compelleret.

Notan

Notandum etiam, quotiescunque fit motus vel agitatio per administrationē vomitus, phlebotomiæ, vel medicinæ, propinandæ sunt per os & ea quæ defendūt à veneno, vt venenum introrsum non reuertatur eiusmodi mutationib⁹, vt sunt theriaca, bolus armenus, smaragd⁹, hyacinthus, topasius, vel saltē coralla, cum succis herbarum veneno resistentium.

Item applicanda sunt epithemata frigida cordi.

Similiter si adsit apostema, in tali commotione, sunt applicandæ ventosæ vel sanguisugæ subtus & supra bullæ signū.

In omnibus decoctionibus siue purgationibus, admiscendum est croci modicum, ad exhilarandos spiritus mœrore depressos.

Medicinæ sunt:

R. Tripheræ persicæ vnc. j. cū electuarij Hamech dr. ij. vel tripheræ vnc. ss. cū elect. hamech dr. j. vel semis, vel maximè robustis datur tripheræ persicæ vnc. j. cum elect. hamech dr. ij. in aqua cōmuni, vel solatri, aut endiuivæ.

In defectu tripheræ, sumatur diasene, & diamanna, & loch elect. hamech, succus rosarum.

Alia compositio similis:

R. Tripheræ perlicæ, pulpæ cassiæ ana
vn. ss. rheubarbabi, diamannæ, vel elect.
hamech dr. j. & ubi magna ventris adfit
stipticitas, horum duorum posteriorum
diamannæ, & electuarij videlicet etiam
in valida natura dr. ij. cum aquis buglof-
sæ, endiuixæ, cumq; decoctionibus prædi-
ctis, & aquis.

*Signa per quæ cognoscitur, quibus humo-
ribus inhæret venenum.*

Sitis vehemens, gulæ ariditas, linguæ
nigredo, capitis dolor acutus, phrenesis,
& similia horrenda signa, denotant fe-
brim & venenum inhærerere humoribus
subtilibus & calidis.

Febris lenta cum remissioribus præ-
dictis nihilominus accidentibus, deno-
tat crassioribus humoribus venenum
& febrem inherere, minusq; furiosis. Iu-
xta hæc signa quæ conueniunt medica-
menta considera: vt in materia furiosa
conueniunt diasene cum electuario ha-
mech, vel cum succo rosarum. Item cas-
sia cum rheubarbaro, vel māna cum dia-
manna in decoctionibus frigidis.

In

In materia crassa & frigida conueniunt robustioribus pilularum aggregatiuarum scrup. ij. vel pilularum de agarico scrup. j. debilioribus verò diacatholiconis vnc. j. cum diaphœniconis dr. ij. vel cum agarici trociscati drach. j. vel semis.

Melior est in hoc casu medicina, quàm pilulæ.

Diamanna melior est succo rosarum & fortior.

Elect. hamech melius est ambobus.

In omni humore mirabilis syrupus solutiuis.

R. Corticum citri, radicum capparis, berberis, santalorum rubeorum, spodi ana drach. ij. caryophyllatę, melissę, buglossę, borraginis, cichori ana manip. j. acetosę, prassij, hepaticę ana manip. j. & ss. scariolę syluestris drach. ij. seminis cucurbite, scilicet peponum, citrulli, cucumeris, violarum ana manip. j. thymi, epithymi, agarici, rheubarbari, senę, polypodij ana dr. ij. succi absinthij, fumi terrę, ebuli & plantaginis ana drach. vj. myrobalanorum chebulorum dr. j. citrinorum dr. ss. diagridij dr. ij. sacchari

albi lib. ij. fiat syrupus cum aceto cydoniorum.

Diutius est iste syrupus, tam in conservando, quàm in curando, quia statim abscindit humores putrescibiles, confortat principalia membra, venenum quoque pellit ad superficiem. Sumatur semel in septimana à sanis, & egris nō habentibus ventrem valde lubricum, ad minus vnc. j. & ad summum vnc. ij. cum aqua rosarum, & vino albo.

Post operationem medicinæ, vel phlebotomiæ, die sequenti, vel intermisso propinetur theriacæ dr. j. cum modico aceti rosati, vel aquæ rosacæ.

Notandum in hoc casu, non adhibendam esse debilem omnino medicinam, quia si prima medicina non bene sit operata, natura secundam nō expectat, quare nec nimium debilem, nec nimis vehementem exhibere tutissimum est, at mediocrem, ut syrupus prædictus. Item agaricus cum salis gemmæ correctus tertia parte, melleq; rosato colato, oximelle squillitico, & vino infusionis zingiberis troscatus, debilibus detur permixtus alijs rebus, & melius in decoctionibus, quàm

quàm in substantia, quoniam frequenter longos producit vomitus, ventrisque dolores, nisi bene electus sit, & præparatus.

*De minutione sanguinis post bullarum
appertionem.*

Administratis omnib quæ dicta sunt, si bulla vel aliud signum adhuc non apparuerit, in tibijs vel in alio loco, duas confestim natibus applicato ventosas, duas pariter scemoribus vel coxis à parte posteriori. Postmodum phlebotomia fieri potest, si videbitur expedire, non tamen post tertium aut quartum diem à correptione, vt si bulla nulla adsit, à parte dextra ex vena communi, vel mediana, ne venenum ad cor attrahatur à sinistra.

Si etiam apparuerit signū aliquod ab eodem latere, extrahendus est sanguis, ne venenum extendatur per omnes venas.

Si circa aures vel collum, minuatur ex cephalica eiusdem lateris, iuxta pollicē manus: si cōprehendi nequit, fiat in mediana, quæ comparticipat vniuerso corpori: vbi & ista non pateat, fiat in manu eadem ex vena inter pollicē & indicem.

Si sub axillis apparuerit, euacuetur hepatica in brachio eiusdem partis, in quo signum, vel ex communi, vel in manu ut supra.

Si in inguinibus, fiat minutio ex fasciophena, id est, sub talo pedis eiusdem lateris, i. sub cauillis, aut sub genu, in eodem latere, vel paralytica in minimo digito pedis, vel si ab origine gulæ usque ad caput apparuerit, fiat ex cephalica eiusdem lateris.

Si à gula usque ad umbelicum ante vel retro, fiat phlebotomia ex hepatica.

Si ab umbelico infra, debet minui fasciophena, ut supra.

Phlebotomandum est, quando citius fieri potest, saltem cum primum apparere incipit apostema.

In debilibus sufficit extractio ij. unc. in alijs plures fieri possunt pro patientum robore, & sanguinis abundantia: febrilis & rigoris tempore tamen minimè fiat.

Si versus nates vergit signum, mittatur sanguis de crassiori vena, & magis apparente in dorso pedis eiusdem lateris, vel in manu iuxta annularem.

Si

Si circa spatulas, ventosæ applicandæ sunt, vbi iunguntur spatulæ, minutio verò fiat ex mediana, quæ dicitur communis & nigra.

Si in collo vel in capite, minuatur cephalica iuxta pollices manuum.

Si sub vel in dextro brachio phleboto-
mia fiat de vena pulmonis, inter mediū & annularem eiusdem lateris.

Si circa brachium vel finistrum latus, ex vena saluatella, inter dextræ manus paruum & annularem digitum.

Si in inguinibus, & in sinistro latere, ex vena paralytica minutio fiat inter politem pedis, & alium propinquum in eodem latere.

Si in tibijs, vel in pede dextro, ex vena licta, mulierum vena.

Si sub testibus internè ad fœmora, laxetur saphena pedis, vel malleolaris interior.

Si sub genibus externè, laxetur schiatica vel paralytica.

Si sub genibus internè, laxetur basili-
a pedis.

Si nulla bulla appareat, nullaq; pūctio, nihilomin⁹ adsint febres pestiferæ, laxetur

MORBORVM.

cur epatica dextri brachij, vel medianæ.

Si punctiones adfint absq; bullis, scietur ordo minutionis, ac si bullæ adfint, vti suprà.

Quinq; herbæ veneno resistunt intus & extra. Consolida, scabiosa, agrimonia, brittanica, aristolochia, etiam in ruptorijis valent.

Leuiora ruptoria debilioribus applicanda, & supra signum: fortiora verò fortioribus, & sub signo.

De signis pestilentibus.

Signum est apostema, quod cum veniat ante febris accessum, indicat cor esse forte ad expellendum venenum, tunc febris eiusmodi est accidens apostematis.

Contrà, si veniat post febrim, cor debile, & est duarum generationum: altera est bulla & nominatur anthrax vel carbunculus: altera est inflatio, & vocatur bubo vel glandula. Bulla vt plurimum per emunctoria exit.

Quàto plus à principalibus membris bulla distat, tantò minus periculosa est.

Nigra est omnium pessima: viridis minus mala: glauca adhuc minus: rubea, & adhuc minus. Quàto aridior, tantò peior.

Infla-

Inflatio communiter in emunctorijs, d est, principalium membrorum pur-
atorijs locis, venire solet, qui sunt tres,
t cerebri, post aures, & in collo.

Cordis signa sunt sub brachijs vel axil-
is, hepatis, ad vel circum inguina. Hac
e causa periculofior inflatio, quàm bul-
iudicatur, quia veneni multũ ad prin-
palia membra decurrisse indicat: quan-
remotior à corde, tantò minùs peri-
ulosa, & econtrà. Vtriusque cura est ea-
dem ferè, nisi in laxationibus venarum,
c.

Notandum, quòd qui post septimum
correptione diem perit, mala potiùs
ra id euenire, quàm morbi cõditione.

De ventosarum applicatione.

Si circa aures, vel in gula signum ap-
reat, applicetur vëtofa retro sub spon-
libus colli, non supra, vel in spatulis.

Si sub brachijs, applicetur sub eodem
ere declinando versus dorsum.

Si in inguinibus, applicetur in coxa,
retro sub clunibus.

In omnibus locis per sex digitorum
tium procul à signo sunt applicandæ,

nec multum frequentandæ, ne spasmus augeatur.

Nunquam super signum ponendæ ventosæ, id est, in proprio signo, sed sub eo: supra signum bonum est ponere infra scriptam decoctionem.

Flores chamomillæ, meliloti, capivi veneris, bulliant in aqua, huic imbibulam, vel stupam canabis, & superponi supra signum, ipsum non tangendo.

Regulæ quædam observandæ & breves.

Cauendum est ab aperitiuis medicamentis in peste, ne via patefiat ad co- veneno, spiritibus quoque in exhalationem aperiatur exitus.

Inflammati prohibeatur, & putrefactio moderatè infrigidantibus, & exicantibus temperatis.

Stomachus cibo grauatus, vrgeatur ad vomitum cum facilitate, & non vehementia, cum aqua tepida, oleo, & aceto, pariter & cum raphani succo: postea clistere adhibeatur, maluarum decoctionis, matris violarum, bletæ, hordei lactucæ, chamomillæ, mellis violati, facchari rub, vitelli vnius oui, diasenæ, v-

cafsi

assie vnc. j. succi rosarum solutiui dr. ij.
alis communis, & olei q. s.

Tandem applicetur epithema cordi,
t habetur suprà.

Item stomacho sacculus applicetur
escriptus antea.

Etiam sub brachijs administretur re-
medium suprà scriptum.

Postmodum secetur vena, si sanguis
bundet, sin minùs, administretur me-
dicina 12. horis post phlebotomiam.

His peractis, ad expulsiònẽ à corde ve-
ni fuerit acceleradum per potionem,
per syrupum diuinum.

Item per pulueres confortantes.

Item per medicinas defensiuas à vene-
ro suprà positas. Cauendum est inter la-
mandum venas, vel alia quæpiam appli-
candum, ne retrorsum tendat venenum.

Ad insolitam in patiente caliditatem,
mungantur hepatis & renum regiones,

unguento santalino bis in die. Inde

post horas quatuor (more consueto &
ordine) exhibendi sunt pulueres contra

horbum descripti pondere dr. ij. vnà

cum albo vino, cum aquis endiuia, &
etofellæ, pariter & theriacæ dr. ij. vel

saltem j. Post hunc potum adiuuanda
natura pannis & fumigijs calidis ad
dorem.

Post in abundantia sanguinis, laxatio
venæ medicinam præcedat, sin minus
subsequatur.

Notandū interea, agaricum bene præ
paratum, & trociscatum, esse singula
in hoc casu, in quocunque humore
membro, pōdere dr. ij. vel dr. j. vel dr.
de trociscis eius administrādo iuxta vi
gorem ægri, verūm si dubitetur de præ
paratione eius, infundatur in oxymeli
squillitico, cum sale gemmæ, & post
ea colando poni potest super
medicinam absque ex
pressionem.

PRAE

R A E F A T I O B R E -
V I S D E S I M P L I C I B V S
M E D I C A M E N T I S .

I Actenus de morborū indicijis, quæ me-
moriæ initiatorum, imò iam practi-
cum iuuare medicorum possunt, quod satis
diximus. Nunc verò de simplicibus me-
dicamentis, priusquam ad composita venia-
mus, est quod loquamur. Ante omnia tamen
monendi sunt lectores de literulis simplici-
bus adiunctis, c. s. f. h. 1. 2. 3. 4. t. quas ad hunc
modum interpretari oportet, calidum, sic-
cum, frigidum, humidum, in primo, se-
cundo, tertio, quarto gradu, tem-
peratè, vel temperatum.

Cætera per se cla-
ra sunt.

SIMPLICIA MEDICAMENTA, SEPTEN
MEMBRIS PRINCIPALIORIBUS
conducentia.

I. DE CEREBRO.

A Nagallis, c. s. succus eius naribus immissus, extrahit è capite humores phlegmaticos & viscosos, motus narium aperiendo.

Apium sylvestre, c. s. 3. Radix eius in ore masticata, multos humores trahit è cerebro, doloremq; dentium sedat.

Balsamita maior, c. s. 2. Cōserua folia eius cum saccharo, cerebrum calefacit & ficit, obstructions aperiendo & catarrhorū sistēdo fluxiones, quantitate fabæ sumpta.

Beta, c. s. succus eius per nares attractus cerebrum purgat, capitis dolorem sedat, deoppilat nares.

Brassica sativa, c. s. 1. succus eius attractus per nares cerebrum & caput repurgat.

Bryonia

Bryonia, c. f. 3. radix eius purgat & mundificat cerebrum, succus eius tamē vehementiūs ventrem expurgat, quantitate sumptus drachmæ vnius.

Cepa, c. 4. succus eius attractus per nares sternutamenta excitando, purgat cerebrum.

Chelidonia, c. f. 3. radicis eius succ⁹ cum melle mixtus, & per nares attractus, cerebrum purgando mundificat à multis oppilationibus & humiditatibus.

Cucumis asininus, c. f. 2. succus eius **Ela-**terium dictus, in lacte contemperatus, & per nares attractus, cerebrum mundificat, doloremq; sedat capitis.

Cyclamen, c. f. 3. radicis eius succus per nares attractus, cerebrū purgat, crassos & frigidos humores phlegmaticos auferendo.

Hedera muralis, f. f. succus foliorum, vel baccarum eius per nares attractus purgat cerebrum. Verūm pręgnantibus & puerperis obest. Vfus eius non sit admodum frequens.

Helleborū album, c. f. 3. Pulvis radicis ei⁹ per nares attractus, sternutationem

excitando, cerebrum purgat & calefacit.

Iasminum, c. 2. cerebri humiditates exiccant, frigidosq; morbos eius pellit.

Iuniperus, c. f. gūmi eius dicitur verni cuius suffumigiū prodest cerebro, exiccant humores superfluos capitis, catarrhos sistit.

Laureola, c. f. 3. folia eius in ore masticata, multum humorum attrahūt ex cerebro, & naribus immissa sternutationes excitant.

Lentiscus, c. f. t. gummi eius dicitur masticum, quod masticatum, & in ore tenentum, cerebrum corroborat.

Maiorana, c. f. 3. trita, vel succus eius immixtus positus naribus, & attractus, cerebrum mundificat, humores euacuat, excitando sternutationes.

Milium, f. 1. c. 3. tostum ad ignem, & ita calidum in sacculo applicatum.

Nigella domestica, c. f. 3. semen eius siccatum & tritum, in sacculo lineo vel sericeo confutum, olfactu continuato cerebrum exiccant, catarrhum tollit, & amissum odoratum restituit.

Origanum, c. f. 3. succus eius attractus

per

per nasum, purgat cerebrum.

Ostrutium, c. f. 3. radix eius trita cū melle, narib. immissa, sternutationes excitat, & in ore contenta masticataq; de cerebro multum educit phlegmatis & prauorum humorum.

Piper, c. f. 3. mastigatum cum uis passis, attrahit è capite multos humores, & cerebrum mundificat

Pulegium, c. f. 3. tritum & aceto permixtum, olfactu solo animi deliquiū patientes subleuat, ob cerebri frigiditatem & humiditatem.

Pyrethrum domesticū, c. f. 3. radix eius cum melle sumpta, valet ad omnes capitis frigidos morbos, & siccos, epilepsiam, apoplexiam, &c. Idem efficit mastigata & in ore retenta.

Pyrethrum syluestre, c. f. in ore mastigata herba trahit è cerebro viscosos humores.

Rosmarinus, c. f. 2. Conserua anthos, florum eius dictorū anthos, conserua cū saccharo facta, manè & serò sumpta.

Saxifragia, c. f. 3. radix ei⁹ mastigata, multū phlegmatis ejicere facit, & ex cerebro superfluitates oēs crassos & viscosos attrahit.

178 DE SIMPLICIBVS

Secale vel filigo, c. f. 2. farina eius in sacculo confuta, & super caput posita, cerebri dolores exiccat, inueteratosq; dolores capitis tollit.

Sinapi vel sinapium, c. f. 3. 4. semen eius in ore masticatum, multos humores elicit è cerebro, vt apium suprà.

Staphys agria, c. 4. semen eius masticatum, plurimas attrahit è capite humores & cerebrum mundificat.

Stœchas Arabica, c. f. Folia florésque satius olefacta cerebrum & memoriam confortant.

Viola nigra, f. 1. h. 2. flores eius per se vel cum oleo applicati capiti, auferunt calorem, dolorem sedant, humectant cerebrum, somnum conciliant, spiritusq; graues refocillant.

II. DE CORDE.

Asperula cordialis, herba stellaris, c. f. in vino pota cor exhilarat, hepârque roborat.

Borago, c. h. herba vel flores eius immixti vino, si potetur hoc, vires roborat, omnemq; mœstitiâ pellit.

Buglossa satiuâ, f. f. t. herba corroborat,

MEDICAMENTIS. 179

& præsertim florum cōserua: quæ tristitiam arcet, vino quoque flores inie-
cti bibantur.

Calendula, c. f. Florum eius conferua ie-
iuno sumpta, tremorē cordis aufert,
& præseruat ab aëre pestifero.

Lauēdula, c. f. 2. flores eius per se, vel cum
cinnamomo, nuce moschata, caryo-
phyllis, curant tremorem cordis.

Macis, c. f. 2. valet ad tremorem cordis.

Origanum, c. f. 3. potum cum aqua, tor-
mina aufert circa cor euenientia.

Pimpinella, f. 3. f. 2. folia eius vino tem-
perata, si bibatur hoc, cor lætificat, pal-
pitationi q̃q̃ conducit eius.

Rosa, c. h. succus florum rubicundiorum
leniter purgat contra tremorē cordis.

Rubus, f. f. 3. folia eius trita, applicata
cordi.

Scariola, f. f. 3. folia eius & endiuia viri-
dia trita, valent cōtra tremorē cordis.

Sētis, f. f. 3. folia ei⁹ trita, applicata cordi.

III. DE HEPATE.

Absinthium, c. f. 3. purgat infernè choleri-
cos humores statim in hepate venisq̃
superfluos, eius decoctione sumpta.

Abſinthium Romanum valet contra inflammationes hepatis & ſtomachi.

Agaricū obſtructioni hepatis medetur.

Agnus caſtus, c. ſ. 3. ſemen eius curat omnem hepatis & ſplenis duritiē, ſumptum in vino quantitate drachmæ vnius.

Alkekengi corraſa aperiunt.

Amygdalæ amaræ.

Aniſi ſemen obſtructionem pellit.

Aſperula cordialis immiſſa vino, hepar corroborat.

Atriplex, f. i. h. 2. ſemen cum hydromelite ſumptum refrigerat & deoppilat hepar. Idem efficit Cichorium, radix liquiritiæ.

Betonica aperit.

Canabis ſemen tritum & in vino ſumptum, prodeſt obſtructioni.

Cappari cōfecti more ſolito ſepiùs comēſti, contra oppilationem.

Caſſia fiſtula cum aquis refrigerantibus refrigerat & deoppilat hepar.

Centaureę parue radix, in vino vel aqua cocta, obſtructiones aperit.

Chelidonię radix, cum aniſo cocta in vino, aperit obſtructiones hepatis.

Cicer

Cicer arietinum aperit obstructions.

Confectio foliorum cretę marinę in fale, aperit oppilationes.

Consolida Saracenica, solidago, f. i. cocta in aqua, & sumpta, consolidat hepatis dissolutionem, ac ipsum deopilat, fellisq; vesicam ictericiam tollit, inueteratas febres, & hydropisis initijs obstat.

Consolida minor, herba magnetica, f. f. decoctio florum per se, vel cum folijs in aqua, valet contra inflammationes hepatis, & alios calores.

Cortices radicũ mori celsi cocti, & poti.

Crocus admixtus omnibus medicamentis, ad hepar.

Croci flores cum hydromelite poti medentur obstructioni.

Dactyli mixti alijs idoneis medicamētis ad hoc, roborant simul cū illis hepar.

Deco-
ctio

agrimonię pota, mundificat hepar, aperit eius obstructiones, & corroborat eius debilitatem.

anagallidis in vino pota.

buglę vel prunellę.

digitalis, siue campanulę syl-

uestris', in aqua vel in vino
pota.

dulcamaræ facta in vino.
elleborinæ.

eupatoriꝝ aquatici, aperit.

florum & foliorũ chamomille
in vino pota, refrigerat he-
par.

foliorũ yuæ arthetice in vino
pota, valet cōtra obstructio-
nem hepatis.

foliorum & corticum fraxini
arboris, in vino pota.

Deco-
ctio

foliorum & radicũ tormētille,
vel istorum succi poti valēt
ad omnem vlcerationem he-
patis, aliamq; internorum.

foliorum ramorũ & summi-
tatum genistæ facta in vino
vel aqua.

hederæ terrestris.

locustorum, recentium aspara-
gorum, per se vel cum ciceri-
bus.

lunariæ pota, aperit.

lupinorum cum ruta & pipere
pota.

maru-

MEDICAMENTIS. 183

marubij albi hepar corrobo-
rat.

radicis caryophyllatæ in vino
pota.

radicis cyclaminis in vino vel
cum hydromelite pota, vel
sine decoctione.

radicis eryngij in vino pota,
idem efficit quod papauer
cornutum.

radicis petroselinis fatiui pota.

Deco-
ctio { radicis plantaginis in vino po-
ta.

radicis rubiæ tinctorum, fati-
uæ, facta in hydromelite, &
pota.

saluiæ in vino pota.

scandicis pota aperit oppilati-
ones hepatis.

foldanellæ, vel brassicæ mari-
næ.

solidaginis Saracenicæ.

stœchados Arabicæ cum flori-
bus, vel cum istis solis.

Eupatorium, c. s. valet contra hepatis
inflammationem, & contra febres ca-
lidas.

184 DE SIMPLICIBVS

Fœniculi herba, radix & semina quoquo modo sumpta, medetur obstructioni.

Folia fraxini syluestris in vino cocta & pota, valent contra obstructiones hepatis.

Gentiana, pota cum aqua valet contra passiones hepatis.

Hepatica, f. s. decoctio eius valet contra inflammationem hepatis.

Lingua serpentis, ophioglossum, f. 3. Decoctio eius in aqua pota, valet contra inflammationem hepatis, & febres calidas.

Nux moschata, quoquo modo sumpta, valet contra oppilationes hepatis.

Nux pistacia vel fistici idem efficit.

Ostrutij radix contra obstructionem.

Pæoniæ radix quantitate fabæ pota cum hydromelite, aperit.

Papauer cornutum, c. f. 3. radix eius in aqua cocta vsque ad consumptionem medietatis, pota deoppilat hepar, & prouocat vrinam.

Pentaphylli succus hepar corroborat.

Perficorum arborum folia.

Pineæ nuces obstructioni medentur.

Rheubarbarum, c. 1. f. 2. valet contra inflammationem.

MEDICAMENTIS. 185

inflammationē hepatis, præsertim cum
sero lactis sumptum vel aquis refrige-
rantibus.

Radix pastinacæ sylvestris, id est, dauci,
sicca, tritaq; pota cum hydromelite.

Seminis agni casti drachma vna sumpta
in vino, contra obstructionem.

Senæ folia quoquo modo sumpta ape-
riunt.

Succus rosarum rubearum aperit.

Succus teneræ radicis pētaphylli potus.

Succi malorum granatorum vel aureo-
rum refrigerant & deoppilant hepar.

Terebinthina sumpta oppilationes a-
perit.

Viola nigra, f. 1. h. 2. Decoctio violarum
valet contra inflammationes hepatis,
& febres calidas, vt suprà.

Vuæ passæ aperiūt oppilationes hepatis.

IIII. DE PVLNONE.

Baccarum lauri puluis minutissimus cū
melle mixtus, vel syrupo sumptus lā-
bitionibus continuatis exonerat pul-
monem, asthmaticis & difficulter spi-
rantibus valet.

Crocus vtiliter admiscetur omnib. medicamentis ad pulmonem.

Deco- ctio	{	betonica pota pulmonem exonerat.
		rutæ cum anetho pota, contra obstructionē pulmonis valet.
		verbasci cum floribus flauis in vino pota, valet ad pulmonem exonerandum.

Iridis radix exiccata mixtāque melli vel saccharo, sæpius ac diu in ore contenta crassos crudosq; humores maturos eñcit, eisq; pulmonem exonerat.

Nasturtij semen cum iure carniū gallinæ sumptum, thoracem & pulmonē exonerat.

Seseli Creticum, c. f. 2. radix eius sumpta cū melle per lābitionē viscosum phlegma congregat, vt per sputū eñciatur.

Sinapij semen cum cibis sumptum, pulmonem exonerat.

Squilla præparata, vt suprā, miscetur vtiliter cum alijs medicamentis ad pulmonis vitia tollenda.

Violarū syrupus valet contra inflāmatiōē pulmonis, & onerationem. Item
contra

GIBVS
MEDICAMENTIS. 187

cōrra febres & alios infantulorū mor-
bos, qui validiora nō sustinēt medica-
menta. Anthera eius valet ad infantiū
caducum, sumpta in decocto syrupo.

Thoracis mundificatiua

Abrotonum, c. f. 3. semen eius siccū & tri-
tum in puluerem, & in vino vel aqua
decoctum ac potum, thoracē purgat.

calamenthi montani cū melle
pota.

cymini pota.

digitalis herbæ in aqua pota.

florum violæ flammeæ cum
herba sua pota, pulmonem
purgat & thoracem.

lidē ipsi flores initia caduci
curant in pueris cū spu-
mant ore, cocti in syrupo
violarum vt suprā.

foliorum vel radicis herbę cru-
ciata.

marubij albi in aqua pota.

radicis betonicæ in vino.

radicis herbæ myrrhis vel ci-
cutariæ in vino pota.

radicis symphyti magni pota,
nimirum cōsolida maioris.

Deco-
ctio

188 DE SIMPLICIBVS

Decoctione raphani pota.

Decoctione scabiosę per se, vel cum suis radicib. in aqua vel in vino sumpta, mundificat pulmonem atq; thoracem.

Enulę campanę radix cum melle confecta in modum lohoth.

Hyssopi decoctione cum ficubus, melle, ac ruta in aqua pota.

Larigna, vel laricea resina cū melle sumpta per lambitiones.

Lini semen cum melle mixtum & sumptum, thoracem mundificat.

Ostrutij radix sumpta cum melle.

Pineę nuces valent ad pulmonem.

Porrum, c. s. 3. succus eius cum melle in modum lohoth sumptus.

Pulegium cum melle sumptum pulmonem mundificat.

Puluis cardui benedicti potus in vino.

Semen anisi tostum ad ignem sumptum cum melle, thoracem purgat à superfluitatibus.

Sinapi semen sumptum in cibis.

Succus radicis bryonię sumptus modica quantitate thoracem purgat solutionibus ventris satis vehementibus.

Correctio sit mastix, zingiber, cinnamomum,

momum, & mel rosatum.

Succus tractus ex semine cartami, potus cum hydromelite, laxando ventrem simul thoracem aperit.

Terebinthinæ lambitio cum melle.

Thymus cum melle mixtus in modum lohoth sumptus per crebras lambitiones.

Cruditati thoracis.

Amydon, ex farina frumenti potū mol-
lificat fauces ac thoracem, sputumq;
prouocat, hæmoptoicam arcet.

Gummi cerasorum acidorum nigrorū
in vino sumptum vel in melle.

Iuiubæ, fructus arboris zeziphi, sumptæ
in electuarijs, syrupis, aut alijs simili-
bus, leniunt pulmonem, & thoracem
purgant.

Radix liquiritiæ ad omnia prædicta va-
let & obstructionem.

V. DE SPLENE.

Splenis diminutioni.

Agaricum sumptum cum vino.

Asplenium magnū, syluestre, c. 1. f. 2. po-
tum cum aceto, vel applicatum cū eo-
dem super locum.

Chamædrys cum aceto pota, mollit splenis duritiem.

Cyclamen applicatum vel succus eius, aut immixtus vnguentis vel oleis ad hoc idoneis, minuit, & curat splenis duritiem & oppilationem.

Deco- ctio	{	isatis sylvestris pota, splenis obstructions aperit.
		radicis centaureæ minoris in aqua vel vino pota.
		radicis filicis maris in vino pota.
		radicum aristolochiæ rotundæ in aqua facta & pota.

Emplastrum factum ex semine sinapi & ficibus, applicatum.

Folia Ceterach superposita cum aceto per quadraginta dies, curant oppilationes splenis, & febres quartanas. Trita pariter folia cum vino lateri sinistro superposita.

Farina ex foenugræco trita cum nitro & aceto superposita.

Folia hederæ cocta in aceto applicata loco splenis.

Folia urticæ Romanæ, vel sylvestris, tri-
ta

MEDICAMENTIS. 191

ta mixtaque cum oleo & cera super splenem applicata.

Hemionitis, splenium, c. f. speciale remedium ad splenem, in aceto sumptum. Species videtur ex forma inuersa scolopendriæ.

Nasturtij hortensis semē sumptum cum aliquo refrigerante liquore, splenem diminuit, ventrem laxando.

Peucedanum. c. 2. f. 3. Radix eius in succū expressa per se vel cum amygdalis amaris & ruta, diminuit splenem, leniter ventrem laxando.

Polypodium cū pauco epithymo sumptum.

Radix bryoniæ pota cum aceto quantitate drach. semis per triginta dies, curat splenis magnam duritiem, & opilationem maximam: præsertim si radix eadem trita cum ficubus, loco splenis vnà applicetur.

Radix ostrutij cum radicibus capparorum cocta potaque, duritiem emollit splenis.

Radix violæ luteæ trita cum aceto, applicata.

Radices raphani tritæ minutim cum aceto superpositæ.

Radices lapatorum alicuius tritæ cum aceto superpositæ, vt suprâ.

Raphanus minor, satiuus, c. 3. f. 2. semen eius cum aceto sumptum, idem efficitur.

Semen iridis vel xyris syluestris vel foetidi, sumptum pondere drachmæ seminis, consumit & curat splenis duritiam & oppilationem.

Seminis agni casti drachma j. sumpta in vino.

Semina nasturtij trita cum melle superponantur.

Semina rubiæ tinctorum sumpta cum oxymelite per os, &c.

Tamariscus, s. arcanum peculiare habet ad splenem, quouis modo sumptum.

Viscum arboreum, vt quercinū, c. f. Bacce visci tritæ cum fecibus vini applicatæ lateri sinistro, splenē diminuunt, eiusq; duritiem tollunt.

Doloribus splenis.

Dactyli mixti alijs medicamentis ad splenem, vehementer iuuant.

Decoctio capilli veneris in vino pota.

Deco-

MEDICAMENTIS. 193

Decoctio marubij albi in aqua pota.

Nenuphar, nymphaea alba, s. f. radix eius
in vino albo cocta & pota, splenis do-
lores tollit & vesicæ.

Polium montanum potum in aceto.

Pulegium mixtum cum aceto & melle,
vitia splenis tollit si superponatur.

Radix herbæ tunicæ, id est, behen albi cū
aceto vel aqua pota.

Radix ireos cum aceto solo, vel cum hoc
& aqua simul pota.

Radix rhapontici.

Inflammationi splenis.

Cineres sarmentorum vitium dissoluti
in oleo rosaceo & aceto, vtiliter super-
ponantur spleni inflammato.

Colatri hortensis folia viridia trita & ap-
plicata.

Inflationi splenis.

Dictamnus, pulegium sylvestre, c. f. sple-
nis dolorem sedat, ac inflationem di-
minuit, intus & extra sumptum.

Radix bryoniæ nigræ.

Obstructioni splenis.

Garicum cum aceto sumptum.

Gnicasti semen potū in aliquo liquore.

Mygdalæ amaræ mixtæ cum terebin-

thina, sumptæ per lambitionem.

Betonica, splenis, hepatis & renum oppo-
lationes aperit.

Capparorum esus frequens.

Confectio foliorum cretæ marinæ, v
foeniculi marini, in sale comesta sæ-
pius, aperit splenem, renes & hepar.

ciceris arietini pota.

cuscutæ vel podagræ lini, in a-
qua vel vino pota.

digitalis herbæ in vino vel a-
qua pota.

foliorum & radicum fraxini
in vino pota.

foliorum senæ, vel infusio in
iure carniū, gallinarū, vel

Deco-
ctio

pisorum, cum correctione
per anisum.

hederæ terrestris, pota septen-
diebus continuis.

isatis, id est, glasti, pota.

linariæ etiam pota.

lupinorum in vino cum ruta
& pipere etiam pota.

radicis rubiæ tinctorum sati-
uē facta in hydromelite, po-
ta.

radicib

radicum mori celsi pota.
ramorum summitatum, & fo-
liorum genistæ, in vino vel
in aqua pota.

Deco-
ctio

stœchados Arabici cum flori-
bus, aut florum per se, pota
oppilationes splenis aperit,
hepatis, pulmonum, & ma-
tricis.

Eupatorium adulterinum mas, coctum
in vino, vel in aqua, valet antiquis op-
pilationibus splenis & hepatis.

Lupulus salictarius, c. f. i. si decoquatur,
eiusq; decoctio bibatur, obstructum
splenem aperit.

Nux moschata quoquo modo sumpta.

Nucis pineæ vsus.

Oleum in quo ruta bullit, aut lōgo tem-
pore macerata fuit, spleni superindu-
ctum ipsum deoppilat, tumoremque
tollit.

Pastinacæ satiuxæ radix sicca & puluera-
ta, pota cum hydromelite.

Radix abrotoni trita in puluerē cum vi-
no vel aqua pota.

Radix cyclaminis applicata super sple-
nem, vel succ⁹ eius immixt⁹ vnguen-

tis, vel oleis, ad hanc rem paratis, id est
ad splenis curam.

Radices capparorū cum oxymelite sum-
ptæ.

Scordium in vino potum, aperit splenis
obstructiones, renum, vesicæ & ma-
tricis.

Semen spatulæ foetidæ, id est, iridis syl-
uestris, sumptum pondere dr. ss. in a-
ceto.

Tamariscus quoquo modo sumptus.

Teuchrium in vino coctum & potum.

Zingiber vel sal gemmeum modicum
vel passulis, splenis aperit obstructio-
nes. In summa, senæ medicamentum
est vniuersale morbis omnib. per me-
lancholicos, vel adustos falsosq; hu-
mores causatis.

VI. DE RENIBVS.

Deco- ctio	{	anagallidis in vino pota, dolo-
		res aufert renum.
		eryngij in vino pota.
		meliloti in vino pota.
		radicū & seminū saxifragæ in vino pota, mūdificat renes eiusq; dolores sedat.

Decoctio

MEDICAMENTIS. 197

Decoctio summitatum fœniculi pota.

Ficus ante pastum sumptæ, conducunt renibus, & vesicæ pellunt arenam.

Iuiubæ etiam valent ad eosdem affectos.

Liquor radices peucedani, per se, vel cū amygdalis amaris, & ruta sumptus.

Radix liquiritiæ & succus eius, eisdem doloribus conferunt.

Radices fœniculi.

Sebesten, f. h. species est prunorum, valet cōtra inflammationem renum & vesicæ.

Semen petroselini Macedonici valet ad renum dolores.

Veronica est multum utilis renibus affectis quoquo modo sumpta.

Obstructionibus renum.

Agaricum ad eundem affectum valet.

Amygdalæ amaræ.

Betonica idem efficit.

Cerasa hālicacabi.

Cicer arietinum.

Deco-
ctio

asparagorum, per se vel cum cicoribus pota.

cuscutæ in aqua vel in vino pota.

linariæ pota. valet contra re-

Deco-
tio { num obstructions.
lupuli pota.
radicis petroselini renes ob-
structos aperit.
scandicis pota.

Capparorum confectorum in sale frequens vsus.

Foeniculi herba, semen, & radix ad idem valent.

Folia rami & summitates genistæ, cocta in vino vel in aqua.

Pæoniæ radix aperit oppilationes renū.

Radix ostrutij mundificat renes.

Radix pastinacæ sylvestris, siccata, puluerata, ac pota cum hydromelite.

Radix plantaginis per se, vel cum seminibus cocta in vino dulci, & pota.

Radix rubiæ tinctorum satiuæ, cocta in hydromelite, & pota.

Radix saxifragæ albæ cum semine decocta in vino pota q̃.

Rapæ genistæ.

Raphanus est renibus utilis.

Resina pini, clara & liquida, sumpta quantitate vnc. ss mundificat & curat renes leniter ventrem laxando.

Resina dicta terebinthina mundificat re-

nes.

MEDICAMENTIS. 199

nes, quantitate nucis auellanae in oblata sumpta.

Scordium in vino potum.

Semen abrotoni ficcatum, pulueratū & decoctum in vino vel in aqua, potum obstructions renum aperit.

Semen & radix saxifragæ cum vino, vel ipsorum decoctio in vino pota, renes aperit, & lapidem eorum frangit.

Uuarum passarum frequens usus.

Renum ulceribus.

Decoctio equiseti in aqua vel in vino pota, valet ad vlcera renum.

Decoctio faniculæ in vino vel in aqua pota.

Radix liquiritiæ in ore retenta, vel eius decoctio in aqua frequenter pota.

Radix plantaginis per se vel cum suo semine cocta in vino dulci & pota.

VII. DE FELLE.

Decoctio buglæ vel prunellæ obstructions fellis aperit.

Decoctio consolidæ Saracenicæ in aqua pota tollit oppilationes vesicæ fellis.

200 DE SIMPLICIBVS

Decoctio cuscute in aqua vel in vino pota, reſerat obſtructionem veſicę fellis

DE VESICA.

Aſperitati veſicę.

Maluę decoctio cum ſua radice.

Doloribus veſicę.

Athanaſiæ maioris ſuccus cum vino potus, doloribus veſicę ſuccurrit.

Bardana vel lappa maior, c. ſ. ſuccus eiꝝ cum melle potus, veſicę dolores mitigat.

Ceraſa halicacabi mundificant veſicam.

Crocus vtiliter permiscetur omnib. veſicę medicamentis.

Deco-
ctio { chamomillę in aqua extrinſe-
cus applicata veſicę.
meliloti communis in vino
pota.
radicis nenupharis in vino al-
bo.
roſarum in vino pota.

Filipendula, ſaxifraga rubea, c. ſ. 2. Deco-
ctio radicis eiꝝ in vino pota, veſicę
dolores tollit.

Folia cypreſſi cocta in vino dulci vel in
hydro-

hydromelite, stranguriam curant, & excolationem vesicæ.

uncus odoratus coctus cum semine apij, potus.

liquor ex radice peucedani per se, vel cum amygdalis amaris & ruta, vesicæ dolores mitigat.

Radix & succus liquiritiæ, vesicæ conuenit contra suos dolores.

Radix nenupharis trita, superposita loco vesicæ, prodest.

Radix rhapontici.

Semina maluæ in vino pota.

Semina petroselini.

Succus granorum Hispanicorum dictorum phalaris, in aqua potus, vel puluis ipsorum cochleari cum aqua sumptus.

Vesicæ inflammationi.

Decoctio radicum & seminum saxifragiæ albæ in vino pota, vesicam mundificat.

Halicacabi cerasa.

Iuiubæ.

Nenupharis radix trita, vtiliter applicatur inflammationibus vesicæ.

Radix ostrutij.

Sebesten (pruna) profunt inflammatio
ni vesicæ.

Vesicæ obstructioni.

Abrotoni semē in puluerem tritum, ve
coctum in aqua vel in vino, potum.

Cucumeris grana vel semina pota in la-
cte aut vino dulci, ventrem leniter la-
xando vesicæ obstructiones aperiunt.

Cucurbitæ semina ferè habent eandem
efficaciam.

Decoctio cuscutæ in aqua vel in vino
pota.

Decoctio linariæ pota, cōtra obstructio-
nes vesicæ.

Decoctio stichas vel stœchados cum flo-
ribus vel florum per se pota.

Nasturtium aquaticum comestum.

Saxifragæ semē & radix in vino pota, vel
ipsorū decoctio in vino facta & pota.

Scordium in vino potum.

Vuæ passæ.

Vesicæ pruritui interno.

Radix liquiritiæ cocta in vino, & frequē-
ter pota, scabiem vesicæ tollit.

Ulcerebus vesicæ.

Baccæ myrti.

Equiseti decoctio, in aqua vel in vino po-
ta. Plan-

Plantaginis radice per se, vel cum seminibus, decoctio in vino dulci pota.

Cucumeris semina in lacte vel dulci vino pota.

Cucurbitæ semina.

DE STOMACHO.

Abfinthium decoctum in vino quotidie sumptum, biliosos humores calidos tantum è stomacho repurgat, & non frigidos neque phlegmaticos.

Cappari confecti, pro more cõsueti cocti, & cum aceto sumpti, digerunt & cõsumunt humores frigidos, & phlegmaticos in stomacho.

Cortices pomorum aurantiorum, confecti per se, vel cum saccharo, stomachum calefaciunt, digestionem adiuuant, & absument superfluos humores.

Cortices pomorũ granatorum resistunt omnibus corruptionibus stomachi & intestinorum.

Decoctio cardui benedicti in vino, mundat & purgat infectum stomachum.

Mentha sativa vel in cibis vel in potu, stomachum purgat ab omnibus superfluitatibus.

Succus aloës, c. 2. f. 3. purgat è stomacho, laxando ventrem, humores frigidos, phlegmaticos, & biliosos, sumptus quantitate dr. ij. cum aqua ad stomachum habet arcanum peculiare præ cæteris alijs medicamentis.

Stomachi doloribus.

Artemisia pista in emplastrum cum oleo amygdalarum dulcium, applicata stomacho dolorem eius omnem aufert.

Fœniculum vel semen eius potum in aqua, sedat stomachi dolores, & vomitus appetitum in febricitantibus.

Folia rubi vel sentis applicata super regionem stomachi, contra dolorem eius valent, cordisq; tremorem.

Oleum macis, stomachi regioni inunctum, eius dolorem curat. Idipsum efficit masticatum folium macis.

Origanum cum aqua potum, dolores curat in stomacho: cum hydromelite, laxat ventrem leniter, adustos humores & melancholicos purgando.

Petroselini semen dolores tollit è stomacho, ventositatesq; resoluit.

Pulegium cum aqua & aceto sumptum dolores & mordicationes omnes stomachi sedat, appetitumq; vomendi.

MEDICAMENTIS. 205

Radix gētianæ pota cum aqua valet contra stomachi defectus, cibosq; retinet in eo.

Radix nenupharis trita & applicata.

Scordium siccum, pulueratum, sumptū pondere dr. ij. cum aqua mellita prodest doloribus stomachi.

Spelte granum coctum in vino cum nitro curat stomachi dolores.

Succus aloës sumpt⁹ cum cinnamomo, zingibere macerato, cubebis, galanga, feminib. anisi, & similibus, est contra dolores stomachi, ad roborationem & calefactionem eiusdem.

Stomachum confortantia.

Agaricum siccum & absq; liquore sumptum, confortat stomachum.

Caryophyllatæ radice decoctio in vino facta & pota, confortat stomachum, & digestionem promouet.

Cerefolium in cibis sumptum, confortat stomachum.

Crocus immixtus cibis vel medicamentis hoc ipsum efficit.

Decoctio betonicæ cum vino.

Grana pomorum aureorum vel aurantiorum in terra plantata, primo anno

106 DE SIMPLICIBVS

in arbusculam surgunt, quę in cibum sumpta stomachum confortat.

Nux moschata.

Ostrutij radix in vino pota, præstat idē.

Pistacia vel fistici.

Radix enulę campanę.

Radix saxifragę licca & puluerata, sumpta cum saccharo, idem efficit quod suprà.

Siler montanum, c. f. 2. semen eius cum vino potum roborat & calefacit stomachum, ac digestionem adiuuat.

Succus tractus ē pomis granatis.

SIMPLICIA MEDICAMENTA CONTRA PECV-
liares quosdam morbos.

DE DYSENTERIA.

ACorus luteus, vel gladiolus luteus, f. f. 3. Decoctio eius in aqua pota ad omnē fluxum valet.

Agrimonia vel Eupatorium, t. semen eius in vino potum.

Amaráthus vel flos amoris, f. f. Eius herba decocta vino, ad oēs fluxus valet.

Anisum,

MEDICAMENTIS. 207

Anisū, c. f. 3. quoquo modo potū sistit fluxus vētris, etiam albos in mulieribus.

Argentina vel agrimonia sylvestris, f. 3. decocta vino vel aqua & pota, omnem fluxum etiam indifferenter sistit.

Balsamita vel salvia Romana, c. f. 2. Decoctio foliorum eius per se, vel cum semine pastinacæ sylvestris pota.

Been album, vel herba tunicea, f. 2. radix eius in vino pota.

Bismalua, vel malua uiscum, t. Radix ei⁹ decocta vino, & pota. Item semen eius viride vel ficcum, tritum ac potum, idem efficit quod herba.

Bistorta vel serpentaria, f. f. 3. Radix eius in aqua vel vino cocta, fluxum ventris & dysenteriam sistit.

Bursa pastoris, c. f. 3. Eius decoctio pota.

Castanea nux, f. Eius nucis cortex rubeus & politus, coctus, cuius decoctio pota valet ad fluxum.

Coriandrum, c. f. semen eius tostum & potum, ad omnem fluxum.

Cornus arbor, f. fructus eius in cibo sumpti.

Cortices lentium idem efficiunt, ac fortius quàm integrum corpus lentis,

Cucurbita, f. h. 2. eius folia pota cum vino dulci, & pauco aceto.

Cytonia poma, f. 1. f. 2. comesta fluxus omnes sistunt, cruda magis, quàm præparata vel cocta.

Equisetum vel cauda equina, f. 1. f. 2. Decoctio eius in vino vel in aqua omnem fluxum indifferenter tollit, præcipuè mulierum, & est in omnib. summum remedium.

Fontalis vel spicata, f. eius decoctio in vino pota, fluxum tollit vt ipsa centinodia.

Glans quercina, f. 3. eius arboris folia, cortices, & calices glandium cocta in vino rubeo, hæmoptoicam curât, dysuriâ, dysenteriam, & omnem fluxum sanguinis.

Grossularia transmarina, vel Ribes aut Ribesum, f. f. 2. fluxum etiam curant, præsertim succus expressus & ficcatus.

Hyacinthus, c. 2. f. 1. radix in vino cocta ac pota, similiter semen eius magis fluxum sistit atq; dysenteriam.

Hypocistis vel lapdanifera cistus, f. 2. omnem fluxum curat magis, quàm folia cisti, quorum succus est.

Lapa-

Lapathum vel acetosa, f. 3. semen eius potum in aqua vel in vino.

Lens, f. 2. Eius decoctione prima abiecta, si coquatur aqua recenti, restringit fluxum ventris, & dysenteriam ac menstrua, maximè si adijciatur acetum, vel cichorea, portulaca, beta nigra, myrtilli, rosæ siccæ, nespila aut sorba, pyra immatura, cytonia, vel plátago.

Lysimachia vel salicaria, f. f. succus eius aut ius intrò assumptum.

Macis, c. f. 2. fluxum sistit ventris, dysenteriam & menstrua.

Millefolium vel chryfitis, f. Decoctione pota, ad omnem fluxum.

Morus celsus, f. f. 2. eius fructus immaturus ficcus potus in vino rubeo.

Nenuphar vel nymphaea alba, f. f. t. radix vel semen eius in vino rubeo coctum, & potum fluxum sistit & tenasmonem, id est, desiderium soluendi sine potestate.

Panicum, f. f. semen eius in vino potum, bis in die.

Pentaphyllon, vel quinquifolium, f. 3. eius radices decoctio.

Pes leporis vel trifolium humile, f. 3. f. t. decoctum vino ac potum.

210 DE SIMPLICIBVS

Pimpinella vel bipēnula, f. 3. f. 2. Decoctio eius pota, vel herba & semen in puluerem tusa, cum vino vel aqua ferrata sumpta, ad omnem fluxum.

Pixacantha, vel bux⁹ spinosus, f. Eius foliorum succus vel granorum Lycium dicitur in officinis, & valet cōtra fluxum.

Plantago vel arnoglossum, f. f. 2. Decoctio foliorum eius omnem in vniuersum fluxum sistit.

Portulaca, f. 2. h. 2. cocta comesta q̃.

Psyllium vel herba pulicaris, f. 2. t. h. semē eius crassiusculē tustum ac tostum igni, potumq̃, omnē fluxum & dysenteriam tollit, maximē qui fit ex nimis vehementi medicamento.

Rhaponticum, c. 1. f. 2. valet contra dysenterias & fluxus ventris omnes, exiccatur ad ignem, & potum cum succo plantaginis, vel cum vino rubeo.

Rhus coriaria, vel sumach, f. 2. f. 3. vtrinq̃ t. Grana in cibo sumpta, sistunt fluxū, dysenteriam & menstrua.

Rubus vel sentis, f. f. 3. Succus mororum eius immaturorum restringit ventrem, & omnem sanguinis fluxum.

Salvia

Salvia vel cōsaluium, c. f. 3. decocta cum absinthio.

Sanguinaria vel centinodia, f. 2. f. 3. Decoctio foliorum eius in vino, vel ius aut succus eius potus omnem indifferenter fluxum sistit.

Sanicula vel diapensia, f. 3. decocta vino vel aqua, dysenteriam & hæmoptoicam tollit.

Scolopendria, f. decoctio foliorum eius.

Scordium mithridatum, vel trixago palustris, c. f. 3. Sicca, puluerata, ac pota in aqua mellita, vel in hydromelite, pondere dr. ij. dysenteriam sistit.

Sedum vel semperuium, f. f. 3. Eius decoctio vel succus eius ad omnem fluxum ventris valet.

Stichas citrina, vel tinearia, c. f. decocta vino ac pota, omnem fluxum & menstrua sistit.

Tapus barbatus, f. t. Decoctio eius in vino rubeo facta.

Thalietrum vel sophia, f. t. semē eius potū in vino, vel in aqua ferrata, dysenteriam & fluxum sistit.

Tormentilla, vel septifolium, f. 3. Radix eius puluerata cum vino, si non adsint

febres, vel cum aqua ferrata, vel calybeata, si adsint, omnem fluxum indifferenter tollit.

Vinca peruinca, f. Herba vel eius radix in vino decocta & pota.

Vitis vuifera, f. f. succus foliorum eius & locustarū potus simul aut separatim. Itē grana botri cocta in aqua, pota q̃, etiam si hæc decocta immittantur per clistere.

Vua crispa, f. f. 2. Eius acini immaturi & maximè succus ipsorum exiccatus.

DE PLEVRESI.

Cassia fistula, c. h. i. mixta cum aquis refrigerantibus.

Origanum Hispanicum, c. f. 3. cum melle compositum, lambitionibus.

Viola nigra vel purpurea, f. i. syrupus eius ad pleuresin valet.

Vrtica Romana, mas, c. f. semen eius mistum cum melle, sæpiùs lambendo.

DE PESTE.

Angelica, c. f. afflictis & correptis peste mox propinetur dr. j. huius radicis pulueratæ in vino hyeme, vel in aqua
rosa-

MEDICAMENTIS. 213

rofacea æstate, prouocetur sudor, &c.

Calendula, c. f. Conserua florū eius contra pestem & corruptum aërem.

Carduus benedictus, c. f. Puluis eius datur felici successu contra pestem, quod cortice nucis mensurari potest, 24. horis post correptionem prouocato sudore.

Carlina vel spina alba, c. 1. f. 3. Radix eius puluerata ac sumpta dr. j. Fertur Caroli Magni exercitum hac radice liberatum fuisse ab ea contagione.

Cruciata, c. f. in vino sumpta vt suprā dictum, ad omnes morbos pestilentes.

Lilium conuallium.

Malum citriū vel aurangium, f. f. 3. succus ipsorum & quod continetur intrinsecus, potus vel cōfectus ac sæpius potus curat ac præseruat à peste.

Morsus diaboli, c. f. 3. Herba decoctio cū radice in vino pota.

Myrrhis, vel cicutaria, c. 2. decocta vino, tēpore pestis pota ter vel quater, præseruat à peste.

Ostrutium vel herba saponaria, c. f. 3. potum cum vino, & pulueratū cum suis folijs, resoluit carbunculum.

214 DE SIMPLICIBVS

Palma Christi, c. f. 3. semen eius tritum cum lacte potum.

Petasites, f. 3. ficca, puluerata, & in vino sumpta, est summum ad pestem remedium, quia sudorem prouocat, & discutit à corde venenum.

Ruta domestica, c. f. 3. folia in cibo sumpta, vel cum nucibus iuglandibus & ficibus siccis in dianucum confecta, valent ad præseruationem.

Saxifraga, c. f. 3. pota cum vino & aceto, & ore contenta, pestem curat, & præseruat à corrupto aëre.

Tormentilla, f. 3. foliorum & radicis eius decoctio in vino, vel ius eius potum idem efficit quod suprà. Etiam radix eius exiccata & pota.

Vetonica altilis, coronaria, c. f. t. Conserua florum eius cum saccharo. Idem efficit eius radix, puluerata & cum vino sumpta.

Vnifolium, c. f. Radix istius posterioris puluerata ac pota in vino pondere dr. ss. vel cum aceto, cōtra pestem vel venena.

DE PODAGRA.

Abies, c. f. 2. Eius resina, quæ pini dicitur, sum-

MEDICAMENTIS. 215

sumpta sæpiùs per os pondere dr. j.

Aristolochia rotunda, c. f. 2. trita valet ad
sedandos dolores.

Atriplex, f. i. h. 2. semen eius applicatum
cum nitro, melle & aceto.

Branca vrsina, c. f. t. Radices eius virides
applicatæ.

Bulbus esculentus, c. f. applicatur per os
vel cum melle.

Cannabis, c. f. 3. Radix eius cocta in aqua
trita & superposita.

Cassia fistula, c. h. 1. applicata.

Caulis vel brassica sativa, c. f. 1. succus
eius temperatus cum farina de foenu-
græco & applicatus.

Cucumer sylvestris, c. f. 2. Radix eius in
aceto contemperata & applicata, dolo-
res atque tumores aufert.

Cyclamen, vel tuber terræ, c. f. 3. Radicis
decoctio pro balneo.

Elleborus albus, c. f. 3. Radix eius appli-
cata extrinsecus, vel decocta aut trita.

Elleborus niger, radix eius sumpta, pur-
gat podagricos humores viscosos, ve-
rùm periculosum est, nisi corrigatur.

Genista, c. f. 3. flores eius temperati cum
adipe porcina & applicati.

216 DE SIMPLICIBVS

Heliotropion magnum, c. f. eius folia trita & superposita loco affecto.

Hermodactylus, bulbus agrestis, valde ad podagram, sumptus cum correctione tamen.

Hordeū, f. f. i. Eius farina mixta vel temperata cū aceto vel cytonijs applicata.

Hyoscyamus, f. 3. Semē eius sedat eiuſmodi dolores.

Lenticula, f. 2. t. cocta cum farina hordeacea trita & applicata.

Lolium, c. 3. f. 2. Eius farina cum hydromelite vel oxymelite applicata.

Ostrutium syluestre, c. f. 3. tritum & applicatum.

Papauer, f. f. 4. correctum per crocum, & cum aceto applicatum semen cum lacte mulieris.

Pentaphyllon, f. 3. Radicis decoctio valet ad podagram & schiaticam.

Populus alba, arborea, temperata.

Populus nigra, c. f. i. Eius folia cum acinis recentibus trita & applicata.

Pulegium, c. f. 3. tritum & affricatum loco affecto, vsq; dum rubuerit.

Rapa, c. h. cocta in lacte & applicata.

Rosmarinus, c. f. semen eius mixtum cum

MEDICAMENTIS. 217

cum farina lolij & applicatum.
ambucus, c. f. 3. Eius folia viridia trita
& applicata.
thymus vel thymum, c. f. 3. sumptū in
vino extra morbum & in morbo cum
dr. j. oxymelitos.

DE PODAGRA CALIDA.

ucurbita, f. h. 2. Pulpa eius interna vel
medulla applicata.
tubus vel cichorea, f. f. 3. Folia viridia
trita & applicata.
dum maius, vel barba Iouis, f. f. 3. trita
per, vel cum farina hordei, tosta & ap-
plicata.

DE PODAGRA PEDVM.

shanafia, vel Tanacetum, c. 2. f. 3. Radix
eius in melle confecta, & ore sumpta
valet ad istam podagram.
aca vrsina, c. f. t. viridis in cataplasma-
re applicata.
rietaria muralis, f. h. t. succus eius tem-
peratus in vnguentum cum adipe hœ-
li inunctus.

DE HYDROPISI.

anthium, c. 1. f. 3. tritum cum ficibus,

fale petræ, & farina lolij, applicata vtri vel ad latera.

Agnus castus, c. f. 3. Semen eius potum in vino, pondere dr. j.

Allium, c. f. 4. crudum vel coctum, comestum.

Anisum, c. f. 3. Semen eius coctum cum vino vel aqua sumptum.

Arundo, vel calamus odoratus, c. f. quodquo modo potus.

Asarum, c. f. 3. coctum in vino, potum.

Betonica vel vetonica, c. f. 2. valet quocunque modo sumpta cum vino vel aqua.

Bulbus esculentus, c. f. tritus cum melle & puluere piperis super tumores hydropicos applicatus.

Cartamus vel crocus syluestris, c. i. f. Succus eius tractus ex semine trito, potus in aqua mellita, vel cum iuueni carniū gallinæ, soluit ventrem feciter, præsertim hydropicis.

Chamædrys, vel Gamandrea, c. f. 3. Eius herbe decoctio cum florib. in aqua potum.

Cucumis asininus, c. f. 2. Succus eius coquitur Elaterium, quod sumptum potum pondere scr. f. corrigendum est cum hydro

me

MEDICAMENTIS. 219

melite, vel cū lacte, aut cū gummi tragacātha, pauco sale, & semine fœniculi, aut anisi. Idē efficit ius radicis, & corticis, sed mitiūs q̄ Elateriū operatur.

Cyperus, c. f. 3. Radix eius in vino decocta, sumptaq; per os.

Ebulus, vel humilis sambucus, c. f. 3. Radix eius in vino cocta ac pota.

Elleborus niger, c. f. 3. Radix eius cōtemperata farinæ hordeaceæ, feliciter in cataplasmatidis forma applicatur ventri hydropico.

Fraxinus, c. t. Eius folia & locustæ, item cortex, cocta simul in vino, potaque. Item folia fraxini sylvestris cocta in vino & pota.

Fœniculum, c. 3. f. 1. locustæ eius coctæ in vino & pota.

Genista, c. f. 3. Folia & summitates cocta cum vino vel aqua & pota.

Ris, c. f. 2 f. 3. cocta in vino & pota.

Laurus, c. f. 2. Cortex eius vel bacca cocta vino & pota.

Maiorana, c. f. 3. cocta in vino albo & pota.

Mercurialis, c. f. 1. cocta in aqua & pota, ventrem laxat purgando hydropicos.

Origanum, c. f. 3. manducatum cum ficubus.

Ostrutium, c. f. 3. Radix eius pota in vino.

Palma Christi, c. f. 3. Semen eius tritum, & cum lacte potum, temperatur tamen in correctione semine fœniculi, anisi, cinnamomo, zingibere, cæterisque.

Pastinaca satiua, c. f. 2. Semen eius valet ad eundem affectum.

Polium montanum, c. 2. f. 3. coctum in aqua vel in vino, & potum.

Raphanus minor, & satiuus, c. 3. f. 2. Radix eius valet contra hydropisim.

Ruta domestica, c. f. 3. cocta in vino ad consumptionem medietatis, & pota.

Sambucus, c. f. 3. correctus tamen. Eius grana & potissimum parua exiccata, id est, quæ intrinsecus latent, profunt hydropicis.

Sinapis vel sinapium, c. f. 4. Succus eius vel semine simul, vel per se cum ficubus in emplastrum subacta & applicata super ventrem.

Soldanella vel brassica marina, c. f. 2. cocta in iure pingui carniū, & pota cum correctione tamen, per anisum, cinnamomum, zingiber, & multum saccha-

MEDICAMENTIS. 221

sacchari, in puluerem omnibus tritis.

Solidago vel consolida Saracenica, f. 3.
cocta in aqua & pota.

Squilla, c. 2. f. 3. in pasta inuoluta & cocta
in furno vel sub cinerib. calidis prius,
ac mixta cum alijs medicamentis ido-
neis, modica quantitate correctaq.

Vitis sylvestris, vel bryonia sylvestris, c.
f. Radix eius cocta in vino vel aqua,
pota.

Umbelicus Veneris, f. h. Eius folia cum
radicibus comesta.

DE ICTERICIA, SIVE AVRIGINE.

Absinthium Romanum, c. 1. f. 3. Decoctio
eius sumpta, singulis diebus curat icte-
riciam.

garicum, c. 1. f. 2. sumptum pondere dr.
j. corrigatur tamē zingibere, sale gem-
mæ, vel oxymelite.

Alkekengi, vel Halicacabus, f. Cerasa e-
ius sumpta.

spargus, t. locustarum eius recenter
crescentis decoctio per se vel cum ci-
ceribus pota.

triplex vel chrysanthum, f. 1. h. 2. Semē
eius in hydromelite sumptum.

222 DE SIMPLICIBVS

- Bupthalmum, oculus bouis, c. f. coctū
vino, & eius decoctio pota à balneo.
- Calamentum mōtanum, c. f. 3. potum
aqua mellita.
- Cannabis, c. f. 3. Semen tritum, & sum-
ptum in vino albo.
- Cartamus, crocus syluestris, c. 1. f. 2. Folia
eius cocta cum aqua mellita.
- Cassia fistula, c. h. 1. sumpta cum aquis
refrigerantibus.
- Centaurea minor, c. f. 3. cocta in vino, &
eius decoctio pota.
- Ceterach, vel scolopēdria, t. valet ad icte-
riciam, quoquo modo sumpta.
- Chelidonium maius, c. f. 3. Radix eius co-
cta in vino albo, & pota.
- Chrysanthemum, c. f. Decoctio eius in
vino pota.
- Consolida aurea, Prunella, Solidago, f. t.
Decoctio pota prunellæ.
- Cyclamen, c. f. 3. potum cum vino vel hy-
domelite.
- Dulcamara, c. f. Decoctio foliorum eius
in vino pota.
- Elleborum nigrum, c. f. 3. Radix eius co-
cta in aqua, cum ruta & agrimonia
vel eupatorio altero pota.

- Euphrasia, c. f. 2. cocta in vino, pota q̃.
 Hedera terrestris, c. f. 3. Decoctio pota.
 Hyacinthus, f. l. f. 2. Semen eius coctum
 in vino, & decoctio pota.
 Iua arthetica siue moschata, c. 2. f. 3. Folia
 eius in vino pota per 7. dies.
 Lapatium, f. f. 3. Radicum eius decoctio
 in vino pota.
 Lauendula, c. f. 2. Flores eius per se, vel
 cum cinnamomo, nuce moschata, in
 vino cocti, & hæc decoctio pota.
 Linaria, c. f. 3. Decoctio eius pota, vbi nō
 adsunt febres, valet ad inueteratam
 ictericiam.
 Ocymum, Basilicum, c. h. cū vino sum-
 ptum vel decoctum.
 Origanum, c. f. Decoctio eius in vino po-
 ta, vel in lauacrum vsurpata.
 Ostrutium, c. f. 3. valet ad ictericiam.
 Palma Christi, c. f. 3. Semen eius tritum
 cum sero lactis, & sumptum.
 Pastinaca, c. f. t. Radix eius exiccata in pul-
 uerem facta, cum hydromelite pota.
 Pentaphyllum, quinquifolium, f. 3. Suc-
 cus foliorum potus.
 Plantago, f. f. 2. Radix per se vel cum suo
 semine cocta in vino & pota.

224 DE SIMPLICIBVS

Podagra lini, vel cuscuta, c. f. Eius decoctio in aqua vel in vino pota.

Portulaca, f. 3. h. 2. comesta.

Rheubarbarum, c. 1. f. 2. sumptum pondere dr. j. in sero lactis aut aqua refrigerante.

Rosa, c. h. t. Succus expressus ex florum folijs potus.

Rosmarinus, vel coronarium, c. f. 2. Eius decoctio in aqua pota, ante omne exercitium.

Rubia tinctorum, c. 2. f. 3. Decoctio eius cum hydromelite pota.

Ruscus, c. 2. f. 1. Radicum eius decoctio sumpta.

Ruta muraria, vel capillus Veneris, t. valet ictericis.

Scariola vel endiuia, f. f. 3. Succus eius vel decoctio pota, valet ictericis.

Solidago Saracenicā, f. 3. cocta in vino & pota.

Taraxacon vel fonchi, f. f. Succus eius potus.

Tormentilla, septifolium, f. 3. Decoctio foliorum & radice pota.

Verbena, f. Folia eius cocta in vino, & pota decoctio.

MEDICAMENTIS. 225

DE CALCULO ET ARENVLIS.

Abies, c. f. 2. Refina piniliquida sumpta pondere vnc. fs. prouocat vrinam, & calculum arenamq; pellit.

Amygdalæ amaræ, c. f. cum vino dulci sumptæ, prouocant vrinam, difficultatemq; ipsius emendant, & calculum pellunt.

Asparagus, t. Eius radiceis decoctio per se, vel cum ciceribus pota.

Bismalua vel maluauiſcum, c. f. 1. Radiceis eius decoctio in vino pota.

Capparis, c. 3. Radix eius vel cortices vehementer prouocant vrinam etiam vsq; ad sanguinem, si nimius vsus eorum fit.

Carduus benedictus, c. f. coctus in vino & calidè potus, vrinam prouocat & pellit arenam.

Carduus stellaris, c. Semen eius tritum, & in vino potum.

Cassia fistula, c. h. 1. mixta cum decoctione liquiritiæ, vel radicum petroselini, aut cicerum, vel omnium simul, & pota, pellit arenam, & præseruat arenam à calculo.

Cepea, vel Becabunga comesta cum aceto vel oleo, valet ad arenam.

Chamomelum, vel Chamomilla, c. f. i. eius decoctio facta in aqua, applicata extrinsecus ad locum vesicæ, dolorem eius sedat, & lapidem pellit in arenam.

Chamomilla fœtida, c. f. eodem modo vsurpata, quo prior, idē efficit ad vesicam & lapidem.

Cicer arietinum, c. f. i. prouocat vrinam lapidem frangit, & pellit arenam.

Cornu ceruinum, herba, f. f. t. sumptum in cibis, vel aliter quoquo modo, in omnibus correspondet plantagini.

Crocus, c. 2. f. 1. Radix eius in vino pota prouocat vrinam, arenam ciet, & guttatim mingendo auxiliatur.

Daucus Creticus, vel Noster, c. f. 3. Semē eius potum, valet ad difficultatem vrinæ, calculum & arenam.

Eryngium, vel iringus, t. Eius decoctio in vino pota, valet plurimum contra lapidem, arenam, & difficultatem vrinæ, renes purgat & lapidem pellit.

Ficus arbor, c. h. 2. fructus eius ficcus, sumptus ante pastum, arenam pellit.

Genista,

MEDICAMENTIS. 227

Genista, c. f. 3. Radix eius habet aliquando quandam excrescentiam, quam rapum genistæ vocant. Eius rapi decoctio in vino pota, prouocat vrinam, frangit calculum, & arenam pellit.

Gramen, f. f. Semē eius in vino coctum, prouocat vrinam, & arenam pellit.

Gummi cerasorum acetosorum nigrorum potum in vino, calculum frangit & expellit.

Halicacabus, vel Alkekengi, f. t. Eius cerasa prouocant vrinam, dolorem vesicæ, renumq; sedant, lapidem & arenam pellunt.

Herba S. Barbaræ, c. f. 2. Semen eius vrinam ciet, arenam pellit & lapidem, quod experimento constat.

Lapatium, t. & f. 3. radix eius in vino decocta & pota prouocat vrinam, lapidem & arenam pellit.

Lappa maior, c. f. etiam lappa minor. Eorum succi potum cum vino albo.

Laurus, c. f. 2. Radices eius, c. f. 3. Earum radicum cortices in vino poti, frangunt calculum.

Malua, c. h. t. Semen eius in vino coctum & potum.

Mespilus arbor, f. f. Lapilli fructus eius triti potiꝰ, frāgunt lapidē & pellunt.

Nasturtium aquaticum, c. f. 2. comestuum per se, vel cum alijs conuenientibus.

Nux moschata, c. f. 2. temperata aliquandiu in oleo amygdalarum dulcium, & postea tosta ad ignem sumpta, valet ad expellendum arenam, & guttam vrinæ soluendum.

Parietaria, f. h. t. Decoctio eius pota, & in fermentum super locum vesicæ applicata.

Pastinaca satiuā, c. f. t. in puluerem facta, cum hydromelite pota.

Petroselinum vel apium hortense, c. 2. f. 3. Radicis eius decoctio pota, prouocat vrinam, pellit arenam & lapidem.

Petroselinum Macedonicum, c. f. 3. Semē eius pellit calculum & arenā, vrinam prouocando.

Prunus arbor, f. f. gummi eius potum in vino, calculum frangit & expellit.

Rapæ, c. h. Earū locustæ tenellæ comestæ.

Resina liquida laricis, c. f. cum melle, vel per se sumpta in oblata inuoluta.

Resta bouis, c. f. 3. Radicis eius cortices cum melle poti, calculum frangunt &

per

per vrinam pellunt. Idem efficit eorum decoctio in vino facta & pota.

Rosa sylvestris, s. supercrescetiam quandam habet in formā lanuginosi musci, & falsò vocatur Bedegar rosarum, cūm Bedegar sit Carlina herba. Musc⁹ itaq; rosarum dictarum sylvestrium, maximam habet efficaciam ad prouocandum vrinā difficilem, pellendum quoq; calculum & arenam.

Ruscus vel myrtus sylvestris, c. 2. s. 1. Radicum ei⁹ decoctio in vino pota, prouocat vrinam difficilem, frangit calculum, & pellit arenam.

Serpillum, c. f. 3. Eius decoctio in vino pota, pellit arenam & lapidem.

Sisymbrium, vel mentha aquatica, c. f. 2. sumpta valet ad lapidem, & renum arenam. In vino si decoquatur, guttatim emingere facit.

Spina acuta vel alba, s. Baccæ rubæ valent contra calculum & arenulam.

Terebinthina, c. f. 2. sumpta quantitate nucis auellanæ, prouocat vrinam, & lapidem frangit.

Tribulus, c. f. pulvis ei⁹ nucis in vino potus, ad vrinam sanguinolentā & arenosam pellendum valet,

DE FEBRIBVS.

Decoction primulae veris, aut herbe Margaritae, siue consolidae minoris, florum per se, vel cum suis folijs, in aqua pota. Flores violarum cum suis folijs & herba cocti & poti.

Rhabarbarum quoquo modo sumptum.

Succus ex folijs & baccis berberis potus.

Succus ex seminib. Athanasiae mixtus cum oleo rosaceo inunctus corpori ante febrium accessum, eas pellit & expellit.

Succi pomorum granatorum, aurantiorum & citriorum.

Violarum syrupus valet contra febres, praesertim infantum & puellorum.

Vua crispa immatura.

Febribus calidis.

Cassia fistula.

Conserua florum nymphaeae vel nenupharis.

Decoction linguae serpentis, ophioglossi in aqua pota.

Decoction seminis psylli in aqua pota.

Decoction violarum.

Hepatica, herba Trinitatis, valet febribus calidis.

Ius vel succus aut decoction cichoreae.

Sebe-

Sebestes profunt.

Syrupus aurantiorum.

Succus rosarū maximè rubearū potus.

Febribus frigidis & diuturnis.

Saxifraga, radix sicca & puluerata cum semine suo, sumpta cum saccharo.

Febribus tertianis.

Borago. Fertur, si borago habens tres stipites vel ramos à radice surgentes, teratur cū radice & semine, ac poterur, valere ad febres tertianas: & illam quæ quatuor habet, ad quartanam.

Decoctio cardui benedicti in vino, valet ad febrem quartanam.

Decoctio hepaticæ, pota valet contra febres tertianas.

Eupatorium masculum, adulterinum coctum in vino vel in aqua.

Folia Ceterach sumpta cum aceto diebus 40. & cum vino trita applicata sinistro lateri.

Folia pentaphylli pota in vino vel in aqua, curant febres tertianas & quartanas.

Folia persicorum arborum cum herbis conuenientibus ventrem laxant, & tertianam curant.

Grana tria heliotropij magni, vna hora ante accessum febris tertianæ, curare & quatuor ad quartanam, vt aliquorum est opinio.

Hypericum adulterinum, dictū scœnurdum, coctum in vino, & potum liberat à febre tertiana & quartana.

Plantaginis tres radices cum vino sumptæ & aqua, tertianas curant, & quatuor, quartanas.

Pulegium inuolutum in lana, olefactū, & lecto inter lintheamina positum.

Radix polypodij ventrem laxando, quartanā curat, adiuncto modico epithemo.

Radix satyrionis maris regalis, cum vino trita pota, vomitum excitando curat tertianam.

Succus centinodix prodest cōtra febres tertianas, vna hora ante accessum cū vino potus.

Succus cichoreæ potus.

Tria folia trifolij odorati vel scetidi cū vino pota, valēt ad tertianam & quartanam ante accessum.

Verbenæ reptilis, vel humilis masculi, habentis in ramo quopiam tres iuncturas, decoctio pota, contra tertianas,

nas, & quatuor, contra quartanas.

Vermiculi inuncti in floribus virgæ pastoris, appensi collo vel brachio.

Febribus pestilentialibus.

Carduus benedictus.

Herba petasites, sicca & puluerata, ac in vino pota, est optimum remediū contra pestem & febres pestilētiales. Nam sudorem prouocat, quo venenum à corde pellit, & prauos calores ac vermes interficit, & est maximè ad suffocationē matricis efficax medicamentum.

OBSTRUCTIONIBVS REMEDIA.

Allium aperit oppilationes.

Amygdala amara aperiunt.

Chamædrys cum suis floribus cocta in aqua & pota, aperit obstructions corporis.

Cortices radicum lauri arboris in vino poti.

Digitalis cocta in aqua vel in vino & pota, aperit obstructions.

Oleum chamomillæ intus & extra, obstructa quæuis aperit.

234 DE SIMPLICIBVS
DE LIQVOROSIS HE
BARVM GVMMIS.

AMMONIACVM.

Est gummi liquorosum ex planta ag
sylli, c. s. 2.

Asthmaticis & spiriosis prodest.

Capitis doloribus inueteratis.

Cerebri neruorum & partium extrema
rum doloribus.

Epilepsiæ confert.

Fœtum educit mortuū, modicè per vi
ces sumptum, nec sæpè, nam sanguin
nem per vrinam exprimit.

Guttæ prodest.

Guttæ duras crepaturas in iuncturis &
extremis partibus dissoluit, mixtum
cum pice & melle, applicatum, vel alijs
vnguentis admixtum.

Hepatis & splenis doloribus prodest, ace
to maceratum & superpositum.

Oculorum aciem & visum clarificat, col
lyrijs permixtum.

Oppilationibus thoracis confert.

Phlegmata per sputum eijcit, in modum
lohoth sumptū cum melle vel hordeo
mundato.

MEDICAMENTIS. 235

Schiaticis doloribus vtiliter applicatur,
alijsq; cum oleo cyperi mixtū & nitro.

Scyrrhis prodest.

Splenis duritiem & oppilationem curat.

Thoracem mundificat.

Tophos duros fissurāsve tollit.

Tumores duros curat.

Ventrem laxādo purgat, sumptum pon-
dere drach. j.

Viscosos humores pellit à longinquis
attrahendo.

Vrinam prouocat.

EUPHORBIVM.

Euphorbium, c. f. 4. Periculosum est in-
trinsecus adhibitū, nisi præparatum,
& summo iudicio, minimaq; dosi. E-
ius verò præparatio hæc est: Coquatur
id in pasta panis, inunctum prius oleo
dulci amygdalarum, & citrio malo
inclusum, ac in furno more panis.

Capitis inueteratos dolores curat.

Dolores venereos.

Emplastrum euphorbii confectum ex e-
ius parte vna, & olei partibus xij. cum
cera modica, valens

Convulsionibus.

236 DE SIMPLICIBVS

Iuncturarum doloribus omnibus.

Neruorum affectionibus.

Paralyfi, &c.

Curat præterea euphorbium:
Ictericiam.

Loquelam deperditam ex apoplexia
stituit, applicatum ad nucham coll.

Neruorum & partium longinquarū f-
gidos & viscosos humores phlegma-
ticos & choleram purgat.

Paralyfin curat.

Pestem & contagiosos morbos.

Tineam, alopeciam curat, tritum cum
oleo laurino, adipe vrsina, lupina, ce-
uina, aut alia, nudatamq; pilis cutem
vestit.

Somnolētos & lethargicos expergefacio
cum oleo inunctum ad tempora.

G A L B A N V M.

Galbanum, c. 3. f. 2.

Aurium affectus & purulentias curat ci-
leo rosaceo, vel nardino mixtum &
instillatum.

Costarum dolores curat.

Dentium dolores mitigat immissum ca-
uitatibus.

Difficul-

- Difficultatem anhelitus.
 Pilepsiam suffumigio suo curat.
 Faciei & corporis maculas delet, cum aceto & nitro mixtum.
 Fœtum mortuum educit, in modū pessarij vel suffumigij vsurpatum.
 Internas rupturas & conuulsiones, contractionesq; neruorum.
 Lentigines tollit.
 Matricis suffocationem curat suffumigio suo.
 Matricem suo loco naturali restituit, super umbelicum applicatum.
 Menses prouocat.
 Partum adiuuat, sumptum cum vino quantitate fabæ.
 Serpentes omnes, & venenata fugat animantia odore solo, præseruat inunctos ab istis ne pungantur, imò quas tangit venenatas bestias, enecat.
 Spasmodum curat.
 Splenis oppilationes &
 Suspiria tollit.
 Tussim curat inueteratam.
 Venenis resistit sumptis, aut in corp^o inflictis, si cū myrrha bibatur in vino.
 In summa, dolores omnes mitigat, attra-

238 DE SIMPLICIBVS

hit & extrahit infixa corpori, calefacit, digerit, mollescit, dissoluit, aperit.
Apostemata.

Scyrrhos.

Tumores inueteratos, admixtum vnguentis, oleis, vel emplastris.

GLAUCIVM.

Est herbae gummosus liquor.

Ignem sacrum vel alium ab initio extinguit, priusquam radicans sit.

Oculorum collyrijs vtiliter admiscetur ad refrigerandum & defluxiones sistendum.

LASERPITIVM.

Est ex herba lasere liquor ficcus, c. f. 3.

Alopeciam curat, permixtum cum pipere, re, aceto & vino.

Ani omnes excrescentias tollit in aceto coctum vnà cum corticib⁹ pomorum granatorum.

Callos plus scarificatos depellit, cū melle, nitro & ruta mixtū & applicatum.

Carnis omnem excrescentiam tollit vnà cum vitriolo, & viridi æris.

Dentium dolores curat eius decoctio in aqua

MEDICAMENTIS. 239

aqua cum ficubus & hyssopo in ore
tenta.

Epilepsiæ prodest cum melle & aceto vel
syrupo acetoso sumptum.

Febrium rigores tollit, potum cum thu-
re & pipere in vino.

Febres quartanas curat per Electuariū
ex ipso factum, & ex succo Cyrenaico,
vnā cum pipere, zingibere, folijs rute,
& melle mixto, quod etiam antidotū
dicitur ad febres quartanas.

Hydropisīn, sumptū cum ficub⁹ passis.

Ictericiam, eodem modo.

Maculam incipientem aufert melli mi-
xtum.

Menses prouocat, sumptum cum pipere
& myrrha.

Pestilētes carbunculos rumpit, applica-
tum superiūs, cū ruta, nitro, & melle.

Pleuresīn, si sumatur cum iure carniū
aut alio, curat.

Polypum in naso, similiter applicatum
forinsecus tollit.

Rheūma subitaneum curat, si in aqua
dissoluatur hoc gummi.

Scabiem etiam omnem.

Secundinam & fœtum mortuum pellit.

- Spasmm & cōtractiones membrorum
ac neruorum, sumptū pondere scrupuli
Squinantiam tollit, melli mixtum & h
dromeliti, cū aceto per gargarisatiō
Talorum affectiones ex frigore ortas te
lit, in oleo coctum, & inunctum.
Tineam malam curat, permixtum cū
pipere, aceto & vino.
Tussim, in ouo sorbili sumptum.
Ventris fluxui cōfert coeliaco sumptum
in cute botri vuarum.
Verrucas tollit, applicatū superiūs cum
melle, ruta & nitro.
Visum acuit.
Vulneribus confert omnibus venenatis
gummi hoc sumptum, intrinsecus &
forinsecus applicatum.
Vuulam reprimat, melli mixtum.

Laserpitium alterum,

- Afa foetida vocatur, ad præcedentia va
let omnia, licet non ita feliciter, olefa
cta tamen & vmbilico applicata.
Suffocationem matricis curat.
Item loco superioris laserpiti odoriferi
benzoi vsurpatur.

MEDICAMENTIS. 241

PANACES VEL OPOPANAX.

Est lacryma vel gummi radice herbæ
Panacis, c. 3. f. 2.

Apostemata dura in aceto maceratum &
superpositum digerit & mollificat.

Asthmaticis & spirosis confert.

Casibus ab alto, intrinsecus læsis.

Costarum doloribus resistit.

Dentium dolores mitigat, cauernis im-
positum, aut in aceto coctum, & ore
contentum.

Emplastris utiliter miscetur, quæ calefa-
cere debent & mollificare.

Februm rigori resistit.

Hydropis in vino maceratum & po-
tum, curat.

Intestinorum ventositatibus resistit.

Menses prouocat cum melle in modum
pessarij.

Oculis prodest per se, vel collyrijs admi-
xtum.

Paralyfi medetur.

A phlegmaticis & frigidis humoribus,
viscosis, attractione per ipsum à remo-
tioribus partibus, vt à capite, nervis,
& iuncturis, liberat.

242 DE SIMPLICIBVS

Pestilentibus carbunculis & tumoribus
superpositum, sed prius in aceto maceratum,
ac fermento panis immixtum
medetur.

Podagricos dolores cum pulpa vuarum
passarum superpositum sedat.

Schiaticos dolores mitigat.

Secundinam foetumq; mortuum expellit.

Spasmo resistit.

Splenis duritiem curat.

Stranguriam depellit.

Thoracem mundificat, eodem modo quo
suprà sumptum.

Tussi inueteratae prodest.

Ventrem euacuat, pondere dr. ij. vel mi-
nori sumptum.

Vesicae scabiei, eiusq; vulneribus inter-
nis prodest, cum hydromelite & vino
potum.

SAGAPENVUM, VEL SERAPINVUM.

Sagapenum, c. 3. s. 2. purgat & curat infe-
rius pondere dr. j. sumptum.

Anhelitum breuem reficit.

Apoplexiam curat.

Bubones.

Capitis dolores, & affectus omnes.

Cere-

- Cerebrum.
- Choleram.
- Cicatrices tollit cum rutæ succo instil-
latum.
- Conuulsiones.
- Contractiones.
- Costarum dolores.
- Epilepsiam.
- Febribus frigidis valet.
- Fœtum mortuum eijcit.
- Humores viscosos.
- Maculas tollit.
- Matricis suffocationi cōducit eius odor.
- Menses prouocat, cum hydromelite po-
tum.
- Morsibus & puncturis venenatis valet
cum vino sumptum.
- Neruorum dolores curat.
- Oculorum prodest aciei.
- Paralyfi medetur.
- Phlegmata omnia inueterata expellit.
- Scyrrhos.
- Splenis duritiem, oppilationem & ven-
tositatem curat, nedum intrinsecus
sumptū, sed forinsecus etiā applicatū.
- Thoracem mundificat ab omni phle-
gmate frigido.

244 DE SIMPLICIBVS

Tumores veteres digerit, & resoluit in
aceto temperatum.

Tussim inueteratam curat.

TRAGACANTHA.

Est gummi Tragacanthi, curat
Rheuma vetus, & asperitatē vocis, cura
melle sumptum in forma loth.

Thoracis quoque asperitatem.

Tussim.

Electuarium ex eo factum, in officini

Diatragacanthū vocatur, & veditum

Cutis poros claudit contra fluxiones fa
sas.

Oculorum collyrijs admiscetur ad acrimo
niam ipsorum tollendam.

Renum dolores curat.

Vesicæ erosionem temperatum cum vi
no, coctum q̃ pondere dr j. adiuncto
cornu ceruino vsto, & abluto.

DE LIQVOROSIS AR
BORVM GVMMIS.

BDELLIVM VERVM.

Est officinis incognitum, liquor est per
grinus

MEDICAMENTIS. 245

grinus, cuius loco substituitur myrrha vilior & gummosior, c. 2.

Conuulsiones & rupturas curat.

Costarum dolores.

Duritiem omnem emollit.

Lapidem & arenam renū frāgit potum.

Matricis obstructions aperit applicatū, vel suffumigatum, foetū educit mortuum.

Tussim sedat.

Ventositates pellit.

Vrinam prouocat.

CAMPHORA.

Lacryma arborea, f. ℥. 3.

Capitis dolores mitigat.

Corporis est præseruatiua.

Gonorrhœæ & fluxui seminis naturalis prodest cum ambra pota & aqua nenupharis.

Hepatis inflammationes curat.

Mēstruis albis mulierum, vel super ventrem, renes & genitalia applicata.

Oculorum defluxionibus valet

Sanguinē è narib. fluentē sistit, instillata cū semine vrticę, vel frōti superposita cū succo sedi maioris, plātaginis, &c.

L A C H A.

Lacryma, c. f. 2.

Dentium doloribus prodest.

Epilepticis conducit.

Hepatis & intestinorum obstructions aperit.

Menstruū promouet cum hydromelite.

Oculis confert in vino dissoluta.

Repletos attenuat, sumpta pōdere scr. j.

f. in aqua vel hydromelite dieb. aliqt.

Splenem diminuit.

Suspiriosis, melancholicis conducit.

M Y R R H A.

Est lacryma arboris peregrine, c. f. 2. sumpta quantitate fabæ, valet

Costarum & thoracis dolori.

Fauciū asperitatem emollit, sub lingua tenta.

Gingiuas confirmat, cum ea vino & oleo lotas.

Matricis duritiem mollit applicata cum absinthio.

Mēses prouocat & foetū educit mortuū, cū decoctione lupinorū & succo rutæ.

Respirationi difficili valet.

Rigori febrium eadē quantitate sumpta ante accessum.

MEDICAMENTIS. 247

Ventris fluxui & dysenteria.
Vermes ventris enecat.

OLIBANVM VEL THVS.

Est liquor vel gummi fluens ex arbore
sua, c. 2. s. 1.

Dysenteria medetur.

Hæmoptoica prodest.

Sanis obest, & immodicè sumptū necat.

Vberibus mulierū post partum prodest,
cum terra chimolea & oleo rosato in-
unctum.

Verrucas tollit, pendulas cum aceto &
pice mixtum.

Vlcera replet caua.

Vlceribus capitis cum nitro medetur.

SARCOCOLLA.

Lacryma gummea, c. s. 2.

Cerebrum, nervos, pulmonem, thora-
cem & tuissim mundificat pondere dr.
j. sumpta vel paulò plus.

Humores phlegmaticos in iuncturis &
partibus extremis purgat.

Oculis maximè confert, in lacte mace-
rata.

Vitiū eius corrigitur zingibere, & carda-
momo.

248 DE SIMPLICIBVS

Vlcera vulneraq; mundificat & consolidat inspersa, vel cum melle inducta.

STYRAX VEL STORAX CALAMITA.

Styrax, &c. c. f.

Catarrhis prodest.

Matricem aperit obstructam, & indurata[m] mollescit.

Menstrua prouocat, potum vel infernè applicatum.

Resoluit & digerit immixta emplastris.

Tussi prodest.

Venenis frigidis resistit.

Ventrem leniter laxat, cum terebinthina sumpta parua quantitate in forma pilularum.

VERNIX.

Iuniperi est gummi, c. f. i.

Catarrhos sistit etiam eius suffumigiū ne defluant ad inferiora.

Fistulas exiccat inspersa.

Hæmoptoicam curat.

Hæmorrhoidas item, superposita.

Humores viscosos digerit congregatos in ventriculo & intestinis.

Menses mulierum sistit.

Sanguis-

MEDICAMENTIS. 249

Sanguinē sistit in naribus, mixtum cum albumine oui, temporibus superposita, & fronti.

Vomitum & dysenteriam sistit, cum farina vel thure & albumine oui, superligata ventri.

DE CORTICIBVS, FRV-
CTIBVS ET LIGNIS
aromaticis.

ACORVS SIVE CALAMVS
AROMATICVS.

Genitaliū tumorib. valet eius decoctio.
Menses prouocat per fomentationem vel fumigium.

Oculorum maculas delet collyrijs immixtus.

Paralyticis prodest & contractis mēbris.

Radix eius valet contra affectiones thoracis, costarum dolores, contorsiones ventris, id est, obstructions hepatis & splenis. Cum hydromelite pota valet contra internas rupturas, conuulsiones, & extractiones neruorum.

Venenum ad se trahit à corde retrahens.

250 DE SIMPLICIBVS

Vrinam prouocat eius decoctio, valetq;
contra vrinæ difficultatem.

CASSIA VEL CINNAMOMVM.

Cinnamomum siue Cassia, c. 3.

Faciei lentigines omnes delet inunctum
cum melle.

Fœtum educit mortuum potum, vel fumigio cum myrrha.

Humores superfluos digerit & incidit.

Hydropicis confert.

Inflammationibus omnib. externis, renūq; dolorib. ex oppilatione pdest.

Matricis obstructionibus, si suffumigiū eius recipiatur infernè.

Menses prouocat.

Oculorum aciei prodest, medicamentis immixtum.

Oculorum tenebrositati, humores subtiliando.

Renū doloribus.

Serpentū morsib. valet cū melle potum.

Stomachum & hepar corroborat cōfortando, aliasq; nobiliores partes.

Tussim difficilē curat, & defluxiōes oēs.

Venenis omnibus resistit.

Vrinam prouocat.

In

MEDICAMENTIS. 251

In summa, omnibus valet.

CARDAMOMVM.

Ignotū est, eius locum tenēt grana Para-
disi, Behen, glans vnguentaria. Oleū
huius nucis purgare dicitur infernē
superneq; phlegma, & vtiliter cliste-
rīs immixtum ad colicam.

Aurium dolores, surditatē & tinnitum
curat oleum eius instillatum.

Contractiones.

Conuulsiones.

Cicatrices vulnerum delet cum nitro
mixtum.

Corriguntur eius vitia, torrēdo ad ignē
cum seminibus anisi & fœniculi.

Hepatis & splenis oppilationibus & duri-
tiei prodest, applicatū in emplastri for-
ma cū farina lupinorū & spicanardi.

Lentigines & maculas in facie delet vri-
næ mixtum, non secus ac oleum eius.

Neruorū affectiones ortas ex frigidityte.
Paralyfin.

Podagris superimponitur cū farina lolij
& hydromelite nux ipsa.

Scabiem curat & pruritum in aceto co-
cta.

252 DE SIMPLICIBVS

Splenem diminuit, sumptum pondere
drach. j.

Strumas & scyrrhos duritiesq; curat, cū
polenta & melle mixtū in cataplasma.

CARYOPHYLLI.

Ciborū concoctionem iuuant ventrisq;
fluxum sistunt.

Oculorum aciei cōferunt, & inflamma-
tionibus ipsorum, collyrijs admixti.

Stomacho in primis profunt, cordi &
hepati.

Venerem exiccant pondere dr. iiij. sum-
pticum lacte.

CVRCVMA.

Non est alterius vsus in medicina, quàm
nudandis à pilis carnibus.

DORONICVM.

Quia periculosum est, ab ea potiùs absti-
nendum est.

GALANGA.

Appetitum excitat.

Cerebrum confortat.

Colicæ prodest.

Digestionem adiuuat.

Memo-

M E D I C A M E N T I S. 253

Memoriam iuuat naribus applicata.

Renes in frigidatos calefacit.

Semen genitale adauget.

Stomachis prodest humidis, frigidis & pituitosis.

Tremori vel palpitationi cordis valet cum succo plantaginis pota.

Venerem incitat in ore tenta solum vel sumpta.

Vétositates pellit eius puluis, in vino potus, vel aliter.

L I G N V M A L O E S.

Lignum aloës, c. f. 2.

Cordi subuenit in omnib. affectionib⁹.

Miscetur omnibus medicamentis cordialibus, &c.

Obstructiones aperit.

Radix eius pota quātitate dr. j. valet contra nimiam humiditatem & debilitatem stomachi caloremq³. Cum aqua pota, contra dolores laterum hepatis, dysenteriam & ventris conuulsiones.

Sudorem impedit intrinsecus sumptū.

Ventrem stringit.

Vrinæ difficultati prodest,

MYROBALANI.

Sunt quin-
tuplices, {
1. Citrini, f. 1. f. 2.
2. Kebuli, f. f. 1.
3. Indi, f. f. 1.
4. Emblici, f. f.
5. Bellirici, f. f.

Omnes myrobalani senectutem tardāt
sæpè vtentibus.

Citrini.

Choleram extinguunt.

Cor & hepar confortant.

Hæmorrhoidas curant.

Oculis profunt immisti collyrijs cū suc-
co immaturarum vuarum, vel aqua
rosacea, vel succo fœniculi ad inflam-
mationes & defluxiones ipsorum.

Stomachum confortant.

Vlcerib. valet puluis ipsorum cum ma-
stice mixtus.

Kebuli.

Febricitantibus & hydropicis vtiliter
adhibentur.

Intellectum adiuuant.

Phlegma purgant.

Stomachum etiam purgando confor-
tant.

Visum

MEDICAMENTIS. 255

Visum clarificant, maximè confecti saccharo.

Indi seu nigri.

Colorem bonum conciliant.

Febres quartanas curant.

Leprosiis conducunt.

Melancholiam purgant.

Tremoribus prosunt.

Tristitiam pellunt.

Emblici & Bellirici.

Appetitum excitant.

Cor & cerebrum corroborant.

Intellectum adaugent.

Phlegma purgant.

Sitim sedant.

Stomachum repurgant à phlegmosis alijsq; superfluis humoribus.

Vomitum reprimunt.

SANTALVM.

Est triplex, citrinum, album, & rubeum, f. 3. f. 2.

Capitis dolores mitigat, mixtum cum aqua rosarum, & tēporibus applicatū.

Cor confortat & exhilarat, valetq; palpitationibus eius ac tremoribus, immixtum cum alijs medicamentis.

256 DE SIMPLICIBVS

Febrib⁹ etiam calidis, & in epidemijs ardore earum reprimunt.

Guttæ calidæ & inflâmentationi santalum præcipuè rubeum prodest mixtum cū succo solani, sedi vel portulacæ.

Oculorum defluxiones sistit album santalum cum æquali pondere sarcocolle, simul in albumine oui contemperatum, & fronti ac temporibus superligatum.

Stomacho debili prodest ex calore.

Stomacho calido conducunt maximè fantala.

ZEDOARIA.

Aëri infecto resistit & pesti, à qua præseruat in ore tenta, vel sumpta. Ab ea etiâ post correptionem liberat, postquam in aceto macerata fuit, est tum diaphoreticum medicamentum, indicans eum, qui per id sudare valuerit, liberatum iri.

Colicos dolores tollit.

Febricitantibus ante accessum paroxysmi feliciter inungitur ad spinam dorsif, permixta quidem oleo, & resolutionibus neruorum,

Hali-

Halitum emendat.

Impinguat vĕtrem occulta proprietate.

Maculas in facie delet ex sole ortas, mixta cum aqua & melle.

Stomachum liberat à crassis ventositatibus digerendo.

Tumores resoluit & maximè matricis.

Venenis strenuè resistit.

Venerem excitat.

Ventositates pellit.

Ventrem soluit.

Vermes enecat.

Vomitum impedit.

ZINGIBER.

Antidotis contra venena vtiliter permiscetur.

Appetitum excitat.

Concoctionem ciborum iuuat.

Corruptiones corrigit omnes ortas in stomacho.

Cruditates & phlegmata viscosa maturat.

Genitale semen adauget ac venerem excitat.

Hepatis prodest obstructionibus.

Laxatiua medicamenta vehementiora

258 DE SIMPL. MEDIC.

corrigit, eorumq; frænat malitiam.

Memoriam adiuuat.

Oculorū collyrijs vtiliter permiscetur.

Stomachi & intestinorum crassos humores incidit, & separat quoquo modo sumptus.

Stomachum frigidum calefacit & confortat.

Thoracem & pectus mundificat.

Tussim curat.

Ventrem soluit.

FINIS SIMPLICIUM
medicamentorum.

FABRICA RECE-
PTORVM EX COM-
POSITIS MEDI-
CAMENTIS.

A

ABSCISSVS rumpit emplastrum
Apostolicum. Eisdem frigidis &
diuturnis valet idem emplastrū.
Istorum inueteratorum duritie va-
let oxycroceum compositum.

ABORTVI prohibendo valet vnguen-
tum Comitissæ.

Abstergit humores syrup⁹ acetosus sim-
plex. Item syrupus de hyssopo, syru-
pus de glycyrrhiza, syrupus de ca-
lamintha, syrupus de eupatorio.

A centro ad superficiem propellit ma-
nifestè, sic vt cutem rubificet, non ali-
ter quàm in balneis fit longiore mo-
ra, oxymel helleboratum.

ACRIMONIAM temperat oleū chamæ-
melinum. Hanc, & impetum omnem
sistunt trocisci ramich.

ACVTIS & peracutis morbis, vti iecino-
rosis, lienosis, arthriticis, tertianis,

quartanis, quotidianis, capitis doloribus, &c confert diacatholicum. Vallet etiam syrupus violatus simplex.

AEgyloпас curat oleum iuglandium.

Aëris vitio resistit syrupus rosatus solutius.

AFFECTIBVS plurimis cōuenit oleum è vitellis ouorum.

Aloribus omnibus prodest oleum laurinum.

Alimēti distributionem naturalem per totum corpus, promouet diacinnamomum.

Alopeciam curat oleum laurinum. Hāc & capillorum defluuia sanat oleum ex euphorbio.

Alphos nigros curatu difficiles curant pilulæ Indæ.

ALVVM leniter emollit, & purgat à bilis acrimonia syrupus violatus simplex. Irritat epotum, & injectum oleum sambucinum. Obstrictā emollit hiera simplex, dosi dr. ij. Modicè subducit syrupus rosatus solutius. Ciet hydropicis oleum ricinum. Soluit omnibus oleum rosaceum. Item soluit, sed aduersatur stomacho, oleum balaninum.

ninum. Duram emolliunt trocisci diaion. Eius profluuioprodest syrupus de papauere compositus. Eundem fluorē cohibet triphera minor. Eundem ex imbecillitate cōpescit syrupus de mentha. Deñciunt citra molestiam pilulæ aureæ Nicolai. Dissoluit zingiber coctum, & laxatiuum factum. Eius & intestinorum læuitati, ac acrium humorum profluuioprodes, succurrunt trocisci ramich. Eius excrementa inuoluntariē emittentibus, confert hiera Logadij. Mouet illitum ventriculo vnguentū Agrippæ. Eius biliofas excretiones sistit rob deribes nostrate.

A M B V S T A felicissimè inter initia curat vnguentum è calce viua. Fit hoc modo: Calci viuæ superfundatur aqua pura, cui mox detractæ addatur tantundem olei communis, & agitentur simul, donec fiat vnguentum. His confert etiam vnguentū cerussatum. Confert oleum è medio cortice sambuci cum oleo factum, vt moris est in alijs. Est etiam vtilissimum oleum è vitellis ouorum, quod cicatrices opti-

mè delet. Prodest & oleum ricinum.

Cicatrices in eis ducit oleū hyperici.

Analepticus valet diasatyrion.

Anasarcam curant pilulæ de mesereo.

Anginæ principia curat diamorum compositum Nicolai. Succurrit oleum cyprinum vel ligustinum.

A N H E L I T V M commendat, & calefacit, deglutitum oleum nucis moschatae.

Ani curat affectus mirificè oleum lini.

Cruetas eius excretiones cohibet philonium Persicum. Fissuras eius curat oleum vitellis ouorum. Istas & rimas lenit oleum lini.

A N I M I deliquio à corde nato, confert pleres archonticon. Medentur ei species cordiales temperatae. Eius defectioni valet diaxyloaloës. Defectionibus eiusmodi natis à corde prodest diarhodum Abbatis. Animum despondentes reficit oleum balsami. Deficientes iuuat diamargaritum calidum.

Anodynum est oleum lini, item oleum lumbricorum.

Aperit crassitiem obstructionum, sy-
rupus

rupus acetosus simplex. Item syrupus de glycyrrhiza. Similiter syrupus de eupatorio. Etiam syrupus de calamintha. Valdè, syrupus de arthemisia. Idipsum efficiunt ex rhabarbaro decocta, vt in hydropis initio, cæterisque morbis diuturnis, frigidis, pituitosis, ac biliosis, aut mixtis. Item in contumacibus viscerum obstructionibus.

APPETITVM excitant pilulæ aliphanginæ. Eius deiectioni confert electuarium de gemmis. Excitat syrupus de absinthio. Idem efficit aromaticum rosatum. Deiectum suscitatur syrupus de eupatorio. Idipsum præstant trocisci de absinthio. Excitat oleum de mentha. Item suscitatur, ac eius fastidium detrahit syrupus de cydonijs. Pilulæ stomachicæ. Hiera Logadij, &c.

Apoplecticis benefacit aurea Alexandrina.

Apostematum ruptorum saniem abstergit diachylon compositum, vel emplastrum de mucaginibus.

Apprehensionem iuuat confectio anacardina.

Aquæ serosa colluies expurgatur puluere senæ.

Argentum viuum intra corpus vnctio- nib. intrusum educit, statim à balneis illitum, oleum sulphuris.

Ardores vehementes biliosorum affe- ctuum corrigit syrupus de aceto citri. Internos mitigant trocisci diaion.

ARTERIAM asperam emollit oleum se- saminum. Purgat diahyssopu. Iuuat syrupus de iuiubis. Lenit oleum vio- latum. Arteriatis, spirofis, tussienti- bus ex frigiditate, auxiliatur diacy- minum. Iuuat, & in vocis iactura, diaireos Salomonis.

ARTICULOS luxatos sanat oleum myr- teum. Istorum morbis cōfert oleum de cerasis, præcipuè oleum vulpinum. Eorum dolores curant pilulæ de opo- panace. Frigidos sedat vnguentum marciatum. Ipsis efficaces sunt pilulæ de opopanace. Istorum tumoribus frigidis prodest vnguentum marcia- tum. His morbis articularijs, & ar- thritidi conueniunt pilulæ de hermo- dacty-

dactylis. Patientum eiusmodi querelis profundis, & inueteratis ex alto doloribus euocandis, laudatissimum est remedium, oleum de euphorbio. Succurrunt pilulæ de nitro. Eorum frigidos affectus iuuat vnguentum de bdellio. Iuuat vnguentum Aregon. Dolorib⁹ istiusmodi medetur oleum è piperibus. Prodest oleum hyperici. Horum, & musculorum, neruorum, & ceruicis durities mitigat oleū lini. Eis affectibus medetur etiam oleum philosophorum potū, aut inunctum. Istos dolores ex influentia sedat emplastrum Apostolicum. Eiusmodi dolorum initijs valet, oleum chamæmelinum. Prodest hiera Pachñ. His & neruorum doloribus prodest, electuarium Episcopi. Prodest oleum ricinum. Hos dolores & durities emendat oleum irinum. Subleuat oleum rutaceum. Valenteis doloribus, pilulæ de sagapeno. Siccitatem ipsorum corrigit, oleum amygdalarum dulcium. Auxiliatur istis doloribus frigidis, oleum petroleum. Sanat eosdem oleum laurinum. Omnes eiusmodi

dolores curat oleū ē vitellis ouorum
ARTHRITICOS dolores sanat oleum
 auellanarum. Arthritidi medetur o-
 leum balaninum. Vtile est oleum p-
 puleum. Huic dolori, & succedēti tu-
 mori confert oleum de granis citri-
 Conferunt etiam in fine morbi, pilul-
 lā foetidā. Istitis patientibus & ischia-
 dicis, prodest oxymel helleboratum
 Item arthritidi calidē confert electua-
 rium rosatum.

ASCITEN curant pilulā de meserece
 Sanat cum æquali pondere fimi fico
 vaccini, vel porcini, emplastrum ē bac-
 cis lauri. Huic conferunt trochisci
 lacca.

Aspera lenigat vnguentum citrinum
 Hæc, & scabra polit oleum amygdal-
 larum dulcium.

Asperam arteriam lenit oleum ē papae-
 vere. Item syrupus de glycyrrhiza.

ASTHMATI conuenit syrupus de cala-
 mintha. Prodest oxymel helleborat-
 tum. Succurrit lochē pino. Prodest
 syrupus de veronica herba. Mirum
 in modum confert vnguentum pecto-
 rale Adolphi Occonis. Asthmaticis
 tussien

tussientibus, tabidisq; succurrit di-
margaritum calidum. Prodest pleres
archonticon. Item electuarium de
gemmis frigidis. Istis & suspiriosis,
confert diatragacanthum calidum.
Senibus autem confert plurimū oxy-
mel scylliticum. Item aurea Alexan-
drina. Valent pillulæ de hiera cum
agarico. His & tussiculosis, confert
syrupus de hyssopo. Asthma curat
oxymel helleboratum. Astmaticos
tabidos, longo tēpore tussientes, mor-
bo extenuatos, & imbecillitate languē-
tes, recreat diamargaritum frigidum.
luuat hiera Pachij. Item oleum iri-
num. Hos & anhelatores, oleum te-
rebinthinæ.

Astringit vehementer syrupus de agre-
sta. Idem efficit, ac refrigerat, densat-
que oleum myrteum. Astringunt &
exiccant trochisci Bechij rubei.

Attractiuum est præ cæteris medicamen-
tis, in frigidis vitijis, oleum ex euphor-
bio. Vehementer autem, emplastrum
apostolicum.

Attrita curat vnguentum cerussatum.
Ista hyeme contracta, sanat oleū myr-
teum.

Attenuat syrupus de hyssopo. Humo-
rum crassitiem, syrupus de duabus r-
dicibus. Item syrupus de arthemisia.
Similiter syrupus de calamintha. Sy-
rupus etiam acetosus simplex. Iden-
efficit, & incidit in omnibus, loch-
pinu. Humores crassos, syrupus d-
bisanthinis. Syrupus de eupatorio. S-
rupus de glycyrrhiza. Crassitiem h-
morum, syrup⁹ acetosus compositus.

AUDITVM amissum reparant pilulæ A-
rabicæ. Frigore obtusum, restaurat
oleum amygdalarum amararum.

Auriginosos iuuat syrup⁹ de absinthio.

AURIUM tinnitui & surditati, confert
iniectum oleum balaninum. Dolori-
bus est efficax, oleum ex semine alb-
hyoscyami. Tinnitui à flatu crasso
& ipsarum vermibus medetur oleum
philosophorum. Efficax est oleum
ricinum. Doloribus conuenit oleum
è vitellis ouorum. Istos sedat oleum
nucleorum persicorum. Tinnitus ex
crassa materia, dissipat oleum amy-
gdalarum dulcium. Sonitus tollit o-
leum irinum. Tinnitum à flatu im-
missum, dissipat oleum sampsychi-
num.

num. Dolorem mitigat oleum nardinum. Sanat oleum sesaminū. Sedat oleum è vitellis ouorum.

B.

BILIS crassæ valet affectibus, oxymel compositum. Huius & pituitæ mixtarum, conuenit diacarthamu. Prodest electuarius rolatum. Valet syrupus de limonibus. Item syrupus acetosus simplex. Syrupus violatus simplex. Similiter hiera Logadij. Bilem purgant pilulæ aggregatiuæ. Purgat puluis solutiuus. Reprimit syrupus de berberis. Impetum eius frangit syrupus acetosus simplex. Mitigat syrupus de lupulo. Hanc & pituitam citra molestiam, educit hiera cum agarico. Flauam & pituitam educit absque molestia diaphoenicon. Vtranq; deturbant pilulæ de nitro. Vtranque vltam purgat syrupus de fumo terræ. Vtranq; sine molestia etiam educit electuarius lenitiuum vel diasenæ. Flauam & pituitam, quæ ventriculo insident, purgant, ideoq; affectibus capitis inde ortis, medentur pilulæ ascaieret Auicennæ. Vtranq; purgat ha-

mech. Frangit bilis acrimoniam, syrupus de cichorio simplex. Biliosos tenues, & crassos humores educunt pilulæ de eupatorio.

C.

CACHEXIAE confert à frigida causa syrupus de absinthio. Cachecticis, de prauata hepatis actione, profunt trochisci de rhabarbaro. Prodest diacurcuma. Cachexiā emendat diamoschum dulce. Soluit syrupus de cichorio citharizans. Curat syrupus domesticus. Maximè cum decocto conueniente oxymel helleboratum. Hanc & cacochymiā emendat syrupus de eupatorio. Pellit dialacca.

CADAUERUM putredinē vindicat oleum balsami.

CALCVLIS renum opitulatur oleū nardum. Hos & vrinas educendo promouet oleum terebinthinę. Curat electuarium ducis Nicolai. Atterit electuarium Iustinum orobi veri. Item diaprassium Nicolai. Hos renū promouet oxymel diureticum. Dissipat oleum ē piperibus. Idē efficit lithontribon Nicolai. Rumpit electuarium

diure-

diureticum. E vesica pellit oleum de cerasis. Comminuit syrup⁹ de veronica herba. Renum & vesicę calculos detrudit oleum è granis citri. E vesica pellit oleum philosophorum.

Calidis in affectibus fugiendum est oleum laurinum, nec nisi in frigidis vsurpandum.

Calefacit, moderatè astringit, & emolli-
lit oleum cyprinum vel ligusticum.
Idem efficit oleum mastichinum.

Calefacit, & humectat in primo gradu cassia fistula, vel filiqua. Calefacit & siccatur, suęque tenuitate in profundum penetrat oleum petroleum, vel philosophorum; naturale melius, Naphtha nūcupatum. Calefacit, tenuat, digerit, & modicè astringit oleū nardinum. Calefacit temperatè, tenuat, lenit, & digerit oleū cheyrinum. Calefacit syrupus de glycyrrhiza. Calefacit, tenuat, & digerit illitum oleum rutaceum. Calefacit, exiccat, tenuat, tergit, glutinatq; oleum balsami. Calefacit interna syrupus de calamintha. Calefacit, tenuat, tergit, discutit, & foràs educit oleum è piperibus.

Calefacit, mollit, roborat, tenuat, resolvit, tergit, cōcoquit, maturat, & alia penetrat oleum irinum. Calefacit plurimum, & emollit oleum styracinum. Calefacit, attenuat, incidit, & digerit oleum amygdalarum amararum. Calefacit, resolvit, & digerit oleum lilinum, vel lirinum, aut fusinum. Calefacit, vehementer mollit, tenuat, aperit, discutit & exiccat, oleum laurinum. Calefacit & refrigerat aliquando, si opus sit, præsertim ventriculum, oleum absinthij. Calefacit, siccat, & essentia tenuis est, oleum hyperici. Calefacit vehementer oleum costinum. Calefacit, tenuat, & digerit oleum enulatum. Calefactionibus est perutile oleum iesminum, vel sambucinum.

Calidæ intemperiei conuenit oleum de papauere.

CALIDIS omnib. affectibus, ac iis quibus prodest vnguentum cerussatum, valet, ac vehementius, vnguentum camphoratum. Est saluberrimus syrupus acetosus simplex.

CALOREM corporis commendat triphera

phera Saracenica. Febrilem mitigat
robderibes nostrate. Caloris incen-
dium mitigat syrupus de papauere.
Calore natis malis omnibus prodest
electuarium de succo rosarū Nicolai.

CANCRO exedenti prodest confectio
Hamech. Conuenit syrupus rosatus
solutius compositus. Cancrum pel-
lit syrupus de epithymo. Curant pi-
lulæ Indæ. Idem efficit oleum iuni-
perinum. Sanat vnguentum de mi-
nio camphoratū. Cancro conferunt
pilulæ de lapide lazuli.

Canitiem mucoso humore acceleratam
retardat, eo consumpto, costinum o-
leum. Ab ista capillos vindicat oleum
cyprinum vel ligusticum.

Capillorum defluuiū valet, eos retinen-
do, oleū myrteum adiecto labdano.
Eos affigit oleum costinum.

CAPITIS doloribus, ac destillationib.
prodest auribus illitum, oleum lauri-
num. Instillatum medetur oleum a-
mygdalarum amararum. Vitis eius
confert diahyssopu. Eius affectioni-
bus calidis, in purgando materiam bi-
liosam, prodest electuarium de succo

rosarum Nicolai. Feruoribus conuenit
 nit syrupus vterque nymphæ. Fluxionibus
 eius ad thoracem descendentibus conuenit
 diatrion pepereonis Mesue. Item diaprassium
 Nicolai. Eius dolori succurrunt pilulæ
 Arabiæ. Doloribus eius sedandis est accom-
 modum, fronti, naribus, ac temporibus
 illitum, oleum mandragoræ. Eius
 refrigerationi valet vnguentum
 marciatum: si calidum sit, non est ad-
 mouendum oleum laurinum. Ulceribus
 eius manantibus pforis, est efficax
 oleum ricinum vel cicinum. Vitis
 eius valent pilulæ aggregatiuæ.
 Confert eisdem syrupus de betonica.
 Eius intemperiei frigidæ, & in fauces
 destillationi, prodest diatreos Salomonis.
 Manantibus & feruidis eius eruptionibus
 valet oleum rosaceum. Eius meningi,
 cerebri vulneribus, confert idem
 oleum. Capitis dolores sedat diacorum.
 Hoc à pituita purgant, à bile flaua, &
 atra, pilulæ sine quibus. Expurgant
 pilulæ aureæ Nicolai. Idem efficiunt
 pilulæ senæ. Item pilulæ coccinæ Rasis.
 Capitis areas emendat syrupus de epithymo.

thymo. Diuturnum dolorem sanat hiera Pachij. Eius varios dolores curat pilulæ aggregatiuæ. Affectus eius iuuat hiera composita Nicolai. Bilem eius & pituitam purgant pilulæ aggregatiuæ. Defluxiones eius frigore conceptas, curat aurea Alexandrina. Item diaprassium Nicolai. Eius dolores mitigat oleum chamæmelinū. Confestim idipsum efficit aurea Alexandrina. Furfures eius delet oleum lauri. Vlcera eius manantia, furfures quoque detergit ex vino oleum amygdalarum amararum. Omnem in eo noxam à frigido & humido conceptam, epota vel imposita capiti, curat aurea Alexandrina. Eius vlcera manantia, furfures, varos, & feruidas eruptiones sanat oleum lilinum.

Carbunculos curat oleū iuglandiū. His etiam valet emplastrū Apostolicum.

Carcinomatis valet idem emplastrum.

CARDIACIS subuenit rosata nouella. Succurrit pleres archōticon. Auxiliatur aurea Alexādrina. Subuenit rob de ribes nostrate. Eisdē & animo deficientibus, cōfert diamargaritū calidū.

Prodest diarhodon abbatis. Itē dianthon. Similiter diatrianfantalon.

Carni valet absumende vnguentum Aegyptiacum. Putridam depascit vnguentum fuscum vel nigrum. Absumit vnguentum Aegyptiacum.

CATARRHO intercipiendo sunt vtilis trochisci Bechij rubei. Hunc sedat syrpus de papauere compositus.

Catholicum remedium capiti, vētriculo, thoraci, iecinori, renibus, lieni, vtero, articulis, &c. adhibetur incidendi & aperiendi causa, sumptum ante purgationes pondere dr. ij. vel iij. per se diebus tribus lambendo cum sapa, propter amaritudinem, vel cum decocto aliquo, oxymel helleboratum.

Catholico morbo exhibetur feliciter oleum sulphuris.

COELIACIS profunt trochisci de carabe. Conferunt trochisci diarhodon. Prodest athanasia magna. Auxiliatur oleum nardinum. Subueniunt trochisci de corallo. Cōfert rob de cornis. Succurrit diarhodon abbatis. Medetur oleum myrteum. Cœliacos cruciatus iuuat, oleum masticinū.

CEPHALALGIAM mitigat oleum rutaceum. Ex incendio febrium ortam mitigat, oleum è nymphaea. Cephalalgia adhibetur naribus illitum, aut immissum, oleum ex euphorbio. Calida confert syrupus de lupulo. Benefacit diacarthamu. Valet electuariū rosatum. Eam calidā, curat vnguentum rosatum.

CEREBRI motus facit oleū hyoscyami potum. Vacuant excrementa pilulæ opticae. Affectibus valet oxymel scylliticum. Debilitatem aufert pleres archonticon. Partes contusas in membranis mirum in modum à sanis separat oleum è vitellis ouorum. Frigidus affectus sanat oleum laurinum. Cōfert eisdem oleum sampsuchinum. Frigidus affectus curat triphera. Confert cōfectio anacardina. Sensationes interceptas liberat pleres archonticon. Frigidis affectibus valet electuarium de gemmis calidum. Frigidus affectus curat theriaca diatessaron Mesue. Sanat eosdem oleum nardinum. Frigidis vitij confert syrupus de stoechade compositus. Frigi-

dis & humidis confert mel anacardi-
 num. Frigidis affectibus prodest o-
 leum de castoreo. Eisdem diamo-
 schu dulce. Huius & neruorum fri-
 gidas noxas pellit oleum è piperibus.
 Cerebrum expurgant pilule mastichi-
 næ. Idem efficiunt pilulæ de myro-
 balanis. Hoc & caput à pertinacibus
 liberant affectibus pilulæ de nitro.
 Corroborat syrupus de corticibus ci-
 tri. Hoc & sensoria membra omnia
 purgant à crassis humoribus pilulæ
 elephanginæ. Roborant trochisci è
 Gallia moschata. Astrictione sua ro-
 borat oleum myrteum. Calefacit o-
 leum philosophorum. Hoc, ventri-
 culum & vterum, purgant pilulæ de
 aloë lota. Roborat oleum mastichi-
 num.

CIBI auiditatem & appetentiam exci-
 tat oleum absinthij. Cibum fastidi-
 entibus mirificè subueniunt trochisci
 de corallo. Retinere non valentibus
 confert emplastrum è crusta panis.

CHIRAGRÆ confert oleum hyperici.

COCTIONIS tarditatem emendat
 theriaca diateffaron. Coctioni valet
 dia-

diaxyloaloës. Coctionem iuuat diacinnamomum. In stomacho iuuat diahyssopu. Difficilem iuuat diacalaminthes. Idem efficit aromaticum rosatum. Idipsum facit letificans Rasis. Iuuat suo temperato calore mel rosatū. Procurat oleum nardinum. Iuuat diagalanga. Firmat syrupus de eupatorio. Adiuvat diambar. Pro-uocat oleum menthæ. Calefaciendo iuuat diacinnamomum. In stomacho iuuat electuarium de gemmis calidum. In hepate iuuat idem elect. Malam, ob recens frigus emēdat diatrionpepereon. Adiuvant pilule stomachicæ. Idem efficit diacorum. Similiter faciunt pilulæ elephanginæ.

Coctricem facultatem iuuat syrupus de cydonijs simplex. Coctrices vires labefactas reficit sprupus de eupatorio.

Choleræ resistit syrupus de agresta.

Cholerico morbo succurrunt trochisci ramich.

C O L I dolores mitigat oleum lilinum.

Flatibus eius valet oleum irinum.

Frigidos affectus sanat oleum laterinum. Colo confert oleum carthami.

Colicis cruciatibus est vtile oleum terebinthina. Colicis initijs est salubre oleum chamæmelinum. Colicis doloribus inunctum aut superpositum est vtile oleum lilinum. Colicis prodest syrupus de chamæmelo. Profunt pilulae aureae Nicolai. Prodest ex inflatis humoribus diacyminum. Prodest oleum muscelinum. Colicis affectibus præcipuè confert philonium Romanum: Adultis datur auellanæ quâtitate, minoribus fabæ, pueris verò ciceris in potu conueniente. Color vtiliter adhibetur oleum de ciceribus. Colicam curat electuarium de baccis lauri. Huius dolorem sedat, per clysterê iniectum oleum rutæ. Colicos & nephriticos cruciatus mitigat, cum pari pondere olei amygdalarum amaram, oleum amygdalarum dulcium. Eiusmodi affectus curat micleta Nicolai. Cruciatus istos discutit electuarium Episcopi. Sanat vnguentum Argon. Mitigat philonium Romanum. **COLORIS** corporis gratiam commendat, illitum oleum masticinum. Colorem eius foedum emendat diacurcuma.

cuma. Bonū reddit triphera minor. Commendat lätificans Galeni. Natium recreat sopitum, diamoschudulce. Viuidum efficit confectio anacardina. Toti corpori bonū commendat triphera magna. Idipsum efficit, lätificans Rasis. Bonum conciliat, oleum de croco.

COLVMELLAE & tonsillarum inflammationem curat, diamorum compositum Nicolai. Eam fluxione tentatam, aut vuulam curat diaireos Salomonis. Exiccat diahyssopu.

COMITIALI morbo conueniunt pilulæ de nitro. Eo laborantibus, confert hiera Logadij. Item oleum balsami. Prodest aurea Alexandrina. Comitialem curat morbum, triphera diatessaron Mesue. Correptos eo sanat, hiera Pachij. Iuuat vnguentū aregon. Conceptum procurat, oleum nucis Indicæ.

Condylomata sanat, oleum myrteum. Istis valet emplastrum Apostolicum.

CORDIS affectionibus omnibus, ab atrabile, succurrit syrupus de pomis simplex. Est efficacissimum electua-

rium de gemmis calidum. Palpitationi valet dictus pulvis pro epithymum cord. Affectibus valet letificans Rasis. Valet etiam diaxyloaloës. Dolorem mitigat requies Nicolai. Imbecillitatem roborat syrupus de pomis simplex. Prodest etiam syrupus de boragine & buglossa. Hanc firmant trochisci ramich. Intemperiem eius calidam & siccam corrigit rosata nouella. Palpitationem recreat diamosch dulce. Ei cōfert electuarium de gemmis. Robur eius plurimum auget syrupus de pomis saporis. Huic rei valet vnguentum rosatum. Item syrupus de corticibus citri. Simile præstat syrupus de limonibus. Et non minus quam smaragdi & sapphyri, syrupus ex ideis rubi fructu paratus. Idem efficiunt species cordiales temperatæ. Hoc etiam efficiunt trochisci de Galiamoschata. Palpitationem eius sanat syrupus de pomis simplex. Emendat letificans Rasis. Syncopem eius iuuat diamargaritū calidum. Tremorem & palpitationem sanat oleum balsami. Confert syrupus de boragine.

gine & buglossa. Cor imbecillum roborant trochisci de xyloaloë. Hoc & facultates eius sopitas excitat syrupus de pomis simplex, vt suprâ. Cor & ventriculum, ac reliqua membra roborat aromaticum caryophyllatum. A pestis contagione maximè tuetur, & conseruat confectio liberantis. Huius & corporis exolutioni succurrit diarmargaritum calidum. Ab intemperie calida læsum firmat syrupus de acetositate citri.

CORPORIS malum habitum propellit letificans Galeni. Eius totius noxam à calore ortam, emendat diarhodon Abbatis. Corpus extenuatum reficit oleum amygdalarum dulcium, hoc etiam impinguat.

Corruptionē totius corporis expurgat, q̄ semper malè affectū ventriculū, aut hepar sequitur, syrupus de eupatorio.

CONSUMPTIS & tabidis valet lohothē pulmone vulpis. Vtile est istis alimentum humidum, & lentore mediocri diuturnum. Præstat oleum amygdalarum dulcium. Consumptos & emaciatos reficit diasatyriū.

Cōtagiosis morbis cōfert rob de agresta.

Contufis valet, oxycroceum compofitum.

Conualefcentibus & è diuturno morbo emergentibus, valet aromaticum rofatum.

CONVULSIONIBVS medetur oleum rutaceum. Prodeft diamoſchu dulce. Valet ſyrupus de ſtoechade. Cõferunt vnguentum aregon, quod vnum eſt inter quatuor vnguenta calida. Prodeſt oleum rutaceum. Valet oleum irinum. Conuulſionẽ curat theriaca diateſſaron. Prohibet, illitu fotuqꝫ, oleum hyperici. Curat oleũ lini. Sanat oleum de caſtoreo. Caninã conuulſionem eis curat, qui ceciderũt ab alto, hiera Pachj.

COXARIIS doloribus, medetur oleum è piperibus.

Crudis humoribus, & ſuis effectibus valet diaphœnicon.

Crurum vlcera curat, oleũ iuniperinũ.

CYTIS fœditatem aufert, oleum è vitellis ouorum. Sanat oleum ſulphuris illitum, at potum magis. A bilioſis & aduſtis humoribus ortam, curat conſectio Hamech. Exulcerationes eius leues

leues, leuat emplastrum coctum albū. Liuorem emendat vnguentum marciatū. Maculas & asperitates omnes in toto corpore, panos etiam exterit, oleum amygdalarū amararum. Pustulas ex salsa pituita apparentes, sanat vnguentum citreum. Vitia quæque, alphos, lentigines, varos, maculas, cicatrices nigras, corrigit oleum balaninum. Vitia delet, vt lentigines, oleum de nucleis cerasorum. Eluit oleum è vitellis ouorum. A salsa pituita, & bile vsta, valet vnguētum cerusatum. Valent pilulæ foetidæ, sed in declinatione morbi potiùs in omnibus, quàm in principio. Cutis vlceribus valet, vnguentum è lethargyrio.

D.

DEFLUXIONIBVS calidis, quæ asperam arteriam & fauces exasperant, optimè valet syrupus de papauere.

Delicatis vtrancq; bilem deturbat syrupus de rhabarbaro solutiuus.

Delicatis, & morborum dolorumq; impatientibus cōuenit, triphera magna.

DELIRIVM mitigat, oleum è nymphaea papauerino mixtū. Medetur manus Christi.

DENTIVM dolori medetur oleum myrteum. Initio quidem vtiliter illinitur oleum rosaceum. Confert oleum hyperici. Conuenit oleum è vitellis ouorum. Dentium dolores curata aurea Alexandrina. Sedat oleum philosophorum.

DESTILLATIONIBVS auxiliatur oleum nardinum. Conferunt pilule è cynoglossa. Est efficax syrupus de capillis Veneris. His, & ozænis, naribus illitum, medetur oleum irinum. Tenuib. è capite in asperam arteriam ex perpetua tussi, insomnium patientibus, valet diacodium Galeni. Tenuibus patientibus acrem, falsam, tenuem, & liquatam materiam, thoracem, & fauces exasperatam, insomniam, & febrem, valet lohoth è papaue. Prodest dianthon. Destillationes è capite in subiectas partes emanâtes incrassat saponæa. Frigidæ consumuntur syrupus de stœchade.

Diabetem reprimit syrupus myrtinus.

DIARRHOEAE medetur oleum cydoniorum.

Digerit syrupus de eupatorio,

Dilatata

Dilatatur syrupus de glycyrrhiza.

DOLORIBVS internis est vtile oleum terebinthinæ. Omnis generis mitigandis conferunt pilulæ de cynoglossa. Omnibus frigore contractis adhibetur oleum hyperici. Dolores sedat oleum chamæmelinum. Omnium locorum mitigat oleum è vitellis ouorum. Abolet oleum laurinum. Quacunque corporis parte mitigat vnguentum anodynum. Omnes leuant trochisci de absinthio. Eorum iniurias sedat, lenit, resoluit, & roborat oleum rosaceum, Completum nuncupatum. Obtundit & mitigat requies Nicolai. A frigido sedat emplastrum è meliloto. Duritiem omnem corrigit oleum amygdalarum dulcium. Sanant pilulæ de rhabarbaro. Inueteratas emollit emplastrum è meliloto. Dissipat oleum è croco. Emolliunt trochisci de caparibus. Insigniter emollit oleum styracinum. Eas & asperitates lenit oleum sesaminum. Emendat dialacca.

DYSENTERICIS & intestinorum exulcerationi, cum succo bursæ pastoris, aut cum succo cydoniorum, vel alio quo

piam astringente, infusi benefaciunt
 trochisci de terra figillata. Hac labo-
 rantibus, confert athanasia magna.
 Insigniter auxiliatur, oleū rosaceum.
 Subueniunt trochisci de corallo. Pro-
 dest syrup⁹ de papauere compositus.
 Conferunt trochisci de carabe. Me-
 detur oleum myrteum. Est vti-
 micleta Nicolai. Medetur etiam, o-
 leum cydoniorum. Item syrupus de
 grestā. Conferunt trochisci diar-
 don. Astringentia sua conducit, ro-
 de cornis. Dysentericos cruciatos
 iuuat oleum masticinum. Dysen-
 riam sedat syrupus de cydonijs. In-
 gniter iuuat oleū rosaceum, potum.
DYSURIAE succurrit lithontribon Ni-
 colai. Valde cōmodum est oleum
 rebinthinæ. Confert electuariū di-
 reticum. Dysuriam tollunt trochi-
 de halicacabis.

E.

ELEPHANTIAE conuenit syrupus ro-
 fatus solutius compositus. Prodest
 dianthon. Conferunt pilulæ de lap-
 de lazuli. Profunt trochisci è vipera.
 Valent pilulæ foetidæ. Elephantia

curs

curat confectio Hamech. Curant pilule Inde Pellit syrup⁹ de epithymo. Inter initia curat hiera Logadij. Emollit, calefacit, humectat vnguētum de althea. Et cōcoquit vel digerit vnguentum fuscum, vel nigrum. Emollit, & leniter concoquit, incidit, & digerit vnguentū de althea, quod suprā. Et digerit ac resoluit emplastrum neruinum. Et maximè diachylon compositum, vel emplastrum de mucaginibus. Et duras partes resoluit, ac digerit emplastrum diachylon simplex.

ENEMATIS est utilis hiera composita Nicolai. Ea mollit & humectat minore flatu, bolus cassiæ extractæ.

EPILEPSIAE plurimū prodest vnguentum de bdellio. Succurrit syrupus de stœchade. Maximè confert oxymel helleboratum, oleum è piperibus, oleum petroleū, pleres archonticon. Confert in pueris maximè syrupus de cichorio cum rhabarbaro, item lohoth passularum. Insultibus valet oxymel scilliticum.

Epuloticum est vnguētum è litargyrio.

ERYSIPELATIS exiccandis, valet vn-

guentum è tutia. Confert vnguentum ceruffatum, emplastrum Apodolicum.

Efulæ præparatio hæc est: Radices e bene mundę infundantur per 24. horas in aceto vini acerrimo, deinceps exiccata seruentur.

EXANTHEMATA vndique nata facit rob de ribes nostrate.

Excreationem iuuat & expectorat vnguentum pectorale. Promouet syrupus granatorum dulcium.

EXCREMENTA serosa educit oleū fabucinum. Excrementosam omnem materiam absomit petroleum.

EXPULSIONI aditū facit diapenidion.

Expurgat optimè syrupus de hyssopo.

Extenuatis diuturno morbo, prodest pures archonticon.

Extinguit, roborat, coquit, cogit, defat, repellit, mitigat, discutit, oleū faceunt.

EXVLCERATIONI vesicæ & fistulæ ficariæ, prodest trochiscus de halicabo vel vesicaria.

F.

FACIE, panos delet oleum è nucleis

ra

raforum syluestriū. Maculas exterit
vnguentum citreum. Emaculat oleū
mastichinū. Faciē detergit oleū lauri.
Facultates naturales conseruant pilulæ
imperiales.

F A V C I V M asperitatem emendat diape-
nidion. Leniunt trochisci Bechij al-
bi. Confert diatragacanthum frigi-
dum. Ardores curat diamorum com-
positum Nicolai. Omni destillationi
prodest initio tamen, nondum inua-
lescente impetu, diaireos simplex.

F E B R I V M æstus intolerabiles mitigat
hepati & præcordijs adhibitū oleum
violatum. Ardorem mitigat oleum
hyoscyami. Ardoribus valet syrup⁹
violatus simplex. Ardores mitigat o-
leum è papauere. Ardoribus conue-
nit vnguentum populeum. Calo-
rem extinguit syrupus rosatus soluti-
uus. Mitiozem reddit requies Ni-
colai. Residuum adhuc extinguit, e-
uacuata prius materia, diatrion santa-
lon. Antiquarum rigorem sanant
trochisci de eupatorio. Rigori valet
oleum irinum. Idem efficit oleum
laurinum. Simul & omnia frigora

tollit oleū de castoreo. Rigores iuu-
 & discutit spinæ illitum vnguentū
 regon. Rigores ante accessionem i-
 unctum, valde mitigat oleū balsam.
 Magnis inflationibus cōfert electu-
 rium de gemmis frigidū. Veheme-
 tiam sedat diasebesten. Biliosarum
 dorem aufert syrupus vterque nyr-
 phæ. Idē præstat diatrion santalo-
 præcipuè in declinationibus. Ard-
 res mitigat syrupus de portulaca. A-
 doribus earum, & intemperiei calic-
 conueniunt trochisci de berberis. I-
 somnium leuat syrupus rosatus sol-
 tiuus. FEBRIBVS omnibus, vt ac-
 tis, ardentibus, tertianis, continu-
 hecticis, marasmodis, liparijs, caus-
 næ, & synochæ valet diaprunis leni-
 uum: Cauendum à solutiuis. Acus-
 est efficacissimum diarhodon abbe-
 tis. Valet triphera Persica. Calori-
 febrilib. valet syrupus de limonibu-
 Ardentibus medetur manus Chris-
 Confert lohoth è papauere. His
 continuis cōfert requies Nicolai, te-
 poribus & pulsibus manuum inūct-
 Istis & biliosis conuenit syrupus

enc

endiuiā. Calorem extinguit syrupus rosatus solutiuus. Ardentibus, tertianis, nothis valet diarhodon abbat. Complicatis valet syrupus acetosus diarhodon. Diurnis optimus est syrupus de eupatorio. Antiquis profunt trochisci de rosis. Longis & diurnis saluberrimi sunt trochisci de absinthio. Diurnis periodicis complexis, autumnalibus etiam valēt pilulæ de eupatorio. Item pilulæ aggregatiuæ. His auxiliatur diaphoenicon. Putridis valet electuarium lenitium, vel diasena. Pituitosis valent pilulæ de rhabarbaro. Biliosis cōfert syrupus è pomis simplex. Item syrupus de lupulo. Opitulatur sebesten. Valet syrupus de succo acetoso. Biliosis, interpolatis, & continuis exquisitis confert diasebesten pondere dr. trium, vel quatuor. Biliosis confert plurimum syrupus granatorum acetosorum. Malignis syrupus de berberis. Ardentibus conueniunt trochisci de santalis. Auxiliatur electuarium de psyllio. Conferunt trochisci de camphora. Impuris & tertianis

nothis valet oxyfaccharū. Synochis confert syrupus de lupulo. FEBRIC-
TANTIBVS est conueniens, frōti, nari-
bus, temporibusq; illitum, oleū man-
dragoræ. PESTILENTIBVS saluber
est syrupus de succo acetosæ. QVOTI-
DIANIS succurrit oxymel composi-
tum simplex: lædere putatur vterum,
& nervos, quare cauēdum ab eo in pe-
ctoralibus affectibus, &c. TERTIA-
NAE simplici, duplici, continentibus
& biliosis, benefacit electuariū de suc-
co rosarum Nicolai. Tertianis in exi-
tu valent pilulæ de rhabarbaro. His
aut nothis ex bile, aut pituita crassa esse
optimus syrupus de eupatorio. Fe-
bribus valent, vbi lenitione & refrige-
ratione est opus, florum & fructuum
decocta, vbi liquoribus stillaticijs vti
non licet: putantur enim quibusdam
efficacia magis in affectib⁹ præsertim
diuturnis & curatu difficiliorib⁹. De-
clinantibus impendente malo corpo-
ris habitu, ex intemperie hepatis fri-
gida, valent trochisci de rhabarbaro.
Biliosis cum alui fluore efficaces sunt
trochisci de spodio. Resistit syrupus
de

de agresta. **Q**UARTANIS conuenit
 diatrion pepereō Mesue. Prodest oxy-
 mel cōpositum. Item diacyminum.
 Feliciter datur cōfectio Hamech cum
 helleboro decocto. Curant etiam pi-
 lulæ Indæ. Conferunt pilulæ de lapi-
 de lazuli. Plerisque datur, & potissi-
 mū quartanis cum decocto conue-
 niente, à drachmis duab. in tres, quin-
 que, vel sex, in vino generoso, loco a-
 ceti, vel autumnno in musto, oxymel
 helleboratum. Febres compositas &
 nothas adiuuat syrup⁹ acetosus com-
 positus. Item syrupus de duabus ra-
 dicibus. Antiquas curant pilulæ ag-
 gregatiuæ minores. Diuturnas curat
 pilulæ de rhabarbaro. Putridas, mix-
 tas ex bilioso & pituitoso humoribus,
 solutu contumaces iuuat syrupus bi-
 fantinus simplex. Curat syrupus de
 fumo terræ. Melancholicas & pi-
 tuitosas discutit oleum chamæmeli-
 num. Periodicas abolet vnguentum
 de althea. Natas ex viscerum obstru-
 ctionibus iuuant trochisci è lacca.
 Quartanas iuuat vnguentum are-
 gon. Tertianarios & quotidianarios

cōualescentes purgat sine molestia, & malorum humorum reliquias potenter educit electuarium de succo rosarum Nicolai.

FELLIS suffusionem curat syrupus de cichorio cum rhabarbaro. Istosuffusos iuuat syrupus de absinthio.

Feruoribus internis confert syrupus de lupulo.

FISTVLIS est vtile oleū sulphuris, iniectum valet emplastrum Apostolicū.

Fistulas percurat vnguentum apostolorum duodecim rerū. Eas quę nondum callum contraxerunt, curat emplastrum triapharmacum.

FLATVVM dolores ex materia frigida & pituitosa mitigat oleū cheyrinum suppositum. Copiam eorum discutit diatrionpepereon. Flatus crassos dissipat diacalaminthes. Item oleum iuglandium. Idipsum efficit aromaticum caryophyllatum. Ventriculi vel iecoris dissipat syrupus de eupatorio. Resoluit emplastrū de meliloto. Conceptos in vētriculo dissipat oleum absinthij. Corporis discutiunt trochisci de eupatorio. Hypochondriacos & alios

lios dissipant trochisci de capparibus. Discutit iniectū per clysterū, initio colicę, oleū chamemelinū. Educit & excrementa è toto corpore, electuariū episcopi. Internos potenter dissipat oleū terebinthinę. Crassos potēter educit diagalāga. Itē philoniū Romanū. Similiter & triphera Saracenica. Discutit syrup⁹ de absinthio. Dissipat oleū rutaceū. Potēter educit diaspoliticon.

FLAUAM & atram bilem reprimit electuarium de manna. Hanc & pituitam educit diaturbith cum rhabarbaro. Eādem elicit electuarium episcopi. Flauam educit electuariū de psyllio. Flauæ bilis effectus omnes purgat electuarium de succo rosarum Nicolai. Huic & pituitæ educendis confert diacartamu.

FLUXIBVS colliquantibus, ac malignis confert rob de agresta. Fluxui muliebri est utilis athanasia magna. Fluxū materierum per corpus cohibet philonium Persicum. Fluxiones cohibet vi sua astringente modicè oleum chamæmelinum.

Fceminarum abundantiam compescit

vnguentum comitissæ.

F O E T V M in vtero retinet philonium
Perficum. Laboriosum educit inun-
ctione sola oleum amygdalarum dul-
cium. Viuum aut mortuum educit
oleum philosophorum. Mortuum e-
ducunt trochisci è myrrha.

F O R M A E corruptæ vitium corrigit tri-
phera minor. Corrupti cœptę vitiū
redimit triphera magna.

F R I G I D I S corporis malis valet vn-
guētum marciatum. Prodest diatra-
gacanthum calidum.

Frigidis tantū adhibendum est oleum
ex euphorbio. Frigidis vitijs prodest
vnguentum aregon. Prodest oleum
iesminum vel sambucinum. Frigi-
dam omnē intemperiem, solam, aut
cum flatibus, sanat oleum laurinum.
Frigidos affect⁹ emēdat diacurcuma.

Furfures sanat astrictione sua oleum
myrteum.

Furiosos sanat hiera Pachij. Eorum in-
compositos motus compescit aurea
Alexandrina.

Furunculi reliquias dissipat & emollit
emplastrum diachylon simplex.

GAL-

G.

GALLICO morbo cōuenit syrupus rosatus solutius cōpositus. Hunc pellit syrupus de epithymo.

Gangrænas curat oleum iuglandinum.

GENITALE semen auget oleum sesaminum. Promouet oleum amygdalarum dulcium. Auget oleum de pistacijs & pineis. Idem efficit oleum nucis Indicę. Genitalium frigidam, ceu emortuā, intemperiem corrigit diasatyrion, vesperi sumptum pondere drachmæ vnius.

GINGIUIS medetur oleum myrteum. His & linguę, totius oris quoq; phlegmonis medetur oleum mastichinū.

Gonagræ medetur oleum philosophorum.

GONORRHOEAE vel seminis profluvio valent trochisci de agno casto.

GUTTURI asperitati valet oleum amygdalarum dulcium. Eius asperitatem lenit syrupus violatus simplex. Idem efficiunt trochisci diaion. Item syrupus de papauere. Huius & faucium asperitatem curāt pilulæ bechię in forma trochisci.

HÆMOPTOICAE valet atq; sanguinis alijs educationibus lohoth è tragacantho. Hæmoptoicis ex pectore sanguinem eñcientibus confert oleum myrteum.

HÆMORRHAGIAM omnem sistunt naribus immissi, vel medicamētis admoti, trochisci ramich. Pectoris, renum, vteri, &c. cohibet syrupus myrtinus. Sistit philonium Romanum. Curat rob de ribes nostrate.

HÆMORRHOIDIS valet emplastrum Apostolicum. Hæmorrhoidum inflammationi conuenit vnguentū rosaceum. Superfluū profluuium sistit vnguentum comitissæ. Cohibet philonium Persicum piperis albi. Itidem efficit triphera minor. Eis feliciter illinitur oleum rosaceum. Dolores ac tumores sanat oleum Persicorum. Fluxib. valent pilulę de bdellio. Prodest etiam oleum verbasci.

HALITVM oris commēdat & foetorem prohibet diagalanga.

HECTICAE febri conferunt trochisci

de

de camphora. Confert vnguentum refrigerans Galeni. His & tabidis est præfenti remedio oleum violatum. Hæcticos & emaciatos impinguat oleum balsami, addito rhodostagmate occipiti, renibus illitum.

Hemicrania succurrunt pilulæ Arabicæ. Adhibetur oleum ex euphorbionariis immiffum.

Hemitriteo conuenit diacartamu.

H E P A T I S passionibus valet electuariū de gemmis. Imbecillitati valet syrupus de absinthio. Intemperiei calidæ valent trochisci de santalis. Ei multum calidæ valet syrupus de endiuiā. Conferunt trochisci de camphora. Eius obstructionibus valet syrupus acetosus diarhodon. Conferunt trochisci de rosis. Valēt trochisci de absinthio. Confert oleum sambucinū. Prodest diarhodon abbatis. Eius vitijis frigidis, & diuturnis valet diacurcuma. **H E P A T I C I S** prodest diatrion santalon, valet itidem oleū costinum. Adhibetur vnguētum de althea. Obstructionib⁹ eorum, à crassa & melancholica materia, valēt trochisci de cap

paribus. Profunt trochisci de rhabar-
 baro. Valet oleum costinum. HEP-
 PATIS OBSTRUCTIONES seda-
 dialacca. Collectionem dissipat em-
 plastrum diachylon simplex. Dolo-
 res sedat philonium Romanum. Po-
 tenter lenit oleū ex pistacijs & pineis
 Imbecillitatem firmant trochisci ra-
 mich. Inflammationem sedant tro-
 chisci de spodio. Intemperiem & co-
 ctionem iuuat lætificans Galeni. Ca-
 lidam emendat syrupus è cichorio
 simplex. Calidam & siccam corrigit
 rosata nouella. Calidam corrigit sy-
 rupus de agresta. Obstructiones san-
 nāt trochisci de aniso. Item trochisci
 de eupatorio. Easdem liberant pilule
 aggregatiuæ minores. Eius morbos
 omnes, & febres inde natas, sanāt tro-
 chisci de aniso. Coctionem suo calo-
 re iuuat triphera Saracenica. Frigi-
 dos affectus sanat oleum lauri. Into-
 lerabiles febrium eius ardentium æstus
 applicatum hepatis & præcordijs, miti-
 gat oleum violatum. Hepar roborat
 triphera minor. Item syrupus de fu-
 moterræ. Hepaticā sedat syrupus de
 cydonijs. Hila-

Hilaritatē ægro conciliat hiera Logadij.

Humectat & mitigat oleum rosaceum.

Rosato potentiùs syrupus violatus.

Idem efficit syrupus de cichorio simplex. Item syrupus vterq; nymphææ.

HUMORVM putredines emēdat triphera magna. Crassitudinem incidit, at-

tenuat, apparat, &c. oxymel compo-

situm. Horum & aëris putredini re-

sistit syrupus de acetositate citri. Hu-

mores pituitosos potissimùm ex arti-

culis elicit benedicta laxatiua Nicolai.

Acres per vrinam educit diasebesten.

Omnes mirificè purgant pilulæ Ara-

bicæ. Crassos digerit & attenuat vn-

guētum pectorale. Vniuersos corpo-

ris blandè educit diacatholicon. Vi-

tiosos per vrinam & secessum educit

syrupus de cichorio cum rhabarba-

ro. Crudos dissipat philonium Ro-

manum. Biliosos & acres soluunt

pilulæ è fumo terræ. Crassos à ca-

pite purgant pilulæ de octo rebus.

Istos frigidos, lentos, & glutinosos

ex remotioribus partibus educunt

pilulæ de nitro. Crassos attenu-

at diapenidion. Hos & viscidos

frigidosq̃, ex remotissimis educunt pilulæ de hermodactylis. | Crassos glutinosos, ex lōginquis partibus trahunt, quo fit vt in omnibus ferè morbis capitis, thoracis, inferiorū membrorum, articularijs, frigidis, colicis & flatulentis, & iuuant trochisci alaudahal. Biliosos & pituitosos à capite iecinore, ventriculo vacuāt pilulæ stomachicæ. Aduſtos purgat, puluis ſelmachicæ. Aduſtos purgat, puluis ſelnæ pariter & crassos ac viscidos, permixtus cum agarico trochiscato, minore noxa purgat, quàm si solus propinetur. Aqueos, acres & serosos deſciunt trochisci de rhabarbaro. Salsos & aduſtos propellit ſyrupus de fumo terræ. Crassos & lentos tenuat diacaulaminthes. Omnes mirificè abstergit incidit, aperit, & excrementa protrudit omnia è corpore, oxymel helleboratum. Educunt crassos, lentos, & multū putres, pilulæ de rhabarbaro.

HYDROPI incipienti succurrunt trochisci de eupatorio. Prodest diacurcuma. Profunt trochisci de xyloaoloes. Succurrit ſyrupus de eupatorio. Hydropicis aluum ciet oleum ricini

ricinum. Conferunt trochisci è lac-
ca. Expertum est remedium vnguen-
tum martiatum. Profunt trochisci
de rhabarbaro. Hydropisi conferūt,
quia purgant aquas, pilulæ de meze-
reo. Hydropem curat syrup⁹ dome-
sticus. Curat emplastrum ad hydro-
pem peculiariter constructum. Sa-
nat emplastrum è baccis lauri, mixtū
cum æquali pondere puluëris equini
fini, vel caprini ficci. Mirè iuuat se-
rosum excrementum copiosius eua-
cuando, illitum vmbelico vnguētum
cyclaminis.

HYPPOCHONDRIORVM doloribus va-
let syrupus de hyssopo. Dolores se-
dat philonium Romanum. Dolorem
& tensionem leuat syrupus de eupa-
torio. Tensionem laxat emplastrum
de meliloto. Est vtile oleum chamæ-
melinum. Distensionem à nimia cru-
ditate liberat diacyminum.

I.

ICTERO confert oleum sambucinum.
Conuenit electuarium rosatū. Con-

ferunt trochisci de camphora. Ictericæ profunt trochisci de rhabarbaro. Ictericis datur cū decocto conueniente oxymel helleboratū. Prodest diatrionfantalō. Prodest diarhodon abasis. Ictericam nigrā curant pilule Indæ. Ictericum vtrunque pellit syrupus de fumo terræ. Calidum ex obstructione sanat triphera Persica. Curat syrupus de cichorio cū rhabarbaro. Ictericæ valent pilule de eupatorio.

IECORIS affectib sunt efficaces pilule aggregatiuæ. Obstructionibus valent syrupus de scolopendrio. Obstructiones liberat hiera composita. Dolorem à frigido vel flatib. ortum sanat emplastrum è baccis lauri. Dolores et affectus inueteratos iuuant ac tollunt trochisci de rhabarbaro. Dolores et curant pilule de rhabarbaro. Frigiditatem emendat dialacca. Imbecillitati vtile est oleū cydoniorum. In farctus penetrat syrupus de duab. rebus. Inflammationi valet oleum nardinum. Immoderatum calorem sedat oleum violaceum. Intemperie calida mitigat vnguentum rosatum. Curant eam

eandē syrupus de cichorio cū rhabar-
baro. Intemperiem frigidā sanat dia-
galanga. Inueteratas durities emollit
emplastrū ē meliloto. Vitia emendāt
pilulæ aggregatiuæ. Item diarhodon
abbatis. Obstructionib. valet oxyfac-
charum cōpositum. Affectib. frigidis
valet diaxyloaloēs. Iecoris calidā in-
temperiem mitigat syrupus de portu-
laca. Frigidis doloribus prodest vn-
guētum marciatum. Iecori calefacto
prodest electuarium de psyllio. Exul-
cerato dantur cyphi Damocratis. Ie-
cinorosis subuenit oleum amygdala-
rum amararum. Vtilis est hiera Lo-
gadij. Cōferunt trochisci diarhodon.
Item trochisci ē lacca. Prodest diatri-
onpepereon Mesue. Item electuarium
de gemmis frigidis. Iecur calefacite-
lectuarium de manna. Iecur item ro-
borat & ventriculum, in aqua mēthæ
sumptus syrupus de absinthio.

I G N I sacro confert vnguentum rosatū.
Felicissimē adhibetur vnguentum de
minio camphoratum.

I L E I cruciatus iuuat oleum irinum. I-
liorū obstructions & grauitates com-

pescit lithontribon Nicolai. Passi-
nem curat electuariū de baccis lau-
liacis prodest syrupus de chamæ-
lo. Iliacos iuuant pilulæ sine quibus

IMAGINATIONES falsas abolet ma-
nus Christi.

IMBECILLITATI stomachi, thoraci,
præcordiorum, vetriculi, & viscerum
à frigido, & orimegiæ opitulatur di-
cyminum. Totius corporis & noxæ
à frigido, est efficacissimum diamba-
Mesue. Cordis & corporis, ac omni
prodest in vniuersum dianthon. Vt
let etiam diathamaron. Imbecillita-
tem reficit electuarium de gemmis
Confirmat aromaticum rosatum. E-
diuturno morbo roborat pleres an-
chonticon.

IMPETIGINIBVS valet emplastrum
Apostolicum. Valet oleum iuniperi
nū. Impetigini conuenit syrupus re-
satus compositus. Impetigine asper-
laboratibus, in balneo inunctum me-
detur oleum lauri. Impetiginē eme-
dat syrupus de epithymo. Delet sy-
rupus de fumo terræ. Detergit ole-
è vitellis ouorum. Curat confecti-
Hamech.

Im

mpinguat oleum de pistacijs & pineis.

Oleum sesaminum. Oleū è papauere.

Oleum etiam nucis Indicæ.

Incidit syrupus de eupatorio. Incidit

lentitiam humorum syrupus de quin

queribus. Potentissimè syrupus de

arthemisia. Item syrupus de calamin

tha. Syrupus de glycyrrhiza. Humo

res crassos & lentos syrupus bisanti

nus. Item syrupus acetosus simplex.

Incidit, emollit, attenuat, discutit, &

calescit emplastrum è meliloto. In

cidit, tenuat, expulsionē apparat loch

vel lohoth è succo scillæ.

Incrassat humores syrupus acetosus sim

plex.

INCVBVM arcet hiera Pachij.

INFLAMMATIONES duras digerit &

maturat diachylon paruum. Emen

dat dialacca. Extinguit oleum rosa

ceum. Inflammata & dura, sedando,

emolliendo & digerēdo, efficacius est

simplici & paruo, magnū emplastrum

diachylon, & maximè diachylon Vi

gonis ad omnia suprà dicta. Inflam

mationum concoctoriam vim habet

diamorum compositum, Inflamma

tionileniendæ valet emplastrū tet
pharmacum basilicum minus.
Inflammationibus feruentibus idone
um est oleum violatum frigidum
humidum.

Inflationes dissipat diagalanga. Iu
diatrionpepereon.

Ingenium acuit diacorum.

INGVINUM bubonibus, & quæ sunt
materia crassa & frigida, valet emp
strum de meliloto.

Inflammationibus eorum succurrit
oleum cyprinum velligusticum.

INSOMNIUM leuat philonium Rom
num.

Insomniam arcet vt papauer, ha
fecus oleum hyoscyami.

Leuat syrupus vterque nymphææ

Abigit oleum è nymphæa.

Insomnia tumultuosa arcet diam
schu dulce.

INTELLECTUM iuuat confectio an
cardina.

INTE

RECEPTORVM.

311

INTEMPERATURAE partium calidæ est commodum oleum nymphaeæ.

Calidæ mulcendæ valet emplastrum diachylum paruum.

Intemperiem omnem emendat diatrion santalon.

Sedat oleum amygdalarum dulcium.

Frigidam delet syrupus de eupatorio.

Emendat oleum de pistacijs & pineis.

Item dialacca.

Omnem calidam oleum violatum.

Vlcerum calidam curat vnguentum cerussatum.

INUNCTVRARVM doloribus valent pilulæ foetidæ.

Ex frigore natis medetur oleum styracinum.

Iuncturas roborat oleum mastichinum.

INTERCVTIS aquæ medetur dialacco.
 Conferunt trochisci de rosis. Inter-
 cutem aquam à frigida intemperie ie-
 coris natam, sanat emplastrum cer-
 neum. Intercute laborantibus cōfen-
 mirificè diaturbith cum rhabarbaro.
 Intertriginib⁹ ex quavis causa succurrunt
 emplastrum album coctum.

INTESTINORVM dolorem à flatibus
 aut à frigida intemperie, sanat empla-
 strum è baccis lauri. Flatus dissoluunt
 pilulæ aureæ. Intestinorum ramicibus
 valet emplastrum Apostolicum. In
 flationibus ipsorum valet micleta Ni-
 colai. Doloribus prodest syrupus de
 chamæmelo. Affectibus convenit o-
 leum vitrioli. Flatus dissipat diacy-
 minum. Istorum & coli inflationem
 discutit Indum maius. Torminibus
 convenit oleum irinum. Frigido
 affectus sanat oleum laurinum. In-
 temperiem calidā & siccam ipsorum
 emendat syrupus de papavere compo-
 situs. Horum lenitati valet micleta Ni-
 colai. Mollitiem delet syrupus de ab-
 finthio. Inflammationem dissolvit
 electuarium ducis Nicolai.

ISCHIA

RECEPTORVM. 313

ISCHIADI medetur oleum philo-
phorum. Item pilulæ de sagapeno.
Ischiadicis auxiliantur aurea Alexan-
drina. Oleum laurinū. Admodum
competere fertur hiera Logadij. Suc-
currunt pilulæ de nitro.

L.

ANGVENTES & longo morbo deie-
ctos recreat diamargaritum calidum.
Assitudines iuuat oleum chamæmeli-
num. Discutit oleum rutaceū. Item
oleum laurinum. Tollit triphera Sa-
racenica. Vtile est oleum sampsychi-
num.

ATERVM dolores iuuat oleum ruta-
ceum. Mitigat vnguentum pectora-
le. Prodest hiera Pachij. Illitum sa-
nat oleum muscelinum.

ATERALIS morbi initijs cōuenit syrupus
de endiuia.

AETITIAM parit diaxyloaloës. Au-
get dianthon. Inducit syrupus de po-
mis simplex. Generant pilulæ Arabi-
cæ. Idem efficit syrupus de boragine
& buglossa.

LENIENS aluum citra molestiam, flatuam quoque bilem educens, & inde febres natas mitigans, est diacassia cum manna. Lenit syrupus de glycyrrhiza. Lenit, abstergit & expurgat oleum sambucinum.

Lentigines faciei exterit vnguentum citreum. Detergit oleum e vitellis ovorum.

LEPRAM sanat oleum sulphuris illitum. Delet syrupus de fumo terræ. Syrupus de epithymo. Syrupus rosatus solutius compositus.

Lethargicis convenit hiera Logadum. Adhibetur naribus immixtum oleum euphorbio.

LICHENIBVS convenit syrupus rosatus solutius compositus.

Lienis collectiones dissipat emplastrum diachylon simplex. Doloribus opitulari oleum petroleum. Eos sedare philonium Romanum. Duritiem emollit emplastrum ceroneum. Idem præstat hiera composita Nicolai. In veterata emollit emplastrum de meliloto. Emendat vitia diarhodon abbas. Morbis eius frigidis & diuturnis prodest.

pdest diacurcuma. Frigidus eius affe-
ctus sanat oleum laurinū. Infarctus
penetrat syrupus de duabus rebus.
Idem facit syrupus acetosus compo-
situs. Obstructionibus eius valent oxy-
saccharum compositum. Syrupus de
scolopendrio. Syrupus de eupatorio.
Sunt efficaces trochisci de eupatorio.
Eiusmodi obstructionibus à crassa &
melancholica materia valēt trochisci
de capparibus. Tumorem eius & du-
ritiem iuuat syrupus de calamintha.
Tumores duros & scirrhus iuuat, &
obstructiones eius aperit oleū cappa-
rinū. Scirrhum etiā emollit & digerit
oleū balaninū. Doloribus eius valet fri-
gidis, ac duritiei vnguentum marciatū.
Obstructiones eius referant pilulæ de
eupatorio. Lienosis subuenit oleum
amyg. amar. Est etiā vtile vnguentum
Agrippæ. Conferunt trochisci è lacca.
Item electuariū è scoria ferri. Exper-
tū est in duritia vnguentum marciatū.
Enteriæ confert astringentia sua, rob
de cornis. Medetur oleum cydonio-
rum. Eius intemperiei cōfert illitum
oleū mastichinum. Eā sedat syrup. de

cydonijs. Iuuat emplastrum diaphœ-
nicum.

Ligamenta confirmat oleum costinum.
Linguam mordentibus & spumantibus
atq; conuulsis, prodest hiera Logadij.
Eius asperitati prodest diatragacan-
thum frigidum. Ariditatem hume-
ctant trochisci de berberis.

LUMBORVM doloribus & omnib. diu-
turnis ipsorum vitijs admodum con-
petere fertur hiera Logadij sumptis
singulis mēsis ter, dosis est drach. i.
vel iij. & ad summū iij. Obstructio-
nes eorum & grauitates compensat li-
thontribon Nicolai. Frigus ipsorum
vi sua calefaciente, dissipat vnguentu
ceroneum.

Lumbricos interimit oleum cheyrinū.
Necat potum aut illitū oleum de gra-
niscitri. Item syrupus de limonibus.
Oleum nucleorum Persicorum. Pel-
lit oxymel helleboratū. Hos & asca-
rides deturbat potum oleum rosaceū.
Item vnguentum lumbricorum.

Lipothymias corrigit electuarium de
gemmis calidis.

M.

MACVLAS exterit oleū terebinthinæ.

MAMMARVM durities cum dolore mulieribus aufert hiera Pachij. Collectionibus in eis valet emplastrum Apostolicum.

Maniæ prodest syrupus de pomis saporis. Conferunt syrupi de boragine & de buglossa.

Manuum pedumq; fissuras sanat oleum è vitellis ouorum.

Maturat vnguentum pectorale.

MELANCHOLIAE mala diuturna transmutat & propulsat hiera Logadij.

Confert syrupus de pomis saporis. Item pilulæ de lapide lazuli. Electuarium de gemmis calidis. Similiter faciunt pilulæ de myrobalanis. Curât pilulæ Indæ Mesue, in declinatione morborum præsertim. Melancholicis benefacit hiera Pachij. His & pituitosis affectib⁹, à bile adusta & atra, valent syrupus de epithymo, syrupus de cichorio cum rhabarbaro. Itē diamoschu dulce. Syrupus rosatus solutius cōpositus. Pleres archon-

ticon. Oxymel scilliticum. Melancholiam purgat puluis senæ. Hanc pituitam curant pilulæ de colocynthide. Istius humores apparat syrupus fumaris. Reficit oleum balsami. Inuant syrupi de boragine, & buglossa. Membra frigida sopita reficit diambasis. Istorum resolutiones sanat vnguentum de bdellio.

Memoriam firmant oleum philosophorum. Confectio anacardina. Pilula Arabica. Lacturam eius resarcit mel anacardinum. Restituit pleres anachonticum.

Mentem exacuit mel idem. Vigorem eius conseruant pilulæ Arabicae.

MENSES manifestè promouet, expellit etiam albos, oxymel helleboratum, aliquot diebus sumatur, & postea datur pilulæ conuenientes, vti sunt de hiera cum agarico, & radicibus asari. Eliciunt, apertis viscerum obstructionibus, vt splenis, &c. pilulæ de sagapeno. Oleum è piperibus. Ciet dialacca. Prouocant iniectum vtero oleum philosophorum, oleum cheyrinum. Mouent syrupus de betonica. Syrupus

pus de calaminta. Promouet etiam diacalamintes. Immodicos cohibet triphera minor. Huic rei profunt pilulæ de bdellio. Iſtis fluoribus ru- beo & albo valet ſyrupus de abſin- thio.

Menſtruis cohibendis apprimè valet vn- guentum comitiſſæ. Syrupus de ar- themiſia per temperiem. Mulieribus mouet hiera Logadij. Prouocat & vuluarum caſus ferè omnes compo- nit oleum rutaceum. Cohibèt ſyru- pus myrtinus. Philonium Perſicum. Morantur vtero immiſſi, & prohibèt illiti lumbis, coxis, & pubi, trochiſci de terra ſigillata. Tarditatem ipſo- rum ex copia frigidorū & craſſorum humorum, vel ex ſanguine concreto ſollicitant, attenuant, incidunt, & in- ſarctos vel obſtructos meatus aperiūt trochiſci è myrrha.

Mœrorè timoremq; curant pilulæ Indæ.

MORBIS omnib. à materia frigida, craſ- ſa, tenace, phlegmate, melancholia, &c. valet oxymel helleboratum. In- cognitis valet potum oleum lini, pon- derè vnc. iiij. Morborum omnium

generationem prohibet triphera Saracenica. Omnibus ex humorū combustione confert triphera Persica. Gallico, qui ex vitiosis, vt pituita & melancholia, ortū habet, conueniunt pilulæ de nitro. Ex frigido & sicco contractum emendat diapienidion. Ab ile genitis cōfert diaprunum solutiuum, in febribus tamen ab eo cauendum est. Regio prodest electuarium de psyllio.

Mores probos inducit electuarium de gemmis calidis.

MVLIERES vterum ferentes iuuat diamargariton calidum. Quæ probè nō purgantur, adiuuat in forma specierū adhibitū pondere dr. ij. vel in electuario pondere vnc. j.

Muliebres locos firmat vnguentum comitissæ. Earundem vitia à frigiditate nata priuatim, idem emendat iniectum in vterum cum oleo moschato seu muscellino.

Muliebrib. locis inuersis & sedis inflammationibus valet oleum ricinum.

MVSCVLOS vulneratos curat emplastrū diachylon simplex. Confirmat oleum

oleum costinum. Istis frigore dolentibus subuenit oleum styracinum.

N.

NARIVM profluuiio sanguinis confert athanasia magna.

NAVSEAM sedat aromaticum rosatū, & syrupus de mentha. Firmat oleum menthæ. Sistit syrupus de cydonijs simplex. Hanc & vomitum reprimat aromaticum caryophyllatum. Compescit rosata nouella. Illicò subuenit oleum vitrioli. Assiduam & sputum nimium tollit hiera Pachij. Ad eosdē affectus oleum nardinum cōpositum est efficacius simplici.

Naturales partes omnes roborant trochisci de absinthio.

NEPHRITICIS & acrimonia lotij laborantibus per syphonem iniectum tepidum, mirificè cōfert oleum amygdalarum dulcium. Auxiliatur aurea Alexandrina, pilulæ aureæ, lithontribon Nicolai, vnguentum Agrippæ.

NERVOS præcisos glutinat vnguentū de althea. Præcisus & punctis valet emplastrum Apostolicū. Neruorum

ex frigore propellit iniurias oleum
 costinum. Calefacit, emollit oleum
 rutaceum. Incontinentiā & duritiem
 curat vnguentum de althea. Frigidis
 vitijs valet oleum sampsychinum.
 Dolores sanat oleum auellandarum.
 Nervorum frigidos affectus sanat o-
 leum laurinum. Est potissimum v-
 tile emplastrum neruinum. Dolorib.
 valet oxycrocēum compositum. In-
 iurijs fotum cōmodum est oleum sty-
 racinum. Dolores mitigat oleum lili-
 num. Tēfiones resolutionesq; curat
 hiera Pachij. Distensionī prodest vn-
 guentum aregon. Resolutis bene fa-
 cit vnguētum de althea. Resolutioni
 opitulatur melanacardinū. Tumo-
 rib. frigidis prodest vnguentum mar-
 ciatum. Omnib. prope vitijs confert
 oleū muscelinum. Phlegmonē pro-
 hibet liquatum cū chamemelino em-
 plastrum diachylon simplex. Astri-
 ctione sua roborat oleum myrteum.
 Frigidos affectus iuuat vnguentum
 de bdellio. Et iuncturarum dolores
 sedat oleum cheyrinum. Attritis vel
 punctis, tumores discutit, præsertim
 cum

cum calce lota, confert oleum iuglandium. Neruorum & iuncturarum affectibus frigidis medetur oleum balaninum. Frigidis passionibus valet oleum de castoreo. Frigidis vitijs confert syrupus de stœchade compositus. Frigidis iniurijs prodest oleum vulpinum. Affectus frigidos, duros, atque dolentes, sanat oleum amygdalarum amararum. Laxos cogendo roborat oleum cydoniorum. Contractionibus valet vnguentum Agrippæ. Aegritudinibus confert diacorum. Affectibus frigidis prodest oleum enulatum. Doloribus auxiliatur oleum petroleum. Crassos humores euacuant pilulæ coccia Rasis. Nervos roborat oleum mastichinum. Neruorum puncturis est efficax oleum hyperici. Vitijs frigidis prodest oleum laurinum. Resolutionem & incontinentiam curât pilulæ de opopanace. Frigidis affectibus conducunt pilulæ de nitro. Roborat oleum de croco. Affectibus frigidis vsurpatur oleum terebinthinæ. Doloribus conferunt oleum nucis Indicæ.

Item oleum è vitellis ouorū. Oleum balsami. Conferunt pilulæ de hiera composita. Frigiditatem emendant pilulæ de opopanace. Nervorum & spinæ resolutionem inunctum componit oleum rutaceum. Recreat oleum lumbricorum. Frigidos affectus sanat oleum nardinum. Inutile est oleum hyoscyami.

Nodos duros emollit & dissoluit emplastrum filij Zachariæ.

Nutritionis instrumenta roborat syrupus de rhabarbaro. Item syrupus de cydonijs sumptus.

Nutritorias partes aperit syrupus de eupatorio.

Nutritiuarum partium imbecillitatem roborant trochisci de rosis.

O.

OBLIVIONI auxiliatur oleum petroleum.

Oblivionem discutit mel anacardinum.

OBSTRUCTA liberat oleum carthami, tergetq;. Syrupus de hyssopo. Aperiant oleum nucleorum Persicorum.

Syrupus

Syrupus fumarix. Liberat, terget, expurgat oleum balaninum. Aperit oleum amygdalarum amararum. Aperiendis efficax est syrupus de arthemisia. Item syrupus de cichorio.

Obstructiones spirituum aperit & vias copia lentæ pituitæ factas, propterq; senes suppuratos, asthmaticos & suspiriosos, anhelososq; liberat lohoth & succo scillæ. Sua tenuitate liberat syrupus granatus acet. Internas aperit diacurcuma. Omnes iuuant trochisci de rhabarbaro. Obstructioni iecoris conferunt trochisci de rosis. Hepatis & ventriculi, trochisci de absinthio. Syrupus de quinqueradicibus. Viscerum leuat syrupus de calamintha. Vasorum referat syrupus capillorum Veneris. In febribus liberat syrupus de fumo terræ. Iecoris prodest syrupus de eupatorio. Viscerum leuat syrupus de duabus radicibus. Curant pilulæ de rhabarbaro. Liberat syrupus de endiuiâ. Meatus laxat oleum chamæmelinum. Leuat aperitq; oleum absinthij. Meatus omnes foris & intus referat oxymel helle-

boratum. Splenis & viscerum dissipa-
pat syrupus bisantinus. Aperit ole-
um costinum. Liberat oleum è pipe-
ribus.

OCVLORVM doloribus molestis, flu-
xis, vberibus, ac tenuibus pustulis &
prolapsibus, valent sief de rolis. Ele-
ctuarium rosatum. Aufert ruborem
vnguentum citreum. Lacrymas sistit
aurea Alexandrina. Suffusionem ar-
cent pilulæ octomeræ. Fluxionibus
valet sief de thure. Suffusionibus va-
let electuarium opticum Adolphi Oc-
conis II. Aciem exacuunt pilulæ aureæ
Nicolai. Grauedines iuuat à magna
pituitæ lentitia hiera composita Nico-
lai. Suffusiones delet oleum philoso-
phorum. Hebetudini confert dia-
prassium Nicolai. Rheumati, tismis,
lippitudinibus, subacrib⁹ & ophthal-
micis doloribus leniēdis, prodest sief
album cum opio. Molestis doloribus,
pustulis, inustionib⁹, prolapsibus, con-
fusionibus, valet sief viride. Caliginis
valēt trochisci è vipera. Suffusionem
& caliginem curāt pilulæ sine quibus.
Et vterum à putridis humoribus tu-
entur

entur pilulæ mastichinæ. Vlcera replet, vulnera consolidat si es de plūbo. Dedematibus valet vnguentū Agrippæ. Opj aut hyoscyami venena propellit oleum philosophorum.

O R I S fœtori valent trochisci de xyloaloës. Vlcera serpentia curat diamorū compositum Nicolai. Phlegmonem gingiuarum & tonsillarum sedat mel rosatum. Halitum emendat syrupus de cortic. citri. Halitus odorem commendat lætificans Galeni. Odorem & colorem commendat triphera Saracenica. Putredinibus prodest diaprassium Nicolai. Fœtorem abigit diaxyloaloës. Phlegmonas & synanchas, destillationes tenues in fauces & præfocantes curat diacarion, vel robnucum. Odorem cōmendat triphera magna. Maligna vlcera primo vel secundo contactu curat oleum sulphuris. Fœdas maculas deterget oleum è vitellis ouorum.

O S S I V M fracturis valet oxycroceum compositum. Horum fracturis & laxationibus confert emplastrum ceroneum.

Orthopnceam curat aut mitigat plerumque illicò potum, vel si lambatur per se, vel cū oxymelite stillitico, aut loch sano, oxymel helleboratum.

P.

PALATI vitij prodest diaprassium Nicolai.

PARALYTICIS prodest aurea Alexandrina. Summum est remedium oleum nardinum.

Paralyfi medetur oleū philosophorum. Prodest vnguentum aregon. Nervos roborando, oleum costinum. Oleum è piperibus. Oleum de castoreo. Syrupus de stœchade. Vnguentum de bdellio. Spinæ illitum oleum balsami. Oleum laurinum illitum. Inunctum spinæ in balneo oleum sampsynchinum. Diamoschu dulce.

Parotidas criticas quæ iam fistulas trahunt in pueris, adolescentibus, & mulieribus, curat emplastrum triapharmacum.

Partes superiores omnes expurgant pilulæ sine quibus.

Partum

artum. facilitant oleum cheyrinum.

Oleum lilinum. Labores torminosos discutit, lenit, & sedat per inūctionem oleum amygdalarum dulcium. Adiuuat oleum sampsychinum.

ECTVS mūdāt ac roborat saponēa. Affectibus calidis valet syrupus violatus sumptus. Anhelosum curat syrupus de stœchade. Dolorem ex frigore contractum delet vnguentum de althea, per se, vel cum butyro illitum. Humores crassos extenuat loch sanū, & expertum. Vitijs conferunt syrupus ē farfara & scabiosa. Syrupus de veronica herba. Confert oleum sesaminum. Lohoth passularū. Oleum cheyrinū. Dolores mitigat vnguentum pectorale. Difficiles adiuuant trochisci Bechij nigri. Vitiō tussiculosis quoq; prodest diatragacanthum frigidū ex intemperie calida. Penetrat in profundum sua tenuitate, digerit & materiam crassam absūmit, oleum philosophorum.

Pessarijs vtile est in omnibus oleum ex semine hyoscyami.

Phlegma vitreum eijcit oleū rutaceum.

PHLEGMONAS sanat diachylum compositum, vel emplastrum de mucaginibus. Sedat oleum violatum. Principis valet diamorum Galeni, cuius vires augentur additis restringentibus uti sunt alumen, omphacium, thus rose, &c. Est in usu vnguentum rosatum. Mitigat oleum chamæmelinum.

PHRAENETICIS est conueniens, fronti, naribus & temporibus illitum oleum mandragoræ. Peruigilibusque fronti & temporibus impositum, somnium conciliat oleum violatum.

Phtisi conferunt trochisci de caphora Diatrion santalō. Lohoth, vel pulvis è pulmone vulpis. Diarhodō abbatis

PLEVRITIDI conferunt oleum sesaminum. Lohoth è papauere. Vtiliter datur hiera Logadij. Diapenidiō. Loch è pino, inclinante iam febre. Syr. de farfara & scabiosa. Syr. de glycyrrhiza Crude & maligne, potum portione vno iij. oleum lini. Prodest diatragacanthum frigidum. Initio conuenit syr. de capillis Veneris. Confert philonium Romanum

Peripneumoniam iuuat inclinante iam febre, loch è pino. Prodest diatragacanthum frig. Confert diapenidion

ESTILENTIAE tempore alexiterium
optimum est oleū de granis citri. Pe-
sti resistit, vt eius solo vsu quidā cum
famulatio ab ea contagione seruatus
sit oleū scorpionum. Succurrunt pi-
lule pestilenciales. Conferunt species
cordiales temperatae. Est efficax rob
de ribes nostrate. Resistit syr. acetosus
simplex. Pestilenti in constitutione
profunt trochisci de xyloal. Valet na-
ribus & temporibus inunctum, oleū
iuniperinū. Pestilentialib. febrib. con-
ducit syrup rosatus solut. Febres aut
gigni prohibet, aut natas emēdat syr.
de acet. citri. Saluberrimè resistit syr.
de agresta. Pestilentib. febrib. resistit
triphera Persica. Item syrup. de cort.
citri. Præseruat à venenis deleterijs e-
lect. de ouo. Valet elect. Guidonis.
erfrictis partib. p̄sertim scroti & vesicæ
ad ignē illitū valet vnguent. de althea.
eruigiliū causam tollit oleū è papauere.
Pilos auget oleum è vitellis ouorum.
Producendis confert oleū abrotoni.
Defluxioni prodest cū labdano & pin-
guedine vrsi illitum oleum abrotoni.
Pituitam vacuant pil. de sarcocolla. Hāc
& bilē vtrāq; vacuāt pil. de myrobal.

Salsa purgant Hamech. Purgant pilulæ aggregatiue minores. Purgant bilemque ex membris & sensorijs pilulæ aggregatiue. Purgat puluis solutiue. Salsam purgant pilulæ senæ. Crassam ex partibus remotissimis attrahunt & euacuant, sed non nisi in morbis contumacibus & in robustis vsurpanda pilulæ de euphorbio. In neruorum resolutionibus, syderationibus, eorum articularijs affectibus, aquæ suspensionibus & pituitosis affectibus valet oxymel scilliticum. Lentā, crassam & frigidā intestinis adhærentē eluit hiera composita Nicolai. Huius putredinem prohibet diacinnamomum. Salsam & adustam vacuant pilulæ de fumo terræ. Crassam bilem & melancholicā è cerebro neruosisque partibus vacuā pilulæ de opopanace. Crassam & crudam vacuant pilulæ foetidæ. Lentitiam dissipant pilulæ de nitro.

PODAGRICOS iuuant pilulæ è quinq; myrobalanis.

Podagram & alias arthritidis species calidas mitigat oleum ranarum. Conueniunt pilulæ de sagapeno. Hanc & gonag...

gonagram curant pilulæ de opopana-
ce. Conferunt pilulæ foetidæ. Dolo-
ribus prodesse potest vnguētum ano-
dynam. Mirificè auxiliatur hiera
Pachij.

odagris mixtis conuenit diacartamu.

Quouis tempore opitulatur empla-
strum diachylum simplex. Oleum

populinum. His & alijs doloribus va-
let oleum verbasci, calidis præsertim.

Huius doloribus ac inflammationib.

feliciter illinitur oleum rosaceum. I-

tem oleum hyperici. Frigidis dolori-

bus & articulorum valēt pilulæ arthe-

ticæ. Est vtilissimum oleum spicæ.

Item oleum philosophorum.

racipitatos ab alto, iuuat vnguentum
potabile vnc. s.

racordiorum incendio valet syrupus
de endiuiâ compositus.

rafocationes vteri dissipat diamarga-
ritum calidum. Subitas curat hiera

Pachij.

regnantium deijcit malitiam syrupus
de agresta.

reparat expulsionem materias obstinatas
syrupus de calamintha.

Procidentia cohibet philoniū Perficum
 Pforam curant syr. de fumo terræ. Syr.
 de epithymo. Syr. ros. sol. cōpositus
 Pudendorum frigus dissipat vnguētum
 ceroneū. Vlcerib. valet emplastrum
 Apostolicum cum rosaceo iniectum
 Puerorum ventriculum imbecillum &
 laceruomētem, cōfirmant eisdem pe-
 ctoris angustias & anhelationes, iuuā
 trochisci ē Gallia moschata. Prode-
 lohoth passularū pro vehiculo aliorū
 PVERIS, mulieribus, & naturis humidi-
 accommodum medicamētum per se
 vel cum alijs, vt rosis, balauftijs, in in-
 tjs phlegmonarum, & in statu crocu-
 & myrrha, & in declinatione nitrum
 sal armoniacum, & similia, diacario-
 vel rob nucum. Conferunt trochisc-
 de agarico, quōd leuissimum sit inte-
 alia quæuis medicamentū, cuius leui-
 tas corrigitur in compositione troch-
 scorum de agarico. Valet in quib. th-
 riaca locum nō habet, & grauidis, dia-
 scordium Fracastorij. Aluum subdu-
 cit syr. de rhabarbaro solutius citr-
 molestiā. Tussim sedat olei sesamin-
 cochlear j. paulatim deglutitū. Tor-
 minib

RECEPTORVM.

335

minib. priuatim valet oleū lil. conual.
 V L M O N I exulcerato datur cyphi Da-
 mocratis. i. trochisci. Prodest pleres
 archonticon. Crassos humores exte-
 nuat loch sanum & expertū. A calido
 noxam alleuat diatragacanthū frigid.
 Purgat oleum philosophorū. Huius
 & pectoris vitij valēt iuiubæ, fructus
 arboris peregr. temper. calid. & hum.
 Huic phlegmoni confert oleum myr-
 teum. Vitia emendat diarhodū abba-
 tis. Huius hemorrhagiæ valet syrup⁹
 myrtinus. Lenit oleum nucis Indicæ.
 Concoctionem iuuat oleum irinum.
 Expurgat oleum carthami. Subuenit
 rosata nouella. Affectibus valet oxy-
 mel scilliticum. Asperitatem lenit o-
 leum violatum. Affectibus valet dia-
 moschu dulce. Roborat syru. de gyl-
 cyrrhiza. Valet vlcerib. lohoth è pul-
 mone vulpis. Excreméta preparat ad
 ieiectionē per sputū emplast. Zachariæ.
 Illui cordis profunt trochisci de xy-
 loaloës.
 ruginēs curat vnguent. cerussatum.
 puritū curant pil. de fumo terræ. Iuuāt
 pil. aggregatiuæ minores. Et desqua-
 mata iuuat vlcera yng. è lethargyrio.

Puncturis valet emplastrum nigrum.

Purgationes ferre nequētibus, adhibetur vnguētū cyclaminis maius, quod stomacho illitum vomitionibus expurgat: hypogastrio autem vel vmbilico inunctum aluum deſcit.

Purgat, exiccat, deterget, exesa putrilagine carnes reſtaurat, duras emollit, plagas ſanat vnguētum Apoſtolorum duodecim rerum. Purgat & lenit ventrem ſyrupus de epithymo. Idem efficit ſyrupus de fumaria, ſed calidior & potentior. Vniuerſum corpus eleſtuarium de manna. Pituitā ſalſam ſyrupus de fumo terræ. Purgat ſyrupus de glycyrrhiza. Extenuat emplastrum Apoſtolicum. Purgat ſyrupus de duab. radicibus. Leniter eleſtuarium de ſcoria ferri. Humores craſſos ſyrupus acetosus compoſitus. Bilem pituitam & ſeroſos humores ſyrupus domesticus. Viſcidos humores melleoſum.

Puri mouendo eſt ſolemne emplastrum tetrapharmacum, vel baſilicum melleum. Suppuratum egregiè diſſoluit ſyrupus de praſſio.

Puſti

RECEPTORVM.

337

VSTVLAS vel exanthemata nonnullis excitat, quæ alioquin internè colligerentur in perniciem, oxymel helleboratum. Quapropter ad pestem valere non dubitandum. Earum corruptiones arcet vnguentum cerussatum.

VTREDINEM præcauet syrupus de limonibus. Arcet syru. de agresta. Resistit syrupus acetosus simplex.

Utrilaginem purgant pilulæ senæ.

R.

HAGADES sanat oleum myrteum.

Eis vtile est oleum è vitellis ouorum.

Abidorum animalium moribus medetur emplastrum apostolicum.

aucedini valet loch sanum & expertū.

REFRIGERAT valde syrupus vterque

nymphææ. Refrigerat & modicè a-

stringit syrupus de berberis. Et siccat

potentissimè vnguentum de minio

camphoratum. Et humectat in fe-

bribus æstuantibus biliosis syrupus

acetosi citri. Refrigerat violato ma-

gis oleum nymphææ. Et humectat

syrupus granatorum acidorum. Re-

P

frigerat syrupus de cichorio simplex.
 Vehementer, syrupus de portulaca.
 Refrigerationē corporis vniuersi cor-
 rigit electuarium de gemmis calidum.
 Refrigerat & astringit rob de ribes
 nostrate. Rosato potentiū syrupus
 violatus simplex. Syrupus acetosus
 simplex. Syrupus de agresta. Maxi-
 mē internum incendium syrupus de
 limonibus. Refrigerationi vniuersi
 corporis confert diamargaritum ca-
 lidum.

Refrigerantia & siccantia ab acrimonia
 tamarindi palmarum genus.

Regio morbo succurrit potentissimē sy-
 rupus bisantinus. Succurrunt tro-
 chisci de eupatorio. Confert oleum
 carthami.

Renitentia digerit & complanat oleum
 amygdalarum dulcium.

RENVM æstus emendat syrupus de cich-
 rio. Affectibus vtiliter adhibetur o-
 leum de piperibus. Iniectum & epo-
 tum valere asserūt oleum nucleorum
 Perficorū. Syrupus de veronica hen-
 ba. Ardoribus prodest vnguentum
 rosatum. Calculis valet syrupus de
 hyssop.

hyssopo. Calculum dissipat, lumbis, pubi, & perineo in balnei egressu illitū oleum scorpionum. Calorem immoderatum sedat oleum violatū. Confert oleum cheyrinum. Dolores ab intemperie frigida sedat philonium Romanum. Doloribus ex frigida causa valet vnguentum aregon. Dolores iuuat oleum rutaceum. Doloribus auxiliatur oleum petroleum. Dolores vehementer lenit oleum de pistacijs & pineis. Dolores mitigat oleum lilinum. Dolori confert à causa frigida conuenienti. Valet electuarium iustinum Orobi veri. Ex intemperie calida medetur oleū è papauere. Durities & calculos dissipat dialacca. Ex ulceratis dantur cyphi Damocratis. i. trochisci. Frigus dissipat vnguētum ceroneum. Frigidus affectus sanat oleum laurinum. Frigore dolentibus confert oleum styracinum. Grauitatem & obstructionem compescit lithontribon Nicolai. Imbecillitati valet diasatyron. Impotentia & debilitati succurrit diathamaron. Infarctus penetrat syrupus acetosus com-

positus. Penetrat syrupus de duabus
 rebus. Laxatos stringit vnguentum
 comitissæ vinctum. Morbis frigore
 contractis medetur oleum laurinum.
 Est valde commodum oleum terebin-
 thinæ. Purgant humores pilulæ de
 benedicta. Roborat triphera minor.
 Ulceri commodum est oleum è nym-
 phæa. Et vesicæ, deturbatione proficit
 hiera composita Nicolai. Renum &
 vesicæ vitijs profunt iuiubæ, & sangu-
 nem incrassant. Vitiosos humores
 purgat benedicta Nicolai. Et viscerū
 inflationem emendat Indum maius.
 Vitijs stranguriosis in fistulam vrina-
 riam immissum medetur oleū amy-
 dalarum amararum. Renum & vre-
 terum vlcera detergēt trochisci de ha-
 licacabo.

Rheumatismos sistit oleum rosaceū. A-
 cribus & tenuibus, pulmones, aspe-
 ram arteriam & tussim excitantib. &
 peruigiliū, valet diacodion Montani.
 Repellit, coquit, mollit, carnesq; procre-
 at, emplastrum ceroneum.

Requiem ægris adfert requies Nicolai.
 Resoluit, moderat oleū chamæmelinū

Reso-

RECEPTORVM.

341

RESOLUTIONEM curat theriaca diatessaron Mesue. Auxiliatur oleum petroleum. Diatrionpepereon Mesue.

RETENTRICEM facultatem cōfirmat syrupus de absinthio. Partium facultatem firmat oleum cydoniorum.

ROBVR inducit corpori hiera Logadñ. Pristinum reddit diamargaritum frigidum. Pristinum reducit diamargaritum calidum.

Roborant magis, & minus purgant, pilula de aloë rosata, quàm de lota.

Ructui acido cōuenit diatrionpepereon Mesue. Ructus acidus discutit diatrionpepereon. Compescit diagalanga.

Rupturis ex doloribus partus valet oleum philosophorum.

S.

ANIEL siccandæ valet vnguētum Aegyptiacum.

AGITTAS, calamos, surculos & spicula profundo corporis infixæ, potenter extrahit emplastrum apostolicum.

ANGVINIS sputū cohibet philonium Persicum. Item lohoth è portulaca.

P 3

Corruptionem emendat triphera minor. Quaqua emanantē, sputa cruēta hemorrhagiam variam sedant, succo plantaginis & ouorū candido mixti, frōti & temporib. illinātur, trochisci de terra sigillata. Purgat purūmque reddit triphera Perfica. Vndecunqu emanantem sistunt trochisci de charabe. Abundantem pellit, per quos uis meatus corporis, ut nares vel haemorrhoidas, vel uterum, ut natura uacuāte possimus à venę sectione abstinere, in debiliorib. præsertim, pueris, vel in pleuritide, sectionem venę requirendo. Lambatur cum bacio lo glycyrrhizæ, admisto loch sano, vel syrupo glycyrrhizæ, aut hyssopino & zulapium bibant ex aqua succharata, cum syrupo glycyrrhizę. Frigidiorib. & hyeme datur cum aqua ardente, & ficu modicē tosta incisaq; id totum accendi debet, ac mox extingui & sumi, vel cum vino aromatico, vel cum aqua de radicibus gentianæ distillata, oxymel helleboratum. Sanguinolenta excreantibus subueniunt trochisci de corallo. Sanguinis quib. buslibet

busuis educationib. valet lohoth è portulaca. Sanguinem & spiritus purificant pilulæ imperiales. Sanguinis ad feruorẽ biliosum in virgunculis maturis, mensium purgatione defectis, repurgationi valet electuariũ rosatũ Mesue. Educationi confert philoniũ Romanum. Reddit puriorem confectio anacardina. Excreantibus auxiliantur trochisci de charabe. Sanguinis & bilis feruori conferunt trochisci de camphora. Sanguinem concretum dissoluit oleum philosophorum. Educationi auxilio est aurea Alexandrina. Purgat & eius ebullitionem sedat suo calore tẽperato Syrupus de Iupulo. Concretum vbiuis dissipat etiam instante suffocationis periculo oxymel helleboratum. Purificant pilulæ de myrobalanis. Purgat electuarium de manna. Sanguinis & bilis feruore natis affectibus, valet omnib. oxy saccharum compositum.

Sanitatem præsentem tuetur triphera Saracenicæ.

Sarcoticum est vnguētum de lethargyro. Sarcoticum vel epulonicum est

unguentum fuscum vel nigrum.

SCABIEM foedam & nigram curat syr-
de epithymo. Ex venere curat un-
guentum aregon. Delet syrupus de
fumoterræ. Prodest unguentum è
lithargyrio. Curat oleum laurinum.
Curat oleum styracinum. Exterit o-
leum iuglandium. Cutis foetidâ pur-
gant pilulæ senæ. Curant pilulæ de
fumoterræ. Curat cōfectio Hamech.
Sanat oleum sulphuris illitum.

SCAPVLARVM doloribus à frigore va-
let emplastrum ceroneum.

Scirrhum soluit dialacca. Emplastrum
diachylon simplex.

SCORPIONIS morsum curat oleum
philosophorum. Morsibus medetur
oleum sampsychinum.

Secundinam tardantem præsentī reme-
dio expellūt ex decocto granorū iuni-
peri, sumpti trochisci è myrrha. Ex-
trahit oleum sampsychinum.

SEDIS abscessus & hemorrhoidum do-
lores sedat oleum lini. Conuenit o-
leum è vitellis ouorum. Vel ani vi-
tijs valet emplastrum apostolicum.

Semen auget diasatyrion. Seminis na-
turalis

RECEPTORVM. 345

turalis profluuiò valent trochisci de agno casto.

enibus maximè familiare est medicamentum lochè pino. Familiares affectus leuat syrupus de calamintha. His & mulieribus salubre medicamentum diambra. Senibus & quartanarijs confert diacalaminthes.

ENSVS omnes exacuunt pilulæ aureæ. Iuuat cōfectio anacardina. Acuit diacorum. Restituit pleres archonticon. Labantes refricat mel anacardinum. Erpiginem delet syrup⁹ de fumo terræ. Acrem curat vnguētum cerussatum. Curat oleum iuniperinum. Deterget oleum è vitellis ouorum.

ccat syrupus de agresta. Sine morfu, vnguētum è lithargyro. Syrupus de glycyrrhiza.

ngultum sedat syru. de mentha. Vehementer cohibet philonium Romanum.

ITIM sedat rob. Inexhaustam sedat syrupus violatus simplex. Extinguit syrupus vterque nymphæ. Inexplebilem sedat syrup. rosatus solutiuus. Continuā sedant trochisci de spodio.

Sedat syrupus de berberis. Refringit triphera Persica. Sitis ardorē extinguit syrupus de endiuiā. Sedat trochisci de berberis. Intolerantia sedat syrupus acetosus citri. Conuulsiō trochisci de santalis. Humectat do sedat syrupus granatorum dulcis. Extinguit ortam a calore pulmonum diamargaritum frigidum. Calidam & siccam ex ventriculo aut aliunde extinguit rob de ribes nostrat. Aufert oxymel helleboratum. Sedat syrupus de pomis simplex. Inexhaustam sedat syrupus de portulaca. Extinguit diasebesten. Extinguit syrupus de papauere. Expletā extinguit trochisci de camphora. Ardorē corrigit ex intemperie calida & sicca rosata nouella. Vehementem extinguit syrupus de agresta. Sitim & calorem mitigantia in febribus, pruna Damascena vel Vngarica.

SOMNVM cōciliat, fronti, temporibus manuum aut pedum pulsib⁹, illitum vnguentum populeum. Somniferum magis rosato syr. est violatus simplex. Somni cōciliatione vires recreat, ab-

git

gitq̃ dolores omnes philonium Romanum. Conciliat requies Nicolai. Item fronti, auribus, narib. & temporibus illitum oleum è papauere. Item naribus, fronti, & temporibus illitum oleum è mādragora. Syrupus de papauere. Oleum rosaceum. Fronti & temporibus illitum oleum ranarum. Conciliat & refrigerat syrupus de papauere cōpositus. Oleum rutaceum.

S P A S M V M cynicum iuuat naribus immissum aut ore detētum oleum sampsychinum. Cynico cōfert syrupus de stœchade.

Spasmo medetur oleum balaninum. Vtiliter adhibetur oleum è piperibus. Iam confirmato valet vnguentum de bdellio. Cynico medetur oleum philosophorum. Cynicum curant pilulæ de opopanace. Curat theriaca diatessaron Mesue.

S P I N A E & lumborum dolores aufert hiera Pachij. Dolorib. valet vnguentum aregon. Conferunt pil. foetidæ.

Spleneticos iuuant pil. de myrobalanis.

Spirandi difficultatem arcet diamoschudulce. Lochè pino. Facilitat hydro-

piciis

picis alijsq; oxy mel helleboratum.
Spiritus calore resolui prohibet syrupus
de aceto citri.

Spirituales partes iuuat syrupus viola-
tus simplex. Roborat syrupus de gly-
cyrrhiza. Affectus iuuat syrupus d-
iuiubis.

SPLENIS duritiem emendat emplastrum
apostolicum. Adhibetur vnguentum
de althea. Confert syrupus de cicho-
rio cum rhabarbaro. Tumores reso-
luit oleum philosophorum. Duritiem
dissipat syrupus bisantinus. Obstru-
ctionibus valet syrupus acetosus dia-
rhodon. Tumores duros emenda-
bit oleum irinum.

Sputum tenue maturat syrupus de iui-
ubis.

Sternutamentū leniter ciet oleum sam-
pſychinum.

STOMACHI vitiosis succis inherenti-
bus eius tuniculis, optimū est remedium
hiera simplex. Dolorib. frigidis pro-
dest vnguentum marciatum. Iuuat
trochisci de eupatorio. Dolorib. va-
let frigidis vnguentum aregon. In-
flammationē sedant trochisci de spo-
dio

dio. Roborat syr. de mentha. Pituitosos, putridos & crassos flat⁹ discutit, & inflammationem eius, Indum maius. Doloribus confert diaphœnicon. Vicia emendat diahyssopu. Inflationes discutit vnguentū de althea. Conferunt trochisci diarhodon. Cruciatu iuuat oleum mastichinum. Stomachum in vomitiones effusum in se cogit oleum cydoniorum. Mirum in modum confert aromaticū rosatum. Intemperiem frigidam & humidam curat diacurcuma. Flatus crassos dissipat diacurcuma. Dolorem ex frigida causa curant leniter purgando pilulæ mastichinæ. Cruditati & imbecillitati succurrit diamargaritum calidum. Cruditati cōferunt pilulæ de hiera composita. Roborat syrupus de limonibus. Corruptelæ medetur diacurcuma. Valent pilulæ de hiera cum agarico. Stomachicum est medicamentū diacaryon vel rob nucum Galeni & Mesue. Confert hiera Pachij, & quibus in eo cibus accescit. Firmat rob de ribes nostrate. Roborant pilulæ elephanginæ. Iuuant pil,

de myrobalanis. Mollitiem & putredinem prohibet aromaticum rosatū. Perfrictiones iuuat diatrionpepereō. Subuersiones cōpescit rosata nouella. Auxiliatur oleum nardinū. Coctionem iuuat diamargaritum calidum. Succurrunt pilulæ de nitro. Stomachicis, lienosis, & iecinorosis, succurrit diamoschu dulce.

STRANGVRIÆ valet electuariū diureticum. Sedat vnguentum Agrippæ. Confert oleum muscelinum. Succurrit lithontribon Nicolai.

Stringit, refrigerat oleum cydoniorū.

STRUMA semollit oleum balaninum.

Dissipat oleum irinum. Has & inueteratos abscessus dissoluit emplastrū diachylum simplex. Recentibus confert emplastrum apostolicum.

SUCCOS malos concoquit syrupus de cydonijs. Succorum crudorum copiam discutit diatrionpepereon.

Succulentiam geminam corporis restituit triphera magna.

SVDORES exsoluentes corporis vires fistit rosata nouella. Mouet syrupus acetosus simplex, Immodicos & diaphore-

RECEPTORVM. 351

phoreticos, spinæ & thoraci illitum, cohibet oleum cydoniorum.

Suffocationes ex incēdio cordis aut pulmonis curat philonium Romanum.

Suffusionibus aquæ valet vnguētum Agrippæ. Suffusorū imagines & symptomata patientibus ex ventriculi vitio prodest hiera simplex.

Suspiriosis confert philonium Romanum. Item oleum amygdalarum amiararum.

SYNCOPEN iuuat electuarium de gemmis calidum. Item diamargaritum frigidum. Confert syrup. de boragine & buglossa. Cordis succurrit dianthon. Sanat oleum balsami. Cōfert electuarium de gēmis frigidum. Pro sunt trochisci de xyloaloēs. Sanat syrupus de pomis simplex.

T.

TABEDIS succurrit diapenidion. Confert diaprasium Nicolai. Philonium Romanum Purulenta expuentibus auxiliantur trochisci de carabe. Et macie cōfectis prodest diatra-

gacanthum frigidum. Item aurea Alexandrina. Oleum amygdalarum amararum.

Temperiem intemperatis reducit syrupus rosatus solutivus.

Tendines confirmat oleum costinum. Frigore languidis opitulatur oleum styracinum.

Tensiones mollit oleum amygd. dulc.

Tentiginem propellit genitalib. illitum oleum è nymphæa.

Terget, expurgat oleum de cerasis.

Testiculosis prodest aurea Alexandrina.

Tetano prodest vnguentum aregon. Curat oleum de castoreo.

THORACIS asperitatem lenit oleum violatum inunctum. Purgat à pituita crassa & putrida pilulæ de agarico. Thoracis pus collectum mirificè discutit oleum terebinthinæ, dr. ij. Noxam emendat diapenidion. Diuturnis affectibus confert syrupus de praffio. A materia crassa liberat incisione lohoth è succo scillæ. Crassos humores incidit loch è pino. Calidos affectus curat syrupus capillorum Veneris. Morbis ex frigida causa valet syrupus

rupus de hyssopo. Omnes affectus iuuat syrupus de iuiubis. Confert oleum cheyrium. Vitij crassisq; humoribus & pituitosis valent pilule de hiera cum agarico. Dolores à frigore sedat oleum lilinum. Angustias leuant trochisci diaion. Excrementa ad ejectionem per sputum præparat emplastrum filij Zachariæ. Dolori à frigore valet emplastrum ceroneum. Vitia emendat diahyssopu. Expurgat oleum carthami. Vitio obnoxij auxiliatur oleum nardinum. Doloribus frigidis valet vnguētum marciatum. Affectib. calidis succurrit syrupus violatus simplex. Contenta concoquit oleum irinum. Dolenti confert lothothèpauere. Et pectoris affectib. valet syrup. myrtinus. Lenit oleum nucis Indicę. Affectibus frigidis & pituitosis saluber est syrupus de glycyrrhiza. Expurgat syrupus de glycyrrhiza.

Timidos solitarios iuuat electuarium de gemmis calidis.

OPHOS iuncturarum emollit & dissoluit emplastrum filij Zachariæ. Hos

& nodos duros, p̄sertim Gallici m
bi, dissipat emplastrum è rhabarbaro
Nervorum & articulorum dissipat
gestione & emollitione vnguetum
bdellio.

Tremorem sanat oleum de castorio.

Tremulis est summum remedium o
um nardinum.

T R I S T I B V S supra modum auxiliat
diamargaritum calidum. Tristes
ne causa iuvat electuariū de gemm
calidum. Tristitiam pellunt pilul
Arabicae. Tristibus succurrit plen
archonticon. Reficit oleum balsam

T U M O R E S duros digerit & matur
emplastrum diachylum paruum
tiliter adhibetur oleum è piperib
Efficaces sunt trochisci de eupatori
Tumores præter naturam iuvant tro
chisci de rob. Duros lenit oleum m
stichinum. Crudos concoquit, reso
uit, & laxat oleū rutaceum. Partiu
laxis valet vnguentum Agrippe. D
ros p̄sertim Gallicos, resoluunt ac d
sopat emplastrum è rhabarbaro.

T V S S I antiquæ & asthmatis, conferunt
pilulæ de agarico. Valet diasulphur

Mesul

Mesue. Sicca confert syrupus de glycyrrhiza. Diaprasium Nicolai. Ex defluxionibus, sedat syrupus de papauere. Veterem cum suspirio sanat lohoth è succo scillæ. Siccam sedat syrupus de papauere compositus. Succurrit ex destillatione acri & calida syrupus myrtinus. Anhelam iuuat syrupus de prassio. Confert electuarium de gemmis frigidum. Sedat saponea. Opitulatur, & pectori, sebesten fruct⁹ prunorum instar. Calida & tenui valet syrupus myrtinus. Compescit oleum mirinum. Prodest lohoth passularum. Tussientibus asthmaticis valet massa pectoralis. Siccam iuuat syrupus de iuiubis. Sedat syrupus granatorum dulcium. Tussim & thoracis dolores mitigat oleum de pistacijs & pineis. Tussi & dyspnœa confert oleum lini. Item oleum sesaminum. Confert syrupus è farfara & scabiosa. Intensissimam sedat philonium Romanum. Confert diaprasium Nicolai. Veterem curant pilule bechiæ. Conuenit syrupus de calamintha. Tussientibus tabidis, diffi-

culter spirantibus, & asthmaticis, vult diathamaron. Tussi siccae in materia calida & acri profunt trochisci bechij nigri. Sedat vnguētum pectorale. Diuturnæ auxiliatur syrupus de glycyrrhiza. Siccam eluit syrupus violatus simplex. Tussiculosis & spiriosis profunt trochisci bechij albi. Auxilio est loch sanum & expertum. Prodest diapenidion. Diuturnæ succurrit loch è pino.

Tympanitem sanat cum stercore capri no vel vaccino sicco æquali pondero emplastrum è baceis lauri.

V.

VACUATIONEM omnem immodicam reprimit syrupus myrtinus.

Vapores discutit oleū chamæmelinum.

VASORVM obstructions aperit diacatalaminthes.

VENENA lethalia qui hauserūt, eis confert hiera Logadij, doloresq; sedat. Veneni sumpti suspicioni vomitum ciepost sumptionem tertia hora ferè, aliusq;

RECEPTORVM. 357

uusq; mouetur, oxymel hellebora-
tum vel scillinum. Venenis præcipuè
à scorpione illatis resistit oleum scor-
pionum. Sumptis cicute, coriandri
aut fungorum, præsentissimū est ale-
xipharmakon oleum irinum. Libe-
rauit aliquos inunctione sola oleum
scorpionum. Frigidis potenter resi-
stit oleum philosophorum. Venena-
tam materiā soluit syrupus de ciclio-
rio cum rhabarbaro. Resistit syrupus
rosatus solutiūus. Venenata extrahit
emplastrum apostolicum. Venenatis
morsib⁹ impositū valet emplastrum
apostolicum. Resistit syrupus de a-
cet. cit. Morsus curat theriaca diatef-
saron Mesue. Venenis & morsib. ser-
pentum valere contendunt oleum a-
uellanarum. Venenatos ictus curat
admota vel epota theriaca diateffarō
Mesue.

ENARVM spiracula laxat oleum ruta-
ceum. Ora aperit oleum philosopho-
rum. Spiracula aperit oleum lauri-
num. Venis succo plurimo pituitoso
repletis valet diatrion pepereon.

ENERIS tentiginem excitat illitum

oleum nucis moschatę. Auget triplicem
ra Saracenica. Desuetam cōcitāt di-
satyrion.

VENTRIS torminibus modicē succu-
rit oleum cheyrinum. Inferioris ac-
fectibus valet syru. violatus simple.
Inferioris totius frigidos affectus co-
rat confectio anacardina vnc. j. Do-
loribus est vtile vnguentum Agrippę.
Tineas pellunt sebesten. Defluxio-
bus infestato medetur oleū cydoni-
orum. Totum inferiorem cogēdo ro-
borat oleum cydoniorum. Proflu-
uium sanat syrupus myrtinus. Fle-
xibus astringentia sua confert rob-
cornis. Inferiorem totum & instr-
menta nutritionis roborat arom-
cum rosatum. Dolores mitigat ph-
lonium Romanum. Doloribus fr-
gidis valet vnguentum aregon. Ro-
borat syrupus de mentha. Ventr-
nimalia pellit oleum ricinum.

VENTRICULI fastidia tollit diama-
ritum calidum. Putridos humores
corrigit syrupus de corticibus cit-
Frigidum roborat & firmat diazing-
ber. Intemperie frigidā sanat diag-
lang

langua. Benefacit hiera composita Nicolai. Instaurat imbecillum ex frigiditate, & roborat zingiber coctum. Ex intemperie frigida languidum roborat electuarium de gemmis calidū. Putres humores absumit triphera Saracenica. Cruditates emendat triphera minor. Confirmat oleum costinū. Dolores sedat philonium Romanum. Confert imbecillo pleres archonticō. Roborat electuarium de scoria ferri. Calidam intemperiem corrigit syru. de agresta. Putridos humores arcet aromaticum caryophyllatum. Roborat syrupus de fumo terræ. Inflationem curat theriaca diateffarō Mesue. Refrigerationibus cōuenit diatrion-pepereon Mesue. Valet imbecillitati syrupus de absinthio. Cōcoctricem & retentricem roborat oleum mastichinum. Frigidis affectibus conducit oleum absinthij. Frigiditati prodest dialacca. Imbecillitati vtile est oleum cydoniorum. Hunc firmat oleum nardinum. Frigidos affectus sanat oleum laurinum. Calorem emendat diarhodum abbatis. Ventri-

culum imbecillum nō temerè firmum
oleum è piperibus. Ventriculo inuolū-
tum mirificè roborat oleū nucis ma-
schatae. Robur fuscitat syrupus de
patorio. Profunt pilulae aggregatiue
Ventriculi durities emollit emplastrum
è meliloto. Imbecillitatem roborat
trochisci de rosis. Coctione iuuat tri-
phera Sarac. Intemperiei frigide m-
detur syrupus de mentha. A bile &
tuita liberat syrupus de duabus rac-
cibus. Ventriculo infarctam pituitam
efficaciter deterget diospoliticon. In-
tredines emendat triphera minor
Profunt pilulae foetidae. Flatus dissi-
pat aromaticum rosatum. Hunc ro-
borant pilulae stomachicae. Roborant
sed parum purgant, pilulae imperiales
Affectibus valet oxymel scilliticum
Roborat syrupus de stoechade. Gr-
tum est oleum de pistacijs & pineis.
bile crassa liberat syrupus acetosus co-
positus. Humida excrementa arc-
aromaticum rosatum. Firmat em-
plastrum diaphœnicon. Passionibus
prodest electuarium de gemmis ca-
dis. Incendio valet syrupus rosatus
solus

Solutius. Intemperie dissolutum re-
creat rob de ribes nostrate. Humores
crassos, putres, & pituitosos purgant
pilulæ elephanginæ. Humores infar-
ctos educunt pilulæ pestilētiales. Ae-
tuatē restinguit oleum rosaceum.
Corroborat syrupus de cort. citri. Vi-
es dissolutas & relaxatas instaurat
rosata nouella. Imbecillitatem corri-
git rosata nouella. Calidam intempe-
riem emendat triphera Persica. Ca-
lore imbecillum firmat syrupus de a-
pet. citri. Malis frigidis medetur dia-
yloaloës. Dolores frigidos lenit o-
leum lilinum. Huiccibum non reti-
enti confert athanasia magna. Cru-
ritatem & inflationem emendat ele-
uarium ducis Nicolai. Subuersio-
nem compescit syrupus myrtinus.
Imbecillo & refrigerato adhibetur o-
leum menthæ. Doloribus confert e-
ctuarium de scoria ferri. Dolorib.
confert syrupus de chamæmelo. De-
li ex frigida causa confert oleū mu-
elinum illitum. Imbecillum robo-
rant trochisci de xyloaloë. Biliosis
pituitosis humoribus valent pilulæ

de hiera picra. Astringitione sua roborat oleum myrteum. Vires lāguis recreat syrupus de cydonijs simplex. Vitijs valent pilulæ aggregatiuæ. Becillitates firmant trochisci ramulorum. Intēperiei calidæ conferunt trochisci de camphora. Roborant pilulæ aggregatiuæ minores. Collectiones dissipat emplastrum diachylon simplex. Dolorem flatuosum vel frigidum sanat emplastrum è baccis lauri. Intēperiei calidæ valent trochisci de fœculis. Flatus dissoluūt pilulæ aureæ colai. Roborat & deterget mel rosatum. Intemperiem mitigat vnguentum rosatum. Dolenti cōfert oleum carminati. Morbis frigidis & diuturnis let diacurcuma. Roborat syrupus pomis simplex. Affectibus valet syrupus de absinthio. Intemperiem calidam & siccam corrigit rosata noua. Vitijs valet laxificans Rasis. Roborat & tutum reddit syrupus de agrorum. Frigidum roborat diacorum. Calidam intemperiem mitigat syrupus portulacæ. Obstructionibus valet trochisci de absinthio. Bilem & p

RECEPTORVM. 363

nam eliciunt sine molestia pilulæ de aloë & mastiche.

ERMES interficit oleum philosophorum. Vermes & pediculos enecat oleum laurinum. Vermes necat & educit vnguentum cyclamini maius, umbelico inunctū & stomacho. Vermibus est efficacissimum remedium diaturbith cum rhabarbaro.

ERTIGINI prodest diamoschu dulce. Vertiginosis subito decidentibus confert hiera Logadij. Vertiginosos iuuant pilulæ de nitro. Hiera Pachij. Aurea Alexandrina. Oleum petroleum. Electuarium rosatum. Vertigini & capitis dolori prodest electuariū de psyllio. Pilulæ Arabicæ.

ESICAE affectionibus frigidis prodest oleum enulatū. Vesicæ durities dissipat dialacca, & calculos. Huic cōfert oleum cheyrinum. Oleum nardinum. Eius vitij medetur à causa frigida diacurcuma. Roborat triphera minor. Vesicæ frigore dolēti succurrit oleum styracinum. Vlcerib. commodum est oleum è nymphæa. Imbecillitati valet diasatyron. Dolorib.

auxiliatur oleum petroleum. Affectibus frigidis vtiliter adhibetur oleum è piperibus. Vlcera detergent, glutinant, cicatrice obducunt & loti acrimoniam mitigant trochisci de halicababo. Humores, & renum expurgant lectuarius episcopi. Dolores sedant oleum lilinum. Humores purgant pilulæ de benedicta. Calculum dissipant oleum scorpionum. Vlceribus valent syrupus de iuiubis. Vteri & vrinæ ardores mitigat oleum amygdalarum dulcium. Frigus dissipat vnguētum ceroneum. Dolores iuuat oleum rutaceum.

Vigilantibus conuenit, fronti, naribus ac temporibus illitum, oleum mandragoræ. Vigiliæ arcet diasebesten.

VIRES corporis roborat diambard. Eius diuturnis morbis labefactas confirmat rosata nouella. Debiles roborat lætificans Galeni. Virium imbecillitatem omnem firmat diamargaritæ calidum. Deiectis medetur manu Christi.

VISCERA omnia facit diambard. Viscerum feruorib. prode diatrior
santa

RECEPTORVM.

365

santalon. Phlegmonis vtile est oleum
myrteum. Item oleum nardinum.
Collectiones dissipat emplastrū dia-
chylon simplex. Morbis frigidis &
diuturnis prodest diacurcuma. Im-
puritatem omnem expurgat syrupus
de cichorio cum rhabarbaro. Intem-
periei frigide conuenit syrupus de ca-
lamintha. Et reliquarum partiū du-
rities emolliēdas suscipit emplastrum
de meliloto. Viscera roborat astrin-
gendo leniter syrupus rosatus soluti-
uus. Ab intēperie calida, & imbecilla,
firmat syrupus de aceto citri. Nimio
calore dissoluta refrigerat syrupus ro-
satus solutiuus. Inflammationibus
valet syr. violatus simplex. Duritiem
laxat vnguentum de althēa. Purgant
pilulæ mastichinæ. Cuncta intempe-
rie dissoluta recreat & confirmat rob
de ribes nostrate. Imbecilla & resolu-
ta confirmat syrupus myrtinus. Pu-
tridos humores purgāt pilulæ de aloē
lota. Obstructionibus valent pilulæ
de eupatorio. Viscera omnia refrige-
rata corroborant pilulæ imperiales.
Visceribus quibuscunque exulceratis

dantur cyphi Damocratis, id est, trochisci. Calorem moderatur syrupus de succo acetosæ. Viscerum doloribus prodest syrupus de absinthio. Obstructiones leuat syrupus acetosus compositus. Phlegmonas corrigit syrupus acetosus citri. Calefacta iuuat oxysaccharum. Omnium vires reficit syrupus de cydonijs simplex. Tumoribus valet emplastrum apostolicum. Omnium intemperiei valet syrupus de endiuiâ. Languores firmant trochisci ramich.

VISVM roborant pilulæ opticae, & conseruant. Acuunt pilulæ de myrobolanis. Pilulæ Arabicæ. Pilulæ octomeræ. Sopitum & tenebris occæcat excitat puluis pro epithe. cordis. Viscus suffusionem discutit triphera Perfica. Imbecillitati valet electuarium opticum Adolphi Occonis.

Vitalibus facultatibus cōcisis valet puluis pro epith. cordis.

Vitiosos mouet humores hiera Logdij.

Vitrioli oleum miscetur guttis paucis licui syrupo, & saccharum & penid addun

adduntur, donec crassescat instar electuarij. Dosis est ad pisorum duorum aut trium magnitudinem.

OCCEM amissam restituit hiera Pachij. Vocis asperitati prodest loch sanum. Raucedini, trochisci bechij nigri. Diapenidion. Clariorem reddit oleum carthami. Oleum nucis Indicæ. Oleum sesaminum.

OMITVM roborat oleum menthæ. Vomitionem persanat syrupus de agresta. Sistit oleum menthæ. Syrupus de cydonijs simplex. Vomitus biliosum reprimit rob de ribes nostrate. Vomitus puerorum confert emplastrum è crusta panis. Hunc compescit rosata nouella. Syrup. de mentha. Syrupus myrtinus comp.

RINAE ardori illitum aut iniectum est commodum oleum è nymphæa.

Promouet syrupus de duabus radicibus. Vrinæ retentioni confert electuarium diureticum. Vrinam mouet diacalaminthes. Dialacca. Syrup. de endiuia. Promouent ea quibus vitiosi expurgantur humores. Vrinę difficultatem soluit philonium Ro

manum. Tarditatē promouent trochisci de halicacabo. Cruentæ per catheterum immissi medentur trochisci de terra sigillata. Vrinam mouet syrupus acetosus simplex. Prouocat electuarius diureticū. Potenter mouent trochisci è lacca. Ardorem mitigant trochisci de halicacabo. Vrinam propellit diasatyrion, & eas ab humores. corrasas syr. de absinthio. Difficultati succurrit elect. Iustinum oronitici. Promouet syrup. acetosus compositus. Vrinæ angustijs pubi illitur medetur oleum amygdalarum amararum. Ardori à bile vel pituita saluberrime opitulantur sebesten mixta. Prouocat diacurcuma. Impeditam promouet oxymel diureticum. Et calculum prouocat maximè cum syrupo cōueniente, vt de floribus persicorū, oxymel helleboratum.

Vstiones ex insolatu factas, ephelides & etas, emendat vnguentum citreum.

VTERI affectibus prodest syr. de arthemisia. Vterum roborat oleum de castoreo. Vteri durities emollit oleum ricinaceum. Frigidis & humidis affectibus

RECEPTORVM. 369

bus intēperie natis prodest diambar.
 Strangulatum recreat oleum sampsy-
 chinum. Frigidos affectus sanat ole-
 um laurinum. Affectibus omnibus
 prodest syrupus bisantinus. Occlu-
 siones & tumores discutit oleum nar-
 dinum suppositū. Vtero frigore lan-
 guido succurrit oleum styracinum.
 Roborat vnguentum comitissæ. V-
 terinis mulierum malis frigidis pro-
 dest vnguentum aregon. Vteri phle-
 gmonis recentibus & diuturnis in-
 ditum pessario, admouetur empla-
 strum diachylum simplex. Passioni-
 bus prodest electuarium de gemmis.
 Vterum elocatum pristinae sedi resti-
 tuit syrupus de arthemisia. Intempe-
 riem emendat hiera composita Nico-
 lai. Dolores mitigat philonium Ro-
 manū. Conferunt & impeditis men-
 struis pilulæ de castoreo sine doroni-
 co. Inflammationibus cōfert oleum
 rosaceum. Dolores iuuat oleum ru-
 taceum. Vitij prodest syrupus de be-
 tonica. Dolores lenit oleum lilinum.
 Præfocationes curat electuarium de
 gemmis calidis. Frigidis malis pro-

dest oleum amygd. amararum. Malis muliebrib⁹, duritieb. & præclusionib. valet dissoluendo oleum lilinum. Suffocationi succurrit oleum cheyrinū. Præclusionibus & conuersionibus efficax est oleum sampsynum. Præfocaciones suppositum discutit oleū nardinum. Dolori confert oleum de croco. Passionibus frigidis prodest oleum enulatum. Conuulsioni confert oleum de croco. Doloribus auxiliatur oleum petroleum. Suffocationes & strangulatus iuuat oleum balsami. Viti⁹ sexiecoris frigida intemperie natis prodest emplastrum ceroneum. Vtero vtiliter adhibetur oleum è piperibus. Vteri hemorrhagię confert philonium Perlicum piperis albi.

VLCERIBVS vetustis vel manantibus, affluxu nimio humentibus, medetur cum squama æris & cera oleum myrteum. Dolores sedat oleum è vitellis quorum. Antiqua & maligna curat emplastrum è minio. Vlcerib. in putridis & cãcrosis vsurpari debet, quod nulli veterum cõpositioni cedat, vnguētum è rutia. Putrilaginosi & cucu-

niculosis conuenit vnguentum Aegy-
ptiacum. Vlceribus serpentibus pro-
dest vnguentum rosatum. Cauis ex-
plendis valet vnguentum è tutia. Vl-
cerum pul. Vlcera superficialia curat,
solutum rosaceo vel myrtino, empla-
strum diachylum simplex. Inflāma-
tione correpta curat emplastrum dia-
chylum simplex. Dolores sedat oleū
è vitellis ouorum. Vlcera cicatrice
claudit emplastrum griseum. Mali-
gna iuuant pilulæ aggregatiuæ mino-
res. Vetustis & diuturnis valet em-
plastrum apostolicum. Habētes vim
eius in ipsīs vlceribus statim penetran-
tem sentiunt & aperientē, oxymelitos
helleborati. Exedentia & serpētia sua
frigidityte obtundit vnguentum de
minio camphoratum. Vlceribus ti-
biarum valet vnguen. è tutia. Vlcera
siccāt emplastrum griseum. Difficilia
sua siccitate percurat emplastrū tria-
pharmacū. Explet emplastrum gri-
seum. Ea partiū maximè neruosarū,
phlegmonarum expertia tergit & car-
ne replet emplastrum basilicum. Pu-
tredinibus & sinuosis anfractibus va-

let emplastrum apostolicum. Cruenta glutinat vnguētum de lithargyrio. Serpentina cacoëthica sanat oleum sesaminum. Vlceribus antiquis difficilis cōsolidationis valet emplastrum è minio. Difficilia persanat vnguentum de lithargyrio. Malignis valet vnguentum Aegyptiacum.

VULNERA glutinat oleum hyperici. Vulnerū pūcturis est efficax oleū hyperici. Iniurijs fotu commodum est oleū styracinum. Vulneribus & eorum resolutionibus est conuenientissimum oleum lumbricorum. Interna glutinat vnguentum potabile 3 s. vel j. Curat occulta fistulosa & sinuosa syrupus de epithymo. Inflammata curat emplastrum diachylum simplex. Tutò & salubriter glutinat vnguent. aureum in mollioribus corporib. præsertim Diuisa glutinat emplastrum diachylum simplex. Recentia ab inflammatione vindicat emplastr. diachylon simplex. Pectoris valet penetrantib. emplastr. è minio. Potenter curat emplastrum è minio. Et vlcera difficilia sinuosa vel cuniculosa, sordidaq; emendat vnguent.

guentum apostolorum. Vulneribus
valet recentibus emplastrum apostol.
Sordidis valet vnguentum è tutia.
Recentibus capitis & partium neruo-
sarum ac vlceribus est aptissimum
emplastrum tetrapharmacum basili-
cum minus. Recentibus valet em-
plastrum nigrum. Repurgat vnguen-
tum fuscum vel nigrum. Claudit vn-
guentum de althæa.

VVLV AE affectibus subuenit oleum cy-
prinum vel ligusticum. Exulceratæ
medetur oleum myrteum. Vulua-
rum dolores & strangulatus supposi-
tum sanat oleum amygdalarum ama-
rarum.

FINIS FABRICAE

Receptorum.

FOR
REMED

BY

SI

AVTH

Gr

C

FR

FR

Ja

FORMVLÆ
REMEDIORVM, QVI.
BVS VVLGO MEDI-
CI VTVNTVR.

AVTHORE PETRO
Gorraeo, Bituricensi.

FRANCOFORTI,

Anno M. D. LXXXIII.

Pro

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

ma

IO. GORRAEVS LE-
ctori S.

Prodiit iam pridem in publicum libellus formulas remediorum continens, quibus hoc tempore medici medicamenta componunt. Is quavis mutilus & plerisque in locis deprauatus, & sine authore, à quo tamen apud multos commendari potuisset, circumferretur, tanti ubique fuit, ut eius emulatione quidam in Germania raptò gloriam comparari soliti, de componendorum miscendorumque medicamentorum ratione libros ediderint, & Venetijs etiam typis excusus fuerit. Antè enim quisque ferè eum sibi exarabat. Itaque non putabam, donec excusus est, tam communè esse: alioqui dudum in eo præstiterem quod nunc molior, neque permississem tam lacerum & corruptum in hominum manus peruenire. Id enim ego ad existimationem meam magni referre arbitrabar, cui non minus parentis nomē, quam meum curæ esse debet. Siquidem permulti, ipsique celebres medici Parisienses, sciebant formulas eas à patre meo primùm descriptas fuisse, quibus ille senex iuvenes medicos domum suam familiariter ventitantes, Parisijs instruebat. Nec tamen de ijs

publicandis nunquam cogitavit. Huius enim gloriolæ desiderio minimè tenebatur, qui poterat veram gloriam & longè amplissimam gravioribus studiis scriptisq; consequi. Formulas tantùm istas, tãquam maximè vulgares, medicinae studiosis dictavit, quas illi avidius exceperunt, scripto in unum contulerunt, & inde amicis discipulisq; suis communicarunt. Sic factum est, ut illæ quasi per manus traditæ, nunc passim habeantur. Hæc ego cùm longo post tempore intellexissem (pater enim me adhuc puero fato functus est) cœpi studiorũ eius monimenta, quæ moriens multa et præclara reliquerat, diligentius scrutari. Laceras modò chartas, & veluti Sybillæ folia, huc & illuc dispersas deprehendi, nec tamen omnes, ex quibus præsentem libellum reformavi. Quo quidem in opere nihil de meo addidi, nihil detraxi, nihil immutavi, sed ea etiam reliqui, quæ certò scio à Latinis authoribus abhorrere, tum quòd sciam patrem meum hæc vulgo & pharmacopolis intelligenda dictantem noluisse affectare, se in re barbara malè Latinum, maleq; disertũ haberi, tum quòd si ista aliquando, qualia erant, placuerunt, nunc etiam meliora facta, non minus poterunt probari. Vale.

FOR-

FORMVLAE RE-
MEDIORVM, QVI-
BVS VVLGO MEDICI
VTVNTVR.

Authore Petro Gorrao Bituricensi.

REMEDIORVM NOMI-
na, quæ hodie in vſu ſunt me-
dicinam exercentibus.

1 Suppositorium.	11 Muſſio.
2 Nodulus.	12 Puluis.
3 Peſſarium.	13 Electuariũ. Lo-
zenga. Manus
Chriſti. Opiata.
4 Clyſter.	14 Conditum. Con-
ſerua.
5 Syrup ⁹ ſimplex,
ſiue vſualis, & ſy-
rupus magiſtra-
lis.	15 Paſta regia, ſiue
marciopanis.
6 Iulep.	16 Lohoth, ſiue Ec-
legma.
7 Doſis, ſiue Po-
tus.	17 Balneum & Se-
micupium.
8 Bolus.	18 Epithema, ſiue
9 Pilula.	
10 Apozema.	

fomentum.	cucufa.
19 Sacculus.	27 Suffitus.
20 Scutum.	28 Collyrium.
21 Cataplasma.	29 Nasale, siue er-
22 Emplastrum.	rhinum.
23 Vnguentum.	30 Apophlegmatif-
24 Linimentum.	mus.
25 Frontale.	31 Destillatū resta u-
26 Cucufa & Semi-	ratium.

*Quibus modis remediorum quantitas
dispensetur.*

Herbæ dispensantur manipulis: quo-
rum nota est m.

Flores pugillis: quorum nota p.

Radices granis, scrupulis, drachmis,
vncijs, libris: quorum notæ g. ʒ. ʒ. ʒ. lb.

Liquores { eodem modo quo & radi-
Pulueres { ces.

Fructus, numeris, j. ij. iij. iiij. v. & c.

Ordo in decoctionibus obseruandus.

Radices primò in decoctionibus po-
nantur, quoniam maiore egēt coctione
quàm reliqua. Secundò semina. Postre-
mò flores, quia nimia coctura vim suā,
quæ aëria est, amitterent.

De

De quibusdam simplicibus, quæ suis nominibus non appellantur, sed tantum uniuersalibus.

Remollitiuorum nomine intelliguntur ista,

Malua,
Bismalua, siue Althea,
Violaria,
Parietaria,
Mercurialis,
Acantha,
Brancha vrsina,
Beta.

Radicum aperitiuarum nomine intelliguntur,

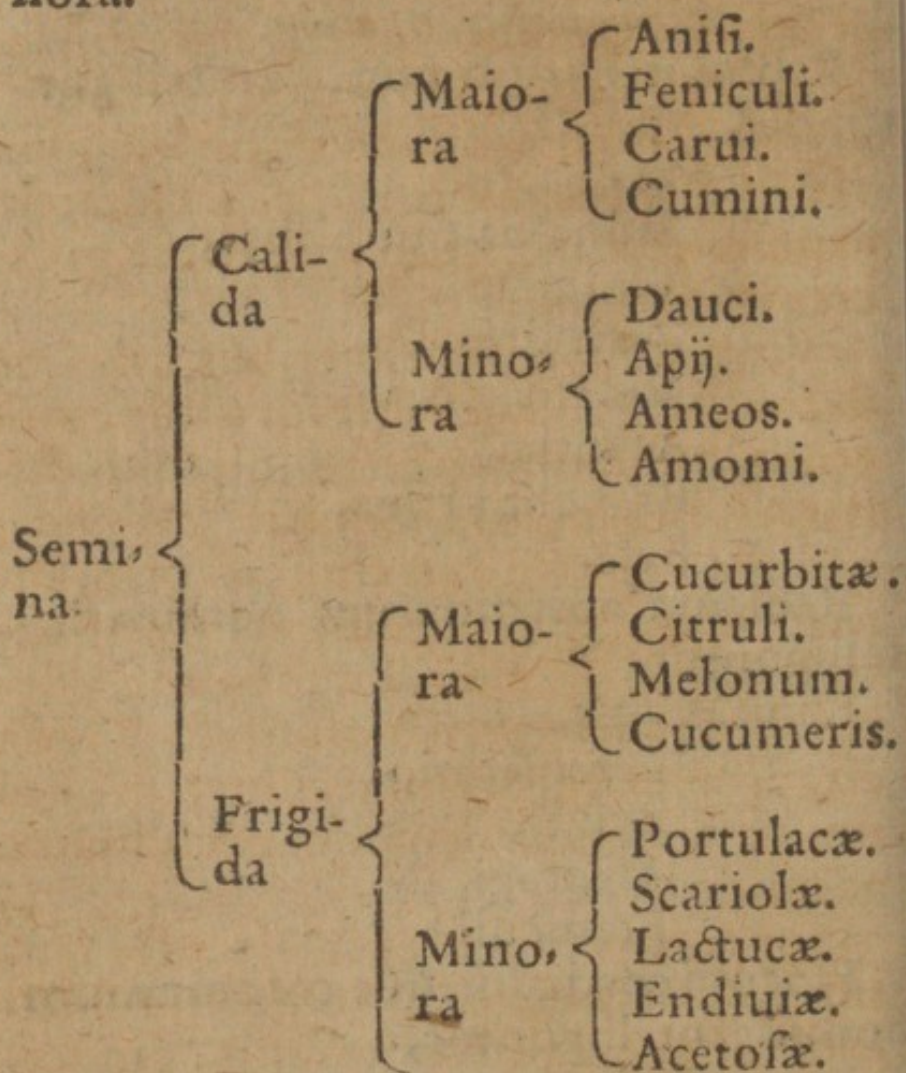
Radices Apij,
Petroselinij,
Brusci,
Asparagi,
Fœniculi.

Florum cordialium, siue communium nomine intelliguntur,

Flores Violarum,
Borraginis,
Buglossæ.

Semina, quorum præcipuus est usus, dulcia sunt, calida & frigida: & ytraque

similiter duplicia, maiora scilicet & minora.

Herbarum capillarium nomine intel-
liguntur,

Capillus Veneris.	Adiantum.
Ceterach.	Scolopendria.
Polytrichon.	

I. SVP-

I. SUPPOSITORIUM.

Suppositorium est remediū solidum, oblongum, & rotundū, quod ano inditur, vt sphincterem irriter, & facultatem expultricem incitet ad vacuationem excrementorum.

Vtimumur suppositoRIO tribus maximè de causis. Prima est stercoris educendi gratia, quod cū in recto intestino existat, clysterem non requirit. Secunda, quando vnus vel duo clysteres prius injecti non redeunt per aluum, vt in colicis doloribus accidit. Tunc enim clysteres alios indere periculosum est. Tertia est, propter agroti imbecillitatem, qui multò facilius glādem, quā clysterem admittit.

Suppositorium fit ex melle cocto tantisper dum crassescat & inspissetur. Meli nōnunquam sal communis admiscetur, sal gemme, stercus muris, agaricum, vel hiera simplex, si magis volumus stimulare & irritare.

Exemplum vbi stercus educere volumus.

℞. suppositorium ex melle: quod si de-

bilius existimas, quàm vt feces mouere possit, subiungam.

℞. suppositorium commune ex melle acutum cum ℥ s. salis communis, vel ℥ s. salis gemmæ, vel ℥ s. stercoris muris, vel ℥ j. vel ℥ s. pulueris hieræ simplicis.

Fiunt etiam suppositoria ex sapone albo, seuo, lardo, candela, caule betæ, vel mercurialis, aut earum radiculis melle perunctis, aut intinctis in oleo, & resperfis sale puluerisato, maximè pro pueris & infantibus, quibus & salis grumus inditus sufficit.

Suppositorium ad lumbricos.

℞. thymi, vel cyclamini, vel absinthij, vel abrotoni triti in mortario, ℥ j. vel ℥ j. s. mellis cocti, quod sufficit: fiat suppositorium.

Valent & suppositoria ad paralyfiā: Ex pyrethro, pipere, napy, centauro, bitumine, panacis radice, hyssopo, galbano, mixtis cū resina sicca, aut pice & cera.

Suppositorium sit lōgum digitos sex, vel septem, vel octo: sit & rotundum.

Suppositorio non vtimur in hæmorrhoidibus & reliquis ani tumoribus.

II. No-

II. N O D V L V S.

Noduli sunt, qui ab Ætio *νεγσδετα* dicuntur. Conueniunt his qui rhagadas aut condylomata in ano habent, hæc nim glandiū duritia irritantur. Quamobrem cogimur floccis illorum loco vti. Est autem eorum materia eadem quæ glandium. Trita cum melle & flocco excepta inditur intra annum.

Est autem is nodulus optimus & suauissimus, qui ex sale & vitello oui in panis aut lana exceptis in formam fabæ finitur, & mittitur in anum filo appensus, possit extrahi.

III. P E S S A R I V M.

Est medicamentum quod molli lana aut simili re exceptū intra mulierum naturalia conditur. Figura simile est suppositorio, nisi quòd longius & crassius, quia vtero imponi debet.

Fit ex cera, aut panno, aut bombace, aut linamento, primū demersis in vntum, vel medicamentū conducens rationi, deinde inuolutis serico, filó-

que appensis, vt possit facilius educi.

Imponitur ano & vtero, ad vtriusque sedandas inflammationes & vlcera: Priuatim verò vtero, ad menses prouocandos & secundas, vel ad sistendum immodicum menstruorum profluuium, vel ad remolliendam vterorum duritiem vel reliquos vteri morbos curandos.

Ad sedandam inflammationem.

℞. pessarium: mergatur in vnguento rosato: mittatur in locum. Huic autem aliquando additur opium, vbi scilicet inflammatio magnum dolorem facit. Opium enim sua frigiditate stupefacit. Sed parua eius quantitas debet esse, vt semisrupulo ad scrupulum vnum: & pauco tēpore retineri, ne à frigido pars quæ nervosa est & membranosa, lædatur. Teneatur ergo horæ semisse.

Ad siccanda vlcera.

℞. pessarium merfum in vnguento pompholygos, mittatur in anum, vel in vuluam dolentem.

Ad euocandos menses.

Pessaria pro euocandis mensibus ali

te

ter fiunt. Medicamenta enim excipiuntur in panno serico, tenui & raro, vt sandalo, & fit forma crassior, quę penem referat. vt,

℥. hiera picra cōposita ʒj. euphorbię, pulpę colocynthidos an. ʒi. s. misce: fiat pessariū, vngatur oleo nardino, vel succo herbarum menses prouocantium.

Talia pessaria fiunt sæpè ex herbis contusis menses prouocantibus. vt,

℥. mercurialis, vel nepitę, vel artemisię, vel abrotoni m. s. teratur & inuoluatur in panno serico: fiat pessarium.

Si menstrua induruerint cum tumore & dolore, fiat prius balneum. Id enim mollit & humectat. Debet etiam prius subduci aluus & vesica exonerari, quia matrix est illorum media. Hęc enim op-
pleta & matricē prementia possent menses nimia angustia cohibere & tardare.

Si immoderatiüs menstrua profluāt, sic fiat,

℥. pessarium mersum in vnguento comitissę, mittatur intra matricem. vel sic,

℥. plantaginis, vel centinodia, vel rubei, vel myrti, vel alterius menses sisten-

tis, m. f. teratur & inuoluatur in panno serico: fiat pessarium.

Ad emolliendam uterorum duritiem.

Pessi emollientes fieri possunt ex medulla vitulina & ceruina, resina, terebinthina, adipe anserino aut suillo, gummi ammoniaco dissoluto in aqua.

III. DE CLYSTERE SIVE ENEMATE.

Clyster siue enema, est medicamenti genus, quod liquidum intra intestina inijcitur per anum. Vtilis est ad hæc octo:

- 1 Molliendum aluum duritia cohibitâ.
- 2 Irritandum vim excretoriâ sopitam.
- 3 Vacuandos humores qualescunque.
- 4 Ventositates carminandas.
- 5 Dolores sedandos.
- 6 Adstringendam aluum.
- 7 Tergenda intestinorum vlcera.
- 8 Consolidanda eadem.

Addi etiam potest ad alterandum, ut hic.

℞. lactucæ, scariolæ, rostri porcini, foliorum salicis an. m. j. florum violarum, nenu-

RECEDIORVM.

389

nenupharis, an. p. j. fiat decoctio ad lb. j.
In colatura dissoluantur cassiæ fistulæ ʒ
j. olei violati & nenupharis an. ʒ j. s. cam-
phoræ ʒ j. fiat clyster.

Clyster mollitiuus.

℥. quatuor remollitiuorum parietariae an. m. j. radice althææ, liliorum alborum an. ʒ j. seminis lini, fœnigræci, anisi an. ʒ. s. ficuum pinguiū numero iij. fiat decoctio ad lb. j. In colatura dissolue cassiæ fistulæ, mellis violati, butyri recentis an. ʒ j. olei violati ʒ iij. fiat clyster.

Item mollitiuus clyster prædictis deficientibus sic fiet.

℥. olei tepesacti lb. j. fiat clyster. Vel sic: ℥. olei, butyri recentis, an. lb. s. fiat clyster.

Clyster irritans vim sopitam.

℥. quatuor remollitiuorum an. m. j. seminis carthami ʒ j. anisi, fœniculi, carui, an. ʒ iij. fiat decoctio ad lb. j. In colatura dissolue hieræ simplicis, vel benedictæ, vel diaphœniconis, vel electuarij de succo, vel electuarij indi maioris ʒ s. melis despumati, vel succi squillæ ʒ j. vel salis communis ʒ ij. vel salis gemmæ ʒ j. aut ʒ s.

Clysteribus additur à nonnullis ℥ j. succi betæ ad aluum stimulam, vel succi betæ & caulium an. ℥ s. salis communis ℥ ij. vel ℥ j. s. ad mordicandum, vel minus, certo tamen pondere pro sensu ægri facili vel difficili.

Item talis clyster irritans excretoriam facultatem optimè fit ex solo melle, vel melle cum succo squillæ, aut aliquo decocto.

Quòd si virtus expultrix cum duritie fecum est torpida & sopita, tunc fiat clyster partim ex remollitiuis, partim ex irritantibus.

Clyster vacuans humores.

Clysteres, qui vacuandis humoribus fiunt, variantur penes humorum differentias. Nam ubi humor est crassus, frigidus, afficiens intestina, fiet sic,

℥. quatuor remollitiuorum an. m. j. camomillæ, summitatum anethi, origani, calamenthi, abrotoni an. m. s. anisi, carui, cumini, ameos, seseleos an. ℥ s. baccharum lauri, seminis rutæ, an. ℥ ij fiat decoctio. In colatura dissolue catholici & diaphœnici an. ℥ s. vel diaphœnici, vel benedictæ ℥ vj. vel amborum an. ℥ s. sacchari

chari rubri, mellis anthosati an. ℥. iij.
vel ℥. s. olei anethi & camomillæ an.
quart. s. vel olei rutæ ℥. j. olei anethi ℥.
ij. vel olei liliorum ℥. ij. Fiat clyster. Si
ventositas adsit, addes carminatiua: si
dolor, anodyna, vt postea exemplis pa-
tebit.

Si autem biliosus humor & mordens
clystere educendus est, tunc clyster fit ex
euacuantibus eum, & partim mixtis in-
flammationem sedantibus. vt,

℥. maluæ, bismaluæ, violariæ, parie-
tariæ, endiuia, cichorii, lactuæ, por-
tulacæ an. m. j. si tanta opus sit frigidita-
te, quatuor seminum frigidorum ma-
iorum conquassatorum an. ℥. iij. vel ℥. s.
hordei integri, p. j. fiat decoctio ad lb. j.
In colatura dissolue cassiæ fistulæ, saccha-
ri communis an. ℥. j. vitellum oui vnum
vel duos, olei rosati, vel violati, vel com-
munis quar. j. fiat clyster.

Si ab humore melancholico pendeat
stalis passio. sic fiat,

℥. quatuor remollitiuorum folio-
rum buglossæ, borraginis, summitatū a-
nethi, lupuli, fumiterre an. m. j. meliloti,
camomillæ an. m. j. feminis carthami,

polipodij quercini an. ʒ j. anisi, fœniculi
an. ʒ s. fiat decoctio. In colatura dissolue
hieræ rufi, quæ non est in usu, vel confec-
tionis hamech ʒ s. vel catholici ʒ j. sac-
chari rubri, vel mellis rosati, vel violati
ʒ j. olei anethi, liliorum & violarum an.
ʒ j. fiat clyster.

Clyster ad discutiendas ventositates.

℥. maluæ, bis maluæ, parietariæ, origa-
ni, calamenti, camomillæ, summitatum
anethi an. m. j. anisi, carui, cumini, fœ-
niculi an. ʒ s. vel ʒ vj. baccarum lauri, ʒ
iij. vel ʒ s. seminis rutæ ʒ ij. vel iij. fiat de-
coctio. In colatura dissolue benedictæ ve-
diaphœnici, vel electuarij indi maioris,
quo hîc non vtimur, ʒ s. Confectionis de
baccis lauri ʒ iij. vel ʒ s. sacchari rubri ʒ j.
oleorum anethi, camomillæ rutæ an. ʒ j.
fiat clyster.

Hisc clysteribus ad discutiendas ven-
tositates oleum nucum salubriter impo-
nitur, imò ex tali oleo fit clyster. Insuper
vinum maluaticum, Galeno Cretense
dictum cum tali prædicto clystere rectè
miscetur.

Signa contentorum in intestinis fla-
tuum, sunt frequentes crepitus, qui fiunt,
quoties

quoties bullæ in intestinis rumpuntur. Fit autem bulla, vt docet Galenus particula ij. aphoris. Strangulati nondû mortui, &c. ex aëre clauso cum humore.

Clyster ad dolores sedandos.

Doloris sedâdi gratia multifariam fit clyster. Si causa sit humor calidus erodens, exemplum prius datum est per frigidâ, vbi agebatur de clystere ad vacuandos humores. Si autê à causa frigida est dolor, ibidem etiam datum est: à vento-ritate datum est vltimum. Si ex pluribus causis fiat dolor, fiat clyster ex multis, quæ obuiant istis causis. Verùm vbi doloris causa non satis constat, sic fiat:

℞. florum camomillæ, meliloti, summitatum anethi, an. p. ij. fiat decoctio in lacte. In colatura dissolue sacchari albi, quia rubrum mordax est & stimulans, ℞. vitellos ouorum ij. olei anethi, camomillæ an. quart. s. fiat clyster. vel sic,

℞. olei camomillæ, anethi & violati an. ℥ ij. fiat iniectio per clysterem. Vbi autem talibus oleis caremus, fiat ex oleo oliuarum ad quart. ij. vel lb. j.

Clyster adstringens.

℞. lactis vstulati quartari. ij. vel lb. j.

amili siue amydi ꝑ s. vel ꝑ j. ad summum
gummi arabici, vel tragacanthi vel am-
borum parum vstulatorum an. ꝑ s. vel
ꝑ j. vel ꝑ ij. boli armeni, sanguinis dra-
conis an. ꝑ ij. olei rosati & camomillæ
an. ꝑ j. s. fiat clyster.

Si verò calidus humor erodens in in-
testinis est, aduersus eum talis clyster fit.

℞. succorum plantaginis, arnoglossæ,
cētinodiæ, portulacæ depuratorum (de-
purantur autem coctione aut residen-
tia) omnium vel vnius horum quātum
sufficit pro clystere, addendo de pulue-
ribus prædictis : cum illis iisdem oleis
fiat clyster.

Item vbi necessitas adest, tunc clyste-
res fieri possunt ex decoctis illarum her-
barum, vel ex aquis destillationis earun-
dem, addendo aquam rosatam, vt,

℞. aquarum arnoglossæ, plantaginis,
rosarum, portulacæ, centinodiæ, quod
sufficit. dissolue aliqua ex prædictis.

Notandum, quòd in prædictis deco-
ctionibus quandoque adduntur semina
& fructus stiptici, modò acetositate ca-
reant, quia tunc pungerent & irritarent.
Possumus igitur immiscere semē myrti
aceto-

acetosæ, portulacæ, plantaginis, ius cupressi, hippofelynō, id est, caudam equi nam, & similia.

Notādum insuper olea nunquam imponenda clysteribus, si intestina vlcerata sint, vt in dysenteria vera: quamuis multi id negligent, ignorantes oleum esse vlceribus inimicum, vt tradit Galenus 3. & 4. methodi. Vinum autem esse maximè amicum. Adstringunt coagula leporis vel hœdi ad ℥ iij. sorborum, prunellorum, mespillorum, cydoniorū an. ℥ ij. plus aut minus.

Clyster ad detergenda vlcera intestinorum.

℥ hordei integri p. ij. rosarum rubrarum, camomille, si dolor adfit plantaginis an. p. j. fiat decoctio. In colatura dissolue mellis rosati ℥ j. vitellum vnius oui vel duorum ouorum. fiat clyster.

Talis autem clyster dandus est semper ante adstringentes & consolidantes: cuius rei ratio in promptu est.

Clyster consolidans vlcera.

Clyster consolidans fit, vbi tunicę intestinorum non excernuntur, quia hoc est lethale, & ideo non est opus clystere, sed sufficiet prognosticum.

℥. succi plantaginis, arnoglōssæ, portulacæ an. ʒ iij. boli armeni, sanguinis draconis, amili an. ʒ j. s. seui hircini vel caprini ʒ j vel ʒ j. s. vel ʒ ij. fiat clyster. Quia verò seuum hircinum probè dissolui non potest, sed ferè semper concretum intra intestina ægrorum, ideo potest & debet dissolui cum modico olei rosmarini, neque inde metus esse potest propter vlcera.

Item vnguenta consolidantia, vt est vnguentum album, quandoque liquantur & miscètur, maximè vbi vlcera sunt vicina, vel in crassioribus intestinis.

Ex lacte etiam loco succorum probè sunt clysteres ob partem eius casealem, quæ adstringit & consolidat. Nonnunquam & in his & in adstringentibus clysteribus vitelli ouorum ad duritiem coctorum dissoluuntur.

V. DE SYRVPIS.

Syrupus est medicamentorum succus cum saccharo aut melle liquato decoctus, ad ipsius sacchari mensuram. Hic duplex ponitur à practicis: simplex, qui vsua-

vsualis dicitur : & compositus, qui appellatur magistralis.

Simplices siue vsuales sunt, Syrupus rosatus, violatus, de endiuia, de nenuphare, capilli veneris, de absinthio, de mentha, oxymel scilliticorum, syrupus de eupatorio, de epithymo & de bizantijs. Dicuntur autem simplices, non tam quòd vno simplici medicamento constet, quàm quòd ad vnam ægritudinem & vnum vsum instituuntur.

Syrupus magistralis vocatur, qui compositus est ex varijs medicinis respicientibus varias ægritudines. Verbi gratia, si quis componeret syrupum ex absinthio & stœchade, sumptis in æquali quantitate, resultaret syrupus conueniens stomacho propter absinthiũ, & capiti propter stœchadem.

Est autem syrupus utilis in digerendis ante euacuationem humoribus, vt scilicet facilius & felicius pharmaco euacuatorio pareant. Ideo solent à multis medicis ante pharmaca dari, quamuis nusquam legerimus id obseruasse veteres, sed omnem humorum coctionem naturæ commisisse. Vide comment. aphoris.

9. lib. 2. Corpora cum quispiam purgare voluerit, oportet fluida facere. Hoc autem volebat Hippocrates dicens, concocta medicari, atque mouere non cruda. Et Galenus ad Glauconem lib. 1. de cura tertianæ nothæ nō vult absinthium dari ante diem septimum.

Videntur ergo syrups secundum veritatem deberi magis reliquīs humorum post pharmaca, quàm eorū coctioni. Verum id obseruant plures, vt humores crassi lenti & viscidī syrupis attenuantibus & incidentibus præparentur euacuationi (hoc enim vocant humores digerere) frigidi verò & adhærentes calidis & incidentibus & detergentibus præparentur syrupis. Vt ad materiam pituitosam, qualis est in febre quotidiana digerendam & præparandam educationi.

Syrupus digestiuis materiae pituitosae.

℥ quinq; radicum aperitiuarū mundatarum & temperatarum in aceto per horas quatuor an. 3 s. vel 3 iij. vel corticum quinq; radicum, origani, calamenti, hyssopi, betonicae, chamaedryos, an. m. s. anisi, foeniculi, an. 3 s. passularum mundatarum 3 iij. stœchados ytriufque an. p. j.

an. p. j. fiat decoctio. In colatura dissolve mellis optimi quartaria iij. sacchari albi ℥ iij. fiat syrupus perfectè coctus. Capiat tria cochlearia cum duplo aquæ liquiritiæ, vel cum ptisana, vel cum aqua pas-
sularum, vel anisi.

Ad tenues & mobiles humores syrupus.

Tenues & mobiles humores euacuationi præparantur quibusdam incrassantibus & motum cohibentibus: qui si ferantur ad vias expulsionis, vel in vñs & ductibus, per quos excretio eorum aptè fieri potest, contineantur, sine aliqua præparatione vacuandi sunt. Si verò extra hæc loca contineantur, frigidis syrupis sequabuntur, quorum formula sequitur.

Syrupus ad incrassandos humores.

℥. syrupi de portulaca, acetosæ, endiviæ, nenupharis, de ribes, de berberis, de gresta, cydoniorum, rosarum, vnius vel plurium ℥ vj. vtatur cū duplo aquæ fontis coctæ.

Fiet etiam commodè forma iulep in hunc modum.

℥. syruporum rosarum, portulacæ, & acetosæ an ℥ j. s. vel ℥ ij. aquarum

rosarum, arnoglossæ, cichorii, vel endiuiæ, vel portulacæ, vel acetosæ, an. ℥ ij. aquæ coctæ vel vstulatæ, maximè si adsit alui fluor, ℥ vj. fiat iulep clarificatum & aromatizatum cum ℥ ij. cinamomi electi.

Canon.

Porro si hi humores fluorem alui non fecerint, sed accensi febrem committant, tunc nec syrupis stipticis, nec aquis utendum erit, sed potius frigidis stipticitate carentibus, ut sunt syrupi endiuiæ, portulacæ, violarum, nymphææ, capilli veneris.

Si verò putemus extinctionem maiorem esse debere, ut arceatur felicius putredinis materia, utemur syrupis acetosis frigidis, ut sunt syrupus acetosus simplex, qui in vtraque causa, tam calida quàm frigida exhibetur, etiam oxyzacharum simplex, syrupus de acetositate citri & de limoniis.

Quod si adsit fluor diarrhææ, à talibus humoribus calidis excitatus, syrupi acetosi non ministrantur, quia excoriant. Attamen syrupus de ribes, de berberis, cydoniorum, de succo acetosæ conceduntur,

duntur, quia mediocrem habent aceto-
sitatē.

*Ad humores calidos fiunt apozemata, vel
syrupi magistrales in hunc modum.*

¶ endiuia nouellæ non lotæ, adiantis
capilli Veneris, cichorij, portulacæ, la-
ctucæ, semperuiuæ, scariolæ, plantagi-
nis, omnium, vel aliquorum duorū vel
trium, an. m. ij. quatuor seminum frigi-
dorum maiorum an. ℥ ij. radice cicho-
rij, radice acetosæ, graminis solatri an.
℥ s. vel ℥ ij. fiat decoctio. Cui addi pos-
sunt succi aliquarum herbarum præscri-
ptarum depurati ad sesquialteram vel
sesquiterciam partē decoctionis. In lib. j.
colaturæ dissolue sacchari tabarzet ℥ vj.
vini malorum granatorum ℥ j. s. vel a-
ceti ℥ s. fiat apozema clarificatum & aro-
matizatum cum ℥ ij. santali albi, vel ru-
bri, vel amborum an. ℥ j.

Quod si syrupum perfectæ coctionis
facere velis, adde plus sacchari, & iube
decoqui ad perfectionem, vt seruari pos-
sit: cuius vsus erit cum duplo alicuius li-
quoris, vt aqua cocta, aqua liquiritiæ, vel
aqua aliqua herbarum prædictarum de-

stillata. Destillatarum tamen aquarum
vsum non multum probo.

Quod si apozema non perfecte co-
ctum sit, vt in primo exemplo factum
est, per se erit dandum & sine alterius re
administratione, nec succi erunt adijci
endi, qui tantum in apozemate perfecte
cocto debent adijci.

Similes formæ fieri possunt ex syru-
pis æquantibus siue digestiuis materia
frigida.

Syrupus ad humores melancholicos.

Syrupus de epithymo, syrupus de fu-
moterræ, qui duobus modis conficitur
Vno modo ex solo decocto vel succo fu-
miterræ, & tunc vocatur syrupus de fu-
moterræ simplex.

Altero modo secundum descriptionē
Mesue, & talis recipit myrobalanos, cas-
siam, & multa alia, qui compositus no-
minatur. Syrupus de buglossa, syrupus
de borragine, syrupus de scolopendria,
qui aperit & soluit obstructions lie-
nis, syrupus violatus, qui potenter hu-
mectat.

Simplices medicinæ, quibus compo-
nuntur syrapi isti, sunt hæ, borrago, bu-
glossa,

loffa, fumusterræ, lupulus, epithymū,
 & similia, quæ coctionem talis humoris
 respiciunt.

Ex prædictis possunt fieri syrups, apo-
 nemata, iulep, decocta ad has intentio-
 nes assequendas.

Frequenter autem fiunt syrups laxa-
 tui pro expurgatione pituitosæ materie
 spurix, simul & atribiliarix, quando
 morbi ex illis excitati diuturniores sunt
 partim ad coctionem crudorum, & par-
 tim ad excretionem putrium, aut semi-
 putrium, vt in longis febribus.

*Syrupus laxatiuus ad materiam pituito-
 sam & febres nothas.*

℞. radicū apij, fœniculi, petroselini
 mundatarum, an. ℥ iij. hyssopi, origani,
 salamenthi an. m. s. seminis carthami ℥
 ij. polypodij quercini recentis ℥ ij. anisi,
 fœniculi, anethi an. ℥ j. s. liquiritiæ rasæ
 iij. passularum mundatarum ℥ s. tri-
 um florum cordialium an. p. j. fiat deco-
 ctio colata ad lb. j. vel lb. j. s. In qua in-
 munde agarici recenter trochiscati ℥ j. s.
 bliculorum senæ mundatorum ℥ ij.
 post decem horas fiat colatura, fortiter
 exprimendo. Cui adde syrups violati,

syrupi de byzantijs, & sacchari albi an. iij. fiat syrupus perfectè coctus & aromatizatus cum ℥ j. cinnamomi electi cum scrupulo vno xyloaloës. Dosis huius syripi ex ratione ingredientium potest esse ℥ j. s. quæ quarto aut quinto quoque die cum duplo hydromelitis, id est aquæ mulsæ, vel alterius decocti exhiberi poterit.

Consimili ratione poterunt laxatiu præsentem syrupum ingredientia augeri, vel minui, pro ratione quantitatis syripi conficiendi. Nam præsens syrupus pro sex, septem, vel pluribus dosibus instituitur. Posset ergo fieri seruata ratione proportionis pro vna, duab⁹, aut tribus, plurib⁹ve dosibus.

Haud dissimili ratione fit syrupus laxatiuus pro materia biliosa spuria, vtpote vitellina, quæ febres difficilis eradicationis committit.

Syrupus laxatiuus ad materiam biliosam spuriam.

℥. radicum apij, foeniculi mundatarum & in aceto temperatarum per vnâ noctem an. ℥ s. hyssopi, capilli veneris, adianti polytrichi, scolopendriæ, endi-

uiæ,

siæ, cichoreæ an. m. s. vel m. j. quatuor
minum frigidorum maiorū conuas-
atorum an. ʒ ij. vel ʒ iij anisi, liquiritiæ
asæ an. ʒ iij. passularum mundatarum
s. trium florum cordialium an. p. j. fiat
decoctio, in qua infundē agarici recen-
er trochiscati ʒ vj. folliculorum sene-
mundatorum ʒ j. in colatura dissolue sy-
api capilli veneris & violati an. ʒ. iij.
occhari albi ʒ iij. fiat syrupus perfectē
fectus ponendo in fine expressiōem ʒ
rheubarbari electi infusi vt decet, quæ
pressio coquatur lentissimo igni sine
umma & fumo vsque ad perfectionem
ctionis. Dosis est ʒ ij. vel ʒ j. s. cum du-
plo decoctiendiuiæ & cichorij vel liqui-
riæ, vel cum duplo feri lactis caprini.
syrupus iste est pro quinque aut sex do-
bus.

Quòd si prima dosis non satisfaceret
entioni, aliquid dissolui potest, quod
bidem potestatem habeat excernendi
morem quem volumus educere. vt
ntia exempli,

℥. syrupi prædicti ʒ j. s. feri lactis ca-
prini ʒ iij. fiat dosis: & si inde non seque-
r expectatus effectus, addam vel cassiæ

fistulæ ʒ i. vel diaprunis laxatiui ʒ j. vel
ʒ ij. vel diaphœnici ʒ j. s. vel etiā aliqui
rhabarbari. Idem efficiendum erit in
exemplo syrupi facti pro pituita euacu-
anda.

Syrupus ad atram bilem.

℞. succorum lupuli, fumiterræ, sed a-
marum est, buglossæ, borraginis, pomo-
rum dulcium depuratorum an. ʒ iij.
vel ʒ ij. (Depurantur autem dupliciter
vel per decoctionem & clarificationem
vel per residentiam) Polypodij quercin-
recentis ʒ ij. vel ʒ iij. tamarindorum pin-
guium ʒ j. epithymi Cretensis positi in fi-
ne decoctionis ʒ ij. scolopendriæ, adian-
ti, trium cordialium an. p. j. fiat deco-
ctio colata ad quartaria tria, in qua in-
funde foliculorum senæ mundatorum
ʒ iij. fiat expressio quæ misceatur cum
prædictis succis. Postea addantur syru-
pi violati ʒ vj. Syrupi de buglossa, sac-
chari tabarzet an. ʒ iij. Fiat syrupus per-
fectè coctus & aromatizatus cum ʒ j.
Cinamomi & ʒ j. zinziberis albi & ra-
si. Dosis ʒ ij. cum aqua buglossæ, vel lu-
puli, vel fumiterræ, vel sero lactis.

VI. DE IULEP.

Vlep non multum differt à syrupo, nisi quod leuius coquitur quam syrupus, quod fiat absque permixtione alicuius decoctionis quemadmodum syrupus fieri consuevit. Siquidem fit vel ex aqua infusionis aut destillationis, vel ex succo simplicis medicamenti. vt,
℥. aquæ infusionis rosarum, vel aquæ infusionis violarum ℥ v. sacchari ℥ iiij. coque cum facilitate, & fiat iulep, vtatur cum duplo vel triplo aquæ coctæ refrigeratæ. vel sic,

℥. aquæ rosarum ℥ viij. sacchari ℥ iiij. coque cum facilitate. fiat iulep. vel sic,

℥. succi rosarum vel succi violarum ℥ iiij. sacchari ℥ iiij. Coque cum facilitate. fiat iulep.

Similiter ex alijs rebus vel calefacientibus, vel aperientibus, vel adstringentibus fieri poterunt Iulep. Medici tamen vulgò appellant Iulep, syrupum dissolutum cum aqua cocta, dicentes,

℥. syrupi rosati, vel syrupi violati, vel syrupi capilli ven. vel alterius ℥ iiij. aquæ coctæ lb. f. misce. fiat Iulep.

VII. DE DOSI SIVE POTV.

Dosis siue potus, est medicina laxatiua dissoluta cum aliquo liquore & data in potu. Sunt autem eius plures differentiae pro diuersitate humorum vacuandorum.

Pharmaca simplicia educuntia pituitam sunt, Agaricum, Turbith, Carthamus, Colocynthis, & alia ex Mesue requirenda.

Composita sunt, Diaphenicon in forma opiatae, Diacarthami in forma lozengiarum, Electuarium de citro, Electuarium Indum maius & minus, Benedicta Hiera simplex, Hiera composita, & similia. Hæc tamen composita sunt, ut vnicuique & singularem humorem non vacuent, sed mixtum cum alio humore, putabile flaua vel atra.

Dantur autem pharmaca sub diuersis formis: In forma potabili pro vnica dose seu vice vna: in forma boli, ut dicemus postea: in forma electuarij liquidi, ut opiatae, solidi, ut lozengiae: sub forma syruporum, vel apozematis: sub forma electiam pulueris & pilularum.

Forma

Forma potus.

℞. diaphenici ℥ s. vel ℥ vj. si robustior
sit æger, dissolue cum aqua decoctionis
liquiritiæ, passularum & anisi quantum
sufficit: fiat dosis, cum syrupi violati ℥
vj. vel ℥ j. vel dissolue cum colatura com-
muni, & fiat dosis, vel dissolue cum hy-
dromelite, vel dissolue cum quibusdam
quibusdestillatis, vt aqua lupulorum, bu-
loffa, cichori, & similibus: vel dissolue
in decocto siue brodio pulli, vel cum
lactis, vel sic,

℞. trium florum cordialium an. p. j.
runorum Damascenorum, iuiubarũ,
besten an. quatuor nu. liquiritiæ rasæ
j. s. anisi ℥ j. fiat decoctio colata pro v-
a dosi. In qua dissolue diaphenici ℥ s. vel
vj. syrupi violati ℥ j. fiat dosis.

Si aliud electuarium laxatiuum adde-
velis, subtraham de quantitate vnus,
alterius quantitas cõsimilis addetur,
si dixerò, diaphenici & diacarthami
℥ iij.

*Formula potus seu dosis, cuius decoctio recipit
quædam pituitam vacuantia.*

℞. passularum mundatarum ℥ s. semi-
carthami, polypodij quercini an. ℥ s.

vel 3vj. anisi, foeniculi, liquiritiæ rasæ
an. 3j. s. foliorum hyssopi 3j. Fiat deco-
ctio, in qua infunde agarici recenter tre-
chiscati 3j. vel 3iij. vel 3j. s. In colatura
dissolue diacarthami, vel diaphenici, ve
benedictæ 3iij. vel 3s. syrupi violati 3j.
Fiat dosis.

Ad choleram euacuandam simplicia.

Cholera euacuant succus rosarum
Violæ, Tamarindi, Manna, Diagredion
id est, scammonia præparata, Psilium
Rhabarbarum, Myrobalani.

Cassia fistula purgat tam cholera
quàm pituitam.

Tenuem cholera & aqua citrinaria
educunt succus rosæ & ireos.

Composita autem sunt, electuarii
de succo rosarum, Diaprunis laxatiuum
Diaprunis simplex, Trochisci de violi
quirarò sunt in usu.

Formula potus soluentis bilem.

℞. tamarindorum pinguium 3j. trium flor
cordialium an. p. s. liquiritiæ rasæ 3j. s. p
norum Damascenorum sex num. Fiat deco-
ctio in parua quantitate aque, in qua exp
mantur fortiter tamarindi. In colatu
dissolue cassiæ fistule recentis 3j. vel 3
Fiat dosis.

REMEDIORVM.

411

In simili colatura dissoluere potes ℥ s.
vel ℥ vj. diaprunis simplicis cum ℥ j. s.
vel ℥ ij. diaprunis laxatiui.

Si verò timeatur nocumētum ex dia-
gredio, & æger diues sit, loco diaprunis
laxatiui expressio ℥ j. vel ℥ iij. vel ℥ j. s.
hab.

Aduerte quòd talis potio valet in fe-
bris cholericis, & in his febrib. in qui-
bus timetur phrenitis, valentissima est.
Nam ab ea præstatur auersio simul & re-
frigeratio.

Loco præsentis decoctionis seu cola-
turæ possunt dissolui medicinæ laxatiuæ
colatura communi, vel cum aqua fru-
tuū, vel cum hydromelite, vel cū aquis
destillatis, vel endiuix, cichorij, lupulo-
rum, vel cū brodio pulli, vel sero lactis.
*Formula dosi communis in principio febrium
biliosarum, præsertim tertianarum.*

℥ passularum mundatarū ℥ iij. liqui-
tiæ rasæ, anis. ℥ j. prunorum Dam-
renorum 6. nu. tamarindoru ℥ s. trium
drum cordialium cichorij, endiuix no-
llæ an m. j. Fiat decoctio colata pro v-
dosi in qua dissolue cassiæ fistulæ recē-
℥ j. vel ℥ vj. expressionē ℥ j. vel ℥ iij.

vel ℥j. s. rheubarbari electi infusi vt decet, syrupi violati ℥ s. vel ℥j. fiat dos. Datur manè ante prandium per quinque aut sex horas in die minoris afflictionis.

Si cholera mixta est cum phlegmate pro ratione mixtionis fiet mixtio soluentium bilem cum soluentibus pituitam.

Spica nardi, quæ solet semper cū rheubarbaro iungi, ingrata est ventriculo. Item potenter soluit oppilationes, vt quæ vomitum ciet, & in mulieribus prægnantibus menses fortiter prouocet. Quamputant nonnulli, eam non debere misceri rheubarbaro in medicinis prægnantium, veleorum, qui proni sunt ad vomendum. Ob id si miscenda sit, sufficiens granatrina vel quatuor pro ℥j. rheubarbari.

Dosis sub forma syrupi pro delicatis.

Delicatis, qui ab omnibus medicinis abhorrēt, sit dos sub forma syrupi pro duabus aut tribus vicibus, aut etiā pro vnica dosi hoc pacto, præsertim ad tertianam exquisitam.

℥. endiuix nouellæ, cichorij an. m. trium florum cordialium an. p. s. liqui ritia

REMEDIORVM.

413

Endiuiæ rasæ ℥j. s. prunorum Damascenorum sex numero, tamarindorum pin-
uium ℥vj. anisi ℥s. fiat decoctio collata
ad ℥ij. Vel dicere potes: Fiat decoctio p
na dosi. In qua dissolue syrupi violati
endiuiæ an. ℥vj. vel ℥s. sacchari albi ℥j.
pressionem ℥ij. rheubarbari electi in-
si vt decet sine spica: fiat syrupus lon-
us, id est, quasi sub forma apozematis,
ctus supra prunas sine fumo, longo
mpore, fortiter exprimendo rheubar-
rum in pecia panni linei ligatum. Cla-
tic. Aromatizet. fiat dosis ℥j. s. multi-
catur pro duabus aut tribus dosibus
annium seruata proportione
Quod si syrupum vis facere diu con-
uandum, decoque ad perfectionem,
ex illo syrupo dabitur ℥j. s. vel ℥ij. cum
lo lactis, vel decocto seruiēte tuo pro-
fito.

Etiam addi potest aliquid senę in in-
oione, præcipuè si choleram adustam
bdominari putaueris, vel si pleniorē
fectum medicinæ desideras.

Dosis ad febres nothas, præsertim tertianas.
℥. endiuiæ nouellæ, cichorij, adianti,
olopendriæ an. m. j. quatuor seminum

frigidorum maiorū an. ℥ iij. seminis cathami ℥ j. s. polypodij quercini ℥ ij. tamarindorum pinguium ℥ j. s. seminis endiuiae, scariolae, liquiritiae rasae an. ℥ ij. paffularum mundatarum ℥ p. prunorum Damascenorum, duodecim num. trium florum cordialium an. p. j. fiat decoctio ad lb. j. vel ℥ viij. In qua infunde foliorum senae mundatorum ℥ j. s. agarici recentis trochiscati ℥ j. In expressione colata dissolve syrupi violati & capilli veneris an. ℥ iij. sacchari albi ℥ ij. fiat syrupus coctus supra lentum ignem sine fumo, ponendo expressionem ℥ vj. rheubarbari electi infusi vt decet, fiat syrupus perfectus coctus & aromatizatus cum ℥ s. cinamomi & ℥ ij. santali rubri: reseruetur in vase terreo aut vitreo.

Dosis praedicti syrupi erit quarta pars illius, puta ℥ ij. quae dissolui poterunt cum fero lactis caprini, vel aqua decoctioni communis colaturae, vel cum aquis decoctionis vel destillationis cichorii aut endiuiae. Ego tamen Gorræus aquas destillatas non probo.

Quod si praedicta dosis alium sufficenter non subduxerit, secundae dosi commodum add

addi poterit infusio ℥ ij. aut ʒ j. rheubar-
bari electi, vel aliquid diaprunis laxati-
ui, vel electuarij de succo rosarum: ex-
empli gratia.

℥. prædicti syr. ʒ ij. expressionem ℥ ij.
rheubarbari electi, vel diaprunis laxati-
ui ʒ j. s. vel ʒ ij. seri lactis ʒ ij. vel quātum
sufficit. Fiat dosis.

Aduertendum, quòd prædictus syru-
sus potius exhiberi debet in tertianis no-
tis, quàm exquisitis & legitimis, quòd
sunt paucorum paroxysmorū & bre-
ui tempore finiuntur, illæ verò longæ &
plurimorum paroxysmorum, adeò vt
ab vno equinoctio ad alterum vsq; non-
nunquam protendantur. Ad hæc tertia-
næ puræ ex bile sincerè fiunt, nothæ ve-
rò ex spuria sunt cholera.

Hinc carthamus & agaricum vacuan-
tia pituitam, folliculi senæ vacuantes a-
crum bilem in prædicto syrupo, simul cū
rheubarbaro vacuante choleram, ingre-
diuntur, quò materia nothas febres fa-
ciens, ex longis interuallis euacuetur.

Nō ergo quoq; die, vel tertio vel quar-
to quoq; die, sed plurib. intermissis die-
bus dosis vna exhiberi debet, cōformiter

ad doctrinam Auicennæ de cura tertianarum notharum.

Ad melancholicum humorem educendum simplicia.

Atram bilem euacuât lupulus, fumus terræ, epithymus Cretēsis. Polypodium quercinum, folliculi senæ, lapis lazuli, myrobalani nigri seu indi, lapis armenus, helleborum nigrum, & mille alia, ex Mesue petenda.

Composita autem atram bilem euacuantia sunt, catholicon seu diacatholicon, diasenæ, catharticon imperiale, hiera ruffi, confectio hamech, pilulæ de fumoterræ, pilulæ de lapide lazuli, pilulæ de quinq; generibus myrobalanorum, de epithymo, de helleboro, pilulæ, quarum dosis est ℥j.

Alijs autem compositis medicinis rarò possumus uti ob amarorem quo gustum afficiunt: omnia enim electuaria, excepto catholico, sunt mali gustus, & ob id sub forma potabili conficiuntur.

Formula dosis ad atram bilem.

℥. fumi terre, summitatum lupuli an. m. j. s. trium florum cordialium an. p. j. passularum mûdatarum ℥ iij. vel ℥ s. polypodij

lypodij quercini recentis ℥ iij. cuscute,
epithymi Cretenfis an. ℥ iij. anisi, liqui-
ritie rase an. ℥ j. f. fiat decoctio, in qua
infunde foliculorum senæ mūdatorum
℥ ij. vel ℥ iij. in expressione colata dissol-
ue diacatholici ℥ j. vel ℥ x. syrupi violati
℥ j. fiat dosis.

Hic syrupus violatus & flores cordia-
les miscentur, vt siccitas senæ & epithy-
mi contemperetur. Si verò exquisitiùs
atram bilem purgare volumus, pone-
mus hieram ruffi, cuius dosis est ℥ f. in
qua helleborum ingreditur, qui in vsu
apud Parisienses non est, vel cōfectionis
hamech ℥ f. quæ amarissima est ob copi-
am colocynthidos.

Aduerte quòd medicinæ soluentes a-
tram bilē vtiliter dissoluuntur cum sero
lactis caprini, vel cum aqua decoctionis
vel infusionis prædictarum rerum in-
gredientium dosim præscriptam. vt ex-
empli gratia,

℥ omnia illa vel partem bonā eorum
quæ in præcedente dosi scripta sunt, po-
stea dices, fiat decoctio in sero lactis ca-
prini, & in colatura infunde foliculorū
senæ, &c. & cum aliquibus prædictis ele-

stuariis confice dosim pro natura & robore ægri. vel sic,

℥. folliculorum senæ mundatorum ℥ iij. infundantur in sero lactis caprini per noctem, & in expressione colata dissolue catholici ℥ j. vel ℥ x. vel ℥ j. s. fiat potus.

Nota quòd epithymus sustinet decoctionem, ob id possumus sic scribere,

℥. epithymi Cretenfis ℥ j. bulliat cum sero lactis caprini, postea coletur & exprimat fortiter cū ℥ j. syrupi violati. fiat dosis: quæ si parum sufficiens videatur, adde aliquid catholici.

Hanc potionem consulit Galenus 13. therapeutices, qua putat cancos & omnes morbos melancholicos præcaueri, sed quatuor drachmas solum ponit, quæ nullum præstant effectum, quia bonum epithymum, ut puto, non habemus, quare ponatur ℥ j. pro quantitate, quò fiat commodior executio illius.

Hanc sententiã sequuntur omnes aucthores, qui in suis libris practicis seu epitomis ad elephantiam, quam vulgò lepram vocant, huius meminerunt, & ad curam elephantiasis iam factæ.

De gallo decrepito.

Ad

RE MEDIORVM.

419

Ad morbos tū ex atra bile, tū ex pituita genitos plurimum valere galli decrepiti decoctum pleriq; arbitrantur. Præcipuus vsus illius est ad colicos dolores ex causa pituitosa & partim flatuosa. Itē, & ad morbos pectorales, puta spirandi difficultatem, item ad morbos articulares ex frigida materia subortos. Paratur autem ad colicā partim pituitosam, partim ventosam, hunc in modum.

℥. hyssopi, calamenthi an. m. j. passularum mūdatarum ℥ j. s. anisi, fœniculi, carui an. ℥ vj seminis carthami ℥ ij. polypodij quercini recentis ℥ j. s. trium florum cordialium an. p. j. florum camomillæ p. s. fiat decoctio, ponendo omnia in ventre galli decrepiti præparati vt decet, infusis in fine decoctionis foliorum senæ mundatorum ℥ ij. s. agarici recenter trochiscati ℥ x. fiat colatura ad libras ij. quæ reseruetur.

Item ℥. prædictæ decoctionis ℥ iiij. syrupi violati ℥ j. s. fiat dosis.

Notandum, quod si robustior fuerit æger vel contumax, solutioni aliquid diaphenici adijci potest, vt ℥ j. s. vel ℥ ij. vel tantundem benedictæ.

Aduerte etiam, quòd agaricum suspectum est colicis, vt plerique arbitrantur, tum quòd si per clysteres substantia eius iniiciatur, suæ substantiæ leuitate intestinis adhærēs ea pungit & stimulat, fluxionemq; ad ipsa excitat, ac desiderium desidendi frequens parit, tum quòd virtutem habet è longinquis partibus attrahendi humores, & ob id Democritus medicinam familiæ, vt testis est Mesue, vocauit.

Non rectè igitur dolore affectis intestinis adhibetur, quia fluxionē alioqui prohibendam efficit. Quare consulo in talibus casib. auferendū esse agaricum.

Insuper aduertēdum, quòd camomilla aptè his decoctis imponitur: etsi enim insolens sit apud medicos illius vsus, certum tamen est illius folius decoctum in iusculo cappi vel pulli omnibus internis doloribus valentissimum esse, præsertim colicis & nephriticis, vt multi cum sua salute experti sunt.

Aqua destillationis camomillæ ad eodem vsus exhibetur, valentius tamen est decoctū, quàm destillatio. Amaror decoctionis mitigari potest saccharo pro delicatoribus.

Deco-

Decoctum galli etiam ad morbos pectoris & dyspnœas cōuenienter exhibetur, medicinis pectoralibus cum ipso decoctis vt,

℥. hyssopi, enulæ campanæ an. m. j. partem tertiam, satureiæ m. j. quartam partem, vngulæ caballinæ m. j. seminis carthami, polypodij quercini recētis an. ℥ ij. anisi, liquiritiæ rasæ an. ℥ s. radiceis ireos, radiceis enulæ an. ℥ iij. vel ℥ s. ficuū pinguium nō rancidarum, quatuor vel sex numero, dactylorū pinguium mundatorum à pelliculis iij. numero, iuiubarum sebesten an. xij. numero, passularum mundatarum ℥ j. s. trium florum cordialium an. p. j. fiat decoctio in ventre galli decrepiti venati & præparati vt decet, ponendo in fine de agarico & de folliculis senæ, quantum proposito conuenire videbitur.

Sed nota quando agaricum in hoc casu commodè imponitur, fiunt & ad omnes superfluitates medicinæ sub alijs formis, vtpote sub forma electuarij liquidi, id est, ad formam opiatae, vel solidi, id est, ad formam electuarij per lozen gas siue tabulas.

VIII. DE BULO.

BOLUS est medicina laxatiua in forma mediocriter solida, quæ per frustula deuoratur.

Paratur ex rebus varijs pro ratione humoris vacuandi, sed modus conficiendi simplicissimus est ex medulla cassiæ fistulæ, hunc in modum,

℥ medullæ cassiæ fistulæ, recenter extractæ à canna pingui ℥vj. vel ℥j. sacchari quantum sufficit. fiat bolus.

Si verò timetur nocumentum ex cassia, vt dolor vehemens intestinorum, à quo nonnunquam syncope excitetur, vt quibusdam intestina debilia habentibus, talibus nō est exhibenda cassia, nec per bolum, nec per clysteres. Ob id æger interrogandus est quomodo ex cassia se habeat, ante eius exhibitionem. Putant verò nonnulli authores hoc nocumentum à cassia remoueri, si aliquid addatur granorum berberis, vel sacchari rosati, putantes ex stipticitate eorum ventrem & intestina roborari, impediri que dolorem, quem facit cassia suo lentore & remollitione. Alij aliquid laxatiuum
miscent

miscent cum cassia, quòd tarditatem solutionis acceleret, & vt citius elabatur & descendat. Primi sic bolos instituunt, & utiles sunt morbis renum.

℞. medullæ cassiæ fistulæ recenter extractæ ℥ j. vel ℥ x. granorum berberis ℥ i. cum saccharo rosato: fiat bolus. Alij addiunt ℥ ij. aut ℥ j. aut ℥ ij. diaprunis laxatiui, vel electuarij de succo rosarum.

Exempli gratia,

℞. medullæ cassiæ fistulæ recenter extractæ ℥ vj. diaprunis laxatiui ℥ ij. sacchari rosati tabulati quantum sufficit. fiat bolus.

Notandum est, quòd nonnulli ob venositates, quas parit in intestinis, addunt cum bolo cassiæ aliquid pulueris anisi, rectè, vt ℥ j. vel ℥ ss.

Formula boli bilem educentis.

℞. cassiæ fistulæ recenter extractæ à manna pingui ℥ vj. vel ℥ j. pulpæ tamarindorum pinguium ℥ j ss. rheubarbari electi ℥ ss. vel ℥ ij. vel ℥ j. sacchari quantum sufficit: fiat bolus. Si verò pauper sit, loco rheubarbari fit bolus cum ℥ ss. vel ℥ vj. cassiæ & ℥ ij. diaprunis laxatiui, cum saccharo.

Formula boli ad atram bilem.

℞ catholici ℥ j. vel ℥ x. cum saccharo albo, fiat bolus. vel,

℞ catholici ℥ s. vel ℥ vj. confectionis hamech ℥ j. vel ℥ j. s. cum saccharo. fiat bolus.

IX. DE PILVLIS.

Pilulæ dantur ad euacuationem cuiuscunque humoris. Ad pituitam quidem prædominantem seu choleram notham.

Pilulæ aggregatiuæ maiores, secundum descriptionem Mesue,

De agarico.

De rheubarbaro.

Stomachicæ.

De hiera simplici.

De hiera composita, quæ caput respiciunt.

Cocciæ, quæ dicta sunt à granis cocci, non à capite, vt putant.

Auræ,

Elephantinæ,

Sine quibus,

De hermodactylis, maior, & minor,

Fœtidæ,

Fœtidæ, maior, & minor,
De serapino,
De sarcocolla.

Verùm postrema hæc quatuor pilularum genera magis corruptis & fœtidis humoribus accommodantur. Sic & arthreticæ maiores & minores, illæ quidem, quando pituita, hæ verò quando cholera articularijs morbis dominatur, quo modo & pilulæ de hermodactylis maiores & minores dedicantur.

Pilulæ ad choleram puram mille reperiuntur, quæ eam solâ vacuant, sed nonnullæ eam magis respiciunt quæ spuria est vel multum mixta cum pituita. vt,

Pilulæ de rheubarbaro,

De hiera simplici,

Aggregatiuæ,

De agarico,

Ante cibum,

Imperiales.

Dosis pilularum ferè maxima est ad ʒ
f. ex qua formatur pilulæ nouem cum
aliquo syrupo conuenienti, vt syrupo
indiuia, syrupo capilli veneris, syrupo
stœchados, vel etiam cum oxymelite
aut hydromelite, aut cum succo aliquo.

X. DE APOZEMATE.

APozema est decoctio medicamentorū leniter facta ad humorum concoctionem siue præparationem, & interdum ad euacuationem.

Variè fieri potest & ad diuersas intentiones, vt ad calefaciendum, refrigerandum, humectandum, siccandum, aperiendum, adstringendum, attenuandū, incrassandum, prouocandos menses, & vrinas ex medicamentis proprijs & convenientibus, & ex eorum radicibus, folijs, fructibus, seminibus, prout proposito tuo videbitur expedire. In summa, nō differunt apozemata à syrupis, nisi concoctione, quæ in syrupis fieri solet longa & ad perfectionē, in apozematis autem lenis. Itaq; syrupi diutiùs reseruari possunt, sed apozemata paucis tantū dieb⁹.

Formula apozematis ad humorem biliosum.

℞. cichorij, endiuix, cuscux, adianti an. m. s. radicū acetosæ graminis an. ʒ. s. quatuor seminum frigidorum maiorū mūdatorum an. ʒj. trium florum cordialiū an p. j. fiat decoctio ad lb. s. In cola-

colatura dissolue syrupi violati, vel syrupi acetosi, vel syrupi de limonibus, vel etiam sacchari albissimi ℥ iij. fiat apozema clarificatum & aromatizatum cum ℥ ij. vel ℥ j. cinamomi electi pro duabus dosibus. Similiter fieri possunt apozemata ad alios humores, quorum materia petenda est ex capite de syrupis.

Nota quod in confectione apozematum satis est pro ℥ ij. vel ad summum pro ℥ iij. decoctionis addere sacchari vel syrupi ℥ j.

Possunt etiam fieri apozemata laxatiua, sicut & syrupi, addendo laxatiua in ipsa decoctione, vel infundendo ea post decoctionem factam: vide exempla supra capite de syrupis. Sunt enim illis similia, eo tantum excepto, ut diximus, quod apozemata post dissolutionem sacchari vel syrupi ulterius coqui non debent.

XI. DE MVLSIONE.

Mulsio, ex seminibus mundatis, vel fructibus, vel vtrisque fit nonnunquam ob sitim extinguedam, & pectoris pulmonisque inflammationes, & ad mor-

bos renum aut vesicæ, vel in ischuria, i. vrinæ retentione, stranguria, id est, vrinæ stillicidio, vel ardoribus.

Formula mulsionis.

℥. quatuor seminum frigidorum maiorum recentium & mundatorum an. ℥. iij. vel ℥. s. amygdalarum dulcium excorticatarum in aqua frigida ℥. j. terantur omnia in mortario lapideo, cum aqua fontis prius cocta, & fiat colatura ad lb. j. quæ in vase vitreo seruetur.

Præcedens emulsio valet ad vrinæ ardores siue strangurias, si manè exhibentur ℥. iij. vel vj. ante prædiolum per tres vel quatuor horas. Item ante coenā per duas aut tres horas.

Eadem quantitas vel paulò minor exhiberi potest præmissa lozenga vna diatragacanthi frigidi, in quo prædicta semina & gummi & multa alia ingrediuntur. Quod si in prædictis causis infri- gitatione maiori opus esse putemus, semen portulacæ, lactucæ, pauperis albi mulsioni misceatur.

In causis verò pectoris pineæ recentes nō rancidæ addantur amygdalis dulcibus & ficubus recentibus, mox exhibita lozen-

lozenga vna electuarij diairis simplicis
vel diairis Salomonis.

Etiam prædictæ mulcioni commodè
miscetur aliqua quantitas sacchari, vel
syrupi alicuius tuo proposito apti, sicut
Ruellius ad vrinam hominis saniosam
facere solebat: vt,

℥. seminis papaueris albi, quatuor se-
minum frigidorum maiorū, aut amy-
gdalarum dulciū an. ʒ. ſ. terantur in mor-
tario cum aqua decoctionis liquiritiæ
quantum ſufficit: in colatura diſſolue ſy-
rupi violati, capilli Veneris, myrtillorū
an. ʒ. ſ. fiat mulſio pro duab. vicibus, & ca-
piat manè horis iij. ante prandiolum.

XII. DE PVLVERE.

PVLuis fit ex ſeminibus, radicibus, &
mineralibus contuſis leuiſſimè, & ad-
dito ſaccharo, vt ſint magis grati. Et ad
oleraſque intenſiones adhibentur, qua-
rum communiffima eſt poſt paſtum, ad
uiuandum concoctionem, vel ad repri-
menendos vapores qui feruntur in cere-
brum, vel ad vtrunque, ſicut plerun-
que fit.

Puluis ad iuuandam concoctionem.

℞. seminis anisi, fœniculi an. ℥j. seminis citri, cinamomi, liquiritiæ rasæ an. ℥j. margaritarum electarum, rasuræ eboris an. ℥ss. sacchari rosati quātum sufficit: fiat puluis subtilis, de quo capiat post pastus vnum cochleare.

Qui verò puluis ad reprimendos vapores conficitur, idem etiam valet ad iuuandam concoctionem. vt iste,

℞. coriandri præparati ℥j. s. rasuræ eboris, coralli rubri, cornu cerui vsti an. ℥j. cinamomi ℥ss. sacchari rosati quantum sufficit: fiat puluis, qui detur post pastum.

Profunt etiam ad alia multa, vt lumbricos puerorum, ad strictionem ventriculi & robur, contra pestem, ex materia propria: & tales ante cibum exhibentur vel soli, vel cum vino, vel super testa panis in vino madefacta.

Aliquando etiam dantur ad corroborationem virtutum omnium in febribus malignis, & in magna imbecillitate virium.

℞. rasuræ cornu vnicornis grana iiij. quinque vel sex rasuræ eboris, margaritarum

REMEDIORVM.

43^r

rum electarum, cornu cerui an. gra. sex,
seminis citri, & cardui benedicti an. gra.
iiij. fiat puluis subtilis, qui detur cum ali-
quo liquore cōueniēti, vt vino albo, de-
stillato restauratiuo, aqua scabiosæ, aut
buglossæ, aut alio aliquo simili. Tales au-
tem pulueres vt plurimum dantur circa
mediam noctem, aut summo manē.

Fiunt autem & pulueres laxatiui, vt
est diasen & diaturbith, & puluis electu-
arij diacarthami, quibus sacchari triplū
aut quadruplum addi debet: exhiben-
turq; dissoluti in decocto pulli, vel liqui-
ritiæ, vel ptisanæ. Puluerum tamen isto-
rum vsus rarissimus est apud praticos.

XIII. DE ELECTUARIO, CONSER- ua, lozenga, & manu Christi.

ELECTUARIUM sub duplici forma con-
struitur, sub liquida, quasi in formā
piatæ, vel solida per tabellas seu lozen-
gas, vel in formulas quadratas, oblōgas,
quas manus Christi vocant.

Dantur autē electuaria ad corroborā-
conē Hinc ea non abs re tonica dici pos-
sunt, quasi robur inferētia membris, vt-

pote quæ virtutes naturales, vitales & animales roborant.

Si conficiantur ad roborandum facultates naturales, ieiuno stomacho exhibentur. Si facultas concoctrix imbecilla sit ob frigiditatem, post cibationem exhibentur. Si verò ob humiditatem cum aliqua substantia, tunc ante cibationem per horam aut duas horas offeruntur, videntur alterent temperaturam, & substantiam facient alienam. Sed si facultas vitalis roboranda sit, fermè omnib. horis opportune dantur. Quòd si animalè virtutem roborare intendamus, hora somni vel media nocte commodè exhibentur.

Formula electuarij liquidi ad robur naturalis facultatis ventriculi debilitatæ ob frigiditatem & humiditatem cum substantia.

℞. pulueris electuarij aromatici maioris ex descriptione Gabrielis ℥ ij. pulueris elect. diacalamethi ℥ j. diatrion pepperon ʒ ij. conferuæ anthos, id est, florum roris marini, & rosarum an. ʒ ss. sacchari tabarzet ʒ j. s. syrupi de mentha, quantum sufficit: fiat electuarium liquidum ad modum

dum opiatæ. Detur ante prædiolum siue
mentaculum per horam aut sesquihoram
aut duas horas. Dosis ʒ ss. vel potius ʒ ij.

Electuarium aromaticum rosatū ie-
uno absument humiditates putridas, pa-
to roborat virtutem coctricem.

*Formula electuarij solidi per lozengas, vel per
formulas ad modum manus Christi, ad
intemperiem iecoris calidam, et
obstructiones eiusdem.*

℥ pulueris trium santalorū ʒ ij. pul-
ueris diarrhodum abbatis ʒ j. conferuæ
lichorij & rosarum an. ʒ j. s. saccharita-
arzet siue albissimi dissoluti in aqua ci-
chorij vel endiuix quantum sufficit: fiat
electuarium per lozengas ponderis ʒ ij.
vel ʒ ij. s. vel ʒ iij. Capiat vnam ante pa-
cium.

Conferuæ nonnunquam non appo-
untur, sed soli pulueres.

Solēt apothecarij pro vnaquaꝑ drach-
ma pulueris apponere sacchari ʒ j. tamē
electuarium velis valentius facere, ses-
quidrachma pulueris legitimè ponitur
co ʒ j. sacchari.

Electuarium ad atram bilem.

Si ventriculus afficitur præsentia atræ

bilis refluens ad ventriculum, vel iecoris vitio illam multiplicantis, vel lienis morbis, illam non excipientis, ut sunt obstructions, tunc fit electuarium solidum vel ad formam opiatae cum materialibus sequentibus: exempli gratia,

℥. pulueris electuarii lactificantis Galeni ℥ iij. pulueris electuarii diamargariton calidi ℥ j. (pulueres electuarius de aromatibus, vel de gemmis, vel diamusci dulcis, vel diambra possunt poni, cum eandem facultatem habeant) cōserue buglossae, & borraginis, & violarum an. ℥ j. s. corticis citri conditi ℥ j. sacchari albi dissoluti in aqua buglossae vel borraginis, quantum sufficit. fiat electuarium per lozengas, vel per morcellos, vel ad formam manus Christi, ponderis ℥ iij. vel ℥ s. Quod si placeat effingere in formam electuarii liquidi, duplo aut triplo plus conseruarum adijciatur aliquid pulueris sacchari rosati vel albi, utpote in exemplo praedicto ℥ ij. cum syrupo aliquo humorem atribilarium respiciente, ut est syrupus de buglossa, borragine, rosarum, scolopendriae, epithymi, fumiterrae, de quibus adde quantum sufficit

facit ad interpretationem, vt forma fiat liquida.

Electuarium pro obstructionibus iecoris vel lienis fortibus, à quibus dependet periculum hydropifis, vel quæ iam cachexiam pepererint, fit expulueribus electuاريorum diagalangæ, diacucumeris, diacapparidis, dialacçæ, & ex conseruis, quæ si misceri debeant, conserua cichorii commodè miscetur.

Notandum etiam, quòd electuaria fiunt ex trochiscis vel pulueribus trochiscorum respicientium intétionem, vt in causa calida trochisci diarrhodò, trochisci de corallo, trochisci de bolo armeno, de terra sigillata (maximè si adstrictionem aliquam quærimus) trochisci de carabe, si sanguinis fluorem adstringere volumus. Si verò apertionem seu obstructionis solutionem in hepate vel liene querimus, hanc adipiscimur cum trochiscis de rheubarbaro vel de capparibus.

Electuarium ad virtutem vitalem.

Electuaria virtutem vitalem respicientia, si frigore langueat, possunt fieri ex electuario diambre, diamusco dulci, electuario de gemmis, aromatico nardino,

aromatico muscato, aromatico rosato
maiore Gabrielis, laticificante Galeni vel
Rasis, electuario conciliatoris, confecti-
one alkermes.

Conseruæ ad eandem intentionem
sunt, conserua rosata, buglossæ, borragi-
nis, anthos, corticis citri, zinziber con-
ditum, mala citrea condita (aurengia di-
cunt) & cætera id genus.

Si verò à calido defessa sit virtus, ele-
ctuaria rosata nouella, electuariū trium
fantalorum & diarrhodon abbatis, &
diamargariton frigidum, & trochisci de
camphora vsurpantur.

Conseruæ sunt rosarum, violarum,
buglossæ, borraginis, nymphææ, id est,
nenupharis.

Si tussis ad sit, diatragacanthum frigi-
dum, maximè vbi tenuis & calidus hu-
mor fluit: sicut diatragacanthum cali-
dum, & diairis simplex, vel diairis Salo-
monis exhibetur, si humor lètus & cras-
sus expectorandus sit, id est, contentus
in pectore excernendus.

Si verò suspicio sit de venenosa sub-
stantia, tunc cum pulueribus electuario-
rum frigidorū vel calidorū quæ veneno
refi-

resistunt, admiscemus, vt est macis, muscus, zedoaria, crocus, cinamomum, xyloaloë, in causis frigidis. In causis verò calidis vtiliter miscentur margaritæ, corallum, crySTALLUS, rosæ, camphora. In promiscuis causis, seu calidis, seu frigidis quadam proprietate corroborant & cumentur margaritæ, semē citri, radix tormentillæ, tunici, dictami, os de corde cerui vnum numero, vel si ponderare vis, ℥j. vel 3 s. vt exempli gratia in febre pestilenti.

Electuarium in febre pestilenti.

℥. pulueris elect. diamargariton frigidum 3 j. s. margaritarum electarum candidarum puluerizatarū in mortario marmoreo ℥j. camphoræ grana ij. vel trochiscorum de camphora ℥j. vel 3 s. radicis dictami, tormentille, tunici, & corticis citri an. ℥j. conserue, buglossæ, borraginis, nymphæ, rosarum, vnius, duarum, vel trium, aut omnium istorum ad quantitatem duarum aut trium drachmarum. Sacchari albi dissoluti in aqua rosarum vel buglossæ, vel borraginis quantum sufficit. Fiat electuarium per

lozengas, vel potest fieri electuarium li-
quidum modo prædicto.

*Electuarium ad animalem facultatem
in causa calida.*

℥. trium santalorum, diarrhodon ab-
batis an. ʒj. os de corde cerui, vnum nu-
sacchari rosati tabulati, vel sacchari albi
dissoluti in aqua rosarum, quantum suf-
ficit. fiat electuarium deauratum cum
folijs auri purissimi ponderis ʒss.

Fiunt & electuaria laxatiua ad omnes
superfluitates & morbos, vt simul cum
euacuatione roborem⁹, exempli gratia
ad morbos chronicos ex pituita vel len-
tis humoribus tussim excitantibus.

*Electuarium ad morbos pectoris, &
ad tussim.*

℥. cassiæ recentis & passatæ per seta-
ceum ad vaporem aquæ calidæ ʒij. s. dia-
carthami ʒvj. penidiarum recentium
& diaris simplicis an. ʒss. conferuæ vio-
larum ʒiij. anisi dulcis puluerizati, pul-
ueris liquiritiæ an. ʒss. syrupi violat-
um quantum sufficit. fiat electuarium liqui-
dum ad formam opiatæ. Dosis est ʒj. ve
ʒx. vel ad summum ʒss. quæ exhiberi po-
test ante prandiolum per horam aut ses-
quiho

quihoram ipsam deglutiendo, vel etiam ante prædiolum per quatuor horas propter diacarthami quod diagredion recipit, quod non conuenienter cibis præponitur. Item potest dissolui in decocto pulli, vel in ptisana, vel in colatura communipectorali, & fiat potus exhibendus per quatuor aut quinque horas antepastum. Exhibitionis autem modos præscribes pro natura & conditione ægri.

Electuaria autem talia per lozengas seu bolos fiunt ex medicinis laxatiuis grati gustus, quæ & in puluerem redigi possunt, quorum formæ & modi sunt requirendi ex receptis diacarthami & electuarij de succo rosarum: ad quorum similitudinem alia effingi possunt nostro proposito seruiencia.

IIII. DE CONDITO,
& conserua.

Condita, sicut & electuaria, fiunt ad virium & primitiuorum membrorum robur, quæ potius respiciunt substantiam spiritalem, quàm carniformem aut solidam, nisi quatenus imbecillitas virium

sequitur instrumentarios morbos ipsarum: quare conualescentibus maxime accommodantur.

Conditum ad omnium virium roborationem.

℥. conseruæ anthos, id est, roris mari-
ni, conseruæ borraginis, buglossæ, capilli
Veneris, & cichori an. ℥ ij. corticis citri
conditi ℥ j. s. pulueris electuarij plurissar-
coticon, pulueris electuarij ducis, diar-
rhodon abbatis, & triasantali an. ℥ s. fo-
lia auri sex num sacchari albi quantum
sufficit. fiat conditum.

Ex iisdem autem pulueribus electua-
riorum fit conditum solidum in hunc
modum. ℥. pulueris elect. plurissarcoti-
con, pulueris dianthos, pulueris ducis,
diarrhodon abbatis, triasantali an. ℥ ij.
conseruæ rosarum & cichori an. ℥ j. s.
sacchari albi dissoluti in aqua rosarum
quantum sufficit. fiat electuarium per lo-
zengas seu morsellos ad modum manus
Christi ponderis ℥ ij.

Consimili proportionem possunt fieri
condita vel electuaria ad vnāquāque
virtutis roborationem: vt (exempli gra-
tia) vbi solū vitalis imbecilla fuerit,
tunc electuaria & conseruas hanc respi-
centes

ientes ponam, calidas vel frigidas, pro-
ut desiderat propria intemperies, vele-
ius causa.

*Electuaria calida, facultatem vitalem
respicientia.*

Electua-
rium { Diambra.
Diamargariton calidum.
Diamuscum amarum.
Diamuscum dulce.
De gmmis.
Lætifiant Galeni.

Electuaria frigida.

Electua-
rium { Diamargariton frigidum.
Diarrhodon abbatis, quod
est temperatum.
Diatrionfantalon.

Conseruæ vtrinq; intemperiem respicientes.

Conseruæ { Rosarum,
Borraginis,
Buglossæ,
Violarum.

Conseruæ frigida.

Conseruanymphææ, violarum.

*Condita calida, vitalem facultatem
respicientia.*

Cortex citri conditus, qui in vtraq; cau-
sa exhiberi potest.

Confectio de cinamomo.

Confectio de xyloaloë.

Confectio alkermes, quæ familiaris est
medicis Montispeffulani.

Zinziber conditum.

Pyra condita.

Poma condita, & sic de alijs.

Electuaria calida ad virtutem animale.

Plurissarcoticon.

Dianthos.

Diamuscum dulce & amarum.

Mithridatum & Theriaca opiatæ sunt.

*Conseruæ calidæ animale virtutem
respicientes.*

Conserua anthos.

Acori.

Item opiatæ ferè omnes, vt Mithridatū,
Theriaca, & aurea Alexandrina.

Electuaria calida ad virtutem naturalem.

Diacalamenthum,

Diacuminum,

Diatrionpepereon.

Aromaticum rosatum maioris descri-
ptionis Gabrielis.

Diarrhodon abbatis, quod temperatum
est, & in vtraq; causa opportunum.

Diai-

Diairis Salomonis, siue simplex.

Dialacca, & diacurcuma, quæ valent ad
oppilationes iecoris & ad hydropem.

*Conseruæ calidæ, quæ facultatem natura-
lem potissimum respiciunt.*

Conserua eryngiorum.

Conserua fatyrj.

Zinziber conditum.

Cortex citri conditus.

Carnes cydoniorum conditæ.

Pira condita, & similia.

Electuaria frigida.

Tria santali.

Diatragacanthum frigidum.

Diarrhodon abbatis.

Diamargariton frigidum.

Conseruæ frigidæ.

Violarum.

Conserua { Cichorj.

Nymphææ.

*Conditum ad calidam intemperiem to-
tius venenosi generis.*

℥. pulueris elect. trium santalorum ʒ

ij. pulueris diamargariton frigidi & di-

arrhodon abbatis an. ʒ ij. cōseruæ cicho-

rj & violarum an. ʒ i. s. sacchari albi

dissoluti in aqua endiuix vel cichorj

vel rosarum, quantum sufficit. fiat conditū per lozengas ponderis ℥ ij. vel ℥ iij.

Aliud ad eandem intemperiem.

℥. conferuæ cichorij, violarum nymphææ, buglossæ an. ℥ ij. s. conferuæ rosarum ℥ j. s. pulueris triasantali & diamargariton frigidi an. ℥ iij. foliorum auri per lectulos positorum 8. nu. sacchari albi quantum sufficit. fiat conditum. Dosis cochlear vnum argenteum.

Nonnulli in his conditis, vbi suspicio est venenositatis cuiusdā, vt in pestilentibus febribus, vel in deliquiosis seu synphantibus, addunt de semine citri, semine cardui benedicti, de radice dictami, & tormentillæ, & pro diuitibus de rasura cornu vnicornis, quanuis apud aucthores mentio nulla de ea sit, sed solum opinione vulgi vincit: vt (exempli gratia) in prædicto cōdito subtracta aliquota portione electuاريorum prædictorū, vtputa sub tripla parte, aut sub quadrupla, sic scribi potest. Seminis cardui benedicti, seminis citri, radice dictami & tormentillæ an. ℥ j. vel ℥ s. ex his duæ aut tres solum addi debent.

Præterea electuarijs & conditis trochisci

chisci adduntur, vt exempli gratia pro fluore fistédo, trochiscos diacoralli, diar rhodon, de terra sigillata, de bolo arme- nio, de carabe. Et pro cordis seruanda temperie trochisci de camphora. De qui- bus quantitas ponitur æqualis quanti- tati pulueris electuvariorum, quando sac- charum non admittunt.

XV. DE PASTA REGIA, SIVE
Mazapane.

PAsta regia confectio est apud neoteri- cos sub hoc nomine vsurpata, que po- tissimùm ordinatur ad morbos pecto- ris, vel ad macilentix causas profligan- das. Cuius sequitur formula ad ambas causas, scilicet morbos pectoris pulmo- nisq;, & macilentiam.

℥. amygdalarum dulcium decortica- tarum ʒ iij. pinearum recentium mun- datarum & temperatarum per horas de- cem in aqua scabiosa, vel enulæ campa- næ, vel aliqua huic proposito apta, ʒ s. pi- staciorum recentium mundatorum & temperatorum per vnū diem in aliqua aquarum prædictarum ʒ j. amyli, dia-

canthi, gummi arabici an. \mathfrak{z} \mathfrak{ss} pulpæ dactylorum, sebesten, passularū de Damasco, vnius aut plurium ex istis vnciæ vnius quantitatem, sacchari albi dissoluti in aqua fontis, vel rosarum, vel enulæ, quantum sufficit: fiat pasta regia, quæ in formam placentulæ aut per bolos incidatur. Ponuntur etiam aliquando semina frigida maiora decorticata.

XVI. DE LOHOT, SIVE
Eclegmate.

Lohot medicamentum est ad morbos pulmonis & pectoris, puta ad dyspnœas, apnœas, anhelationes, suspirationes, tusses, siue per defluxionem alicuius substantiæ humide, vt sunt catarrhi, pro ut sæpius accidunt, seu per cōgestionem suboriantur.

*Lohot ad pituitam impactam lentam
et crassam.*

\mathcal{L} . elect. diairis Salomonis & diairis simplicis an. \mathfrak{z} \mathfrak{vj} . lohot de pino \mathfrak{z} \mathfrak{j} . conseruæ enulæ campanæ \mathfrak{z} \mathfrak{ss} . oxymelitis scillitici quantum sufficit: fiat lohot, quo vtatur æger cum baculo liquiritiæ, paulatim deglutiendo siue lambendo.

Si

Si verò opus sit maiori deterfione quã incisione, detergentium quantitatem augebis, & pro oxymelite scillitico syrupũ deliquiritia, aut iuiubis, aut de prafio, aut de hyssopo pones. Syrupum enim de hyssopo putant nonnulli absterfium esse, solũ ob dictum Auicennæ, quod à veritate est alienum, vt Mesue declarat.

Lohot compositum, lohot de pino, lohot de caulibus sanum & expertum, lohot de scilla per se commodè administratur, vbi tamen febris adest vt in pleuritide, ad expectorationem causæ materialis, quæ in fluxu est, partim verò iã defluxæ, lohot in hãc formã construimus.

Lohot in principio pleuritidis, vbi materia fluit.

℞ elect. diatragacanthi frigidi ℥ x. penidiarum recentium, pilularũ albarum an. ℥ iij. syrupi violati, aut de iuiubis, aut amborum, quantum sufficit: fiat lohot, quo vtatur cũ baculo liquiritiæ paulatim deglutiendo. Si verò materia partim fluxa est, partim fluens, vtriq; consulens, facies lohot in hunc modum,

℞ electuar. diairis simplicis ℥ j. diatra-

gacanthi frigidi ℥ vj. penidiarum recens-
tium ℥ iij. syrupi de iuiubis vel hyssopo,
prout magis putaueris intendere mate-
riæ iam fluxæ vel fluenti, fiat lohot.

Fit etiam lohot ad defluxiones calidas
& acutas siue erodentes, tussim excitantes,
vt caliditas & erosio humoris obtun-
dantur, tenuitas verò & subtilitas ipsius
incrassetur, & partes subiectæ ad quas fit
fluxio, tute à nocumento reddantur. vt,
exempli gratia,

℥ elect. diatragacanthi frigidi ℥ j. boli
armeni loti in aqua rosarum ℥ ij. tro-
chiscorum de terra sigillata ℥ ij. syrupi
de papauere quantum sufficit: fiat lohot.
Loco diatragacanthi potest poni diapa-
pauer, vel æqualiter de vtroq; item tro-
chisci de carabe, in quibus ingreditur a-
liquid opij, addi possunt, modò nulla
adsit circumstantia, ex qua opium suspen-
sum esset.

Dantur ista lohot ad phthisim hora
somni, electuarium diapaoueris, lohot
de papauere, pilulæ ad omnes morbos
catarrhi Mesue ad hos vsus, horis iisdem
& ad eandem intentionem admiscean-
tur.

XVII. DE BALNEO ET
Semicupio.

BAlnei vsus, qui apud antiquos frequentissimus erat, nunc rarus est, nec eo, nisi in quibusdam morbis vtimur, vt in arthritide vniuersali, in paralyfi, in febribus hecticis.

Sed ad arthritidem quidem & ad paralyfin balnea naturalia magis cōueniūt: in quorum tamen penuria, parare possimus artificialia, incoquendo in aqua herbas, radices, semina, flores, & metallica etiam nonnulla, sicut morbus præsens exigere videbitur.

Semicupium verò, quod Latini incessum vocant, est balneum particulare, quod accommodatur nephriticis, colicis, iliacis dolorib⁹, modò ex apostemate non oriantur. Prodest & ad morbos vteri: nam ad prouocandos menses, intemperaturasq^{ue} vteri corrigendas conueniens est præsidium.

Formula semicupij pro dolore nephritico, ubi emollitionem & dilationem meatuum, & doloris sedationem querimus.

℞. radicū althææ ʒ iij. foliorū mal-

uæ, bismaluæ, parietariæ, florum camomillæ, meliloti, summitatum anethi an. m. ij. origani, calaméthi, betonicæ, abrotoni an. m. j. seminis lini, fœniculi an. ij. furfuris macri p. iij. Repone omnia in facculo, & fiat coctio in sufficienti quantitate aquæ, pro semicupio.

Nota quòd nephriticus etiam sine clystere prius iniecto balneū ingredi potest.

Aliud semicupium.

Si colicus dolor vel nephriticus videatur esse à ventositate plurima, vel ab humore frigido, qui calefactione & attenuatione siue incisione egere videatur, sic fiet semicupium,

℥. origani, calamenthi, summitatum anethi, camomillæ an. m. iij. fœnigræci, carui, anisi fœ. iculi an. ʒ. ij. baccarū lauri ʒ. i. quòd si implexi fuerint affectus vel causæ affectuum plures, adñcere poteris de medicamētis proposito tuo idoneis, vt si mollitione sit opus, de folijs maluæ, bismaluæ, parietariæ, violariæ.

Si incisio aliqua necessaria iudicetur, aut apertio meatuum, adde radicis asparagi, brusci, apij, quæ omnia inclusa facculo coquuntur ad semicupium. Similiter

ad

ad muliebria prouocanda fiunt infessus
seu semicupia, impositis medicamentis
ad menses prouocandos idoneis, vt ar-
temisia, sabina, marrubium, nepita, cy-
perus, grana iuniperi, quæ omnia ad m.
poni possunt.

XVIII. DE EPITHEMATE,
sive fetu.

EPithema fit ad multas intentiones, &
primò ad iecoris intemperiem cali-
dam corrigendam, cuius forma fit hæc:

℞. aquarum endiuix, cichorij, rosa-
rum, solatri an. ʒ iij. aceti ʒ j. pulueris e-
lect. triafrantali ʒ ij. siue ʒ j. s. misce pro
epithemate iecoris cum filtro, vel petia
linea, vel panno, vel sponsia infusa in
prædicto liquore, & admota iecori
ante pastum per horam vel sesquiho-
ram.

Fit etiam ad eandem intentionem ex
decoctis herbarum confimilium aquis
prædictis.

Si verò adsunt obstructions iecoris
cum intemperie eius calida, hoc modo
fit epithema.

℥.cichorij cū toto, id est, radice & herba: endiuia nouellæ, agrimonix, quod eupatorium est, an. m. j. florum cichorij p. j. quatuor seminum frigidorum maiorum & minorum an. ʒ. s. cyperi ʒ. ij. lupinorum ʒ. iij. omnium santalorum an. ʒ. j. squinanthæ ʒ. s. summitatum absinthij m. s. fiat sacculus, & decoquatur in quatuor partibus aquæ & vna vini cum tantillo aceti vnico feruore in vase terreo operto, & fiat fomentum more prædicto.

Valet multum tale epithema in morbis ab oppilatione pendentibus: & accidentia ab oppilatione pendentia, vt est fluor, qui dicitur hepaticus, qui vt plurimum periodicus est.

Item ad cachexias, quas iecoris intemperies cum obstructionibus parit.

Item ad initia scirrhorum, cui etiam, si scirrhus se prodiderit, relaxantia cum emollientibus addi possunt.

Fiunt etiam epithemata pro ventriculo ad plures intentiones.

Primum ad illius robur, ne recipiat superfluitates aliunde missas, & tunc cū stipticis fiunt.

Secun-

Secundò ad eius intemperiem corrigendam.

Tertiò ad dolores eius sedandos, quæ tunc fiunt pro natura & conditione causarum dolorificarum, debita conseruata contrarietatis lege, prout causa quæque flagitat.

forma primæ intentionis, ut ventriculus à defluxu vindicetur, & tutus euadat, & ne inflammationem vel abscessum patiatur.

℞. rosarum rubrarum p. ij. arnoglossæ, plantaginis, an. m. s. summitatum abanthij m. j. tertiã partem, omnium sanctorum an. ℥ ij. coralli rubri ℥ iij. Reponantur omnia in sacculo, & fiat decoctio in sufficienti quantitate aquæ cum auxillo aceti, cui etiã aliquid vini subdibri addi potest, & fiat fomentum. Collum quamuis achymum sit, attamen non abs re ponitur in decocto, cum tota proprietate ad omnes morbos ventriculi conducat, ergo potius puluerizandum debet.

Epithemata ad alias intentiones ex proprijs medicinis describi possunt, secundum formam propositi epithematis.

Ventriculo etiam ex oleo fiunt epithemata, vt oleo rosarum, camomillæ, absinthij, mastiches, myrti.

Notandum quòd in omnibus epithematis, ad quamcunq; intentionem dirigantur, aliqua immiscenda sunt, quæ essentiam & robur membri, cui admoventur, conseruent, quemadmodum in medicamentis intro sumptis obseruandum vbiq; iubet Galenus.

Sunt autē epithemata & fodus idem. Aliqui tamen distinguunt, dicentes, epithemata dici tantum eum fodus, qui constat ex aquis destillatis & pulueribus simul mixtis: fodus autem dici generalius omnē, qui ex decocto quarumcunq; herbarum & radicum fit.

XIX. DE SACCULO.

SAcculi hñdem de causis adhibentur, ob quas & fodus fiunt. Continent autem herbas, flores, & semina, & alia quædam. Admoventur autem vel ficci, vel aliquo humore madefacti. Sicci seminib & herbis potissimum constant. Madidi prius cōprimendi sunt, quàm loco admoventur.

Sac-

*Sacculus siccus ad colicam ventosam
vel tympanitem.*

℥. milij vstulati p. iij. orobi, furfuris
macri an. p. ij. florum camomillæ, sum-
mitatum anethi an. p. j. cumini, carui an.
ij. baccarum lauri ℥ iij. fiant duo saccu-
li interbastati siue infusi inter duas te-
sas cum bastituris magnitudinis compe-
rentis, vt totum ventrē comprehendere
possint, qui vicissim & alternatim calidi
ventri adhibeantur

*Sacculus humidus ad humoris crudi coctio-
nem, mollitionem, discussionem.*

℥. florum camomillæ p. ij. summitatū
anethi, meliloti, origani an. p. j. scenigræ
seminis lini, an. ℥ j. foliorum maluæ,
fimaluæ, violariæ an. m. s. fiat sacculus,
fiant sacculi duo, qui coquantur in
aqua vel lacte vaccino, & ex decocto fiat
mentum cum spongia vel filtro vel
linnis, vel sacculi duo alternatim locis
dolentibus apponantur.

Secundum hanc formā ad scirrhus &
irities sacculi applicantur ex partim
emollientibus & partim discutientibus, au-
tem viribus vel emollientium, vel discu-
tientium, prout causa duritiæ faciens in-
dabit.

XX. DE SCUTO.

SCuta pro stomacho dantur, propter easdem causas ob quas vnguenta & epithemata fiunt. Sæpius tamen ad aliquam ventriculi intemperiem corrigendam, & ad robur illi addendum ex pulueribus siccorū medicamentorum conficiuntur.

Porro vices suppleant vnguentorum vel emplastrorum, quando propter eorum tædium patientes ea aspernantur.

*Scutum contra intemperiem ventriculi
frigidam cum aliqua substantia
& ventositatibus.*

℥. menthæ, sambuci, absinthij, succorum an. p. j. vel ʒ j. s. caryophyllorū, galangæ, xyloaloës an. ʒ ij. cumini, coralli rubri an. ʒ j. fiat puluis, ex quo fit scutū cum pauca bombace interbastatum inter duas syndones, cum bastituris & ligis vt decet. Appendatur stomacho euersum.

Pulueres non debent excedere sesquunciam ad summum, sæpè sufficit ʒ j. vel ʒ vj.

XXI. DE

XXI. DE CATAPLASMATE.

CAtaplasmata fiunt ex herbis, radicibus, seminibus, farinis coctis in aqua vel lacte, mox additis axungijs, vel oleis, prout resefflagitat.

Fiunt autem cataplasmata ad varias intentiones. Quandoque ad doloris sedationem, quandoque ad resolutionem, quandoque ad maturationem, quandoque ad remollitionem duritiei, quandoque ad consumptionem & exiccationem humorum & vaporum.

In promiscuis autem affectibus etiam promiscuæ intentiones in cataplasmate commiscentur, vt remollientia cum discutientibus, & discutientia cum sedantibus dolorem, prout exempla sequentia demonstrabunt.

Cataplasma in ædemate, in quo necessaria est remollitio cum discussione, seu vt dicunt, resolutione, & doloris sedatione.

℞. foliorum maluæ, bismaluæ, violariæ, an. m. j. vel m. s. radicis althææ, radicis liliorum alborum, radicis ireos an. ʒ. vel ʒ. j. florum camomillæ, meliloti, & cummitatum anethi an. p. j. seminis lini,

foenigræci, vel potes dicere farinæ seminis lini, farinæ seminis foenigræci, farinæ hordei an. \mathfrak{z} s. vel \mathfrak{z} j. vel etiā mēsurari potest per pugillum. cumini \mathfrak{z} j. baccarum lauri \mathfrak{z} ij. croci \mathfrak{z} j. vel \mathfrak{z} s. axūgiæ anatis, anseris, medullæ crurum vitulorum, butyri recentis, olei liliorum, olei irini an. quantum sufficit. fiat cataplasma.

In hoc cataplasmate tres intentiones comprehenduntur, remollitio, discussio, & doloris sedatio, vt ex materialibus ipsum componentibus cognosci potest.

Quātitas remollientiū maior esse debet, si magis remollitionis necessitas nobis insinuata fuerit: & discutiētium maior quantitas, si discussio maior faciēda est. Similiter & de doloris sedatione.

Ergo in principio cedematis vt in principio cuiuscunque abscessus, aliquid re-percussium, quo particula cōfortetur, cum emollientibus miscendum est.

In augmenti principio, plus remollientium, minus discutiētium.

In fine augmenti & statu morbi, æqualiter de vtrisque.

In declinatione verò, quasi purè discutiētia & resoluentia ponenda sunt.

In præfenti forma cataplasmatitis nil stipticum admotum est, quæ tamen apponenda erunt stiptica, in principio fluxionis admovere oportebit.

Quæ autem medicinæ sunt quæ stipticitate polleant, & membri confortationem efficiant, quæ item molliant & discutiant, sunt ex tabulis authorum quærendæ, vt Arnaldi & Sauanorolæ.

Fiunt etiam cataplasmata sine oleis & axungijs, vt est cataplasma illud vulgatissimum ex mica panis remollita in lacte bubulo, & parum incocta, cui vitelli ouorum nonnunquam miscentur cum pauxillo croci, vt granis decem vel duodecim: & est cataplasma, quo sæpè utimur in doloribus podagricis.

XXII. DE EMPLASTRO.

EMPLastra instituuntur ad varias intentiones, eorum autem cōmunis est forma tam medicis quàm chirurgis.

Fiunt ex gūmis, oleis, axungijs, & medicinis ficcis permixtis cum aliqua portione ceræ sufficienti, vel etiam sine cera, si modò materialia possunt per se inspissari & coalescere.

Applicantur autem emplastra omnibus partibus, sed maximè ventriculo, ob easdem causas, ob quas vnguenta, cataplasmata, & scuta ordinantur.

Emplastrum pro stomacho laborante intemperie frigida ob fluxionem frigida substantia.

℞. cerati stomachi confortatiui Galeni ℥ ij. galangæ, caryophyllorum, xyloaloes, coralli rubri an. ℥ ss. ceræ dissolutæ pilo in oleo mastiches vel absinthij, quantum sufficit, simul malaxâdo. Fiat magdaleo, ex quo fiat emplastrum extensum supra alutam ad formam scuti duplicata syndone cum bastituris & ligis, vt decet.

Potest etiam fieri ex simplicibus emplastrum ad prædictas intentiones ad hunc modum.

℞. ladani depurati ℥ vj. mastiches ℥ ij. thuris ℥ j. coriandri præparati, coralli rubei, menthæ sicce, galangæ an. ℥ ij. xyloaloes, macis an. ℥ ss. terebinthinæ ℥ ij. ceræ dissolutæ cum oleo nardi, vel absinthij, vel mastiches, vel rosarum, velex duobus aut tribus ex istis quantum sufficit, fiat massa, quæ extendatur supra alutam,

lutam, ad formā scuti duplicata syndone cum bastituris & ligis, & fiat scutum pro stomacho, vt decet.

Mone apothecariū, vt dissoluat gummicum vino & oleo, deinde reliqua misceat extra ignem.

Ceratum stomachi cōfortatiuum Galeni, fit ex rosis, absinthio, mastiche, spica nardi, cera, oleo rosato.

In causis calidis & vomitibus biliosis, similis formæ fiunt scuta ex frigidis simplicibus, vt est myrtus, coriandrum, corallum, mastiche, quæ temperata est, psidia, balauſtia, item oleis, vt rosato, myrtino, cydoniorum, mastiches.

Fiunt & pro iecore emplastra pro sedanda qualibet eius intemperie, soluentis obstructionibus, & corroboracione.

Emplastrum ad calidam intemperiem iecinoris.

℞. cerati santalini ℥ ij. carnis cydoniorum ℥ j. mastiches ℥ ss. coralli ℥ j. cere dissolutæ cum oleo rosarum quantum sufficit: fiat massa, quæ extendatur supra astatam ad formam lunę crescentis duplicata syndone cum ligis, vt decet. Applicetur hepati.

Fiunt & emplastra doloris sedatiua, & partim maturatiua apostematū, partim resolutiua: vt exempli causa,

℥. mucilaginis seminis althææ, scenigræci & seminis lini an. ʒ iij. farinæ hordei ʒ iij. olei liliorum alborum, pinguedinis gallinæ an. ʒ ij. s. butyri ʒ j. croci ʒ j. vitellos ouorum numero ij. Coquātur mucilagines lento igne cum farina, ponendo vitellos ouorum in fine. Lenite enim & maturat omnia apostemata mista ex materia calida & frigida, & sedat eorum dolorem, in quacunq; parte corporis fuerint.

Si vis facere ipsū appropriatum ad omnia apostemata frigida, tūc adde ammoniaci, bdellij, storacis liquidæ an. ʒ j. & erit efficacissimum.

XXIII. DE VNGVENTO.

VNguenta, quantum ad medicum spectat, fiunt ad dolores sedandos, alterationem præstandam, scirrhorum remollitionem, & discussionē, præsertim in iecore, liene, & ventriculo. Aliarum etiam intentionum causa, & ad alia ab istis

istis membra chirurgica ratione fiunt,
quorum formæ ex antidotarijs petendæ
sunt.

*Vnguentum ad dolorem ventriculi sedandum
ex causa frigida cum præsentia alicu-
ius substantiæ consimilis.*

℥. olei mastichini, nardini, absinthij
an ℥ ss. caryophyllorum, xyloaloës, ma-
cis, calami aromatici an. ʒj. gallæ mo-
schatæ ʒj. vel ʒj. s. si sit diues, quia cara
est, ceræ nouæ, quantum sufficit. fiat vn-
guentū pro stomacho & scutū cum bom-
bace cum ligis, vt decet, quod apponatur
supra stomachum post vnctionem.

*Vnguentum ad dolorem ventriculi sedan-
dum à causa calida ortum, vt à fluxu bi-
li, qui sæpè accidit febribus.*

℥. olei rosati ʒj. olei myrtillorum vel
cydoniorum ʒ ss. santali albi & rubei an.
ʒij. vel ʒ ss. ceræ nouæ lotæ in aqua endi-
uiæ vel rosarum, quantum sufficit: fiat
vnguentum pro stomacho.

Item fiat scutum ex bombace, quod ap-
ponatur stomacho post vnctionem.

In vnguentis non transcendimus ʒj.

Notandum est, quòd aliqui lauant o-
lea cum succo vel aqua destillationis

herbarum frigidarum in causa calida,
vel calidarum in frigida.

Aduertendum præterea nonnullos putare nulla vnguenta vel cerata stomacho adimouenda sine galanga, vt neq; cordi sine mace vel croco, vel cerebro sine spica arabica, vel iecori sine spodio, vel santalo, vel absinthio, vel aliquo simili, rectè putantes membri naturam semper seruandum esse adstringentibus, non tamen semper prænominatis medicamentis. Nam seruanda est in omnibus causis contrarietatis lex, quæ in medicamentis violatur, si galanga forma præscripta adderetur, quia galâga calida est. Siquidem roboratur satis natura ventriculi ex sti-pticis compositionem prædicti vnguenti ingredientibus, quod scilicet mediocriter temperata sint in caliditate, vt ex eorum natura patet.

*Vnguentum ad scirrhus iecoris vel lienis,
quibus hæc duo membra maxime sunt obnoxia.*

℥. radice altheæ, radice liliorum alborum an. ʒj. foliorum maluæ, bismaluæ, violariæ an. m. j. florum camomillæ, meliloti, summitatum anethi an. m. s. farina

rinæ fœnigræci, farinæ seminis lini an.
 ʒj. gummi ammoniaci, vulgò serapini ʒ
 j. bdellij mollis & subalbidi ʒ f. terebin-
 thinæ ʒ iij. gummi pini ʒ f. storacis liqui-
 dæ ʒ ij. vel ʒ iij. medullæ crurum vituli
 vel cerui, si haberi potest, axungia anatis
 & gallinæ, olei amygdalarum dulcium
 & irini an. ʒj. f. vel an. quantum sufficit.
 Dissolue gummi cum vino & pauxillo a-
 ceti, & prædictis oleis addatur cera noua
 quantum sufficit. Mox axungijs, dictis
 pulueribus seu farinis seu herbis prius
 coctis & pistatis, omnia misceantur, &
 fiat vnguentum.

In præscripta formula plura emolli-
 unt quàm discutunt, quia materia scirr-
 rhi id postulat primùm.

Si accommodes prædictum vnguen-
 tum scirrho iecoris, aliquid de comis
 absinthij, de rosis, de squinantho, vel de
 spica nardi addi potest ad membri natu-
 ram & robur seruandum.

Si lieni, aliquid tamaricis corticis, ra-
 dicis capparis, aut similiū miscere potes.

Si verò scirrho ventriculi, absinthiū,
 rosa rubræ, calamus aromaticus, men-
 tha & galanga addi possunt.

XXIII. DE LINIMENTO.

Linimenta sunt vnguenta mollia & liquida, quæ parùm aut nihil ceræ recipiunt, fiuntq; similiter ad eisdem vsus, ad quos vnguenta.

*Linimentum ad molliendum & sedandum
dolorem, vt in pleuritide.*

℥ olei camomillæ, axungia capian. 3
f butyri recentis sine sale 3 ij modicum
ceræ lotæ: fiat linimentum.

XXV. DE FRONTALI.

Frontale seu splenium fit ad dolores capitales anteriores sedandos, vel ad somnum conciliandum.

Ad capitis dolores sedandos ex intermissione calida, vt in febrib. sæpè contingit.

Item à causis frigidis fit frontale, vt Galeno placet, ex rosis rubeis in aceto maceratis, positis interdum inter duas telas latitudinis trium digitorum, & longitudinis ab vna aure ad alteram: vel fit ad eandem intentionem in hunc modum.

℥. rosarum rubrarum p. j. f. florum
nym-

nymphææ, violarum an. p. j. betonica, meliloti an. p. s. ponantur omnia inter duas syndones, si patiēs sit diues, vel inter duas telas, si sit pauper, & fiat frontale intersutum, vt decet pro frōte & temporibus.

Si verò somnum conciliare volueris, adde dicto frontali folia lactucæ vel papaueris albi recentis, vel mandragoræ locis & temporibus, quib. haberi possunt, sed parū ex istis frigidis.

Omni autem tempore semina papaueris albi, vel cortex capitum papaueris albi, vel semen lactucæ, vel semen iusquiami imponuntur. vt exempli gratia,

℥. florū nymphææ, violarū, & meliloti an. p. j. florū lactucæ vel papaueris albi an. m. vnius partem tertiam, vel alterius ipsorum m. s. seminis papaueris albi ℥ ij. seminis lactucæ, seminis anethi, seminis hyoscyami albi an. ℥ s. Contundantur omnia, & fiat frontale inter telas vel syndones cum bastituris & ligis vt decet.

Prædicto frontali melilotum & semē anethi adduntur ad confortandum cerebrum, & vt à frigidis non lædatur.

In cephalalgïis à causa frigida fiunt frontalia ex herbis & floribus calidis, vt saluia, roremarino, camomilla, betonica, bryonia, meliloto, & similibus.

Frontalia antequam fronti adhibeantur, aliquo liquore perfundi solent, vel vapore aliquo suffiri. vt exempli gratia,

℞. aquarum rosarū, betonicæ, & melissæ an. ʒ j. aceti ʒ ss. misce. ex prædictis a-
quis aliquota portio effundatur super
tegulam ardentem vel aliquid simile. E-
uaporetur prædictum frontale ad vapo-
rem prædictarum aquarum.

Illinuntur fronti multa ad easdem in-
tentiones, ad quas frontalia fiunt, vt in
causa calida vnguentum populeum, ru-
bea trochiscata dissoluta in aqua conue-
niente intentioni: quæ tamen in raro est
vsu apud Parisienses.

In causa autem frigida mithridatium
vetus plerisque illinitur, & aurea Alexan-
drina, & similia.

In omnibus causis utilissimè, Galeno
12. therapeutices teste, oxyrhodinum il-
linitur, quod fit ex oleo rosaceo & sextu-
pla parte aceti. vt exempli gratia,

℞. olei rosati ʒ j. aceti ʒ ij. misce agitan-
do

do in phiala: vel sic in caufis calidioribus, vbi ad præcautionem nephreniticus effectus oriatur, frigidiora admiscemus in hunc modum.

℥.olei rofati ℥ j. olei nenupharis ℥ s. olei papaueris ℥ iij. succi folatri, vel lactucæ, vel papaueris albi, aquæ rofatæ, aceti an. ℥ s. misce, agitando in phiala diutissimè. Liniatur pars anterior capitis, imò totum caput, si cerebrum inflammationem senserit.

XXVI. DE CVCVFA, ET semicucufa.

CVcufa fit pro cephalalgïis, id est, doloribus capitis, potissimum frigidis, & nonnunquam ad catarrhos sistēdos: exempli gratia,

℥. sampfuci, id est, maioranæ, roris maritimi, vtriusque stœchados, arabicæ & cicutinæ, an. p. j. rosarum rubrarū p. j. s. corticis citri sicci, granorum alkermes an. ℥ iij. macis, piperis longi, cubebæ, caryophyllorum an. ℥ s. fiat pulvis, ex quo cucufa fiat inter duas syndones cū paula bombace interbastata, vel cū tormen-

to siue bourra vulgò, vel rasura squarlatæ, seu panni coccinei, ad formã & mensuram datam.

Quòd si dolor decumbat plus in anteriorem partem, plus puluerũ siue specierum erit ponendum in ea parte. Similiter si in posteriori, & æqualiter in toto capite, fit cephalgia.

Semicucufa verò dicitur, quando vni tantũ parti prouidemus.

Si verò catarrhos sistere volumus, tũc stiptica miscemus, vel ex purè stipticis cucufam facimus, frigidis vel calidis prout causa postulat.

Ergo cõponimus cucufam cum milio vstulato vel non vstulato, mirtis, nucib. cupressi, sandaracha, vulgò vernice, cortice thuris, & similibus stipticis.

XXVII. DE SVFFITV.

SVffitus fiunt ex rebus siccis ad sistẽdas destillationes, quæ è cerebro decumbunt in partes subiectas: & fiunt ex medicamentis adstringentibus. vt,

℥.rosarũ rubrarum p.j. mastiches ʒi. vernicis ʒj. misce: fiat suffit⁹ capitis. vel,
℥.milij

℥. milij p. j. rosarum rubrarum p. s.
verniciis, olibani an. ʒ s. misce pro suffitu
capitis.

Nota, quòd vbi destillatio decūbit in
pulmones, & sputa inde sequuntur, non
est suffitus accipiendus per os, quoniā ni-
mis constringit anhelitum, & impedit
expuitionem, in crassando humores. Sed
debent tantum suffiri tegumenta capi-
tis, vel lana, quæ capiti superponatur.

XXVIII. DE COLLYRIO.

Collyrium est medicamentum in for-
ma liquida, quod adhibetur ad sanā-
dos oculos.

Quare cū varia sint oculorum ma-
la, fiunt etiam collyria diuersis modis.
Alia enim ophthalmiæ principio conue-
niunt, alia in statu, alia autem in declina-
tione, quemadmodum & in reliquarum
articularum inflammationibus.

In principio igitur debent fieri ex re-
mercutientibus frigidis & stipticis, vt al-
umine oui, mucilaginibus seminis cy-
doniorum, & psyllij, & reliquis eiusdem
cunctatis, vel solis, vel dilutis cum aquis
conuenientibus, vt,

Collyrium in principio ophthalmiae.

℞. albumen vnius oui, agitetur cum aqua rosarum, vel plantaginis, vel melissæ, vel omnibus his, & fiat collyrium, quod inñciatur intra oculum dolentem. vel,

℞. mucilaginis seminis cydoniorum extractæ cum aqua plantaginis vel rosarum ʒ j. misceatur cum albumine oui, multum agitâdo cum spatula, & fiat collyrium.

Quòd si dolor non est in oculo nec rubor, sed sordes tantum quæ siccari debet, conuenient collyria ex tutia præparata, & aloë lota, & lapide calaminari & reliquis similibus, quæ excipi debent cum aliquo liquore conuenienti, nisi malis pulueres ipsos siccis imponere oculo, sic enim magis sordes extergent & desiccant.

XXIX. DE NASALI, SIVE errhino.

INñciuntur intra nares medicamenta ad multas intentiones, vt ad sistendum profluuium sanguinis è naribus, ad mouendas

uendas sternutationes, vt in prouocatione partus, vel educatione secundarum post partum retentarum, præterea ad expurgationem cerebri.

Id autem fieri potest per varias formas, vt per pulueres siccos, qui intra nares insufflantur, vel per liquida, quibus nares inunguntur, vel per solidiora corpora, quæ intra ipsas immittuntur.

Nasalia ad sistendum profluuium sanguinis per nares.

℞. pilos qui sunt in ventre leporis p. s. cinuginis salicis p. s. boli armeni & sanguinis draconis puluerizatorum an. ʒi. incidantur pili minutissimè, & misce simul omnia, quæ insufflentur intra nares, vel dissoluantur ea omnia cum aliqua aqua stiptica, vel cum succo alicuius herbæ, vel cum albumine oui, additis etiam si velis balaustris, vel malicurio, vel iocacia puluerizatis, & cum panno lineo fiant nasalia, quæ in prædictis medicamentis intincta, indantur intra nares.

Nasalia ad sternutationes excitandas.

Excitantur sternutamenta ex siccis pulueribus inspiratis, qui acres sint &

mordicâtes, quales sunt piper, pyrethrū
staphis agria, radix ireos puluerizata.

Eadem materialia possunt excipi aliquo liquore & iungi naribus, vel cū panacis aut serico contorto immitti intra unam narem, vel intra ambas.

XXX. DE APOPHLEGMATISMIS.

APophlegmatismi sunt medicamenta, quæ ex cerebro pituitam in os prouocant.

Valent ad vacuandum cerebrum. In cerebro vsu est mastix, quæ diu detenta in ore, & masticata pituitam elicit.

Item saluia, cuius folia in ore detenta, similiter pituitam euacuant per os.

Item noduli ex pyrethro, pipere, staphide agria, radice ireos & panacis, contenti in ore.

Præterea gargarismata ex hisdem medicamentis composita.

Fiunt etiam ex hisdem rebus vnguenta quibus palatum illinitur. Illa enim calore suo & acrimonia pituitam attrahunt per colatorium palati.

XXXI. DESTILLATVM RE-
stauratiuum.

Flūt destillata ad virium robur susten-
tandum, ægro iam debili existente nec
potente concoquere solidius alimētum.

Sunt aut̃ mixti generis, scilicet partim
alimenta, & partim medicamenta.

Componūtur autem ad varias inten-
tiones.

Alia enim adstringūt, vt in profluujs
alui: alia alterant, vt quæ in febribus ad
refrigerandum dātur, aut in morbis fri-
gidis ad calefaciendum: alia verò vene-
nis & malignitati humorum resistunt,
vt in febribus pestilentialibus. Fiunt au-
tem hoc modo.

Destillatum restauratiuum adstringens.

℥. conseruarum cichorij, rosarū sym-
phyti, cornelorum & miuæ cydoniorū
an. ʒ ij. pulueris elect. diarrhodon abba-
tis, triasantali an. ʒ ij. trochiscorum de
carabe, de berberis, & de terra figillata
an. ʒ ss. coralli rubri, lapidis hæmatidis
an. ʒ j. aquæ decoctionis caponis vnus,
vel duorum alteratorū cum plantagine,
centinodia, thapso barbato, lactuca, se-

mine berberis, sumach, & omphacio, lb̄ viij. Repone omnia in alembico cum canibus duorum pullorum, vel duarum perdicum, vel duarum turturum, vel vnus caponis, vel plurium ex his, & cum mica vnus panis albi vel duorum panum madefactorū in aqua rosarum: fiat destillatio in balneo mariæ, lento igne.

℞. prædictæ destillationis lb̄. s. succi mali granati ℥j. vel ℥j. s. sacchari rosati ℥ij. cinamomi electi ℥. passentur per manicam Hippocratis: vtatur æger omni hora.

Destillatum restauratiuum refrigerans.

Quod si vis facere destillatum quod vim habeat refrigerandi, seruata eadem compositionis ratione pro conseruis adstringentib. addes refrigerantes, vt conseruam nymphææ, violarum, rosarum, cichori, melissæ, & similiter electuaria frigida, vt diamargaritō fridum, & trochiscos de camphora, & alterabitur decoctio carniū cum lactuca, acetosa, portulaca, scariola atq; similibus.

Destillatum restauratiuum ad febres malignas & pestilenciales.

℞. conseruarum violarum, nenupharis,

REMEDIORVM.

477

ris, melissæ, borraginis, & buglossæ an. ʒ
 j. corticis citri conditi ʒ j. radicis dicta-
 ni & tormentillæ, rad angelicæ, rad.
 gentianæ, an. ʒ s. pulueris elect. diamar-
 gariton frigidi, omnium santalorum,
 poli armeni, trochiscorum de campho-
 ra, ligni aloës an. ʒ ij. rasuræ eboris, cor-
 nucervi, macis, cinamomi, caryophyl-
 lorum, seminis cardui benedicti an. ʒ j.
 heriaces veteris ʒ ij. aquæ decoctionis
 uorum pullorum, vel caponum altera-
 rum cum acetosa, scabiosa, lactuca,
 borragine, buglossa quart. ʒ. Repone o-
 mnia in alembico vitreo cum carnibus
 quibusdam, & cum micis duabus panū
 borum in vino albo infusis. Fiat destil-
 latio lento igne, vt decet.

℞. prædictæ destillationis lb. s. syrupi
 acetositate citri ʒ ij. misce. Vtatur eger
 omni hora.

F I N I S.

DOCTRINAE ET
PRAECEPTA QVAEDAM
EX PROBATISSIMIS
QVIBVSQVE MEDI-
cis desumpta.

Quæ debeat præscire optimus medicus.

Quia ubi definit physicus, ibi medicus incipit: & coniunctio physices & medicinæ erit necessaria.

Proinde medicus antequam ad subiectam sibi materiam, corpus & temperamentum scilicet hominis veniat, cogitur præscire cum physico elementa esse quatuor, ex quibus omnia perfecta corpora, quale hominis, componuntur: ignem calidum & siccum, aërem humidum & calidum, duo levia: aquam humidam & frigidam, terram frigidam & siccam, alia duo grauia.

Dehinc ex illis fieri quatuor qualitates tangibiles, calidum quod eiusdem naturæ congregat, & diuersæ segregat: frigidum, quod dissimilia congregat: humidum & siccum,

Tertiò

PRAECEP. MEDIC. 479

Tertiò, hinc progreditur ad mixtionem eorum, vnde temperamentum qualitatum fit in aliqua specie, vel in toto eius corpore, vel in aliqua parte, & hinc facile ad temperatum descendet; si compositio ledatur, si solvatur, si corpus vel pars, vel membrum calidius, ficcius, humidius, frigidius solito, vel præternaturam compositi: tunc enim quandam in elementis cognoscit seditionem: quæ si non componatur aut refrenetur, conijcit ad fore corporis detrimentum, vel magnum vel minus, prout à pace & concordia & ab imposita temperati lege recesserint, & ex prædominante & dissidente qualitate. iam præuidet vtcunque causam dissidij. Adijcit postea considerationem quatuor humorum, qui in corpore humano sunt, quiq; nisi ex prædictorum elementorum qualitatibus dinosci possent: nã bilis flaua, igni, calida & humida, sanguis aëri respondet: pituita aqua: atra bilis terre. Quos postea considerat vt naturales & non naturales, per se & per accidens, & alios similes excrementorum loco, foras extra corpus mittendos: quales, pituita narium, aquosa,

mucosa, vitrea, gypsea, urinam, sudores, deiectiones, excrementa cutis. Deinceps considerat per partes corpus, & per membra facultates, actiones, spiritus. Atque ita suo subiecto corporis cognito, transfert cogitationem ad ea, quæ hoc corpus conservare sanum, quæve lædere possunt extrinsecus, & aliunde, quàm ex harmonia & dissidentia intrinseca. Considerat itaque aërem ambiētem, cibum, potum, quietem, somnum, vigiliam, repletionem, inanitionem, animi affectus: quæ nos in quinque contraximus morborum causas: nam eadem considerantur & pro sanitate confirmanda, & pro morborum causis dignoscendis.

Quartò postquam hæc novit generaliter, pervenit ad rem propiùs, nempe ad indiuiduum considerādum, in quo observat morbum cuiusmodi sit, causas, & symptomata.

Et ita quintò ratiocinatur apud se, ex præteritorum cognitione, præsentium inspectione, futurorumque præfagio, quod sibi de hoc morbo vel corpore præsentem conservando videatur: hinc crises, & dies decretorios observat, si curabilem ægritudi-

rudinem videat. Postremo loco, à ratio-
inatione ad factum venit, & incipit o-
nem adferre: vel ex victus præscriptione
eu diæta, vel pharmacis, vel manu ipsa:
n diæta, habet ministros coquos: in
harmacis, seplasiarios, herbarios phar-
macopolas: in manu, chirurgos: si mor-
em inferat, vespillones. Mallem ego ex-
ertis credere, quàm bene ratiocinanti-
us. Neque satis laudare possum institu-
um Babyloniorum, qui nullos habebāt
rofessione medicos, sed suos ægrotos
forum efferebant, vt viri, qui eos adi-
ent consilium darent, hortarenturque
ea, quæ ipsi faciendo effugissent simi-
m morbum, aut alium nouissent effu-
sse: nec fas erat, quenquam ægrotum
létio præterire: vt ait Herodo. in 1. Stra-
bo in 16. Atque eundẽ morem seruatum
Hispania apud Basteianos, & apud Ae-
gyptios, idem Strabo tradit lib. 3. quam-
s postea Aegyptijs singulorum mor-
orum facti fuerint singuli medici, teste
Herodo. in 2. Refert autem Suidas, dum
Ezechia agit, olim fuisse in vestibulo
mpli Salomonis librum remediorum
iusuis morbi, inscissum, quem reuul-
x fit

fit Ezechias rex Hierosolymorum, quod
populus neglecto Deo, nec inuocato, sa-
nationem malorum inde peteret.

De morborum causis.

PROBUS medicus, qui ex arte curat, ma-
ximum fecerit, si possit consequi mor-
borum causas & origines, ut eo restitua-
naturam, quam laesam videt, unde re-
cessit, & remedia conuenientia adferat.

Itaque mihi videntur quinque causa
morborum in summa esse: prima, De-
voluntas: secunda, animus: tertia aer
quarta, alimenta: 5. motus. Nec sum igno-
rus alio modo medicos tradere sex cau-
sas alterare corp⁹ nostrum extrinsecus
apud Gale. in Isagogicis, & lib. de salubr-
bus, & commen. 2. in Hipocratem de hu-
mana natura: eas tamen & ad has con-
traxi & alias addidi.

Diuinitus & supernaturali causa, ob
peccata & scelera hominum a Deo in vin-
dictam immittuntur morbi, quorum
ignorantur a medicis sepius cura & cau-
sa medica.

Qui delinquit in conspectu eius qui
fecit

Ecceitum, incidet in manus medici. Ec-
 les. c. 38. Et Dominus noster Iesus Chri-
 stus in Euang. D. Ioan. c. 5. Ecce sanus fa-
 ctus es, iam noli peccare, ne peius tibi
 contingat.

Misit Dominus vlcera & vesicas tur-
 rentes in Aegyptios contumaces, Exodi
 9. & 1. Reg. 5. Percussit Dominus Philis-
 tinos detinentes arcam foederis, in se-
 retiore parte natium. & Herodem phti-
 as, cum non daret gloriam Deo, Actu-
 m 12. Immisit Deus pestem ob peccatū
 Dauid, quod numerasset populum 2. Reg.
 26. Sic dextera Hieroboam subito exa-
 rit, quod Dei prophetam iussisset ap-
 prehendi 3. Reg. 13. Lepra Naami adhæsit
 Elizi, ob eius peccatum & posteris eius,
 2. Reg. 5. Ozia regi statim orta lepra in
 monte, quod sibi vsurpasset officium sa-
 cerdotis in adolendo incenso 2. Paralip.
 26. & Maria soror Moysi apparuit e ve-
 stigio leprosa, ob murmurationem in
 Moysen, Nume. 12. Vnde factus mutus &
 paralyticus Heliodorus expolians tem-
 plum sanctum, 2. Machab. c. 3. quam a-
 ctio? ab eodem & squama oculis D. Pau-
 lum Actuum cap. 9. & cæcitas Elimæ magi,

Actuum 13. Hinc mutus Zacharias, ca. 1. Lucæ.

Mittuntur & ægritudines in probationem piorum, & ad exemplum aliorum: sicuti percussus Iob plaga magna, ut testa raderet saniem, Iob ca. 2. Tobias cæcus factus, cap. 2. Tob. Datus stimulus carnis D. Paulo, qui illum colaphizaret, 2. Corinth. c. 12.

Sed hoc cōfessi sunt principes medicinæ, à Deo (vocabant ipsi Deos) immitti morbos, nec ab alijs quàm ab ipsedē petēda auxilia, ut Hipocrates lib. de insom. lib. de probitate honestatēve Celsus in prologo suæ medicinæ, & Homerus de peste in I. Iliade.

Quamobrem & medicinā à Deo pendere & salutis potestatem, ut quando illi libuerit, possit conferre, nemo ambiget. Sicut ex prædictis sacris exemplis, Maria soror Moïsis, Hieroboam, Heliodorus, Paulus, Zacharias, conuersi ad dominū, sanati sunt, & Tobias, & Iob, & Ezechias, 4. Reg. 20. c. & Esaia 38.

D. Iacobus hunc modum medicinæ, orationem ad Deum dicit, ut oratio fidei sanat infirmū. Epist. c. 5. Exhibuitq; suffi-

Insufficiens Deus Dominus documētum,
 cum nobiscum conuersatus, tot agros
 sanauit, mortuos suscitauit, & incurabi-
 les morbos verbo solo curauit, vt pas-
 sim in libris Euangelij legitur: sicut &
 dedit potestatem curandi omnes infir-
 mitates apostolis, fidelibusq; Chri-
 stianis in nomine suo, Matth.

10. Mar. 3. & 16. Actuum

5. & cap. 28. Lu-
 ca 10.

F I N I S.

Errata.

Pag. 6. lin. 13. triplicia. 120. 26. ista fiat. 27.
 idem illa fiat.

INDEX RERUM ET
VERBORUM.

- A** Corus. 249
A Adipis declaratio. 31
A Ammoniacum. 234
A Anhelitus signa. 22
A Ani morbi. 129
A Animæ facultates 6. organa quæ ibi habi-
 taculum potissimum ibi. 7
A Appetitus caninus. 175
A Apophlegmatismi. 1474
A Apostema quid. 98. 135
A Apozema quid. 426. formula ad biliosum hu-
 morem. ibid.
A Arenulis conuenientia simplicia. 229
A Arteriae quid. 8. declaratio. 30
A Asthma. 158
A Attram bilem euacuans bolus. 424
A Auricularum indicia. 113
A Aurigo. 188
A Aurium morbi. 117. defectuum signa et cau-
 sa. 53
B Alneum. 449
B Barbæ signa. 13
B Bdellium

INDEX

<u>Bellinum verum.</u>	243
Bolus quid. 422. Bilem educens.	423
Brachiorum signa.	17
<u>Bulimus, vel nimius appetitus.</u>	75
C.	
<u>Aduci morbi declaratio.</u>	46
Calamus aromaticus.	249
<u>Calculo conducentia simplicia.</u>	225
amphora.	245
<u>Canis rabidi morsus.</u>	30
<u>Capitis emunctoria. 7. indicia ibid. morbi cau-</u>	
<u>sa. 34. morborum definitiones. 115. passio-</u>	
<u>nes. 34. passionum indicia. ibid. passionum</u>	
<u>iuxta causas remedia. 36. rheumatis signa.</u>	
<u>37. tremoris declaratio.</u>	149
Cardamomum.	251
<u>Cardiaca passio.</u>	60
<u>Carnis hominis declaratio & indicia.</u>	35
Caryophylli.	252
assa.	250
<u>Cataplasmata. 457 cur fiant. ibid. In edema-</u>	
<u>te ad remollitionem cum discussione. 457.</u>	
<u>Cerebrum est secundum membrum in crea-</u>	
<u>tionem. 8. iuxta suas qualitates complexionis</u>	
<u>hominum regit. 8. 9. Quid alijs membris tri-</u>	
<u>buat, quo caret & sanguine etiam curat, ibi:</u>	
<u>qualitates habet cordi oppositas.</u>	ibid.
	x + Cerebri

INDEX.

Cerebri cellulae quot. 7. pellicula vel membranae tutelares.	ibid.
Cerebro quae conueniunt.	174
Ciborum abominatio.	73
Chirurgica quaedam.	138
Clavi.	101
Cinnamomum.	250
Colica passio.	80
Colli signa.	17
Cholerae euacuantia simplicia.	410
Collyrium. 471. In principio ophthalmiae.	472
Conditum. 439. ad omnium virium corroboracionem.	440
Conditum calida ad vitalem facultatem.	441
ad calidam intemperiem omni venenosi generis. 443. aliud ad eandem intemperiem.	444
Cordei signa. 20 tremor.	60
Cordei conuenientia simplicia.	178
Cōserua. 431. 439. ad omnem intemperiem.	441
calida ad animalem virtutem. 442. ad facultatem naturalem. 443. frigida.	ibid.
Cortices.	249
Cucufa.	469
Curcuma.	252
Cutis morbi quidam.	138
D.	
Dentium signa. 15. dolorum causa.	56
Destilla-	

INDEX.

Destillatum restauratiuū. 475. Idem adstrin-
gens. ibid. Idem restringens. 476. Idem ad
febres malignas.

Diarrhœa.

Doronicum.

Dyspnœa.

Dysenteria. 83. huic cōuenientia simplicia. 206

E.

Lectuarij solidi formula ad intemperiem
calidam iecoris & obstructionis eius. 433.

Ad atram bilem. ibi. Ad virtutem vita-
lem. 435. In febre pestilenti. 437. Ad ani-
malem facultatem in causa calida. 438.

Ad morbos pectoris & tussim. ibid.

lectuaria calida ad vitalem facultatē. 441.
frigida. ibid & 443

implastrum. 459 pro stomacho laborante in-
temperie frigida. 460. ad calidam intem-
periem iecinoris. 461

empyema. 121

epilepsie declaratio. 46

erithema. 451

euphorbium. 235

F.

Aciei morbi. 118

Febrium genera & signa. 130

Febris. 61. tertiana putrida. 65. quartana. 67.
con-

INDEX

continua 68 acuta.	70
Febres putridae.	112
Febribus calidis medentia simplicia. 230. fri-	
gidus & diuturnis. 231. tertianis. ibid. pesti-	
lentialibus.	233
Fellis signa. 25. ei conducentia simplicia.	199
Forus. 451. eius inuentionis causa.	453
Frontis indicia.	12
Frutices.	249
G. Alanga.	252
Galbanum.	236
Genarum signa. 13.	238
Gulae morbi. 119.	244
Gutta arthritica.	94
H. Hemorrhoides.	90
Hemoptoica.	58
Hepatis signa. 23. ei conducentia simplicia.	178
Horror in pilis.	72
Hydropisis. 86. ei conuenientia simplicia.	217
I. Ctericia. 88. ei conuenientia simplicia.	221
Iliaca passio.	80
Insomnie remedia.	46
Intestinorum diuifio. 26. morbi.	124
Inlep.	407
	Labi-

INDEX.

L Abiorum signa. 15.	Lacha. 246
Laferpitium. 238.	Laterum signa. 18
Lepra. 22	103
<u>Lethargia signa & remedia.</u>	43
Liens signa. 26.	<u>Lienteria.</u> 85
Lignum aloes. 253.	Linimentum. 466
Liquorosa herbarum gummina. 234	
Lohot 446.	Lozenga. 431
	M.
M Ania signa diuersa. 42 (432)	
Manus Christi. 431. ad robur ventriculi.	
<u>Matricis molæ causa. 28. morbi.</u>	128
<u>Medicinarum varietas.</u>	13
<u>Medullarum generatio.</u>	29
<u>Membra triplicia.</u>	6
Morborum cause, signa & indicia.	33
Morphea.	109
Mulsio. 427. formula.	428
Myrobalani. 234.	<u>Myrrha.</u> 246
	N.
N Arium morbi. 118. <u>passiones.</u>	55
Nasi indicia 13.	<u>Nasalia.</u> 472
Nervi unde originē ducūt. 7. eorum origo. 29	
	O.
O bstructionibus conducentia simplicia. 233	
<u>Oculorum indicia. 10. dolorum causa.</u>	53
Olibanum. 247.	<u>Opopanax.</u> 241
	<u>Osius</u>

INDEX.

Ossium affectus.

13

P.

P Aralysis declaratio. 50. Partus morbi. 12

Pasta regia. 445.

Pectoris signa.

Phrenesis signa et remedia.

13

Phtisis. 59. 121.

Pellis declaratio.

3

Pestis regime. 141. ei succurrētia simplicia. 21

Pilulae. 424.

Pinguedinis declaratio.

3

Pituitam educētia simplicia.

49

Podagra. 97. ei conducentia simplicia.

21

R.

R Aucedo 57.

Regulae criticae.

13

Remediorum nomina.

38

Renum definitio. 27. passiones. 91. morbi.

12

Ructatio. 79.

Ruptura.

9

S.

S Acculus. 454.

Sagapenum.

24

Salinae signa 16.

Santalum.

25

Sarcocolla. 247.

Scabies.

10

T.

T Horacis morbi.

11

Tragacanthum.

244

Thus.

247

FINIS.

3.50

16 — 12 2
 8 — 8 2
 3 — 4 7
 7 — 20 gr.

*Compendium
Totius
Medicinæ*

1583

